Tevrat'tan Hikmetler ve Güzel Öğütler

Harun Yahya
(Adnan Oktar)

Tevrat, Allah'ın Hz. Musa'ya vahyettiği mübarek bir kitaptır. Ancak Tevrat, sonradan tahrif edilmiş ve içine insan sözleri katılarak, hak kitap olma özelliğini kaybetmiştir. Bu nedenle bugün elimizdeki Tevrat, "muharref (tahrif edilmiş) Tevrat"tır.

Günümüzdeki Tevrat, Kuran ayetleri ve Peygamber Efendimiz (sav)'in hadisleri ile birlikte incelendiğinde, içinde hak dine ait pek çok konunun korunduğu, birçok güzel ve hikmetli açıklamalar içerdiği görülür. Allah'ın birliği, Allah korkusu, Allah sevgisi, Allah'a itaat ve teslimiyet, şükür ve dua, iman coşkusu ve sevinci, yeniden diriliş, Kıyamet Günü gibi inanç esaslarının, muharref Tevrat'ın içinde, dağınık da olsa yer aldığı görülmektedir. Ayrıca günümüzdeki Tevrat'ta adalet, şefkat, merhamet, alçakgönüllülük gibi ahlaki değerlerle birlikte; hırsızlık yapmamak, zinadan sakınmak, hile yapmamak, faizle para kullanmamak, domuz eti yememek gibi hak dine ait pek çok hükümle de karşılaşılmaktadır.

Tevrat'ın bozulan kısımları, şeytanın müdahelesinin, etkisinin hissedildiği bölümlerdir. Bunlar temizlendiğinde, geriye şeytani müdahaleye uğramamış kısımları kalmaktadır. Bu da, Muharref Tevrat'taki değiştirilmiş, sonradan eklenmiş bu kısımlar dikkatlice ayrıldığında, gerçek Tevrat'a ulaşılacağı anlamına gelir. (En doğrusunu Allah bilir.) Bu kısımlar, okunduğunda kalbe şifa olan, ruha nur ve ferahlık veren sözlerdir. Maide Suresi'nin 44. ayetinde bildirildiği gibi "hidayet ve nur" olan kısımlardır. Okumakta olduğunuz bu kitapta yer alan Tevrat izahları da, sadece Kuran ayetlerine ve Peygamberimiz (sav)'in sünnetine uygun kısımlardır, hikmetli güzel öğütlerdir.

Elbette ki Müslümanlar, sadece Kuran'a uymakla yükümlüdür. Fakat Tevrat'tan Allah'ın sözleri olduğuna hüsnü zan ettğimiz bu kısımlar üzerinde düşünebilir; bunlardan öğüt alabilir ve hikmetinden faydalanabilirler. Allah'ın izniyle bu kitap da, Müslümanların iman derinliğine bir vesile, dindar Yahudilerden samimiyet içinde yanlış izahlara uyanlara bir uyarı ve hatırlatma olacaktır.

YAZAR HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir. Nitekim yazarın, bugüne kadar 60 ayrı dile çevrilen yaklaşık 250 eseri, dünya çapında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Harun Yahya Külliyatı, -Allah'ın izniyle- 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

بسم الله الرحمن الرحيم

الله
رسول
محمد

YAZAR VE ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 60 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Ame-

rika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveçce gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Tevrat'tan Hikmetler ve Güzel Öğütler

HARUN YAHYA
(ADNAN OKTAR)

OKUYUCUYA

- Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.
- Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedirler. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.
- Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.
- Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.
- Bunun yanında, sadece Allah'ın rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.
- Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.
- Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat edilmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız. TEVRAT'TAN HİKMETLER VE GÜZEL ÖĞÜTLER

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı "Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Şubat 2008, İkinci Baskı: Haziran 2009

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi İbrahim Elmas İş merkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Seçil Ofset / 100. Mah. MAS-SİT Matbaacılar Sitesi
4. Cadde No: 77 Bağcılar - İstanbul Tel: (0 212) 629 06 15

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

HARUN YAHYA
(ADNAN OKTAR)

Tevrat'tan Hikmetler ve Güzel Öğütler

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ:

MÜSLÜMANLARIN TEVRAT VE İNCİL'E BAKIŞ AÇISIYLA İLGİLİ ÖNEMLİ AÇIKLAMA

Allah Kuran'da Müslümanların, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (sav)'e ve ondan önce gönderilmiş olan tüm peygamberlere ve bu peygamberlere indirilenlere iman ettiklerini bildirmektedir. Bakara Suresi'nin 4. ayetinde Rabbimiz Müslümanlar için **"Onlar, sana indirilene, senden önce indirilenlere iman ederler..."** buyurmaktadır.

Kuran'da bildirildiği gibi İncil, Tevrat, Zebur ve Hz. İbrahim'in sayfaları geçmişte yaşamış olan peygamberlere indirilmiş kitaplardır. Bu kitapların bir kısmı yok olmuş, bir kısmı da tahrif olmuş veya değiştirilmiştir. Fakat buna rağmen içlerinde, hak dine ait birçok gerçek ve doğru izah yer almaktadır. Müslümanlar bu kitapları Kuran'a ve sünnete göre değerlendirip, ayetlere ve hadislere uygun olan izahların doğru olduğuna hüsn-ü zan ederler. Dolayısıyla, Kuran'a uygun, sünnete mutabık Tevrat ve İncil izahları Müslümanların istifade edebilecekleri izahlardır. Ancak temel şart, bu izahların Kuran ayetlerine ve hadislere uygun olmasıdır.

Allah bu kitapların, gönderildikleri toplumlarda insanlar için yol gösterici olduklarını bildirmiştir. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

O, sana Kitabı hak ve kendinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirdi. O, Tevrat'ı ve İncil'i de indirmişti. Bundan (Kur'an'dan) önce (onlar) insanlar için bir hidayet idiler... (Al-i İmran Suresi, 3-4)

Bir diğer ayette Tevrat için şu şekilde bildirilmektedir:

Gerçek şu ki, Biz Tevrat'ı, içinde bir hidayet ve nur olarak indirdik. Teslim olmuş peygamberler, Yahudilere onunla hükmederlerdi. Bilgin-yöneticiler (Rabbaniyun) ve yüksek bilginler de (Ahbar), Allah'ın kitabını korumakla görevli kılındıklarından ve onun üzerine şahidler olduklarından (onunla hükmederlerdi.)... (Maide Suresi, 44)

Okumakta olduğunuz bu kitapta da, Tevrat'ta yer alan izahlardan bozulmuş, dejenere edilmiş kısımlar ele alınmamış, sadece Kuran'a ve Peygamberimiz (sav)'in hadislerine uygun izahlar kullanılmıştır. Ancak yine de Tevrat'taki Allah'ın Zatına yönelik bazı teşbihli (benzetmeli) anlatım şekilleri, Kuran'daki üsluptan farklılık göstermektedir. Yüce Rabbimiz her türlü eksiklikten münezzehtir ve O'nun hiçbir benzeri yoktur. Bu bakımdan, bir kısım Tevrat pasajlarına şerh (açıklama) eklemiştir.

GİRİŞ:

MUHARREF TEVRAT'IN İÇİNDE GİZLENEN HAK KİTAP

Muharref Tevrat'ın İçindeki Güzel ve Hikmetli Açıklamaları, İmanın Nuru ile Görmek

Tevrat, Allah'ın Hz. Musa'ya vahyettiği mübarek bir kitaptır. Allah, bir Kuran ayetinde Tevrat'ın "nur" olarak indirildiğini bildirmektedir:

Gerçek şu ki, Biz Tevrat'ı, içinde bir hidayet ve nur olarak indirdik. Teslim olmuş peygamberler, Yahudilere onunla hükmederlerdi. Bilgin-yöneticiler (Rabbaniyun) ve yüksek bilginler de (Ahbar), Allah'ın kitabını korumakla görevli kılındıklarından ve onun üzerine şahidler olduklarından (onunla hükmederlerdi)... (Maide Suresi, 44)

En'am Suresi'nde ise Hz. Musa'ya indirilen kitabın, "hidayet ve rahmet" olduğu şöyle bildirilmektedir:

Sonra Biz Musa'ya iyilik yapanların üzerinde (nimetimizi) tamamlamak herşeyi ayrı ayrı açıklamak ve bir hidayet ve rahmet olarak Kitabı verdik. Umulur ki, Rablerine kavuşacaklarına inanırlar. (En'am Suresi, 154)

Ayrıca Kuran'da Musa'ya vahyedilen kitabın, insanlara **"yol gösterici"** kılındığı (Secde Suresi, 23); **"bir rehber ve bir rahmet"** ol-

duğu (Ahkaf Suresi, 12); onları **"karanlıklardan nura çıkarması"** için indirildiği (İbrahim Suresi, 5); **"Rablerinden korkanlar için bir hidayet ve bir rahmet"** olduğu (A'raf Suresi, 154) ve bu kitapta **"herşeyden bir öğüt ve herşeyin yeterli bir açıklaması"** olduğu (A'raf Suresi, 145) bildirilmektedir.

Günümüzdeki Tevrat, Kuran ayetleri ve Peygamber Efendimiz (sav)'in hadisleri ile birlikte incelendiğinde, içinde hak dine ait pek çok konunun korunduğu, birçok güzel ve hikmetli açıklamalar içerdiği görülür. Allah'ın birliği, Allah korkusu, Allah sevgisi, Allah'a itaat ve teslimiyet, şükür ve dua, iman çoşkusu ve sevinci, yeniden diriliş, kıyamet günü gibi inanç esaslarının, muharref Tevrat'ın içinde, dağınık da olsa yer aldığı görülmektedir. Ayrıca günümüzdeki Tevrat'ta adalet, şefkat, merhamet, alçakgönüllülük gibi ahlaki değerlerle birlikte, hırsızlık yapmamak, zinadan sakınmak, hile yapmamak, faizle para kullanmamak, domuz eti yememek gibi hak dine ait pek çok hükümle de karşılaşılmaktadır.

Ancak Tevrat, yine Kuran'da bildirildiği üzere, sonradan tahrif edilmiş ve içine insan sözleri katılarak, hak kitap olma özelliğini kaybetmiştir. Bu nedenle bugün elimizdeki Tevrat, "muharref (tahrif edilmiş) Tevrat"tır. Tevrat'ın değişikliğe, bozulmaya uğradığı, Kuran'da şu ayetlerle bildirilmektedir:

> **Kimi Yahudiler, kelimeleri 'konuldukları yerlerden' saptırırlar ve dillerini eğip bükerek ve dine bir kin ve hınç besleyerek: "Dinledik ve karşı geldik. İşit, -işitmez olası- ve 'Raina' bizi güt, bize bak" derler. Eğer onlar: "İşittik ve itaat ettik, sen de işit ve 'Bizi gözet' deselerdi, elbette kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olurdu. Fakat Allah, onları küfürleri dolayısıyla lanetlemiştir. Böylece onlar, az bir bölümü dışında, inanmazlar. (Nisa Suresi, 46)**
>
> **Siz (Müslümanlar,) onların size inanacaklarını umuyor mu-**

sunuz? Oysa onlardan bir bölümü, Allah'ın sözünü işitiyor, (iyice algılayıp) akıl erdirdikten sonra, bile bile değiştiriyorlardı. (Bakara Suresi, 75)

Sözleşmelerini bozmaları nedeniyle, onları lanetledik ve kalplerini kaskatı kıldık. Onlar, kelimeleri konuldukları yerlerden saptırırlar. (Sık sık) Kendilerine hatırlatılan şeyden (yararlanıp) pay almayı unuttular. İçlerinden birazı dışında, onlardan sürekli ihanet görür durursun. Yine de onları affet, aldırış etme. Şüphesiz Allah, iyilik yapanları sever. (Maide Suresi, 13)

Ey peygamber, kalpleri inanmadığı halde ağızlarıyla "İnandık" diyenlerle Yahudilerden küfür içinde çaba harcayanlar seni üzmesin. Onlar, yalana kulak tutanlar, sana gelmeyen diğer topluluk adına kulak tutanlar (haber toplayanlar)dır. Onlar, kelimeleri yerlerine konulduktan sonra saptırırlar, "Size bu verilirse onu alın, o verilmezse ondan kaçının" derler. Allah, kimin fitne(ye düşme)sini isterse, artık onun için sen Allah'tan hiçbir şeye malik olamazsın. İşte onlar, Allah'ın kalplerini arıtmak istemedikleridir. Dünyada onlar için bir aşağılanma, ahirette onlar için büyük bir azap vardır. Onlar, yalana kulak tutanlardır, haram yiyicilerdir. Sana gelirlerse aralarında hükmet veya onlardan yüz çevir. Eğer onlardan yüz çevirecek olursan, sana hiçbir şeyle kesin olarak zarar veremezler. Aralarında hükmedersen adaletle hükmet. Şüphesiz, Allah, adaletle hüküm yürütenleri sever. (Madie Suresi, 41-42)

Al-i İmran Suresi'nde ise, Allah **"Ey Kitap Ehli, neden hakkı batıl ile örtüyor ve bildiğiniz halde hakkı gizliyorsunuz?"** (Al-i İmran Suresi, 71) diye buyurmaktadır. Bir başka Kuran ayetinde Yüce Rabbimiz, İsrailoğulları'nı Tevrat'la ilgili şöyle uyarmaktadır:

"... Öyleyse insanlardan korkmayın, Benden korkun ve ayetlerimi az bir değere karşılık satmayın. Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar, kafir olanlardır." (Maide Suresi, 44)

Ayetlerde de haber verildiği gibi, Tevrat'ta hak olduğuna hüsnü zan ettiğimiz kısımların yanı sıra, çok önemli bozulmalar da mevcuttur. Ahiret inancı dinin bir gereği olduğu halde, bu inanca ait izahların çoğu çıkarılmış; hatta bunu reddeden ifadeler konmuş (Vaiz, 9:5-6; Vaiz, 1:4); Peygamberlere ilişkin iftira mahiyetinde ifadeler eklenmiş (Hoşea, 12:3; Yaratılış, 32:28; Yeremya, 23:14; Yasa'nın Tekrarı, 18:20, 22); hepsinden ötesi her türlü eksiklikten münezzeh Yüce Rabbimiz'in Zatına yönelik sapkın anlatımlara (Yaratılış, 2:2; Mısır'dan Çıkış, 34:14; Yaratılış, 5:1, Yeşaya, 51:9; Mezmurlar, 74:23; Yeşaya, 63:9; Yeremya, 31:9; 2. Krallar, 17:17-18) ve buna benzer batıl inanış ve açıklamalara yer verilmiştir (Allah'ı tenzih ederiz). Tevrat'ın indirildiği İsrailoğulları kavmi arasında, Hz. Musa'nın önderliğindeyken bile, Allah'ın hükümlerine uymayan, Hz. Musa'ya başkaldıranlar olmuştur. Bazı İsrailoğulları'nın bu isyankarlıkları hem Kuran'da hem de Tevrat'ta detaylı olarak anlatılmaktadır. Kuran ayetlerinde şöyle bildirilmektedir:

De ki: "Ey Kitap Ehli, haksız yere dininiz konusunda aşırı gitmeyin ve daha önce sapmış, birçoğunu saptırmış ve dümdüz yoldan kaymış bir topluluğun heva (istek ve tutku)larına uymayın." İsrailoğulları'ndan inkar edenlere, Davud ve Meryem oğlu İsa diliyle lanet edilmiştir. Bu, isyan etmeleri ve haddi aşmaları nedeniyledir. Yapmakta oldukları münker(çirkin iş)lerden birbirlerini sakındırmıyorlardı. Yapmakta oldukları şey ne kötü idi! Onlardan çoğunun inkara sapanlarla dostluklar kurduklarını görürsün. Kendileri için nefislerinin takdim ettiği şey ne kötüdür. Allah onlara gazablandı

ve onlar azapta ebedi kalacaklardır. Eğer Allah'a, peygambere ve ona indirilene iman etselerdi, onları dostlar edinmezlerdi. Fakat onlardan çoğu fasık olanlardır. (Maide Suresi, 77-81)

En'am Suresi'nin 91. ayetinde ise Rabbimiz, İsrailoğulları'nın Hz. Musa'ya indirilen kitabın çoğunu göz ardı ettiklerini şöyle bildirmektedir:

Onlar: "Allah, beşere hiçbir şey indirmemiştir" demekle Allah'ı kadrinin hakkını vererek takdir edemediler. De ki: "Musa'nın insanlara bir nur ve hidayet olarak getirdiği ve sizin de (parça parça) kâğıtlar üzerinde yazılı kılıp (bir kısmını) açıkladığınız ve çoğunu göz ardı ettiğiniz kitabı kim indirdi? Sizin ve atalarınızın bilmediği şeyler size öğretilmiştir." De ki: "Allah." Sonra onları bırak içine 'daldıkları saçma uğraşılarında' oyalanıp-dursunlar. (En'am Suresi, 91)

Allah'ın hikmeti olarak Tevrat'ta da, Hz. Musa'nın kavmi için kendisinin ardından Tevrat hükümlerini bozacaklarını düşündüğü ve kitabı korumaya alma ihtiyacı hissettiği anlatılmaktadır:

Musa Yasa'nın sözlerini eksiksiz olarak kitaba yazmayı bitirince, Rab'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan Levililer'e şu buyruğu verdi: "Bu Yasa Kitabı'nı alın, Allah'ınız Rab'bin Antlaşma Sandığı'nın yanına koyun. Orada size karşı bir tanık olarak kalsın. Çünkü sizin başkaldıran, dikbaşlı kişiler olduğunuzu biliyorum. Bugün ben sağken, aranızdayken bile Rab'be karşı geliyorsunuz; ölümümden sonra daha ne kadar çok başkaldıracaksınız. Oymaklarınızın bütün ileri gelenlerini, görevlilerinizi bana getirin. Bu sözleri onlara duyuracağım. Yeri göğü onlara karşı tanık tutacağım. Ölümümden sonra büsbütün yozlaşacağınızı, size buyurduğum yoldan sapacağınızı biliyorum. Son günlerde kötülüklerle karşılaşacaksınız. Çünkü Rab'bin gözünde kötü olanı yapacak ve yaptıklarınızla O'nu öfkelendireceksiniz." (Yasa'nın Tekrarı; 31:24-29)

Hemen belirtmek gerekir ki, söz konusu kimseler Hz. Musa'nın tebliğ ettiği hak dini kabul etmemiş, bu nedenle dejenere etmeye yeltenmiş samimiyetsiz ve menfaatperest kişilerdir. Bunun yanında kuşkusuz samimi şekilde Allah'a inanan ve Rabbimiz'e kulluk etmeye çalışan pek çok dindar Yahudi, haham ve diğer din adamları da tarih boyunca Yahudilik içinde var olmuştur. Allah Kuran'da bu samimi, güzel ahlaklı Yahudileri şöyle haber vermektedir:

Şüphesiz, Kitap Ehlinden, Allah'a; size indirilene ve kendilerine indirilene -Allah'a derin saygı gösterenler olarak- inananlar vardır. Onlar Allah'ın ayetlerine karşılık olarak az bir değeri satın almazlar. İşte bunların Rableri Katında ecirleri vardır. Şüphesiz Allah, hesabı çok çabuk görendir. (Al-i İmran Suresi, 199)

Tevrat'ın bozulan bu kısımları, şeytanın müdahalesinin, etkisinin hissedildiği bölümlerdir. Bunlar temizlendiğinde, geriye şeytani müdahaleye uğramamış kısımlar kalmaktadır. Bu da, Muharref

Tevrat'taki değiştirilmiş, sonradan eklenmiş bölümler dikkatlice ayrıldığında, gerçek Tevrat'a ulaşılacağı anlamına gelir. (En doğrusunu Allah bilir.) Bu ayrılmış kısımlar, okunduğunda kalbe şifa olan, ruha nur ve ferahlık veren sözlerdir. Maide Suresi'nin 44. ayetinde bildirildiği gibi **"hidayet ve nur"** olan kısımlardır. Okumakta olduğunuz bu kitapta yer alan Tevrat izahları da, sadece Kuran ayetlerine ve Peygamberimiz (sav)'in sünnetine uygun kısımlardır, hikmetli güzel öğütlerdir.

Tevrat'ta Ahiret İnancının Olmaması, Muharref Bir Kitap Olduğunun Göstergesidir

Ahiret inancı dinin temelidir ve imanın esaslarındandır; ahirete iman olmadan din olmaz, imtihan ortamı kalmaz, iyilerle kötüler bir olur. Bu da Allah'ın dünyayı eksiklikleriyle, geçici olarak yaratma amacına ve Rabbimiz'in sonsuz adaletine aykırıdır. İlahi adaletin gerçekleşmesi, iyilerle kötülerin ayrılması, herkesin hak ettiği karşılığı alması ahirette gerçekleşecektir. Dünya hayatı geçici olarak kaldığımız bir imtihan yeridir. Kimsenin bu dünyada yaptıkları yanına kalmayacaktır. Allah ahirette adaletini tecelli ettirecek ve hiç kimse **"hurma çekirdeğindeki iplikçik kadar bile haksızlığa uğratılmayacak"**tır. (İsra Suresi, 71) Bu Allah'ın İlahi adaletinin gereğidir.

Bir kimsenin dünyada her türlü ahlaksızlığı yapıp, hayatının ölümle sona ermesi; yaptıklarının karşılığını almaması; Allah'ın İlahlık vasfına uygun değildir. Müminler ahirete kesin bir bilgiyle iman eder ve Allah'ın rızasını kazanmak, Allah'ın azabından korunmak için ümit ve korku arasında, dünya hayatlarının son anına kadar gayret ederler. Kuran'da Allah müminlerin ahirete inançlarını şöyle bildirmektedir:

Onlar, gaybe inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak ederler. Ve onlar, sana indirilene, senden önce indirilenlere iman ederler ve ahirete de kesin bir bilgiyle inanırlar. İşte bunlar, Rablerinden olan bir hidayet üzeredirler ve kurtuluşa erenler bunlardır. (Bakara Suresi, 3-5)

Allah Kitap Ehli olan Musevilerden muttaki olanların da, ahiret gününe iman ettiklerini şöyle bildirmektedir:

... Kitap Ehli'nden bir topluluk vardır ki, gece vaktinde ayakta durup Allah'ın ayetlerini okuyarak secdeye kapanırlar. Bunlar, Allah'a ve ahiret gününe iman eder, maruf olanı emreder, münker olandan sakındırır ve hayırlarda yarışırlar. İşte bunlar salih olanlardandır. Onlar hayırdan her ne yaparlarsa, elbette ondan yoksun bırakılmazlar. Allah, muttakileri bilendir." (Al-i İmran Suresi, 113-115)

İnkarcılarla iman edenlerin arasının ayrılacağı, Allah'a imanda samimi olanlarla sahtekarların ortaya çıkacağı ahiret hayatının varlığı, Tevrat'ın ve İncil'in Rabbimiz'in Katından indirildiği hak hallerinde ve Kuran'da yer almaktadır. Bu gerçek Kuran'da, Tevbe Suresi'nin 111. ayetinde şöyle bildirilmektedir:

Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda mücadele ederler, öldürürler ve öldürülürler; (bu,) Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da O'nun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ahdine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alış-verişten dolayı sevinip-müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

Kuran'da yüzlerce ayette ahiret hayatı ve kıyamet gününe yö-

nelik bilgi varken; Tevrat'ta böylesine hayati, dinin temeli olan bir konuda neredeyse hiç net bir anlatım yoktur. Hatta bundan dolayı bir kısım Yahudi mezhepleri, kendilerince ahiretin olmadığına inanmaktadırlar. Tevrat'ta ahiretle ilgili olan çok az sayıdaki açıklama ise, ancak Kuran ayetleri ile birlikte düşünüldüğünde kastedilen anlaşılmaktadır. Tevrat'ın hak olarak korunmadığının en önemli göstergelerinden biri, ahiret inancının çıkarılıp, onun yerine dünyanın sonsuza kadar süreceği, hayatın ölümle sona ereceğine yönelik sapkın izahların eklenmiş olmasıdır. (Vaiz, 9:5-6; Vaiz, 1:4) Bu tür eklemeleri yapanlar, dünyevi çıkarlarına uymayan kısımları değiştirenler, sahtekar, imansız kişilerdir. Bu tahrif olan kısımlar, muhtemelen o devrin dinsizlerinin, ahlaksızlıklarına ve menfaatlerine mazeret oluşturma girişimleridir.

Nitekim Tevrat'ta da "sahte" peygamberlerden çok kereler bahsedilmekte; onların Allah adına yalan söyledikleri bildirilmektedir:

"Peygamber de kahin de Allah'sız; tapınağımda bile kötülüklerini gör-

düm" diyor Rab. "Yeruşalim peygamberleri arasında şu korkunç şeyi gördüm: Zina ediyorlar, yalan peşindeler. Kötülük edenleri güçlendirdiklerinden, kimse kötülüğünden dönmüyor…" Bu nedenle herşeye egemen Rab peygamberler için şöyle diyor: "… Allah'sızlığın bütün ülkeye yayılmasına neden oldular." Herşeye egemen Rab diyor ki, "Size peygamberlik eden peygamberlerin dediklerine kulak asmayın, onlar sizi aldatıyor. Rab'bin ağzından çıkanları değil, kendi hayal ettikleri görüşleri anlatıyorlar. Beni küçümseyenlere sürekli, 'Rab diyor ki: Size esenlik olacak!' diyorlar. Yüreklerinin inatçılığı doğrultusunda davrananlara, 'Başınıza felaket gelmeyecek' diyorlar. Bu peygamberleri ben göndermedim, ama çabucak ortaya çıktılar. Onlara hiç seslenmedim, yine de peygamberlik ettiler. "Adımla yalancı peygamberlik edenlerin ne dediklerini duydum… Kafalarından uydurdukları hileleri aktaran bu yalancı peygamberler ne zamana dek sürdürecekler bunu?... İşte bunun için sözlerimi birbirlerinden çalan peygamberlere karşıyım" diyor Rab. "Evet, kendi sözlerini söyleyip, 'Rab böyle diyor diyen peygamberlere karşıyım" diyor Rab… "Ben onları ne gönderdim, ne de atadım. Bu halka hiç mi hiç yararları yok" diyor Rab… Bundan böyle, 'Rab'bin bildirisi' lafını ağzınıza almayacaksınız. Herkesin sözü kendi bildirisi olacak… Herşeye Egemen Rab'bin… sözlerini çarpıtıyorsunuz siz. (Yeremya, 23:11-36)

Tevrat'ta bahsi geçen ve Allah adına yalan söyleyen sahte din adamları, Allah'a karşı gelenlere yaptıklarından dolayı başlarına birşey gelmeyeceğini söylemektedirler. Bu da Allah adına yalan söyleyenlerin, ahiret inancını kendilerince ortadan kaldırmaya yönelik sahtekarlıklarıdır.

Kuran, muharref Tevrat'taki tüm bu eksikleri gideren, içindeki hak izahları tasdikleyen, Tevrat'ın içindeki yanlışlıkları açıklayan ve ortadan kaldıran bir kitap olarak indirilmiştir. Böylece anlaşmazlığa düşülen konular açıklığa kavuşmuş; sonradan eklenen batıl ve sapkın inançlar temizlenmiştir. Dolayısıyla Tevrat'ın Kuran'la mutabık, Ku-

ran'ın tasdik ettiği, doğruladığı kısımları gerçek Tevrat'a ait hak izahlardır. Allah Kuran'ın bu yönünü şu ayetlerde haber vermektedir:

Allah Katından yanlarında olan (Tevrat)ı doğrulayan bir kitap geldiği zaman, -ki bundan önce inkar edenlere karşı fetih istiyorlardı- işte bilip-tanıdıkları gelince, onu inkar ettiler. Artık Allah'ın laneti kafirlerin üzerinedir. (Bakara Suresi, 89)

Onlara: "Allah'ın indirdiklerine iman edin" denildiğinde: "Biz, bize indirilene iman ederiz" derler ve ondan sonra olan (Kur'an)ı inkar ederler. Oysa o (Kur'an), yanlarındakini (kitabı) doğrulayan bir gerçektir. (Onlara) De ki: "Eğer inanıyor idiyseniz, daha önce ne diye Allah'ın peygamberlerini öldürüyordunuz?" (Bakara Suresi, 91)

Hz. Mehdi Muharref Tevrat'ın İçinden Hak Tevrat'ı Çıkaracaktır

Peygamberimiz (sav) ahir zamanda gelecek Hz. Mehdi'nin Tevrat'ı açıklayacağını bildirmektedir. Allah'ın izniyle Tevrat'ın tahrif olmuş kısımlarından arındırılmış, Kuran'a uygun kısımlarının ortaya çıkarılması, Hz. Mehdi'nin geliş alametlerinden biridir. Peygamberimiz (sav)'in hadislerinde bu konu şöyle yer almaktadır:

- Cabir b. Yezid el-Co'fi, İmam Muhammed Bakırdan rivayet ediyor:

... Mehdi'nin Mehdi diye isimlendirilmesinin sebebi şudur ki; gizli bir işe doğru yönlendirilecek, Tevrat ve diğer Semavi kitapları Antakya'da bir mağaradan çıkartacak ve Yahudiler arasında Tevrat'la, Hıristiyanlar arasında İncil'le hükmedecektir.

Harun b. Maruf; Zamra b. Rabia'dan, Abdullah b. Şevzeb'den rivayet ediyor:

Kuşkusuz ki, Mehdi, Mehdi diye adlandırılmıştır. Çünkü O, Şam dağlarından bir dağa doğru hidayet olunur (yönlendirilir) "Tevrat" kitaplarını oradan çıkartır ve onlara dayanarak Yahudilerle münazara (bir konu üzerinde yapılan tartışma) eder ve (sonuçta) bir grup Yahudi O'nun eliyle Müslüman olur.

Muhammed b. Ali es-Sülemi, İmam Muhammed Bakır'dan rivayet ediyor:

Mehdi'nin Mehdi diye isimlendirilmesinin sebebi şudur ki; gizli bir işe doğru yönlendirilecek, halkın gönlünde olan şeylere hiyadet olacak... Tevrat'ı Antakya'da bir mağaradan çıkartarak...

"Ona Mehdi denilmesinin nedeni, Şam'da bulunan dağlardan birine yönelmesidir. Oradan (gerçek) Tevrat kitaplarını çıkaracak, Yahudilere karşı delil getirecektir." (Suyuti, el-Havi li'l Feteva, II. 81)

Hadiste Hz. Mehdi'nin "Şam dağlarından bir dağa doğru yöneleceği" bildirilmektedir. Şam, ahir zaman hadislerindeki anlatımlarda "uzak bir yer, Mekke ve Medine'ye uzak olan" anlamını da taşımaktadır. Bu benzetme düşünüldüğünde, Tevrat'ın kutsal şehirlerden uzakta bir yerde ortaya çıkarılacağı anlaşılmaktadır. Zaman zaman hadiste bildirilen ifadelerin düz anlamı düşünülerek, mağaralarda Tevrat arandığı da olmaktadır. Ancak "Gerçek Tevrat", asıl olarak günümüzdeki Tevrat'ın içinde saklıdır. Elbette ki Tevrat'ın hak halinin bulunması için mağaralara da bakılabilir; fakat kastedilenin, en emin yer olan, bizzat Tevrat'ın kendi içi olduğu anlaşılmaktadır. Hz. Mehdi de insanların gözünden gizlenmiş, saklanmış gerçek Tevrat'ı, mu-

harref Tevrat'ın içinden çıkaracaktır. (En doğrusunu Allah bilir.)

Ünlü Yahudi alimi İbn-i Meymun (Maimonides), Tevrat'taki Yasaların açıklaması olan kitabında, Mehdi'nin (onların tanımlamasıyla Mesih'in) özelliklerinden birini şöyle açıklamaktadır:

... Onun (Mehdi'nin) döneminde (Tevrat'ın) tüm yasaları önceden olduğu gibi eski haline getirilecek... (Maimonides, Mişna Tora, Kralların Kanunları 11:4)

Yahudiler de ahir zamanda gelecek Mehdi'nin, yeryüzünü Allah'a imanla dolduracağına (Yeşaya, 11:9), Allah'tan ilim ve hikmetle hareket edeceğine (Yeşaya, 11:2) ve Tevrat'taki Allah'ın emirlerinin Musa dönemindeki gibi uygulanacağına inanmaktadırlar. Günümüzde dindar Yahudiler, gelişini şevkle ve umutla bekledikleri Hz. Mehdi'nin, Tevrat'ı açıklayacağına ve anlaşmazlık konusu olan soruları cevaplayacağına da inanmaktadırlar.

Nitekim hadislerde de Peygamberimiz (sav), Hz. Mehdi'nin Yahudilere Tevrat'la hükmedeceğini haber vermektedir. Buna Kuran'da da işaret edilmektedir. (En doğrusunu Allah bilir.) Allah Pey-

gamberimiz Hz. Muhammed (sav)'e şöyle bildirmektedir:

Tevrat indirilmeden evvel İsrail'in kendine haram kıldıklarından başka İsrailoğullarına bütün yiyecekler helal idi. De ki: "Şu halde eğer doğruysanız Tevrat'ı getirin de onu okuyun". (Al-i İmran Suresi, 93)

Elinizdeki bu kitap da, Hz. Mehdi'nin gelişine zemin hazırlamak niyetiyle düzenlenmiş, naçizane bir çabadır. Hz. Mehdi müjdesini bekleyen ve onun gelişine hazırlık yapan Müslümanların, Peygamberimiz (sav)'in hadisleri ve Kuran ışığında Tevrat'tan bozulmadığına kanaat getirdiğimiz izahları bilmeleri ayrı bir güzellik olacaktır.

Elbette ki Müslümanlar, sadece Kuran'a uymakla yükümlüdür. Fakat Tevrat'tan Allah'ın sözleri olduğuna hüsn-ü zan ettiğimiz kısımlar üzerinde düşünebilir; bunlardan öğüt alabilir ve hikmetinden faydalanabilirler. Allah'ın izniyle bu kitap da, Müslümanların iman derinliğine bir vesile, dindar Yahudilerden samimiyet içinde yanlış izahlara uyanlar için de bir uyarı ve hatırlatma olacaktır.

TEVRAT'TA ALLAH SEVGİSİ

Allah'ınız **Rab'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz.** (Yasa'nın Tekrarı, 6:5)

... Allah'ınız **Rab Kendisi'ni bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevip sevmediğinizi anlamak için** sizi sınamaktadır. (Yasa'nın Tekrarı, 13:3)

... Allah'ınız Rab sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: Allah'ınız Rab'den korkun, O'nun yollarında yürüyün, **O'nu sevin**; bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin; üzerinize iyilik gelsin diye bugün size bildirdiğim buyruklarına, kurallarına uyun. (Yasa'nın Tekrarı, 10:12-13)

Allah'ınız Rab'bi sevin. Uyarılarına, kurallarına, ilkelerine, buyruklarına her zaman uyun. (Yasa'nın Tekrarı, 11:1)

Beni sevenleri ben de severim... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:17)

Ama **Beni seven**, buyruklarıma uyan binlerce ku-

şağa **sevgi gösteririm**. (Mısır'dan Çıkış, 20:6; Yasa'nın Tekrarı, 5:10)

Allah'ınız Rab'bi sevin... (Yasa'nın Tekrarı, 30:20)

… **Allah'ınız Rab'bi sevin**, tümüyle gösterdiği yolda yürüyün, buyruklarını yerine getirin, O'na bağlı kalın, O'na candan ve yürekten hizmet edin. (Yeşu, 22:5)

Allah'ınız Rab'bin Allah olduğunu bilin. O güvenilir Allah'tır. **Kendisi'ni sevenlerin,** buyruklarına uyanların... antlaşmasına bağlı kalır. (Yasa'nın Tekrarı, 7:9)

Allah'ınız **Rab'bi sevmek,** bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk etmek için bugün size bildirdiğim buyruklara iyice kulak verirseniz, Rab ülkenize ilk ve son yağmuru vaktinde yağdıracak… (Yasa'nın Tekrarı, 11:13-14)

Ey göklerin Allah'ı Rab! Yüce ve görkemli Allah! **Seni sevenlerle**, buyruklarına uyanlarla yaptığın antlaşmaya bağlı kalırsın. (Nehemya, 1:5)

Severim, ya Rab… görkeminin bulunduğu yeri. (Mezmurlar, 26:8)

Ey **herşeye egemen Rab, ne kadar severim** konutunu!... İçim çekiyor, yüreğim, bütün varlığım Sana, yaşayan Allah'a sevinçle haykırıyor. (Mezmurlar, 84, 1-2)

... Allah'ınız Rab'bi sevmeye çok dikkat edin. (Yeşu, 23:11)

Allah'ınız Rab'bi sevin. Uyarılarına, kurallarına, ilkelerine, buyruklarına her zaman uyun. (Yasa'nın Tekrarı, 11:1)

... O'nu (Allah'ı) bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevesiniz ve yaşayasınız. (Yasa'nın Tekrarı, 30:6)

Rab'bi sevin, ey O'nun sadık kulları! Rab Kendisi'ne bağlı olanları korur... (Mezmurlar, 31:23)

Seni seviyorum, gücüm Sensin, **ya Rab**! (Mezmurlar, 18:1)

Rab'bi seviyorum... Yaşadığım sürece O'na sesleneceğim. (Mezmurlar, 116:1-2)

"Beni sevdiği için onu kurtaracağım" diyor Rab... (Mezmurlar, 91:14)

Ey sizler, Rab'bi sevenler, kötülükten tiksinin. O sadık kullarının canını korur, onları kötülerin elinden kurtarır. (Mezmurlar, 97:10)

Bugün size **Allah'ınız Rab'bi sevmeyi**, yollarında yürümeyi, buyruklarına, kurallarına, ilkelerine uymayı buyuruyorum. Öyle ki... Allah'ınız Rab tarafından kutsanasınız. (Yasa'nın Tekrarı, **30:16)**

Allah'ınız Rab'bi sevmek, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk etmek için bugün size bildirdiğim buyruklara iyice kulak verirseniz, Rab ülkenize ilk ve son yağmuru vaktinde yağdıracak... (Yasa'nın Tekrarı, 11:13-14)

Allah'ınız Rab'bi sevmek, her zaman O'nun yollarında yürümek için bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara uyarsanız... (Yasa'nın Tekrarı, 19:8-9)

Uymanız için size bildirdiğim bu buyrukları eksiksiz yerine getirir, **Allah'ınız Rab'bi sever**, yollarında yürür, O'na bağlı kalırsanız... (Yasa'nın Tekrarı, 11:22)

Sevinsin Sana sığınan herkes, sevinç çığlıkları atsın sürekli... **Sevinçle coşsun adını sevenler Sen'de**. (Mezmurlar, 5:11)

Rab korur Kendisi'ni seven herkesi... (Mezmurlar, 145:20)

TEVRAT'TA ALLAH KORKUSU

Ama **Rab Kendisi'nden korkanları sonsuza dek sever**... (Mezmurlar, 103:17-18)

Bilgeliğin temeli Rab korkusudur, O'nun kurallarını yerine getiren herkes sağduyu sahibi olur… (Mezmurlar, 111:10)

Rab'be korkuyla hizmet edin, titreyerek sevinin. (Mezmurlar, 2:11)

Ne mutlu Rab'den korkana, O'nun yolunda yürüyene! Emeğinin ürününü yiyeceksin, mutlu ve başarılı olacaksın… **Rab'den korkan kişi böyle kutsanacak**. (Mezmurlar, 128:1-4)

Allah korkusu, doygun ve dertsiz bir yaşama kavuşturur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:23)

Kendini bilge biri olarak görme, **Rab'den kork**, kötülükten uzak dur. Böylece **bedenin sağlık ve ferahlık bulur**. (Süleyman Özdeyişleri, 3:7-8)

Rab'den korkan tam güvenliktedir... **Rab korkusu yaşam kaynağıdır**... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:26-27)

Rab korkusu insanı kötülükten uzaklaştırır… (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:6)

Rab korkusu bilgelik öğretir... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:33)

… **Sürekli Rab korkusunda yaşa.** Böylece bir geleceğin olur ve umudun boşa çıkmaz… (Süleyman'ın Özdeyişleri, 23:17-18)

… Allah'ınız Rab sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: **Allah'ınız Rab'den korkun,** O'nun yollarında yürüyün, O'nu sevin; bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin... (Yasa'nın Tekrarı, 10:12-13)

Allah'ınız Rab'bin ardınca yürüyün, **O'ndan korkun**. Buyruklarına uyun, O'nun sözüne kulak verin. O'na kulluk edin, O'na bağlı kalın. (Yasa'nın Tekrarı, 13:4)

Rab korkusu paktır, sonsuza dek kalır… (Mezmurlar, 19:9)

Musa... "Allah sizi denemek için geldi; **Allah korkusu üzerinizde olsun**, günah işlemeyesiniz diye." (Mısır'dan Çıkış, 20:20)

Yaşadığınız sürenin güvencesi O'dur. Bol bol kurtuluş, bilgi ve bilgelik sağlayacak. **Halkın hazinesi Rab korkusudur**. (Yeşaya, 33:5-6)

"Bu kitapta yazılı Yasa'nın bütün sözlerine uymaz, **Allah'ınız Rab'bin yüce ve heybetli adından korkmazsanız,** Rab sizi ve soyunuzu korkunç belalarla, büyük ve sürekli belalarla, ağır, iyileşmez hastalıklarla vuracak. (Yasa'nın Tekrarı, 28: 58-59)

Yeşu, "Bunun için **Rab'den korkun,** içtenlik ve bağlılıkla O'na kulluk edin" diye devam etti. (Yeşu, 24:14)

Herşeye egemen Rab'bi kutsal sayın. **Korkunuz**, yılgınız **O'ndan olsun**. (Yeşaya, 8:13)

Allah'ınız **Rab'den korkun**, O'na kulluk edin. O'na bağlı kalın ve O'nun adıyla ant için. (Yasa'nın Tekrarı, 10:20)

… Allah'ınız Rab'bin buyruklarına uyun. Yollarında yürüyün, **O'ndan korkun**. (Yasa'nın Tekrarı, 8:6)

Yaşamınız boyunca siz, çocuklarınız ve torunlarınız, size verdiğim bütün kurallara, buyruklara uyarak **Allah'ınız Rab'den korkun ki, ömrünüz uzun olsun**… (Yasa'nın Tekrarı, 6:2)

Övgüler sunun Rab'be! **Ne mutlu Rab'den korkan insana**, O'nun buyruklarından büyük zevk alana! (Mezmurlar, 112:1)

Ey sizler, **Rab'den korkanlar**, O'na övgüler sunun!... (Mezmurlar, 22:23)

Kutsallar topluluğunda Allah korku uyandırır, çevresindekilerin hepsinden ulu ve müthiştir. (Mezmurlar 89:7)

Rab'den korkmak kötülükten nefret etmek demektir... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:13)

Kutsallar topluluğunda Allah korku uyandırır... (Mezmurlar 89:7)

Dostuyum bütün Sen'den korkanların, koşullarına uyanların. (Mezmurlar, 119:63)

Keşke benden korksalardı ve bütün buyruklarıma uymak için her zaman yürekten istekli olsalardı! O zaman kendilerine ve çocuklarına sürekli iyilik gelirdi. (Yasa'nın Tekrarı, 5:29)

... Ebeler **Allah'tan korkan** kimselerdi... Ebeler **Kendisi'nden**

korktukları için Allah onları ev bark sahibi yaptı. (Mısır'dan Çıkış, 1:17, 21)

Ûs ülkesinde Eyüp adında bir adam yaşardı. Kusursuz, doğru bir adamdı. **Allah'tan korkar**, kötülükten kaçınırdı. (Eyüp, 1:1)

Dağlar Rab'bin önünde titrer, erir tepeler. Yer sarsılır önünde. **Dünya ve üzerinde yaşayanların tümü titrer**. (Nahum, 1:5)

Krallığımda yaşayan herkesin Daniel'in Allah'ından korkup titremesini buyuruyorum... (Daniel, 6:26)

Kim Rab'den korkarsa, Rab ona seçeceği yolu gösterir. Huzur içinde yaşayacak o insan... (Mezmurlar, 25:12-14)

... Görevinizi Rab korkusuyla, bağlılıkla, bütün yüreğinizle **yapmalısınız.** (2. Tarihler, 19:9)

Rab korkusudur bilginin temeli. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:7)

Birbirinize haksızlık yapmayacak, Allah'ınızdan korkacaksınız. Allah'ınız Rab Benim. (Levililer, 25:17)

Eğer **Rab'den korkar**, O'na kulluk ederseniz, O'nun sözünü dinleyip buyruklarına karşı gelmezseniz... **Yalnız Rab'den korkun**, O'na bağlılıkla ve bütün yüreğinizle kulluk edin. O'nun sizler için ne görkemli işler yaptığını bir düşünün! (1. Samuel, 12:14, 24)

Halkı -erkekleri, kadınları, çocukları ve kentlerinizde yaşayan yabancıları- toplayın. Öyle ki, **herkes duyup öğrensin, Allah'ınız Rab'den korksun**. Bu yasanın bütün sözlerine uymaya dikkat etsin... Yaşadığınız sürece Allah'ınız Rab'den korkmayı öğrensinler. (Yasa'nın Tekrarı, 31:12-13)

Rab Kendisi'ne yakaran, içtenlikle yakaran herkese yakındır. **Dileğini yerine getirir Kendisi'nden korkanların**... (Mezmurlar, 145:18-19)

Bütün yeryüzü Rab'den korksun, dünyada yaşayan herkes O'na saygı duysun. Çünkü O söyleyince, herşey var oldu; O buyurunca, herşey belirdi. (Mezmurlar, 33:8-9)

Allah'ınız Rab'den korkacaksınız; O'na kulluk edecek ve O'nun adıyla ant içeceksiniz. Başka ilahların, çevrenizdeki ulusların taptığı hiçbir ilahın ardınca gitmeyeceksiniz. (Yasa'nın Tekrarı, 6:13-14)

Sağıra lanet etmeyecek, körün önüne engel koymayacaksın. **Allah'ından korkacaksın**. Rab Benim. (Levililer, 19:14)

... Yaşlılara saygı göstereceksin. **Allah'ından korkacaksın**. Rab Benim. (Levililer, 19:32)

Oğlum, bilgeliğe kulak verip yürekten akla yönelerek sözlerimi kabul eder, buyruklarımı aklında tutarsan; evet, aklı çağırır, ona gönülden seslenirsen, gümüş ararcasına onu ararsan, onu ararsan define arar gibi, **Rab korkusunu anlar ve Allah'ı yakından tanırsın**. Çünkü bilgeliğin kaynağı Rab'dir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:1-6)

Bilge kişiyi eğitirsen daha bilge olur, doğru kişiye öğretirsen bilgisini artırır. **Rab korkusudur bilgeliğin temeli**. Akıl Kutsal Olan'ı (Allah'ı) tanımaktır... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 9:9-10)

Rab sevecen ve lütfedendir... **Kendisi'nden korkanlara karşı sevgisi** de o kadar büyüktür... **Rab Kendisi'nden korkanlara sevecen davranır**... (Mezmurlar, 103:8, 11-13)

Rab korkusu ömrü uzatır, kötülerin yıllarıysa kısadır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:27)

Doğru yolda yürüyen, Rab'den korkar... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:2)

Rab'bin meleği **O'ndan korkanların** çevresine ordugah kurar, kurtarır onları… **Rab'den korkun... çünkü O'ndan korkanın** eksiği olmaz. (Mezmurlar, 34:7-9)

… Rab sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: **Allah'ınız Rab'den korkun**, O'nun yollarında yürüyün, O'nu sevin; bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin; üzerinize iyilik gelsin diye bugün size bildirdiğim buyruklarına, kurallarına uyun. (Yasa'nın Tekrarı, 10:12-13)

… Sen ulusun, harikalar yaratırsın, tek Allah Sen'sin. Ya Rab, yolunu bana öğret, Senin gerçeğine göre yürüyeyim, kararlı kıl beni, **yalnız Senin adından korkayım**. (Mezmurlar, 86:10-11)

Ey Rab'den korkanlar, Rab'be güvenin, O'dur yardımcınız ve kalkanınız (koruyanınız)!... Küçük, büyük, **Kendisi'nden korkan herkesi kutsayacak.** (Mezmurlar, 115:11-13)

Rab'be şükredin, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur... **"Sonsuzdur sevgisi!" desin Rab'den korkanlar**. (Mezmurlar, 118:1-4)

... Rab'be övgüler sunun, **ey Rab'den korkanlar!** (Mezmurlar, 135:20)

Rab Kendisi'nden korkanlardan, sevgisine umut bağlayanlardan hoşlanır. (Mezmurlar, 147:11)

Bilge kişi **(Allah'tan) korktuğu için** kötülükten uzaklaşır… (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:16)

Yoksul olup **Rab'den korkmak**, zengin olup kaygı içinde ya-

şamaktan yeğdir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:16)

Alçakgönüllülüğün ve **Rab korkusunun ödülü**, zenginlik, **onur ve yaşamdır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:4)

Kusursuz yaşam süren, adil davranan, yürekten gerçeği söyleyen (kişi)... **Rab'den korkanlara saygı duyar**. (Mezmurlar, 15:2-4)

Rab, "Kulum Eyüp'e bakıp da düşündün mü?" dedi, "... Kusursuz, doğru bir adamdır. **Allah'tan korkar**, kötülükten kaçınır…" (Eyüp, 2:3)

İyiliğin ne büyüktür, ya Rab, onu **Sen'den korkanlar** için saklarsın… (Mezmurlar, 31:19)

… Rab'bin gözü **Kendisi'nden korkanların**, sevgisine umut bağlayanların üzerindedir. (Mezmurlar, 33:18)

Gelin, ey çocuklar, dinleyin beni: **Size Rab korkusunu öğreteyim**. Kim yaşamdan zevk almak, iyi günler görmek istiyorsa, dilini kötülükten, dudaklarını yalandan uzak tutsun. Kötülükten sakının, iyilik yapın; esenliği amaçlayın, ardınca gidin. (Mezmurlar, 34:11-14)

Gelin, dinleyin, **ey sizler, Allah'tan korkanlar**, (Allah'ın) benim için neler yaptığını size anlatayım. (Mezmurlar, 66:16)

Kuralları, yasaları halka öğret, izlemeleri gereken yolu, yapacakları işi göster. Bunun yanı sıra halkın arasından **Allah'tan korkan**, yetenekli, haksız kazançtan nefret eden dürüst adamlar seç... (Mısır'dan Çıkış, 18:20-21)

Halklar Sana şükretsin, ey Allah, bütün halklar Sana şükretsin!... **Dünyanın dört bucağındakiler O'ndan korksun!** (Mezmurlar, 67:5-7)

Bir kardeşin yoksullaşır, muhtaç duruma düşerse, ona yardım etmelisin. Aranızda kalan bir yabancı ya da konuk gibi yaşayacak. Ondan faiz ve kâr alma. **Allah'ından kork ki**, kardeşin yanında yaşamını sürdürebilsin… Ona efendilik etmeyecek, sert davranmayacaksın. **Allah'ından korkacaksın**. (Levililer, 25:35-36, 43)

Yalnız Sensin korkulması gereken... (Mezmurlar, 76:7)

… Sadık kullarına esenlik sözü verecek, yeter ki, bir daha akılsızlık etmesinler. Evet, **O Kendisi'nden korkanları kurtarmak üzeredir**... (Mezmurlar, 85:8-9)

... **Rab'den korkup** O'na ve kulu Musa'ya güvendi. (Mısır'dan Çıkış, 14:31)

Bu yasa örneğini yanında bulunduracak, yaşamı boyunca her gün onu okuyacak. Öyle ki, **Allah'ı Rab'den korkmayı**, bu yasanın bütün sözlerine ve kurallarına uymayı **öğrensin**; kendini kardeşlerinden üstün saymasın, yasanın dışına çıkmasın; kendinin ve soyunun krallığı İsrail'de uzun yıllar sürsün. (Yasa'nın Tekrarı, 17:19-20)

Çünkü **Allah'tan gelecek beladan korkarım**, O'nun görkeminden (kudretinden) ötürü böyle bir şey yapamam. (Eyüp, 31:23)

Senin güvendiğin Allah'tan korkun değil mi, umudun kusursuz yaşamında değil mi? (Eyüp, 4:6)

Sürekli üzerimize iyilik gelmesi... için **Allah'ımız Rab** bütün bu kurallara uymamızı ve **Kendisi'nden korkmamızı buyurdu**. (Yasa'nın Tekrarı, 6:24)

Benden önce görev yapan valiler halka yük oldular… Uşakları bile halkı ezdi. Ama ben **Allah'tan korktuğum için** böyle davranmadım. (Nehemya, 5:15)

Onun için Rab'den korkun, dikkatle yargılayın. Çünkü Allah'ımız Rab kimsenin haksızlık yapmasına, kimseyi kayırmasına, rüşvet almasına göz yummaz... Yehoşafat onlara şu buyrukları verdi: "**Görevinizi Rab korkusuyla**, bağlılıkla, bütün yüreğinizle **yapmalısınız**." (2. Tarihler, 9:7-9)

Günahlı yüz kez kötülük edip uzun yaşasa bile, **Allah'tan korkanların**, O'nun önünde saygıyla duranların **iyilik göreceğini biliyorum. Oysa kötü, Allah'tan korkmadığı için iyilik görmeyecek**... (Vaiz, 8:12-13)

Dinleyin!... **O'nun (Allah'ın) adından korkmak bilgeliktir.** (Mika, 6:9)

… **Rab'den korkarak** O'nun lütfunu diledi… (Yeremya, 26:19)

… Sen büyüksün, Adın da büyüktür gücün sayesinde. **Sen'den kim korkmaz**… (Yeremya, 10:6-7)

… Yaşadıkları sürece **Sen'den korksunlar** ve Senin yolunda yürüsünler… Öyle ki, **dünyanın bütün ulusları**… adını bilsin, **Sen'den korksun**... (2. Tarihler, 6:31-33)

TEVRAT'TA ALLAH'A YAKINLIK VE İMAN DERİNLİĞİ

Tevrat'ta Allah'a Yakınlık

Rab Kendisi'ne yakaran, içtenlikle yakaran herkese yakındır. (Mezmurlar, 145:18)

Ey canım, **yalnız Allah'ta huzur bul**, çünkü umudum O'ndadır. (Mezmurlar, 62:5)

Ya Rab, bütün varlığımla Sana yaklaşıyorum. (Mezmurlar, 25:1)

Bugünkü gibi O'nun kurallarına göre yaşamak ve buyruklarına uymak için **bütün yüreğinizi Allah'ımız Rab'be adayın**." (1. Krallar, 8:61)

Beni sevenleri Ben de severim, **gayretle arayan Beni bulur**. (Süleyman Özdeyişleri, 8:17)

Allah'ınız Rab'bi sevin, sözüne uyup O'na bağlanın. **Rab yaşamınızdır**... (Yasa'nın Tekrarı, 30:20)

Allah'ınız Rab'bi unutmamaya dikkat edin. Bugün size bildirdiğim buyruklarını, ilkelerini, kurallarını gevşetmeyin. (Yasa'nın Tekrarı, 8:11)

Bugüne dek yaptığınız gibi, Allah'ınız **Rab'be sımsıkı bağlı kalın.** (Yeşu, 23:8)

Yüreklerinizi Rab'be adayın, bundan böyle dikbaşlı olmayın. (Yasa'nın Tekrarı, 10:16)

Bulma fırsatı varken **Rab'bi arayın**, yakındayken **O'na yakarın**. (Yeşaya, 55:6)

Canım yalnız Allah'da huzur bulur… (Mezmurlar, 62:1)

Rab Kendisi'ne yakaran, **içtenlikle yakaran herkese yakındır**. Dileğini yerine getirir Kendisi'nden korkanların, feryatlarını işitir, onları kurtarır. Rab korur Kendisi'ni seven herkesi... (Mezmurlar, 18:20)

Sen, ey oğlum Süleyman, babanın Allah'ını tanı. **Bütün yüreğinle ve istekle O'na kulluk et**. Çünkü Rab her yüreği araştırır, her düşüncenin ardındaki amacı saptar. **Eğer O'na yönelirsen, Kendisi'ni sana buldurur**. Ama O'nu bırakırsan, seni sonsuza dek reddeder. (1. Tarihler, 28:9)

Yeşu, "Bunun için Rab'den korkun, **içtenlik ve bağlılıkla O'na kulluk edin**" diye devam etti, "Atalarınızın... kulluk ettikleri ilahları atın, Rab'be kulluk edin. (Yeşu, 24:14)

... **Allah'ınız Rab'bi unutmamaya dikkat edin. (**Yasa'nın Tekrarı, 8:14)

... Allah'ınız Rab sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: Allah'ınız Rab'den korkun, O'nun yollarında yürüyün, O'nu sevin; **bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin.** (Yasa'nın Tekrarı, 10:12)

Allah'ınız Rab'den korkun, O'na kulluk edin. **O'na bağlı kalın** ve O'nun adıyla ant için. (Yasa'nın Tekrarı, 10:20)

Allah'ınız Rab'bi sevmek, **bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk etmek** için bugün size bildirdiğim buyruklara iyice kulak verirseniz. (Yasa'nın Tekrarı, 11:13)

Allah'ınız Rab'bin ardınca yürüyün, O'ndan korkun. Buyruklarına uyun, O'nun sözüne kulak verin. **O'na kulluk edin, O'na bağlı kalın**. (Yasa'nın Tekrarı, 13:4)

Ama Sen, **ya Rab, çevremde kalkansın (beni koruyansın)**, onurum, başımı yukarı kaldıran Sensin. (Mezmurlar, 3:3)

Allah kalkan gibi yanıbaşımda, temiz yüreklileri O kurtarır. (Mezmurlar 7:10)

Esenlik içinde yatar uyurum, **çünkü yalnız Sen, ya Rab, güvenlik içinde tutarsın beni**. (Mezmurlar, 4:8)

Sana sığınıyorum. Rızanı işlemeyi bana öğret. Çünkü Sen benim Allah'ımsın... (Mezmurlar, 143:9-10)

Rab'bi tanıyalım, **Rab'bi tanımaya gayret edelim**.. (Hoşea, 6:3)

Rab diyor ki, "Bu halk bana yaklaşıp ağızlarıyla, dudaklarıyla beni sayar, ama **yürekleri benden uzak**…" (Yeşaya, 29:13)

Rab diyor ki, "İnsana güvenen, insanın gücüne dayanan, yüreği **Rab'den uzaklaşan kişi lanetlidir**. Böylesi bozkırdaki çalı gibidir, iyilik geldiği zaman görmeyecek... (Yeremya, 17:5-6)

… Rab'bin yolunda yürüdüm, **Allah'ımdan uzaklaşarak kötülük yapmadım**. (Mezmurlar, 18:21)

Doğruluk ekin kendiniz için, sevgi meyveleri biçin... Çünkü **Rab'be yönelme zamanıdır**... (Hoşea, 10:12)

Bu yüzden **Allah'ına dön** sen, sevgiye, adalete sarıl, sürekli Allah'ını bekle. (Hoşea, 12:6)

Allah'ın **Rab'be dön**... Dualarla gidin, **Rab'be dönün**, O'na, "Bağışla bütün suçlarımızı" deyin, "Lütfet, kabul et bizi..." (Hoşea, 14:1-2)

Kötü kişi yolunu, fesatçı düşüncelerini bıraksın; **Rab'be dönsün, merhamet bulur, Allah'ımıza dönsün**, bol bol bağışlanır. (Yeşaya, 55:7)

Giysilerinizi değil, yüreklerinizi paralayın ve **Allah'ınız Rab'be dönün**. Çünkü Rab lütfeder, acır... Sevgisi engindir... (Yoel, 2:13)

Tevrat'ta Allah'a Bağlılık ve Sadakat

Allah'ınız Rab'den korkun, O'na kulluk edin. **O'na bağlı kalın** ve O'nun adıyla ant için. (Yasa'nın Tekrarı, 10:20)

Uymanız için size bildirdiğim bu buyrukları eksiksiz yerine getirir, Allah'ınız Rab'bi sever, yollarında yürür, **O'na bağlı kalırsanız**... Hiç kimse size karşı koyamayacak. (Yasa'nın Tekrarı, 11:20-22)

Çünkü **Ben kurbandan değil, bağlılıktan hoşlanırım**, yakmalık sunulardan çok Beni tanımanızı isterim. (Hoşea, 6:6)

Allah'ınız Rab'bin ardınca yürüyün, O'ndan korkun. Buyruklarına uyun, O'nun sözüne kulak verin. O'na kulluk edin, **O'na bağlı kalın**. (Yasa'nın Tekrarı, 13:4)

Rab'bi sevin, **ey O'nun sadık kulları! Rab Kendisi'ne bağlı olanları korur**... Ey Rab'be umut bağlayanlar, güçlü ve yürekli olun! (Mezmurlar, 31:23-24)

Süleyman, "Kulun babam Davut'a büyük iyilikler yaptın... **O Sana bağlı**, doğru, bütün yüreğiyle dürüst biri **olarak yolunda yürüdü**..." (1. Krallar, 3:6)

... Allah'ınız Rab'bi sevin, tümüyle gösterdiği yolda yürüyün, buyruklarını yerine getirin, **O'na bağlı kalın**, O'na candan ve yürekten hizmet edin. (Yeşu, 22:5)

Rab'be çok bağlıydı, O'nun yolundan ayrılmadı, Rab'bin Musa'ya vermiş olduğu buyrukları yerine getirdi. (2. Krallar, 18:6)

Rab'be bağlı kalan sizler ise hâlâ yaşamaktasınız. "İşte, Allah'ım Rab'bin buyruğu uyarınca size kurallar, ilkeler verdim. Öyle ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede bunlara uyasınız. Onlara sımsıkı bağlanın…" (Yasa'nın Tekrarı, 4:4-6)

Bugüne dek yaptığınız gibi, **Allah'ınız Rab'be sımsıkı bağlı kalın.** (Yeşu, 23:8)

Davranışlarımızı sınayıp gözden geçirelim, **yine Rab'be dönelim**. (Ağıtlar, 3:40)

... Çünkü İbrahim sözümü dinledi. **Uyarılarıma, buyruklarıma, kurallarıma, Yasalarıma bağlı kaldı**. (Yaratılış, 26:4-5)

Rab sadık kullarının adımlarını korur, ama kötüler karanlıkta

susturulur. Çünkü güçle zafere ulaşamaz insan. (1. Samuel, 2:9)

Bu yüzden **Rab... sadık kuluna sadakat gösterir**, kusursuz olana kusursuz davranırsın. (2. Samuel, 22:25-26)

Ya Rab... **Bütün yürekleriyle yolunu izleyen kullarınla** yaptığın antlaşmaya (vaadine) bağlı kalırsın. (1. Krallar, 8:23)

Ya Rab Allah, dini görevlilerin kurtuluşu kuşansın, **sadık kulların iyiliklerinle sevinsinler**. (2. Tarihler, 6:41)

Ey sizler, Rab'bi sevenler, kötülükten tiksinin. **O sadık kullarının canını korur**, onları kötülerin elinden kurtarır. (Mezmurlar, 97:10)

Yeşu, "Bunun için Rab'den korkun, **içtenlik ve bağlılıkla O'na kulluk edin**" diye devam etti..." (Yeşu, 24:14)

Tevrat'ta Allah'a Saygı Göstermek

Herşey duyuldu, sonuç şu: **Allah'a saygı göster**, buyruklarını yerine getir, çünkü her insanın görevi budur. (Vaiz, 12:13)

Bütün yeryüzü Rab'den korksun, **dünyada yaşayan herkes O'na saygı duysun**. Çünkü O söyleyince, herşey var oldu; O buyurunca, herşey belirdi. (Mezmurlar, 33:8-9)

... **Allah'a saygı göster**... (Vaiz, 5:7)

Ey sizler, Rab'den korkanlar, O'na övgüler sunun!... O'nu yüceltin!... **O'na saygı gösterin**! (Mezmurlar, 22:23)

Senin buyruklarından zevk alıyor, onları seviyorum. **Saygı ve sevgi duyuyorum buyruklarına**, derin derin düşünüyorum kurallarını. (Mezmurlar, 119:47)

Oğlum, **Rab'be... saygı göster**, başkaldıranlarla arkadaşlık etme. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:21)

… Allah'tan korkanların, **O'nun önünde saygıyla duranların** iyilik göreceğini biliyorum. (Vaiz, 8:12)

Allah'ın yaptığı herşeyin sonsuza dek süreceğini biliyorum. Ona ne bir şey eklenebilir ne de ondan bir şey çıkarılabilir. **Allah insanların Kendisi'ne saygı duymaları için** bunu yapıyor. (Vaiz, 3:14)

Tevrat'ta İman Coşkusu ve Sevinci

… Allah'ınız **Rab'de sevinç bulun, coşun**… (Yoel, 2:23)

... Ey Allah'ım, **Senin isteğini yapmaktan zevk alırım ben, Yasa'n yüreğimin derinliğindedir.** (Mezmurlar, 40:8)

…. **Sevinç duyuyorum öğütlerini izlerken, sanki benim oluyor bütün hazineler.** Koşullarını derin derin düşünüyorum, yollarını izlerken. **Zevk alıyorum kurallarından**, sözünü unutmayacağım. (Mezmurlar, 119:14-16)

… Allah'ınız **Rab Kendisi'ni bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevip sevmediğinizi anlamak için** sizi sınamaktadır. (Yasa'nın Tekrarı, 13:3)

Kötülerin acısı çoktur, ama Rab'be güvenenleri O'nun sevgisi kuşatır. Ey doğru insanlar, **sevinç kaynağınız Rab olsun, coşun**; ey yüreği temiz olanlar, hepiniz **sevinç çığlıkları atın!** (Mezmurlar, 32:10-11)

… Ben **bütün yüreğimle Senin koşullarına uyarım.** Onların yüreği yağ bağladı, bense **zevk alırım Yasa'ndan… Yasa'n benim için bin-**

lerce altın ve gümüşten daha değerlidir. (Mezmurlar, 119:69-72)

Allah'ınız **Rab'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz.** (Yasa'nın Tekrarı, 6:5)

Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğüdüyle yürümez, günahkârların yolunda durmaz, alaycıların arasında oturmaz. Ancak **zevkini Rab'bin Yasası'ndan alır** ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür. (Mezmurlar, 1:1-2)

Hanna şöyle dua etti: "**Yüreğim Rab'de bulduğum sevinçle coşuyor**; gücümü yükselten Rab'dir. Düşmanlarımın karşısında övünüyor, **kurtarışınla seviniyorum!** Kutsallıkta Rab'bin benzeri yok, evet, Senin gibisi yok, ya Rab! Allah'ımız gibi dayanak yok." (I. Samuel, 2:1-2)

Senin buyruklarından zevk alıyor, onları seviyorum. Saygı ve sevgi duyuyorum buyruklarına, derin derin düşünüyorum kurallarını. (Mezmurlar, 119:47-48)

Sıkıntıya, darlığa düştüm, ama buyrukların benim zevkimdir. Öğütlerin sonsuza dek doğrudur; bana akıl ver ki, yaşayayım. (Mezmurlar, 119:143-144)

Yasa'nı sevenler büyük esenlik bulur, hiçbir şey sendeletmez onları. Ya Rab, kurtarışına umut bağlar, buyruklarını yerine getiririm. **Öğütlerine candan uyar, onları çok severim.** (Mezmurlar, 119:165-167)

Rab'bin Yasası yetkindir, **cana can katar,** Rab'bin buyrukları güvenilirdir, saf adama bilgelik verir, **Rab'bin kuralları doğrudur, yüreği sevindirir,** Rab'bin buyrukları arıdır, **gözleri aydınlatır.** Rab korkusu paktır, sonsuza dek kalır, Rab'bin ilkeleri gerçek, tamamen adildir. **Onlara altından, bol miktarda saf altından çok istek duyu-**

lur, onlar baldan, süzme petek balından tatlıdır. (Mezmurlar, 19:7-10)

Rab'bin işleri büyüktür, onlardan **zevk alanlar** hep onları düşünür. (Mezmurlar, 111:2)

Önderler toplanıp beni kötüleseler bile, ben kulun Senin kurallarını derin derin düşüneceğim. **Öğütlerin benim zevkimdir**, bana akıl verirler. (Mezmurlar, 119:23-24)

Kurallarını nasıl izleyeceğimi öğret bana, ya Rab, öyle ki, onları sonuna kadar izleyeyim. Anlamamı sağla, Yasana uyayım, **bütün yüreğimle onu yerine getireyim.** Buyrukların doğrultusunda yol göster bana, çünkü **yolundan zevk alırım.** (Mezmurlar, 119:33-35)

Ben kuluna verdiğin söz uyarınca, **sevgin beni avutsun.** Sevecenlik göster bana, yaşayayım, çünkü **Yasa'ndan zevk alıyorum**. (Mezmurlar, 119:76-77)

Ama Allah'ınız Rab'bi arayacaksınız. **Bütün yüreğinizle, bütün canınızla ararsanız**, O'nu bulacaksınız. (Yasa'nın Tekrarı, 4:29)

… O'nun yanındaydım. Gün be gün **sevinçle dolup taştım, huzurunda hep coştum. O'nun dünyası mutluluğum**, insanları sevincimdi. (Süleyman'ın Özdeyişler, 8:30-31)

Eğer **Yasa'n zevk kaynağım olmasaydı, çektiğim acılardan yok olurdum.** Koşullarını asla unutmayacağım, çünkü **onlarla bana yaşam verdin.** (Mezmurlar, 119:92-93)

Dudaklarımdan övgüler aksın, çünkü bana kurallarını öğretiyorsun. Dilimde sözün ezgilere dönüşsün, çünkü bütün buyrukların doğrudur… Kurtarışını özlüyorum, ya Rab, **Yasa'n zevk kaynağım-**

dır. Beni yaşat ki, Sana övgüler sunayım, hükümlerin bana yardımcı olsun. (Mezmurlar, 119:171-175)

Ne mutlu O'nun öğütlerine uyanlara, **bütün yüreğiyle O'na yönelenlere!** (Mezmurlar, 119:2)

Allah'ınız **Rab'bi sevmek, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk etmek için** bugün size bildirdiğim buyruklara iyice kulak verirseniz, Rab ülkenize ilk ve son yağmuru vaktinde yağdıracak… (Yasa'nın Tekrarı, 11:13-14)

Ey bütün dünya, **Rab'be sevinç çığlıkları yükseltin! O'na neşeyle kulluk edin, sevinç ezgileriyle çıkın huzuruna**! Bilin ki Rab Allah'tır. Bizi yaratan O'dur, biz de O'nunuz… Kapılarına şükranla, avlularına övgüyle girin! Şükredin O'na, adına övgüler sunun! (Mezmurlar, 100:1-4)

Rab gücüm ve ezgimdir, O kurtardı beni. O'dur Allah'ım, övgüler sunacağım O'na... yücelteceğim O'nu. (Mısır'dan Çıkış, 15:2)

Rab'den zevk al, O senin içindeki istekleri yerine getirecektir. (Mezmurlar, 37:4)

Övgüler sunun Rab'be! **Ne mutlu Rab'den korkan insana, O'nun buyruklarından büyük zevk alana!** (Mezmurlar, 112:1)

Ömrümce Rab'be ezgiler söyleyecek, var oldukça Allah'ımı İlahilerle öveceğim… **Sevincim Rab olsun!**... Rab'be övgüler sun, ey gönlüm! Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 104:33-35)

Ne mutlu sevinç çığlıkları atmasını bilen halka, ya Rab! Yüzünün ışığında yürürler. **Gün boyu Senin adınla sevinir**, doğruluğunla

yücelirler. Çünkü **Sen onların gücü ve yüceliğisin**, lütfun sayesinde gücümüz artar. (Mezmurlar, 89:15-17)

Sen'de neşe ve sevinç bulsun bütün Sana yönelenler! "Rab yücedir!" desin hep Senin kurtarışını özleyenler! (Mezmurlar, 40:16; Mezmurlar 70:4)

O zaman Allah'ın sunağına, **neşe, sevinç kaynağım Allah'a gideceğim** ve Sana, ey Allah, Allah'ım benim, lirle şükredeceğim. (Mezmurlar 43:4)

Sözlerini bulur bulmaz yuttum, **bana neşe, yüreğime sevinç oldu. Çünkü Seninim ben, Ya Rab**, Herşeye Egemen Allah! (Yeremya, 15:16)

Ancak doğrular sevinsin, bayram etsinler **Allah'ının önünde, neşeyle coşsunlar**. Allah'a **ezgiler söyleyin, adını İlahilerle övün**… (Mezmurlar, 68:3-4)

Ağzımdan çıkan **içten övgüleri kabul et, ya Rab**, bana hükümlerini öğret… **Öğütlerin** sonsuza dek mirasımdır, **yüreğimin sevincidir** onlar. (Mezmurlar, 119:108, 111)

Yüreği sınadığını, doğruluktan hoşlandığını bilirim. **Herşeyi içtenlikle, gönülden verdim**. Şimdi burada olan halkının Sana nasıl istekle bağışlar verdiğini sevinçle gördüm. Ya Rab… **bu isteği sonsuza dek halkının yüreğinde ve düşüncesinde tut**, onların Sana bağlı kalmalarını sağla. Oğlum Süleyman'a **bütün buyruklarına, uyarılarına, kurallarına uymak**, hazırlığını yaptığım tapınağı kurmak için **istekli bir yürek ver**." (1. Tarihler, 29:17-19)

Sevincinizi dile getirin gücümüz olan Allah'a, sevinç çığlıkları atın Yakup'un Allah'ına! Çalgıya başlayın, tef çalın, tatlı sesli lir ve çenk çınlatın. (Mezmurlar, 81:1-2)

Ey Allah, temiz bir yürek yarat, yeniden **kararlı bir ruh var et içimde**… Geri ver bana sağladığın **kurtuluş sevincini**, bana destek ol, **istekli bir ruh ver…** Dilim Senin kurtarışını İlahilerle övsün. Ya Rab, aç dudaklarımı, **ağzım Senin övgülerini duyursun**. (Mezmurlar, 51:10-15)

Yaratacaklarımla sonsuza dek sevinip coşun... (Yeşaya, 65:18)

Harika öğütlerin var, bu yüzden **onlara candan uyuyorum**. Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar, Saf insanlara akıl verir. Ağzım açık, **soluk soluğayım, çünkü buyruklarını özlüyorum**. (Mezmurlar, 119: 129-131)

Ben de Seni, Senin sadakatini çenkle öveceğim, ey Allah'ım, lir çalarak Seni İlahilerle öveceğim… Seni İlahilerle överken, **dudaklarımla, varlığımla sevincimi dile getireceğim**, çünkü Sen beni kurtardın. Dilim gün boyu Senin zaferinden söz edecek… (Mezmurlar, 71:22-24)

... Onlar da **sevinçle övgüler sundular**, başlarını eğip tapındılar. (2. Tarihler, 29:30)

Rab'be övgüler, şükranlar sunarak ezgi okudular... herkes yüksek sesle Rab'bi övmeye başladı. (Ezra, 3:11)

Hizkiya onlar için şöyle dua etti: "Kutsal yerin kuralları uyarınca arınmamış bile olsa, Rab Allah'a, atalarının **Allah'ına yönelmeye yürekten kararlı olan herkesi** iyi olan Rab bağışlasın." (2. Tarihler, 30:19)

Sözlerim temiz bir yürekten çıkıyor, **dudaklarım bildiklerini içtenlikle söylüyor**. Beni Allah'ın ruhu yarattı, **Herşeye Gücü Yeten'in soluğu yaşam veriyor bana**. (Eyüp, 33:3-4)

Halk verdiği armağanlar için seviniyordu. Çünkü **herkes Rab'be içtenlikle ve gönülden vermişti.** Kral Davut da çok sevinçliydi. (1. Tarihler, 29:9)

Her istekli, hevesli kişi Buluşma Çadırı'nın yapımı, hizmeti ve kutsal giysiler için Rab'be armağan getirdi. **Kadın erkek herkes istekle geldi**… (Mısır'dan Çıkış, 35:21-22)

... Rab'bin Musa aracılığıyla yapmalarını buyurduğu işler için **Rab'be gönülden** verilen sunu sundular. (Mısır'dan Çıkış, 35:29)

Keşke benden korksalardı ve bütün buyruklarıma uymak için **her zaman yürekten istekli olsalardı**! O zaman kendilerine ve çocuklarına sürekli iyilik gelirdi. (Yasa'nın Tekrarı, 5:29)

Ya Rab, bu kulunun, **adını yüceltmekten sevinç duyan** öbür kullarının dualarına kulak ver. Beni bugün başarılı kıl... (Nehemya, 1:11)

… Varlığınla onu sevince boğdun. Çünkü kral Rab'be güvenir, Yü-

celer Yücesi'nin sevgisi sayesinde sarsılmaz. (Mezmurlar, 21:6-7)

Borazan çalanlarla ezgiciler tek ses halinde **Rab'be şükredip övgüler sunmaya başladılar.** Borazan, zil ve çalgıların eşliğinde seslerini yükselterek Rab'bi şöyle övdüler: "Rab iyidir; sevgisi sonsuza dek kalıcıdır."... (2. Tarihler, 5:13)

Ömrümce Sana övgüler sunacağım, Senin adınla ellerimi kaldıracağım. **Zengin yiyeceklere doyarcasına doyacağım Sana**, **şakıyan dudaklarla ağzım Sana övgüler sunacak**. (Mezmurlar, 63:4-5)

Adının yüceliğine İlahiler söyleyin, O'na görkemli övgüler sunun! (Mezmurlar, 66:2)

Yüceliğini göster, ya Rab, gücünle! **Ezgiler söyleyip İlahilerle öveceğiz kudretini**. (Mezmurlar, 21:13)

... Ekin biçenlerin neşelendiği, ganimet paylaşanların coştuğu gibi, **onlar da sevinecek Senin önünde**. (Yeşaya, 9:3)

... Levililer'le kâhinler **Rab'bi yüceltmek amacıyla** kullanılan yüksek sesli çalgılarla **her gün O'nu övüyorlardı.** (2. Tarihler, 30:21)

Benimle birlikte **Rab'bin büyüklüğünü duyurun**, adını birlikte yüceltelim. (Mezmurlar, 34:3)

Bu onurla mutlu olsun **sadık kulları, sevinç ezgileri okusunlar** yataklarında! (Mezmurlar, 149:5)

Kullarım mutluluk içinde ezgiler söyleyecek, ama siz yürek acısından feryat edecek, Ezik bir ruhla haykıracaksınız. (Yeşaya, 65:14)

Madem bolluk zamanında **Allah'ınız Rab'be sevinçle, hoşnutlukla**

kulluk etmediniz, Rab'bin üzerinize göndereceği düşmanlara kölelik edeceksiniz. Aç, susuz, çıplak kalacaksınız; herşeye gereksinim duyacaksınız… (Yasa'nın Tekrarı, 28:47-48)

... "Üzülmeyin. **Rab'bin verdiği sevinç sizi güçlü kılar**." (Nehemya, 8:10)

… Allah'ınız Rab'bi sevin, tümüyle gösterdiği yolda yürüyün, buyruklarını yerine getirin, **O'na bağlı kalın, O'na candan ve yürekten hizmet edin**. (Yeşu, 22:5)

Tevrat'ta Derin Düşünmenin Önemi

Yatağıma uzanınca Seni anarım, **gece boyunca derin derin Seni düşünürüm.** (Mezmurlar, 63:6)

Ancak zevkini Rab'bin Yasası'ndan alır ve **gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür.** (Mezmurlar, 1:2)

Rab'bin işlerini anacağım, Evet, geçmişteki harikalarını anacağım. **Yaptıkları üzerinde derin derin düşüneceğim**, bütün işlerinin üzerinde dikkatle duracağım. (Mezmurlar, 77:11-12)

Önderler toplanıp beni kötüleseler bile, ben kulun **Senin kurallarını derin derin düşüneceğim.** Öğütlerin benim zevkimdir, bana akıl verirler. (Mezmurlar, 119:23-24)

Ne kadar severim Yasa'nı! **Bütün gün düşünürüm** onun üzerinde. Buyrukların beni düşmanlarımdan bilge kılar, çünkü **her zaman aklımdadır** onlar. Bütün öğretmenlerimden daha akıllıyım, çünkü **öğütlerin üzerinde düşünüyorum.** (Mezmurlar, 119:97-99)

Gün doğmadan kalkıp yardım dilerim, Senin sözüne umut bağladım. Verdiğin söz üzerinde **düşüneyim diye, gece boyunca uyku girmiyor gözüme.** (Mezmurlar, 119:147-148)

Gördüklerimi **derin derin düşündüm**, seyrettiklerimden ibret aldım. (Özdeyişler, 24:32)

Allah'ın yaptığını düşün: O'nun eğrilttiğini kim doğrultabilir? İyi günde mutlu ol, ama kötü günde dikkatle düşün… (Vaiz, 7:13-14)

Sevinç duyuyorum öğütlerini izlerken, sanki benim oluyor bütün hazineler. **Koşullarını derin derin düşünüyorum, yollarını izlerken.** Zevk alıyorum kurallarından, sözünü unutmayacağım. (Mezmurlar, 119:13-16)

Dinle, Eyüp, **dur da düşün Allah'ın şaşılası işlerini.** (Eyüp, 37:14)

Yasa Kitabı'nda yazılanları dilinden düşürme. Tümünü özenle yerine getirmek için **gece gündüz onu düşün**. O zaman başarılı olacak ve amacına ulaşacaksın. (Yeşu, 1:8)

Geçmiş günleri anıyor, **bütün yaptıklarını derin derin düşünüyor**, Ellerinin işine bakıp dalıyorum. Ellerimi Sana açıyorum, canım kurak toprak gibi Sana susamış. (Mezmurlar, 143:5-6)

Rab'bin işleri büyüktür, onlardan zevk alanlar **hep onları düşünür.** (Mezmurlar, 111:2)

Yalnız Rab'den korkun, O'na bağlılıkla ve bütün yüreğinizle kulluk edin. O'nun sizler için **ne görkemli işler yaptığını bir düşünün!** (1. Samuel, 12:24)

Senin buyruklarından zevk alıyor, onları seviyorum. Saygı ve sevgi

duyuyorum buyruklarına, **derin derin düşünüyorum kurallarını.** (Mezmurlar, 119:47-48)

Yüreğim tutuştu içimde, ateş aldı **derin derin düşünürken**, şu sözler döküldü dilimden: Bildir bana, ya Rab, sonumu, sayılı günlerimi; bileyim ömrümün ne kadar kısa olduğunu! (Mezmurlar, 39:3-4)

Yaptıkların kuşaktan kuşağa şükranla anılacak, güçlü işlerin duyurulacak. **Düşüneceğim harika işlerini,** insanlar büyüklüğünü, yüce görkemini konuşacak. (Mezmurlar, 145:4-5)

Herşeye egemen Rab diyor ki, "Şimdi **tuttuğunuz yolları iyi düşünün!**" (Hagay, 1:5)

'Bugüne dek **olanları iyi düşünün**… Ellerinizin bütün emeğini samyeliyle, küfle, doluyla cezalandırdım. Yine de bana dönmediniz.' Rab böyle diyor. '… **olacakları iyi düşünün.**' (Hagay, 2:15-18)

Böylece bütün bunları **düşünüp taşındım** ve şu sonuca vardım: Doğrular, bilgeler ve yaptıkları herşey Allah'ın elindedir… (Vaiz, 9:1)

… huzurunda, **düşündükçe korkarım O'ndan**. (Eyüp, 23:15)

Tevrat'ta İman Hakikatlerini Teşvik Eden İzahlar

İç varlığımı Sen yarattın, annemin rahminde beni Sen ördün. Sana övgüler sunarım, çünkü müthiş ve harika yaratılmışım. Ne harika işlerin var! Bunu çok iyi bilirim. Gizli yerde yaratıldığımda, yerin derinliklerinde örüldüğümde, bedenim Sen'den gizli değildi. Henüz döl yatağındayken gözlerin gördü beni; bana ayrılan

günlerin hiçbiri gelmeden, hepsi Senin kitabına yazılmıştı. (Mezmurlar, 139:13-16)

Başınızı kaldırıp göklere bakın. Kim yarattı bütün bunları? Yıldızları sırayla görünür kılıyor, her birini adıyla çağırıyor. Büyük kudreti, üstün gücü sayesinde hepsi yerli yerinde duruyor... Ebedi Allah, Rab, bütün Dünya'yı yaratan, ne yorulur ne de zayıflar, O'nun bilgisi kavranamaz. (Yeşaya, 40:26-28)

Gemilerle denize açılanlar, okyanuslarda iş yapanlar, **Rab'bin işlerini, derinliklerde yaptığı harikaları gördüler.** (Mezmurlar, 107:23-24)

Sizi kurtaran, **size rahimde biçim veren Rab** diyor ki, "**Herşeyi yaratan, gökleri yalnız başına geren, yeryüzünü tek başına seren**... Rab Benim." (Yeşaya, 44:24)

Rab'bin işlerini anacağım, evet, geçmişteki harikalarını anacağım. **Yaptıkları üzerinde derin derin düşüneceğim, bütün işlerinin üzerinde dikkatle duracağım.** (Mezmurlar 77:11-12)

Ya Rab, Allah'ım, **harikaların, düşüncelerin ne çoktur bizim için;** Sana eş koşulmaz! **Duyurmak, anlatmak istesem yaptıklarını, saymakla bitmez.** (Mezmurlar, 40:5)

Rab'bin işleri büyüktür, onlardan zevk alanlar hep onları düşünür. O'nun yaptıkları yüce ve görkemlidir... Rab unutulmayacak harikalar yaptı, O sevecen ve lütfedendir. (Mezmurlar, 111:2-4)

Şükretsinler Rab'be sevgisi için, **insanlar yararına yaptığı harikalar için.** Çünkü O susamış canın susuzluğunu giderir, aç canı iyiliklerle doyurur. (Mezmurlar, 107:8-9)

Bol bol yiyip doyacak ve **sizin için harikalar yaratan Allah'ınız**

Rab'bin adını öveceksiniz… (Yoel, 2:26)

Düşüneceğim harika işlerini, insanlar büyüklüğünü, yüce görkemini konuşacak. **Yaptığın müthiş işlerin gücünden söz edecekler,** ben de Senin büyüklüğünü duyuracağım. (Mezmurlar, 145:5-6)

Çünkü Sen ulusun, **harikalar yaratırsın**, tek Allah Sensin. (Mezmurlar, 86:10)

… Kurallarını öğret bana! Koşullarını anlamamı sağla ki, **harikalarının üzerinde düşüneyim.** (Mezmurlar, 119:26-27)

Rab Allah'a… övgüler olsun, **harikalar yaratan yalnız O'dur.** (Mezmurlar, 72:18)

Dünyayı yaratan, yerini alsın diye ona biçim veren, adı Rab olan… (Yeremya, 33:2)

Çünkü **dağlara biçim veren, rüzgarı yaratan**, düşüncelerini insana bildiren, **şafağı karanlığa çeviren**, Dünya'nın yüksek yerlerine ayak basan işte O'dur, O'nun adı Rab, Herşeye Egemen Allah'tır. (Amos, 4:13)

Ülker ve Oryon **takımyıldızlarını yaratan**, zifiri karanlığı sabaha çeviren, gündüzü geceyle karartan, deniz sularını çağırıp yeryüzüne dökenin adı Rab'dir. (Amos, 5:8)

Sizi yaratan, gökleri geren, Dünya'nın temellerini atan Rab'bi nasıl olur da unutursunuz?... (Yeşaya, 51:13)

Çünkü **gökleri yaratan Rab, Dünya'yı yaratıp biçimlendiren, pekiştiren, üzerinde** yaşanmasın diye değil, **yaşansın diye biçimlendiren Rab** -Allah O'dur- şöyle diyor: "Rab Benim, başkası yok. (Yeşaya, 45:18)

Işığı biçimlendiren, karanlığı yapan, esenliği ve felaketi yaratan, bütün bunları yapan Rab benim. (Yeşaya, 45:7)

Beni **ana karnında yaratan** onu da yaratmadı mı? **Rahimde bize biçim veren** O değil mi? (Eyüp, 31:15)

İşiten kulağı da, gören gözü de Rab yaratmıştır. (Süleyman'ın Özdeyişler, 20:12)

Yeri göğü, denizi ve içindeki herşeyi yaratan… (Mezmurlar, 146:6)

Göğün ve yerin Yaratılış öyküsü: Rab Allah göğü ve yeri yarattığında, yeryüzünde yabanıl bir fidan, bir ot bile bitmemişti. Çünkü Rab Allah henüz yeryüzüne yağmur göndermemişti. Toprağı işleyecek insan da yoktu. Yerden yükselen buhar bütün toprakları suluyordu. **Rab Allah Adem'i topraktan yarattı ve burnuna yaşam soluğunu üfledi. Böylece Adem yaşayan varlık oldu.** (Yaratılış, 2:4-7)

Lübnan sedir ağacından duvarlarda biten mercanköşkotuna kadar bütün ağaçlardan söz ettiği gibi, hayvanlar, kuşlar, sürüngenler ve balıklardan da söz edebiliyordu. Süleyman'ın bilgeliğini duyan dünyanın bütün kralları ona adamlarını gönderirdi. Bütün uluslardan insanlar gelir, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlerdi. (1. Krallar, 4:33-34)

Bağbozumundan önce **çiçekler düşüp üzümler olgunlaşmaya yüz tutunca**... (Yeşaya, 18:5)

Bağlara gidelim sabah erkenden, bakalım, **asma tomurcuk verdi mi? Dalları yeşerdi mi, narlar çiçek açtı mı… Mis gibi koku saçıyor adamotları**, kapımızın yanıbaşında **taze, kuru, her çeşit seçme meyve var**… (Ezgilerin Ezgisi, 7:12-13)

Ceviz bahçesine indim, **yeşermiş vadiyi** göreyim diye; **asma tomurcuk verdi mi, narlar çiçek açtı mı** bakayım diye. (Ezgilerin Ezgisi, 6:11)

Allah, "Yeryüzü **bitkiler, tohum veren otlar, türüne göre tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları** hasıl etsin" diye buyurdu ve öyle oldu. (Yaratılış, 1:11)

Tevrat'ta Dünya Hayatının Geçiciliği Üzerine İzahlar

Gazabından kısalıyor günlerimiz, **bir soluk gibi tükeniyor yıllarımız. Ömrümüz yetmiş yıl sürüyor, bilemedin seksen, o da sağlıklıysak; en güzel yıllar da zahmetle, kederle geçiyor, çabucak bitiyor, uçup gidiyoruz.** (Mezmurlar, 90:9-10)

... Yeryüzündeki günlerimiz bir gölge gibidir, kalıcı değildir. (1. Tarihler, 29:15)

… Altınları da gümüşleri de onları kurtaramayacak… (Sefenya, 1:18)

İnsan bir soluğu andırır, günleri geçici bir gölge gibidir. (Mezmurlar, 144:4)

Kemiklerini dolduran **gençlik ateşi kendisiyle birlikte toprakta yatacak.** (Eyüp, 20:11)

… Her insanın sonu ölümdür, yaşayan herkes bunu aklında tutmalı. (Vaiz, 7:2)

Toprağa dönünceye dek ekmeğini alın teri dökerek kazanacaksın. Çünkü topraksın, **topraktan yaratıldın ve yine toprağa dönecek-**

sin. (Yaratılış, 3:19)

Dedi ki, "**Bu dünyaya çıplak geldim, çıplak gideceğim**. Rab verdi, Rab aldı, Rab'bin adına övgüler olsun!" (Eyüp, 1:21)

(İnsan) çiçek gibi açıp solar, gölge gibi gelip geçer. (Eyüp, 14:2)

Yüreğim tutuştu içimde, ateş aldı derin derin düşünürken, şu sözler döküldü dilimden: Bildir bana, ya Rab, sonumu, sayılı günlerimi; bileyim ömrümün ne kadar kısa olduğunu! **Yalnız bir karış ömür verdin bana, hiç kalır hayatım Senin önünde. Her insan bir soluktur sadece, en güçlü çağında bile. Bir gölge gibi dolaşır insan, boş yere çırpınır, mal biriktirir, kime kalacağını bilmeden.** Ne bekleyebilirim şimdi, ya Rab? Umudum Sen'de. (Mezmurlar, 39:3-7)

Çünkü mayamızı bilir, toprak olduğumuzu anımsar. **İnsana gelince, ota benzer ömrü, kır çiçeği gibi serpilir; rüzgar üzerine esince yok olur gider, bulunduğu yer onu tanımaz.** Ama Rab Kendisi'nden korkanları sonsuza dek sever... (Mezmurlar 103:14-18)

Ey bütün halklar, dinleyin! Kulak verin hepiniz, ey dünyada yaşayanlar, Halk çocukları, bey çocukları, zenginler, yoksullar!... Onlar varlıklarına güvenir, büyük servetleriyle böbürlenirler. Kimse kimsenin hayatının bedelini ödeyemez, Allah'a fidye veremez. Çünkü hayatın fidyesi büyüktür, kimse ödemeye yeltenmemeli. Böyle olmasa, sonsuza dek yaşar insan, mezar yüzü görmez. Kuşkusuz herkes biliyor bilgelerin öldüğünü, aptallarla budalaların yok olduğunu. **Mallarını başkalarına bırakıyorlar. Mezarları, sonsuza dek evleri, kuşaklar boyu konutları olacak**, topraklarına kendi adlarını verseler bile. **Bütün gösterişine karşın geçicidir insan**, ölüp giden hayvanlar gibi… Korkma biri zenginleşirse, evinin görkemi artarsa. Çünkü **ölünce hiçbir şey götüremez, görkemi onunla mezara gitmez.** Yaşarken kendini mutlu saysa bile, başarılı olunca övgüler

toplasa bile... Bütün gösterişine karşın anlayışsızdır insan, Ölüp giden hayvanlar gibi. (Mezmurlar, 49:1-2, 6-20)

Onlar yok olacak, ama Sen kalıcısın. Hepsi bir giysi gibi eskiyecek. Onları bir kaftan gibi değiştireceksin, **geçip gidecekler.** Ama Sen hep aynısın, yılların tükenmeyecek. (Mezmurlar, 102:26-27)

Zenginlik ve onur, **kalıcı değerler** ve bolluk **Bendedir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:18)

Çünkü **zenginlik kalıcı değildir** ve taç kuşaktan kuşağa geçmez. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:24)

Çekicilik aldatıcı, güzellik boştur; ama Rab'be saygılı kadın övülmeye layıktır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 31:30)

Zenginliğine güvenen tepetaklak gidecek, oysa doğrular dalındaki yaprak gibi gelişecek. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:28)

Servet aldatıcıdır… (Habakkuk, 2:5)

… elde ettikleri **zenginlik uçup gitti.** (Yeremya, 48:36)

O gün Rab güzel halhalları, alın çatkılarını, hilalleri, küpeleri, bilezikleri, peçeleri, başlıkları, ayak zincirlerini, kuşakları, koku şişelerini, muskaları, yüzükleri, burun halkalarını, bayramlık giysileri, pelerinleri, şalları, keseleri, el aynalarını, keten giysileri, baş sargılarını, tülbentleri ortadan kaldıracak. O zaman **güzel kokunun yerini pis koku**, kuşağın yerini ip, lüleli saçın yerini kel kafa, **süslü giysinin yerini çul, güzelliğin yerini dağlama izi alacak.** (Yeşaya, 3:18-24)

Yargı günü uzaklardan **başınıza felaket geldiğinde ne yapacaksınız?** Yardım için kime koşacaksınız, servetinizi nereye saklayacaksınız? (Yeşaya, 10:3)

Servet göz açıp kapayana dek yok olur, kanatlanıp kartal gibi göklere uçar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 23:5)

Gazap günü **servet işe yaramaz,** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:4)

Kişinin serveti gün gelir canına fidye olur, (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:8)

Akarsuların, bal ve ayran akan derelerin **sefasını süremeyecek**. Zahmetle kazandığını yemeden geri verecek, elde ettiği kazancın tadını çıkaramayacak… **Serveti onu kurtaramayacak.** (Eyüp, 20:17-20)

Yaşama gücüm tükendi, günlerim kısaldı, mezar gözlüyor beni. (Eyüp, 17:1)

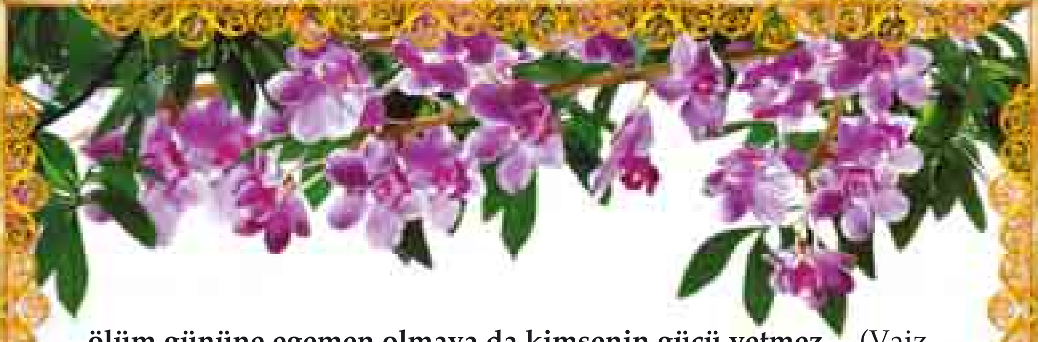
Rab, "Ruhum insanda sonsuza dek kalmayacak, çünkü o **ölümlüdür**" dedi… (Yaratılış, 6:3)

Ah çekip inlersin ömrünün son günlerinde, **etinle bedenin tükendiğinde.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 5:11)

Ölümlü insana güvenmekten vazgeçin. Onun ne değeri var ki? (Yeşaya, 2:22)

Çünkü **gölge gibi gelip geçen kısa ve boş ömründe insana**… kendisinden sonra Güneş'in altında neler olacağını kim söyleyebilir? (Vaiz, 6:12)

Rüzgarı tutup ona egemen olmaya kimsenin gücü yetmediği gibi,

ölüm gününe egemen olmaya da kimsenin gücü yetmez… (Vaiz, 8:8)

İnsanları bir düş gibi siler, süpürürsün, **sabah biten ot misali: Sabah filizlenir, büyür, akşam solar, kurur**. (Mezmurlar, 90:5-6)

Büyük işlere girdim. Kendime evler inşa ettim, bağlar diktim. Bahçeler, parklar yaptım, oralara türlü türlü meyve ağaçları diktim. Dal budak salan orman ağaçlarını sulamak için havuzlar yaptım… Herkesten çok sığıra, davara sahip oldum. Altın, gümüş biriktirdim; kralların, illerin hazinelerini topladım… Büyük üne kavuştum… Gözümün dilediği hiçbir şeyi kendimden esirgemedim. Gönlümü hiçbir zevkten alıkoymadım… Yaptığım bütün işlere, çektiğim bütün emeklere bakınca, gördüm ki, **hepsi boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış. Güneş'in altında hiçbir kazanç yokmuş**. (Vaiz, 2:4-11)

... **Sahibinin zararına biriktirilen ve yok olup giden servet... Annesinin rahminden çıplak çıkar insan. Dünyaya nasıl geldiyse öyle gider**, emeğinden hiçbir şey götürmez elinde. Dünyaya nasıl geldiyse öyle gider insan... (Vaiz, 5:13-16)

... **Gençlik de dinçlik de boştur**. (Vaiz, 11:10)

Gümüş tel kopmadan, altın tas kırılmadan, testi çeşmede parçalanmadan, kuyu makarası kırılmadan, toprak geldiği yere dönmeden, **Ruh onu veren Allah'a dönmeden, seni Yaratanı anımsa. "Her şey boş" diyor Vaiz, "Bomboş!**" (Vaiz, 12:6-8)

TEVRAT'TA ALLAH'IN SIFATLARI

Tevrat'ta Allah'ın Birliği

Rab Benim, başkası yok, Benden başka Allah yok... doğudan batıya dek Benden başkası olmadığını herkes bilsin. Rab Benim, başkası yok. (Yeşaya 45:5-6)

... **Allah Benim, başkası yok. Allah Benim, benzerim yok**. (Yeşaya, 46:9)

Sonunda dünyanın bütün ulusları bilsinler ki, **tek Allah Rab'dir ve O'ndan başka Allah yoktur**. (1. Krallar, 8:60)

Ey dünyanın dört bucağındakiler, Bana dönün, kurtulursunuz. Çünkü **Allah Benim, başkası yok**. (Yeşaya, 45:22)

Rab diyor ki, "... **Allah yalnız sizinledir**, başkası, **başka Allah yok**." (Yeşaya, 45:14)

... Allah'ımız Rab **tek Rab'dir**. (Yasa'nın Tekrarı, 6:4)

... ya Rab, **eşsizdir işlerin**.Yarattığın bütün uluslar gelip Sana tapınacaklar, ya Rab, adını yüceltecekler. Çünkü Sen ulusun, harikalar yaratırsın, **Tek Allah Sensin**. (Mezmurlar, 86:8-10)

... Herşeye egemen Rab, **bütün dünya krallıklarının tek Allah'ı Sensin**. Yeri, göğü Sen yarattın. (Yeşaya, 37:16)

... bütün dünya krallıkları Senin **tek Rab olduğunu** anlasın. (Yeşaya, 37:20)

Sizi kurtaran, size rahimde biçim veren Rab diyor ki, "Herşeyi yaratan, **gökleri yalnız başına geren, yeryüzünü tek başına seren**..." (Yeşaya, 44:24)

Çünkü Kendisi'ne umut bağlayanlar için etkin olan **tek Allah Sensin; Sen'den başkasını hiçbir zaman hiç kimse işitmedi, hiçbir kulak duymadı, hiçbir göz görmedi**. (Yeşaya, 64:4)

Çünkü gökleri yaratan Rab, dünyayı yaratıp biçimlendiren, pekiştiren, üzerinde yaşanmasın diye değil, yaşansın diye biçimlendiren **Rab -Allah O'dur- şöyle diyor: "Rab Benim, başkası yok."** (Yeşaya, 45:18)

... Ben Rab, bildirmedim mi? **Benden başka Allah yok**, adil Allah ve kurtarıcı Benim. Yok Benden başkası. (Yeşaya, 45:21)

Artık anlayın ki, Ben, evet Ben O'yum, **Benden başka Allah yoktur**! Öldüren de, yaşatan da, yaralayan da, iyileştiren de Benim... (Yasa'nın Tekrarı, 32:39)

... Böylece bileceksin ki, **Allah'ımız Rab gibisi yoktur**. (Mısır'dan Çıkış, 8:10)

Ya Rab... **yerde ve gökte Sana benzer başka Allah yoktur**... (1. Krallar, 8:23; 2. Tarihler, 6:14)

Asa, Allah'ı Rab'be, "**Ya Rab, güçlünün karşısında güçsüze yardım edebilecek Sen'den başka kimse yoktur"** diye yakardı... (2. Tarihler, 14:11)

Ben, **yalnız Ben Rab'bim, Benden başka kurtarıcı yoktur**. (Yeşaya, 43:11)

Ya Rab, bir benzerin yok, Sen'den başka Allah da yok! Bunu kendi kulaklarımızla duyduk. (1. Tarihler, 17:20; 2 Samuel, 7:22)

Kutsallıkta Rab'bin benzeri yok, evet, **Senin gibisi yok, ya Rab**! **Allah'ımız gibi dayanak yok.** (1. Samuel, 2:2)

O'nun bilgisi derin, gücü eşsizdir, kim O'na direndi de ayakta kaldı? (Eyüp, 9:4)

… Sen ulusun, harikalar yaratırsın, **tek Allah Sensin**. (Mezmurlar, 86:10)

Övgüler sunun O'na güçlü işleri için! Övgüler sunun O'na **eşsiz büyüklüğüne** yaraşır biçimde! (Mezmurlar, 150:2)

Halk şöyle dua etti: "**Tek Rab Sensin**. Gökleri, göklerin göklerini, bütün gök cisimlerini, yeryüzünü ve içindeki herşeyi, denizleri ve içlerindeki herşeyi Sen yarattın. Hepsine Sen can verdin. Bütün gök cisimleri Sana tapınır." (Nehemya, 9:6)

Benim için şöyle diyecekler: "**Doğruluk ve güç yalnız Rab'dedir**…" (Yeşaya, 45:24)

Bu olaylar **Rab'bin Allah olduğunu ve O'ndan başkası olmadığını bilesiniz** diye size gösterildi. (Yasa'nın Tekrarı, 4:35)

... **Benden başka Allah var mı? Hayır, başka güç yok**; Ben bir başkasını bilmiyorum. (Yeşaya, 44:8)

Tevrat'ta Allah'ın Ezeli ve Ebedi Olması

… Herşeye egemen Rab diyor ki, "**İlk ve son Benim, Benden**

başka Allah yoktur." (Yeşaya, 44:6)

Bunları yapıp gerçekleştiren, kuşakları başlangıçtan beri çağıran kim? **Ben Rab, ilkim; sonuncularla da yine Ben olacağım**." (Yeşaya, 41:4)

Ya Rab, kutsal Allah'ım, **öncesizlikten beri var olan Sen değil misin?**... (Habakkuk, 1:12)

Allah'ın yaptığı herşeyin sonsuza dek süreceğini biliyorum. Ona ne bir şey eklenebilir ne de ondan bir şey çıkarılabilir. Allah insanların Kendisi'ne saygı duymaları için bunu yapıyor. (Vaiz, 3:14)

Dağlar var olmadan, daha evreni ve dünyayı yaratmadan, **öncesizlikten sonsuzluğa dek Allah Sensin**. (Mezmurlar, 90:2)

Ey Allah, tahtın **sonsuzluklar boyunca** kalıcıdır… (Mezmurlar, 45:6)

Yüce ve görkemli olan, **sonsuzlukta yaşayan**, adı Kutsal olan diyor ki… (Yeşaya, 57:15)

Şöyle dedi: "Allah'ın adına **öncesizlikten sonsuzluğa dek** övgüler olsun! Bilgelik ve güç O'na özgüdür." (Daniel, 2:20)

O herşeyi zamanında güzel yaptı. İnsanların yüreğine **sonsuzluk kavramını** koydu. Yine de insan Allah'ın yaptığı işi başından sonuna dek anlayamaz. (Vaiz, 3:11)

… O yaşayan Allah'tır, **sonsuza dek var olacak… Egemenliği son bulmayacak**. (Daniel, 6:26)

"… Rab'be **öncesizlikten sonsuza dek** övgüler olsun!" (1. Tarihler, 16:6)

… **Sen sonsuza dek yücesin**, ya Rab. (Mezmurlar, 92:8)

Ot kurur, çiçek solar, ama **Allah'ımızın sözü sonsuza dek durur**. (Yeşaya, 40:8)

Tevrat'ta Allah'ın Herşeyin Yaratıcısı Olması

Başlangıçta **Allah göğü ve yeri yarattı**. Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu; engin karanlıklarla kaplıydı. Allah'ın ruhu suların üzerinde dalgalanıyordu. Allah, **"Işık olsun" diye buyurdu ve ışık oldu**. (Yaratılış, 1:1-3)

Allah, "Suların ortasında bir kubbe olsun, suları birbirinden ayırsın" diye buyurdu. Ve öyle oldu. **Allah gökkubbeyi yarattı.** Kubbenin altındaki suları üstündeki sulardan ayırdı. (Yaratılış, 1:6-7)

Allah, "Göğün altındaki sular bir yere toplansın, kuru toprak görünsün" diye buyurdu ve öyle oldu. (Yaratılış, 1:9)

Allah, "**Yeryüzü bitkiler, tohum veren otlar, türüne göre tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları üretsin**" diye buyurdu ve öyle oldu. Yeryüzü bitkiler, türüne göre tohum veren otlar, tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları yetiştirdi… (Yaratılış, 1:11-12)

Allah şöyle buyurdu: "Gökkubbede gündüzü geceden ayıracak, yeryüzünü aydınlatacak ışıklar olsun. Belirtileri, mevsimleri, günleri, yılları göstersin." Ve öyle oldu. Allah **büyüğü gündüze, küçüğü geceye egemen olacak iki büyük ışığı ve yıldızları yarattı.** (Yaratılış, 1:14-16)

..."**Yeri göğü yaratan Yüce Allah** Rab'bin önünde... ant içerim"... (Yaratılış, 14:22)

Allah, "Sular canlı yaratıklarla dolup taşsın, yeryüzünün üzerinde, gökte kuşlar uçuşsun" diye buyurdu. Allah **büyük deniz canavarlarını, sularda kaynaşan canlıları ve uçan çeşitli varlıkları yarattı**... (Yaratılış, 1:20-21)

Allah, "Yeryüzü çeşit çeşit canlı yaratık, evcil ve yabanıl hayvan, sürüngen türetsin" diye buyurdu. Ve öyle oldu. Allah **çeşit çeşit yabanıl hayvan, evcil hayvan, sürüngen yarattı...** (Yaratılış, 1:24-25)

Allah, "İnsanı... yaratalım" dedi, "Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun." **Allah insanı... yarattı.** Böylece insan... yaratılmış oldu. **İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı.** (Yaratılış, 1:26-27)

"Var mı Senin gibisi İlahlar arasında, ya Rab? Senin gibi kutsallıkta görkemli, heybetiyle övgüye değer, **harikalar yaratan** var mı? (Mısır'dan Çıkış, 15:11)

... **Sizi yaratan, size biçim veren**... Yaratıcınız O değil mi? (Yasa'nın Tekrarı, 32:6)

İşiten kulağı da, gören gözü de Rab yaratmıştır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:12)

... **Kendisi'ni yaratan Allah**'a sırt çevirdi... (Yasa'nın Tekrarı, 32:15)

... **Seni yaratan Allah**'ı unuttun. (Yasa'nın Tekrarı, 32:18)

... **Yeri göğü yaratan Yüce Allah**... (Yaratılış, 14:19)

Halkların bütün ilahları bir hiçtir, oysa **gökleri yaratan Rab'dir**. (1. Tarihler, 16:26)

Büyük Ayı'yı, Oryon'u, Ülker'i, Güney **takımyıldızlarını yaratan O'dur**. (Eyüp, 9:9)

Beni **ana karnında yaratan** onu da yaratmadı mı? Rahimde bize biçim veren O değil mi? (Eyüp, 31:15)

Herkesin yüreğini yaratan, yaptıkları herşeyi tartan O'dur. (Mezmurlar, 33:15)

... **Harikalar yaratan** yalnız O'dur. (Mezmurlar, 72:18)

Yeryüzünün bütün sınırlarını Sen saptadın, **yazı da kışı da yaratan Sensin**. (Mezmurlar, 74:17)

Harikalar yaratan Allah Sensin... gücünü gösterdin. (Mezmurlar, 77:14)

... **Bizi yaratan** Rab'bin önünde diz çökelim. (Mezmurlar, 95:6)

Halkların bütün ilahları bir hiçtir, oysa **gökleri yaratan Rab'dir**. (Mezmurlar, 96:5)

Bilin ki Rab Allah'tır. **Bizi yaratan O'dur**, biz de O'nunuz, O'nun halkı, otlağının koyunlarıyız. (Mezmurlar, 100:3)

Yeri göğü yaratan Rab sizleri kutsasın. (Mezmurlar, 115:15)

Yeri göğü yaratan Rab'den gelecek yardım. (Mezmurlar, 121:2)

Yeri göğü yaratan Rab'bin adı Yardımcımızdır. (Mezmurlar, 124:8)

Yeri göğü, denizi ve içindeki herşeyi yaratan… (Mezmurlar, 146:6)

Ana rahmindeki çocuğun nasıl ruh ve beden aldığını bilmediğin gibi, **herşeyi yaratan Allah'ın** yaptıklarını da bilemezsin. (Vaiz, 11:5)

Bilmiyor musun, duymadın mı? Ebedi Allah, Rab, **bütün dünyayı yaratan**, ne yorulur ne de zayıflar, O'nun bilgisi kavranamaz. (Yeşaya, 40:28)

… **Seni yaratan**… sana biçim veren Rab şimdi şöyle diyor… (Yeşaya, 43:1)

Seni yaratan, rahimde sana biçim veren, sana yardım edecek olan Rab şöyle diyor… (Yeşaya, 44:2)

Sizi kurtaran, size rahimde biçim veren Rab diyor ki, "**Herşeyi yaratan, gökleri yalnız başına geren, yeryüzünü tek başına seren**…" (Yeşaya, 44:24)

Işığı biçimlendiren, karanlığı yapan, esenliği ve felaketi yaratan, bütün bunları yapan Rab Benim. (Yeşaya, 45:7)

Sizi yaratan, gökleri geren, dünyanın temellerini atan Rab'bi nasıl olur da unutursunuz?... (Yeşaya, 51:13)

Gücüyle **yeryüzünü yaratan**, bilgeliğiyle **dünyayı kuran**, ak-

lıyla **gökleri yayan** Rab'dir. (Yeremya, 10:12)

Dünyayı yaratan, yerini alsın diye **ona biçim veren**, adı Rab olan şöyle diyor… (Yeremya 33:2)

Çünkü **dağlara biçim veren, rüzgarı yaratan**, **düşüncelerini insana bildiren, şafağı karanlığa çeviren**, dünyanın yüksek yerlerine ayak basan işte O'dur, O'nun adı Rab, Herşeye egemen Allah'tır. (Amos, 4:13)

Ülker ve Oryon takımyıldızlarını yaratan, **zifiri karanlığı sabaha çeviren**, gündüzü geceyle karartan, **deniz sularını çağırıp yeryüzüne döken**in adı Rab'dir. (Amos, 5:8)

… "**Denizi ve karayı yaratan** göklerin Allah'ı Rab'be taparım." (Yunus, 1:9)

Halk şöyle dua etti: "Tek Rab Sensin. **Gökleri, göklerin göklerini, bütün gök cisimlerini, yeryüzünü ve içindeki herşeyi, denizleri ve içlerindeki herşeyi Sen yarattın.** Hepsine Sen can verdin. Bütün gök cisimleri Sana tapınır." (Nehemya, 9:6)

Tevrat'ta Allah'ın Herşeyi Gören, İşiten ve Bilen Olması

Oturup kalkışımı bilirsin, niyetimi uzaktan anlarsın. Gittiğim yolu, yattığım yeri inceden inceye elersin, **bütün yaptıklarımdan haberin var**. Daha sözü ağzıma almadan, **söyleyeceğim herşeyi bilirsin**, ya Rab. (Mezmurlar, 139:2-4)

Kulağı yaratan işitmez mi? Göze biçim veren görmez mi? (Mezmurlar, 94:9)

Artık büyük konuşmayın, ağzınızdan küstahça sözler çıkmasın. Çünkü **Rab herşeyi bilen Allah'tır**… (1. Samuel, 2:3)

Oysa Sen **sıkıntı ve acı çekenleri görürsün, yardım etmek için onları izlersin**; çaresizler Sana dayanır, öksüzün yardımcısı Sensin. (Mezmurlar, 10:14)

Öğütlerini, koşullarını uygularım, çünkü **bütün davranışlarımı görürsün Sen**. (Mezmurlar, 119:168)

Sabah **sesimi duyarsın, ya Rab**, her sabah Sana duamı sunar, umutla beklerim. (Mezmurlar, 5:3)

Mazlumların dileğini duyarsın, ya Rab, yüreklendirirsin onları, **kulağın hep üzerlerinde**;... (Mezmurlar, 10:17)

... **İnsanların yüreklerini yalnızca Sen bilirsin…** (1. Krallar, 8:39)

Ya Rab, bütün özlemlerimi bilirsin, iniltilerim Sen'den gizli değil. (Mezmurlar, 38:9)

… **gideceğim yolu Sen bilirsin**… (Mezmurlar, 142:3)

Beni tanırsın, ya Rab, beni görür, yüreğimin Seninle olduğunu bilirsin… (Yeremya, 12:3)

…**Dudaklarımdan çıkan her sözü bilirsin**, ya Rab. O söz zaten Senin ağzındaydı. (Yeremya, 17:16)

... **"Yaptığın herşeyde Allah seninle"** dediler. (Yaratılış; 21:22)

"Sen, ey oğlum Süleyman, babanın Allah'ını tanı. Bütün yüre-

ğinle ve istekle O'na kulluk et. Çünkü **Rab her yüreği araştırır, her düşüncenin ardındaki amacı saptar**. Eğer O'na yönelirsen, Kendisi'ni sana buldurur. Ama O'nu bırakırsan, seni sonsuza dek reddeder." (1. Tarihler, 28:9)

"… **Yanımızda kimse olmasa bile Allah tanık olacaktır**." (Yaratılış, 31:50)

Allah'tır zamanları ve mevsimleri değiştiren. Kralları tahttan indirir, tahta çıkarır. Bilgelere bilgelik, anlayışlılara bilgi verir. **Derin ve gizli şeyleri ortaya çıkarır, karanlıkta neler olduğunu bilir**… (Daniel, 2:21-22)

"Akılsızlığımı biliyorsun, ey Allah, **suçlarım Sen'den gizli değil**." (Mezmurlar, 69:5)

Gizli yerde yaratıldığımda, yerin derinliklerinde örüldüğümde, **bedenim Sen'den gizli değildi**. (Mezmurlar, **139:15)**

Oturup kalkışımı bilirsin, niyetimi uzaktan anlarsın… **Bütün yaptıklarımdan haberin var**. Daha sözü ağzıma almadan, **söyleyeceğim herşeyi bilirsin**, ya Rab. Beni çepeçevre kuşattın… (Mezmurlar, 139:2-5)

Allah her işi, her gizli şeyi yargılayacaktır... (Vaiz, 12:14)

Tevrat'ta Allah'ın Tek Güç ve İrade Sahibi Olması

Herşeye Gücü Yeten'e biz ulaşamayız. Gücü yücedir… (Eyüp, 37:23)

O kimini yoksul, kimini zengin kılar. Kimini alçaltır, kimini yükseltir. (1. Samuel, 2:7)

Şöyle dedi: "Allah'ın adına öncesizlikten sonsuzluğa dek övgüler olsun! **Bilgelik ve güç O'na özgüdür.** O'dur zamanları ve mevsimleri değiştiren. Kralları tahttan indirir, tahta çıkarır. Bilgelere bilgelik, anlayışlılara bilgi verir. Derin ve gizli şeyleri ortaya çıkarır, karanlıkta neler olduğunu bilir…" (Daniel, 2:20-22)

… Rab ona görünerek, "**Ben herşeye gücü yeten Allah'ım**" dedi, "Benim yolumda yürü, kusursuz ol." (Yaratılış, 17:1)

Herşeye gücü yeten Allah seni kutsasın, verimli kılsın, soyunu çoğaltsın; soyundan halklar türesin. (Yaratılış, 28:3)

"Ben herşeye gücü yeten Allah'ım" dedi… (Yaratılış, 35:11)

Herşeye gücü yeten Allah, adamın yüreğine size karşı merhamet koysun da… (Yaratılış, 43:14)

Ama sen gayretle Allah'ı arar, **Herşeye Gücü Yeten'e** yalvarırsan... (Eyüp, 8:5)

Her yaratığın canı, bütün insanlığın soluğu O'nun elindedir. (Eyüp, 12:10)

Bilgelik ve **güç Allah'a özgüdür**, O'ndadır öğüt ve akıl. (Eyüp, 12:13)

Ancak bu **serveti toplama yeteneğini size verenin Allah'ınız Rab** olduğunu anımsayın... (Yasa'nın Tekrarı, 8:18)

O'nun yıktığı onarılamaz, O'nun hapsettiği kişi özgür olamaz. Suları tutarsa, kuraklık olur, salıverirse dünyayı sel götürür.

Güç ve zafer O'na aittir… Karanlıkların derin sırlarını açar, ölüm gölgesini aydınlığa çıkarır. Ulusları büyütür, ulusları yok eder, ulusları genişletir, ulusları sürgün eder. (Eyüp, 12:14-16; 22-23)

Ey Egemen Rab… **Gökte ve yerde Senin yaptığın Yüce işleri yapabilecek başka bir Allah yok**! (Yasa'nın Tekrarı, 3:24)

O zaman Eyüp…: **"Senin herşeyi yapabileceğini biliyorum,** hiçbir amacına engel olunmaz." (Eyüp, 42:1-2)

Senin gibisi yok… Sen büyüksün, **adın da büyüktür gücün sayesinde.** (Yeremya, 10:6)

… Dağlara biçim veren, rüzgarı yaratan, düşüncelerini insana bildiren, şafağı karanlığa çeviren… işte O'dur, O'nun Adı Rab, **Herşeye Egemen Allah'tır**. (Amos, 4:13)

Ülker ve Oryon takımyıldızlarını yaratan, zifiri karanlığı sabaha çeviren, gündüzü geceyle karartan, deniz sularını çağırıp yeryüzüne dökenin Adı Rab'dir. (Amos, 5:8)

Tevrat'ta Allah'ın İnsana Ruh Vermesi

Oysa **insana ruh, Herşeye Gücü Yeten'in soluğu akıl verir.** (Eyüp, 32:8)

... Herşeye Gücü Yeten'in soluğu (ruhu) yaşam veriyor bana. (Eyüp, 33:4)

Toprak geldiği yere dönmeden, **ruh onu veren Allah'a dönmeden**, seni yaratanı anımsa. (Vaiz, 12:7)

Gökleri yaratıp geren, yeryüzünü ve ürününü seren, dünyadaki insanlara soluk, **orada yaşayanlara ruh veren Rab Allah** diyor ki. (Yeşaya, 42:5)

Egemen Rab bu kemiklere şöyle diyor: "**İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız.**" (Hezekiel, 37:5)

Size kaslar verecek, üzerinizde et oluşturacağım, sizi deriyle kaplayacağım. **İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız.** O zaman Benim Rab olduğumu anlayacaksınız. (Hezekiel, 37:6)

... Ben **Rab'bin ruhuyla**, güçle, adalet ve cesaretle donatıldım. (Mika, 3:8)

Size yeni bir yürek verecek, içinize yeni bir ruh koyacağım. İçinizdeki taştan yüreği çıkaracak, size etten bir yürek vereceğim. **Ruhumu içinize koyacağım**; kurallarımı izlemenizi, buyruklarıma uyup onları uygulamanızı sağlayacağım. (Hezekiel, 36:26-27)

Tevrat'ta Allah'ın Sonsuz Adalet Sahibi Olması

"Bu yüzden, ey sağduyulu insanlar, beni dinleyin! Allah kötülük yapar mı, **Herşeye Gücü Yeten haksızlık eder mi? Asla!**" (Eyüp, 34:10)

Allah kesinlikle kötülük etmez, **Herşeye Gücü Yeten adaleti saptırmaz**. (Eyüp, 34:12)

Herşeye Gücü Yeten'e biz ulaşamayız. Gücü Yücedir, **adaleti ve eşsiz doğruluğuyla kimseyi ezmez**. (Eyüp, 37:23)

Rab bütün düşkünlere **hak ve adalet sağlar**. (Mezmurlar, 103:6)

… Rab yücedir… **adalet ve doğrulukla doldurur**. (Yeşaya, 33:5)

Hükümdarın gözüne girmek isteyen çoktur, ama **Rab'dir insana adalet sağlayan**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:26)

… İşleri kusursuzdur, bütün yolları doğrudur. **O haksızlık etmeyen, güvenilir Allah'tır. Doğru ve adildir.** (Yasa'nın Tekrarı, 32:4)

"**Rab doğrudur!... O'nda haksızlık bulunmaz!**" diye duyuracaklar. (Mezmurlar, 92:15)

"Çünkü **Ben Rab adaleti severim,** nefret ederim soygun ve haksızlıktan…" (Yeşaya, 61:8)

Ama Rab Kendisi'nden korkanları sonsuza dek sever, antlaşmasına uyan ve buyruklarına uymayı anımsayan soylarına (Allah'ın emirlerine uyan, sadık olanlara) **adil davranır**. (Mezmurlar, 103:17-18)

Yine de Rab size lütfetmeyi özlemle bekliyor, size merhamet göstermek için harekete geçiyor. Çünkü **Rab adil Allah'tır**. Ne mutlu O'nu özlemle bekleyenlere! (Yeşaya, 30:18)

… İşleri kusursuzdur, bütün yolları doğrudur. O haksızlık etmeyen güvenilir Allah'tır. **Doğru ve adildir**. (Yasa'nın Tekrarı, 32:4)

Başımıza gelen bütün olaylarda **Sen hep adil davrandın**, doğru olanı yaptın, bizse kötülük yaptık. (Nehemya, 9:33)

... Sevinciniz sonsuz olacak. Çünkü **Ben Rab adaleti severim**... (Yeşaya, 61:7-8)

Rab şöyle diyor: "Bilge kişi bilgeliğiyle, güçlü kişi gücüyle, zengin kişi zenginliğiyle övünmesin. Dünyada iyilik yapanın, **adaleti, doğruluğu sağlayanın Ben Rab olduğumu anlamakla** ve Beni tanımakla övünsün övünen. Çünkü Ben bunlardan hoşlanırım" diyor Rab. (Yeremya, 9:23-24)

Adaletle yargılayan, yüreği ve düşünceyi sınayan, Herşeye Egemen Rab, davamı Senin eline (takdirine, kudretine) bırakıyorum... (Yeremya, 11:20)

Ama **Herşeye Egemen Rab adaletinden ötürü** yüceltilecek... (Yeşaya, 5:16)

Adaletin sonsuza dek doğrudur, Yasa'n gerçektir. (Mezmurlar, 119:142)

Sevgini ve adaletini ezgilerle anacağım, Seni İlahilerle öveceğim, ya Rab. (Mezmurlar, 101:1)

Uluslara, "Rab egemenlik sürüyor" deyin. Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz. **O halkları adaletle yargılar**... **Dünyayı adaletle**, halkları Kendi gerçeğiyle **yönetecek**. (Mezmurlar, 96:10-13)

Ya Rab, Sana sığınıyorum. Utandırma beni hiçbir zaman! **Adaletinle kurtar beni**! (Mezmurlar, 31:1)

Doğruluğu, adaleti sever, Rab'bin sevgisi yeryüzünü doldurur. (Mezmurlar, 33:5)

Ey adil Allah'ım! Kötülerin kötülüğü son bulsun, doğrular güvene kavuşsun… **Allah adil bir yargıçtır** (adaletle hüküm

verendir)… (Nehemya, 7:9-11)

… Benden başka Allah yok, **adil Allah** ve Kurtarıcı Benim. Yok Benden başkası. (Yeşaya 45:21)

… **Allah'ımız Rab yaptığı herşeyde adildir**. Bizse Onun sözüne kulak vermedik. (Daniel, 9:14)

Bilge kişi kavrasın bunları, anlayan anlasın. Çünkü **Rab'bin yolları adildir**; bu yollarda yürür doğrular, ama başkaldıranlar bu yollarda sendeler. (Hoşea, 14:9)

Rab bütün davranışlarında adil, yaptığı bütün işlerde sevecendir. (Mezmurlar, 145:17)

Şükredeceğim Sana temiz yürekle, **adil hükümlerini öğrendikçe**. Kurallarını yerine getireceğim… (Mezmurlar, 119:7)

Biliyorum, **ya Rab, hükümlerin adildir… Adil hükümlerini izleyeceğime** ant içtim, andımı tutacağım. (Mezmurlar, 119:75, 106)

Sen adilsin, ya Rab, hükümlerin doğrudur. Buyurduğun öğütler doğru ve tam güvenilirdir… **Adaletin sonsuza dek doğrudur**, Yasa'n gerçektir. (Mezmurlar, 119:137-142)

Doğruluğun ulu dağlara **benzer, adaletin uçsuz bucaksız enginlere**. İnsanı da, hayvanı da koruyan Sensin, ya Rab. (Mezmurlar, 36:6)

Yaptığı her işte sadık ve adildir, bütün koşulları güvenilirdir; sonsuza dek sürer, sadakat ve doğrulukla yapılır. (Mezmurlar, 111:7-8)

Rab lütufkar ve **adildir, sevecendir Allah'ımız**. (Mezmurlar, 116:5)

Tevrat'ta Allah'ın Seven, Merhamet Sahibi ve Bağışlayan Olması

Ama **Sen bağışlayıcısın**… (Mezmurlar, 130:4)

Belki… kötü yolundan döner; **Ben de suçlarını, günahlarını bağışlarım.** (Yeremya, 36:3)

Sana karşı geldiğimiz halde, **Sen acıyan, bağışlayan Allah'ımız Rab'sin**. (Daniel, 9:9)

Sen iyi ve bağışlayıcısın, ya Rab, Sana yakaran herkese **bol sevgi gösterirsin**. (Mezmurlar, 86:5)

Yine de **Allah sevecendi, suçlarını bağışlıyor**, onları yok etmiyordu… (Mezmurlar, 78:38)

Söz dinlemek istemediler, aralarında yaptığın harikaları unuttular. Dikbaşlılık ettiler, eski kölelik yaşamlarına dönmek için kendilerine bir önder bularak başkaldırdılar. Ama **Sen bağışlayan, iyilik yapan, acıyan… sevgisi engin Allah'sın**. Onları terk etmedin. (Nehemya, 9:17)

Rab… **sevgisi engindir, suçu ve isyanı bağışlar.** Ancak suçluyu cezasız bırakmaz… (Çölde Sayım, 14:18)

Binlercesine sevgi gösterir, suçlarını, isyanlarını, günahlarını bağışlarım. Hiçbir suçu cezasız bırakmam… (Mısır'dan Çıkış, 34:7)

Bütün suçlarını bağışlayan, bütün hastalıklarını iyileştiren... (Mezmurlar, 103:3)

... Rab da Kendisi'nden korkanlara öyle sevecen davranır. (Mezmurlar, 103:13)

Rab sevecen ve lütfedendir… **sevgisi engindir**… **gökler yeryüzünden ne kadar yüksekse, Kendisi'nden korkanlara karşı sevgisi de o kadar büyüktür**. (Mezmurlar, 103:8-11)

Rab lütufkar ve sevecendir... Sevgisi engindir. Rab herkese iyi davranır, **sevecenliği bütün yapıtlarını kapsar**. (Mezmurlar, 145:8-9)

Ya Rab, **halkları gerçekten seversin**… (Yasa'nın Tekrarı, 33:3)

Rab'bi sevin, ey O'nun sadık kulları! **Rab Kendisi'ne bağlı olanları korur**, büyüklenenlerin ise tümüyle hakkından gelir. (Mezmurlar, 31:23)

Sığınağım Sensin, beni sıkıntıdan korur, çevremi kurtuluş İlahileriyle kuşatırsın. (Mezmurlar, 32:7)

Korur Rab, yaşatır onu, ülkede **mutlu kılar**, terk etmez düşmanlarının eline. (Mezmurlar, 41:2)

Ey sizler, Rab'bi sevenler, kötülükten tiksinin. **O sadık kullarının canını korur**, onları kötülerin elinden kurtarır. (Mezmurlar, 97:10)

Rab lütufkar ve adildir, **sevecendir Allah'ımız. Rab saf insanları korur**, tükendiğim zaman beni kurtardı. (Mezmurlar, 116:5-6)

Rab her kötülükten seni korur, esirger canını. (Mezmurlar, 121:7)

Sıkıntıya düşersem, canımı korur… beni kurtarır. (Mezmurlar, 138:7)

Rab korur Kendisi'ni seven herkesi, yok eder kötülerin hepsini. (Mezmurlar, 145:20)

Rab garipleri korur, öksüze, dul kadına yardım eder, kötülerin yolunuysa saptırır. (Mezmurlar, 146:9)

Adil olanların **adımlarını korur, sadık kullarının yolunu gözetir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:8)

Rab iyidir, sığınaktır sıkıntı anında. **Korur Kendisi'ne sığınanları.** (Nahum, 1:7)

Günahlarını gizleyen başarılı olmaz, itiraf edip bırakansa **merhamet bulur**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:13)

Çünkü **onlara merhamet eden kendilerine yol gösterecek** ve onları pınarlara götürecek. (Yeşaya, 49:10)

Ey gökler, sevinçle haykırın, neşeyle coş, ey yeryüzü! Ey dağlar, sevinç çığlıklarına katılın, çünkü **Rab halkını avutacak, ezilene merhamet gösterecek**. (Yeşaya, 49:13)

Kötü kişi yolunu, fesatçı düşüncelerini bıraksın; Rab'be dönsün, **merhamet bulur, Allah'ımıza dönsün, bol bol bağışlanır.** (Yeşaya, 55:7)

Çünkü Rab kimseyi sonsuza dek geri çevirmez. Dert verse

de, **büyük sevgisinden ötürü yine merhamet eder.** (Ağıtlar, 3:31-32)

Rab'bin sevgisi hiç tükenmez, merhameti asla son bulmaz; (Ağıtlar, 3:22)

Doğruluğu, adaleti sever, **Rab'bin sevgisi yeryüzünü doldurur**. (Mezmurlar, 33:5)

Rab'be şükredin, çünkü **O iyidir, sevgisi sonsuzdur**. (1. Tarihler, 16:34)

Oysa **Sen, ya Rab, sevecen, lütfeden... sevgisi ve sadakati bol,** bir (olan) Allah'sın. (Mezmurlar, 86:15)

... **Ben sevecenim diyor Rab**... (Yeremya, 3:12)

Rab bütün davranışlarında adil, **yaptığı bütün işlerde sevecendir**. Rab Kendisi'ne yakaran, içtenlikle yakaran herkese yakındır. (Mezmurlar, 145:17-18)

Bana lütufla bak, Adını sevenlere her zaman yaptığın gibi... Çok sevecensin, ya Rab, hükümlerin uyarınca koru canımı. (Mezmurlar, 119:132, 156)

Rab unutulmayacak harikalar yaptı, **O sevecen ve lütfedendir**. (Mezmurlar, 111:4)

Çünkü Sen doğru kişiyi kutsarsın, ya Rab, **çevresini kalkan gibi lütfunla sararsın**. (Mezmurlar, 5:12)

… **Allah'ınız Rab sizi seviyor**. (Yasa'nın Tekrarı, 23:5)

Çünkü **bize beslediği sevgi büyüktür**, Rab'bin sadakati son-

suza dek sürer. Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 117:2)

… Rab lütfeder, acır... **Sevgisi engindir**... (Yoel, 2:13)

Tevrat'ta Allah'ın Her An Her Yerde Olması

Sana güçlü ve yürekli ol demedim mi? Korkma, yılma. Çünkü **Allah'ın Rab gideceğin her yerde seninle birlikte olacak**. (Yeşu, 1:9)

... **Gittiğim her yerde benimle birlikte olan Allah'a**... (Yaratılış, 35:3)

... "İşi sürdürün. **Çünkü Ben sizinle birlikteyim**." Böyle diyor Herşeye Egemen Rab. (Hagay, 2:4)

Yusuf'u yakalayıp zindana, kralın tutsaklarının bağlı olduğu yere attı. **Ama Yusuf zindandayken Rab onunla birlikteydi**... (Yaratılış 39, 20-21)

Çünkü **Rab Yusuf'la birlikteydi** ve yaptığı her işte onu başarılı kılıyordu. (Yaratılış, 39:23)

… Ya Rab, **Beni çepeçevre kuşattın**… (Mezmurlar, 139:4-5)

… İbrahim'e, **"Yaptığın herşeyde Allah seninle"** dediler. (Yaratılış, 21:22)

Rab onunla birlikteydi. Yaptığı her işte başarılı oldu… (2. Krallar, 18:7)

Davut giderek güçleniyordu. Çünkü **Herşeye Egemen Rab onunlaydı**. (1. Tarihler, 11:9)

Samuel büyürken **Rab onunla birlikteydi**... (1. Samuel, 3:19)

Hakkımdaki düşüncelerin ne değerli, ey Allah, sayıları ne çok! Kum tanelerinden fazladır saymaya kalksam. **Uyanıyorum, yine Seninleyim**. (Mezmurlar, 139:17-18)

... Çünkü **Allah'ı, her yandan onu esenlikle kuşatmıştı**. (2. Tarihler, 20:30)

... Rab'bi istekle arayıp buldular. O da onları **her yandan esenlikle kuşattı**. (2. Tarihler, 15:15)

Rab onunla birlikte olduğundan, yaptığı her işte başarılıydı. (1. Samuel, 18:14)

Tevrat'ta Allah'ın Rızık Veren Olması

İşte yeryüzünde tohum veren her otu, tohumu meyvesinde bulunan her meyve ağacını size veriyorum. **Bunlar size yiyecek olacak**. (Yaratılış, 1:29)

"Yabanıl hayvanlara, gökteki kuşlara, sürüngenlere -soluk alıp veren bütün hayvanlara- **yiyecek olarak yeşil otları veriyorum**."... (Yaratılış, 1:30)

Bütün canlılar size yiyecek olacak. Yeşil bitkiler gibi, hepsini size veriyorum. (Yaratılış, 9:3)

Öksüzlerin, dul kadınların hakkını gözetir. Yabancıları sever, **onlara yiyecek, giyecek sağlar**. (Yasa'nın Tekrarı, 10:18)

Bütün canlılara yiyecek verene, sevgisi sonsuzdur; şükredin göklerin Allah'ına, sevgisi sonsuzdur. (Mezmurlar, 136:25-26)

O'dur gökleri bulutlarla kaplayan, yeryüzüne yağmur sağlayan, dağlarda ot bitiren. **O yiyecek sağlar hayvanlara, bağrışan kuzgun yavrularına.** (Mezmurlar, 147:8-9)

… **Susadıklarında onlara su verdin. Kırk yıl onları çölde besledin**. Hiç eksikleri olmadı… Güzel eşyalarla dolu evlere, kazılmış sarnıçlara, **bağlara, zeytinliklere, çok sayıda meyve ağacına sahip oldular. Yediler, doydular, beslendiler** ve onlara yaptığın büyük iyiliklere sevindiler. (Nehemya, 9:20-21, 25)

Rab unutulmayacak harikalar yaptı, O sevecen ve lütfedendir. **Kendisi'nden korkanları besler** (rızık verir)... (Mezmurlar, 111:4-5)

Tevrat'ta Allah'ın Egemenliğinin Herşeyi Kuşatması

Gökler de, göklerin gökleri de, yeryüzü ve içindeki herşey Allah'ınız Rab'bindir. (Yasa'nın Tekrarı, 10:14)

Allah'ımız Rab O'dur, yargıları **bütün yeryüzünü kapsar**. (1. Tarihler, 16:14; Mezmurlar, 105:7)

Göklere çıksam, oradasın, ölüler diyarına (cehenneme) yatak sersem, yine oradasın. Seherin kanatlarını alıp uçsam, denizin ötesine konsam, orada bile elin yol gösterir bana… (Mezmurlar, 139:8-10)

Beni çepeçevre kuşattın, Elini üzerime koydun. (Mezmurlar, 139:5)

Ya Rab, büyüklük, güç, yücelik, zafer ve görkem Senin'dir. **Gökte ve yerde olan herşey Senin'dir**. **Egemenlik Senin'dir, ya Rab!** Sen herşeyden Yücesin. Zenginlik ve onur Sen'den gelir. **Herşeye egemensin. Güç ve yetki Senin elindedir**. Birini yükseltmek ve güçlendirmek Senin elindedir. (1. Tarihler, 29:11-12)

O kurtarır, O yaşatır, gökte de yerde de belirtiler, hayranlık duyulacak işler yapar. (Daniel, 6:27)

Gücüyle yeryüzünü yaratan, bilgeliğiyle dünyayı kuran, aklıyla gökleri yayan Rab'dir. (Yeremya, 10:12)

Ey Egemenimiz Rab, ne yüce Adın var yeryüzünün tümünde! Gökyüzünü görkeminle kapladın. (Mezmurlar, 8:1)

Işığı biçimlendiren, karanlığı yapan, esenliği ve felaketi yaratan, **bütün bunları yapan Rab Benim**. (Yeşaya, 45:7)

... Allah'ınız Rab hem yukarıda göklerde, hem de aşağıda yeryüzünde Allah'tır. (Yeşu, 2:11)

Tevrat'ta Allah'ın Her Türlü Eksiklikten Münezzeh Olması

Sığınağın çağlar boyu var olan Allah'tır, seni taşıyan **O'nun yorulmaz kollarıdır**... (Yasa'nın Tekrarı, 33:27)

Bilmiyor musun, duymadın mı? Ebedi Allah, Rab, bütün dünyayı yaratan, **ne yorulur ne de zayıflar,** O'nun bilgisi kavranamaz. (Yeşaya, 40:28)

TEVRAT'TA AHİRETE İMAN

Tevrat'ta Yeniden Diriliş

Yeryüzü toprağında uyuyanların birçoğu uyanacak: Kimisi sonsuz yaşama, kimisi utanca ve sonsuz iğrençliğe gönderilecek. (Daniel, 12:2)

"Mezarlarınızı açıp sizi çıkardığım zaman, Benim Rab olduğumu anlayacaksın... **Ruhumu içinize koyacağım, canlanacaksınız**..." böyle diyor Rab. (Hezekiel, 37:13-14)

... Senin **ölülerin yaşayacak, bedenleri dirilecek**. Ey sizler, toprak altında yatanlar, uyanın, ezgiler söyleyin... toprak **ölülerini yaşama kavuşturacak**. (Yeşaya, 26:19)

Ya Rab, beni **ölüler diyarından çıkardın, yaşam verdin bana**, ölüm çukuruna düşürmedin. (Mezmurlar, 30:3)

"Sana gelince, ey Daniel, **son gelinceye dek** yoluna devam et. Rahatına kavuşacak ve **günlerin sonunda** payına düşen mirası almak için **uyanacaksın**." (Daniel, 12:13)

Tevrat'ta Kıyamet Günü

Kalabalıklar, yargı vadisini dolduran nice kalabalıklar... Yargı vadisinde **Rab'bin günü yaklaştı. Güneş ve Ay kararıyor, yıldızların parıltısı görünmez oluyor… Gök ve yer sarsılacak**… (Yoel, 3:14-16)

Göklerde ve yeryüzünde, kan, ateş ve duman sütunlarından belirtiler göstereceğim. Rab'bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce Güneş kararacak, Ay kan rengine dönecek... (Yoel, 2:30-31)

Yeryüzü önlerinde sarsılıyor, gökyüzü titriyor; Güneş ve Ay kararıyor, yıldızların parıltısı görünmez oluyor… **Rab'bin o büyük günü ne korkunçtur**! O güne kim dayanabilir? (Yoel, 2:10-11)

Ölüleri dışarı atılacak... Bütün **gök cisimleri küçülecek, gökler bir tomar gibi dürülecek; gök cisimleri, asma yaprağı, incir yaprağı gibi dökülecek**. (Yeşaya, 34:3-4)

Rab'bin büyük günü yakındır, yakındır ve çok çabuk geliyor, Rab gününün sesi! Yiğit orada acı acı bağırır. O gün **gazap günüdür, sıkıntı ve darlık günü, harabiyet ve viranlık günü, karanlık ve karaltı günü, bulutlar ve koyu karanlık günü**, Rab diyor ki, "İnsanları öyle bir felakete uğratacağım ki, **körler gibi, nereye gittiklerini göremeyecekler**. Çünkü Bana karşı günah işlediler. Rab'bin öfke gününde, altınları da gümüşleri de onları kurtaramayacak." (Sefanya, 1:14-18)

Ah o gün! çünkü **Rab'bin günü yakın** ve herşeye kadir olan tarafından **bir yıkım gibi geliyor**. (Yoel, 1:15)

… Ülkede yaşayan herkes korkudan titresin. Çünkü **Rab'bin günü çok yaklaştı, geliyor**. (Yoel, 2:1)

… **Rab'bin günü yakındır**. Herşeye Gücü Yeten'in göndereceği **yıkım gibi geliyor o gün**. Bu yüzden ellerde derman kalmayacak, her yürek eriyecek. Herkesi dehşet saracak, hepsi acı ve ıstırap içinde boğulacak, doğuran kadın gibi kıvranacak, şaşkın şaşkın birbirlerine bakacaklar; yüzleri kızaracak. İşte Rab'bin acımasız günü geliyor. Ül-

keyi viraneye çevirip içindeki **günahkârları ortadan kaldıracağı gazap ve kızgın öfke dolu gün geliyor**. **Gökteki yıldızlarla takımyıldızlar ışımayacak, doğan Güneş kararacak, Ay ışığını vermez olacak.** Rab diyor ki, "Kötülüğünden ötürü dünyayı, suçlarından ötürü kötüleri cezalandıracağım. Kibirlilerin küstahlığını sona erdirecek, zalimlerin gururunu kıracağım." (Yeşaya, 13:6-11)

Herşeye egemen Rab diyor ki, "**İşte o gün geliyor, fırın gibi yanıyor**. Kendini beğenmişlerle kötülük yapanlar samandan farksız olacak; **o gün hepsini yakacak**. Onlarda ne kök, ne dal bırakılacak." (Malaki, 4:1)

Rab kalkıp **yeryüzünü sarsmaya başlayınca**, insanlar O'nun **dehşetinden ve yüce görkeminden kaçmak için kayalık mağaralara, yeraltı kovuklarına saklanacaklar**. (Yeşaya, 2:19)

… **O gün** aydınlık değil, **karanlık olacak**. Nasıl ki, biri aslanın önünden kaçar da karşısına ayı çıkar, evine döner, elini duvara dayar da elini yılan sokar. **Rab'bin günü** aydınlık değil, karanlık olmayacak mı? **Hem de zifiri karanlık, bir parıltı bile yok.** (Amos, 5:18-20)

Her vadi yükseltilecek, her dağ, her tepe alçaltılacak. Böylelikle **engebeler düzleştirilecek, sarp yerler ovaya dönüştürülecek**. O zaman Rab'bin yüceliği görünecek, bütün insanlar hep birlikte onu görecek. Bunu söyleyen Rab'dir." (Yeşaya, 40:4-5)

Rab uzaktaki ulusları bir sancak işaretiyle, dünyanın en uzağındakileri ıslık sesiyle çağıracak; hızla, hemen gelecekler... Karaya bakan biri karanlık ve sıkıntı görecek. **Işık karanlık bulutlarla kaplanacak**. (Yeşaya, 5:26, 30)

Tevrat'ta Hesap Günü

Kalabalıklar, **yargı vadisini dolduran nice kalabalıklar**... **Yargı vadisinde** Rab'bin günü yaklaştı. (Yoel, 3:14)

Sen, ey saygısız (Allah'ın hükümlerine uymayan)... günün yaklaştı, **sonunda yargı günün geldi.** Egemen Rab şöyle diyor: … Artık eskisi gibi olmayacak. Alçakgönüllü yükseltilecek, gururlu alçaltılacak. (Hezekiel, 21:25-26)

Çünkü bütün milletler için Rab'bin günü yakındır; **sen nasıl ettinse, sana öyle edilecek; işlediğinin karşılığı kendi başına dönecek**. (Ovadya, 1:15)

Kötüler böyle değil, rüzgarın savurduğu saman çöpüne benzerler. Bu yüzden **yargılanınca aklanamaz, doğrular topluluğunda yer bulamaz günahkârlar**. Çünkü Rab doğruların yolunu gözetir, kötülerin yolu ise ölüme götürür. (Mezmurlar, 1:4-6)

Adil yargılarıyla Rab Kendisi'ni gösterdi, kötüler kendi kurdukları tuzağa düştü. **Kötüler ölüler diyarına (cehenneme) gidecek**, Allah'ı unutan bütün uluslar... (Mezmurlar, 9:16-17)

Doğru kişiye iyilik göreceğini söyleyin. Çünkü **iyiliklerinin meyvesini yiyecek**. Vay kötülerin haline! Kötülük görecek, **yaptıklarının karşılığını alacaklar**. (Yeşaya, 3:10-11)

… Onların günü yaklaştı, **sonunda yargı günleri geldi**. (Hezekiel, 21:29)

… **Peygamberlerinin uyardığı gibi, cezalandırılacakları gün** geldi çattı. Şaşkınlık içindeler şimdi. (Eyüp, 7:4)

Rab'bin büyük günü yaklaştı, yaklaştı ve çabucak geliyor.

Dinleyin, Rab'bin gününde en yiğit asker bile acı acı feryat edecek. Azap günü o gün! **Acı ve sıkıntı, yıkım ve felaket, zifiri karanlık bir gün olacak**, bulutlu, koyu karanlık bir gün... **Körler gibi, nereye gittiklerini göremeyecekler**... Rab'bin azap gününde, **altınları da gümüşleri de onları kurtaramayacak**. (Sefenya, 1:14-18)

Tevrat'ta Cehennem

(Tevrat'ta geçen ölüler diyarı ifadeleri cehennem anlamında kullanılmaktadır.)

... Dinsizleri titreme aldı: **"Herşeyi yiyip bitiren ateşin yanında hangimiz oturabilir? Sonsuza dek sönmeyecek alevin yanında hangimiz yaşayabilir?"** diye soruyorlar. (Yeşaya, 33:14)

Dönüşü olmayan yere gitmeden önce, karanlık ve ölüm gölgesi diyarına zifiri karanlık diyarına, ölüm gölgesi, kargaşa diyarına, aydınlığın karanlığı andırdığı yere (cehenneme),. (Eyüp 10:21-22)

... Kimisi sonsuz yaşama (cennete), **kimisi utanca ve sonsuz iğrençliğe gönderilecek.** (Daniel, 12:3)

Kuraklık ve sıcağın eriyen karı alıp götürdüğü gibi **ölüler diyarı (cehennem) da günahlıları alıp götürür.** (Eyüp, 24:19)

Bir bulutun dağılıp gitmesi gibi, **ölüler diyarına (cehenneme) inen bir daha çıkmaz.** (Eyüp, 7:9)

Ölüm ve yıkım diyarı (cehennem) insana doymaz... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:20)

Çünkü bana sevgin büyüktür, **canımı ölüler diyarının (cehennemin) derinliklerinden Sen kurtardın.** (Mezmurlar, 86:13)

Onlara yüz çevireceğim... **ateş onları yine de yakıp yok edecek...** (Hezekiel, 15:6)

... **Size karşı azabım ateş** gibi tutuşup ölüler diyarının (cehennemin) derinliklerine dek yanacak... (Yasa'nın Tekrarı, 32:22)

Bu yüzden doymak bilmeyen ölüler diyarı ağzını ardına kadar açtı... **Hepsi alçaltılacak; dize getirilecek, küstah bakışları alçaltılacak.** (Yeşaya, 5:14-15)

... **Diri diri ölüler diyarına (cehenneme) insinler;** çünkü içleri ve evleri kötülük dolu. (Mezmurlar, 55:15)

Rab öldürür de diriltir de, **ölüler diyarına (cehennem) indirir ve çıkarır.** (1. Samuel, 2:6)

Sahip oldukları herşeyle birlikte diri diri ölüler diyarına (cehenneme) indiler... (Çölde Sayım, 16:33)

'Yeter' demeyen dört şey vardır: Ölüler diyarı (cehennem)... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 30:15-16)

Budalaların yolu, onların sözünü onaylayanların sonu budur. **Sürü gibi ölüler diyarına (cehenneme) sürülecekler**… öl**üler diyarı onlara konut olacak.** Ama Allah beni ölüler diyarının pençesinden kurtaracak ve yanına (cennetine) alacak. (Mezmurlar, 49:13-15)

Ancak **ölüler diyarına, ölüm çukurunun (cehennemin) dibine indirilmiş bulunuyorsun.** Seni görenler bakıp bakıp şöyle düşünecekler: "Dünyayı sarsan, ülkeleri titreten, yeryüzünü çöle çeviren, kentleri yerle bir eden, tutsakları evlerine salıvermeyen adam bu mu?" (Yeşaya 14:15-17)

Suçu yalanla örülmüş iplerle, günahı araba urganıyla çekenlerin

vay haline!... Kötüye iyi, iyiye kötü diyenlerin, karanlığı ışık, ışığı karanlık yerine koyanların, acıya tatlı, tatlıya acı diyenlerin vay haline! Kendilerini bilge görenlerin, akıllı sananların vay haline! Şarap içmekten korkmayanların, içkileri karıştırıp içmekten çekinmeyenlerin, rüşvet uğruna kötüyü haklı çıkaranların, haklıların hakkını elinden alanların vay haline! **Alev alev yanan ateş, samanı nasıl yiyip bitirirse, kuru ot alevin içinde nasıl birden tutuşup yok olursa, onlar da kökten çürüyüp gidecek, çiçekleri toz gibi havaya savrulacak**. Çünkü Herşeye Egemen Rab'bin Yasası'nı reddettiler... (Yeşaya, 5:18-24)

… Ya Rab, Sana sesleniyorum; kötüler utansın, **ölüler diyarında (cehennemde) sesleri kesilsin**. (Mezmurlar, 31:17)

Rab, **ölüm ve yıkım diyarında (cehennemde)** olup biteni bilir... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:11)

Rab diyor ki, "... **Soluğunuz sizi yiyip bitiren bir ateş olacak. Halklar yanıp kül olacak**, kesilip yakılan dikenli çalı gibi olacak." (Yeşaya, 33:10-12)

... Elçilerinizi ta uzaklara gönderdiniz, **ölüler diyarına (cehenneme) dek alçalttınız kendinizi**. (Yeşaya, 57:9)

... Sen beni **ölüler diyarına (cehenneme) terk etmezsin**, sadık kulunun çürümesine izin vermezsin. (Mezmurlar, 16:10)

Ama **kötüler yıkıma uğrayacak; Rab'bin düşmanları kır çiçekleri gibi kuruyup gidecek, duman gibi dağılıp yok olacak**. (Mezmurlar, 37:20)

Ama **başkaldıranlarla günahlılar birlikte yıkıma uğrayacaklar**... (Yeşaya, 1:28)

Kötülük edenlere kızıp üzülme, onlara özenme. Çünkü **kötülerin**

geleceği yok, çırası sönecek onların. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:19-20)

Rab sadık kullarının adımlarını korur, ama **kötüler karanlıkta susturulur.** Çünkü güçle zafere ulaşamaz insan. (1. Samuel, 2:9)

Ama kötüler çalkalanan deniz gibidir, o deniz ki, rahat duramaz, suları çamur ve pislik savurur. **"Kötülere esenlik yoktur"** diyor Allah'ım. (Yeşaya, 57:20-21)

Allah'ımız Rab **yaptıkları kötülüğü kendi başlarına getirecek, kötülükleri yüzünden köklerini kurutacak**, evet, köklerini kurutacak. (Mezmurlar, 94: 23)

Tevrat'ta Cennet

(Tevrat'ta geçen sonsuz yaşam ve yaşam diyarı ifadeleri cennet anlamında kullanılmaktadır.)

... **Kimisi sonsuz yaşama,** kimisi utanca ve sonsuz iğrençliğe gönderilecek. Bilgeler gökkubbe gibi, birçoklarını doğruluğa döndürenler **yıldızlar gibi sonsuza dek parlayacaklar**. (Daniel, 12:2-3)

Sağduyulu kişi yukarıya, **yaşama giden yoldadır**, bu da **ölüler diyarına inmesini önler**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:24)

Yaşam diyarında Rab'bin iyiliğini göreceğimden kuşkum yok. (Mezmurlar, 27:13)

Yaşayanların diyarında, Rab'bin huzurunda yürüyeceğim. (Mezmurlar, 116:9)

... Çünkü **insan sonsuzluk evine gidecek**... Toprak geldiği yere dönmeden, **ruh onu veren Allah'a dönmeden**, seni yaratanı anımsa. (Vaiz, 12:5-7)

Ama doğru yolda yürüyüp doğru dürüst konuşan, zorbalıkla edinilen kazancı reddeden, elini rüşvetten uzak tutan, kan dökenlerin telkinlerine kulak vermeyen, kötülük görmeye dayanamayan, **yükseklerde oturacak; uçurumun başındaki kaleler onun korunağı olacak, ekmeği sağlanacak, hiç susuz kalmayacak**. (Yeşaya, 33:15-16)

O gün... kendileri için seçtiğim en güzel ülkeye, **süt ve bal akan ülkeye götüreceğime** söz verdim. (Hezekiel, 20:6)

"Kötüler yıkılır ve yok olurlar; fakat **salihlerin evi durur**..." (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:7)

Ey Allah... öncülük et bana **sonsuz yaşam yolunda**! (Mezmurlar, 139:23-24)

O gün diyecekler ki, "İşte Allah'ımız budur; O'na umut bağlamıştık, **bizi kurtardı**, Rab O'dur, O'na umut bağlamıştık, **O'nun kurtarışıyla** sevinip coşalım." (Yeşaya, Bap 25:9)

"**Salihin semeresi hayat ağacıdır**." (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:30)

Hz. Adem ve cennet bahçesi:

Rab Allah doğuda, **Aden'de bir bahçe dikti. Yarattığı Adem'i oraya koydu**. (Yaratılış, 2:8)

... Rab Yahve şöyle diyor: "Kusursuzlukta örnek biriydin, bilgeliğin ve güzelliğin eksiksizdi. Sen **Allah'ın bahçesi Aden'deydin**. Yakut, topaz, aytaşı, sarı yakut, oniks, yeşim, laciverttaşı, firuze, zümrütle, çeşit çeşit değerli taşla bezenmiştin. Kakma ve oyma işlerin hep altındandı. Bunlar **yaratıldığın gün hazırlanmışlardı."** (Hezekiel, 28:12)

Böylece Rab Allah, yaratılmış olduğu toprağı işlemek üzere **Adem'i Aden bahçesinden çıkardı...** (Yaratılış, 3:23)

TEVRAT'TA İMANIN GEREKLERİ

Tevrat'ta Allah'a Şirk Koşmadan İman Etmek

… Allah'ın Rab Benim, **Benden başka Allah tanımayacaksın,** çünkü başka kurtarıcı yoktur. (Hoşea, 13:4)

“Ya Rab… **yerde ve gökte Sana benzer başka Allah yoktur**" dedi… (1. Krallar, 8:23)

Rab Benim, başkası yok, Benden başka Allah yok… Öyle ki, doğudan batıya dek Benden başkası olmadığını herkes bilsin. Rab Benim, başkası yok. (Yeşaya, 45:5-6)

"… Allah'ın Rab Benim. **Benden başka Allah'ın olmayacak**. Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularda yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın..." (Mısır'dan Çıkış, 20:2-5)

Herşeye egemen Rab diyor ki, "**İlk ve son Benim, Benden başka Allah yoktur**." (Yeşaya, 44:6)

Putlara biçim verenlerin hepsi boş insanlardır. **Değer verdikleri nesneler hiçbir işe yaramaz. Putların tanıkları onlardır; ne bir şey görür ne de bir şey bilirler.** Bunun sonucunda utanç içinde kalacaklar. Kim yararsız ilaha biçim vermek, dökme put

yapmak ister? Bakın, bu putlarla uğraşanların hepsi utanacak. Onları yapanlar salt insan. Hepsi toplanıp yargılanmaya gelsin. Dehşete düşecek, utanacaklar birlikte. (Yeşaya, 49:9-11)

… **Tahtadan oyma putlar taşıyan, kurtaramayan ilahlara yakaranlar bilgisizdir**… **Benden başka Allah yok**, adil Allah ve kurtarıcı Benim. Yok Benden başkası. "Ey dünyanın dört bucağındakiler, Bana dönün, kurtulursunuz. Çünkü Allah Benim, başkası yok." (Yeşaya, 45:20-22)

... Allah'ınız Rab Benim, başka biri yok... (Yoel, 2:27)

Allah'ınız Rab'den korkacaksınız; O'na kulluk edecek ve O'nun adıyla ant içeceksiniz. **Başka ilahların, çevrenizdeki ulusların taptığı hiçbir ilahın ardınca gitmeyeceksiniz**. (Yasa'nın Tekrarı, 6:13-14)

... Benden önce bir Allah olmadı, Benden sonra da olmayacak. "**Ben, yalnız ben Rab'bim, Benden başka kurtarıcı yoktur**. Ben bildirdim, Ben kurtardım, Ben duyurdum, aranızdaki yabancı ilahlar değil… Allah Benim, gün gün olalı ben O'yum… Ben yaparım, kim engel olabilir?" (Yeşaya, 43:10-13)

İnsanın biçim verdiği oyma ya da dökme putun ne yararı var ki aldatmaktan başka? Putu yapan, yaptığına güvenir, ama yaptığı ne ki, dilsiz puttan başka. Tahta puta, 'canlan!' diyenin, dilsiz taşa, 'uyan' diyenin vay haline! Put yol gösterebilir mi? Altınla, gümüşle kaplanmış, ama içinde yaşam soluğu yok. (Habakkuk, 2:18-19)

Hepsi bomboş, yaptıkları da bir hiç. **Halkın putları yalnızca yeldir, sıfırdır**. (Yeşaya, 41:29)

Ya Rab, Allah'ım, harikaların, düşüncelerin ne çoktur bizim için; **Sana eş koşulmaz**! Duyurmak, anlatmak istesem yaptıklarını, saymakla bitmez. (Mezmurlar, 40:5)

... Rab'be kim eş koşulur?... Ya Rab, herşeye egemen Allah, Senin gibi güçlü Rab var mı?... Gökler Senindir, yeryüzü de Senin; dünyanın ve içindeki herşeyin temelini Sen attın. (Mezmurlar, 89:6, 8, 11)

Oyma putlara güvenenler, dökme putlara, "İlahlarımız sizsiniz diyenlerse geri döndürülüp büsbütün utandırılacaklar." (Yeşaya, 42:17)

Ama siz yollarımdan sapar, kurallarımı, buyruklarımı bırakır, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, size verdiğim ülkeden sizi söküp atacağım… (2. Tarihler, 7:19-20)

Onların ilahları önünde eğilmeyecek, tapınmayacaksınız; törelerini izlemeyeceksiniz. Tersine, ilahlarını yok edecek, dikili taşlarını büsbütün parçalayacaksınız. Allah'ınız Rab'be tapacaksınız... (Mısır'dan Çıkış, 23:24-25)

Allah'ınız Rab'bin size buyurduğu antlaşmayı bozarsanız, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, Rab'bin öfkesi size karşı alevlenecek; Rab'bin size verdiği bu güzel ülkeden çabucak yok olup gideceksiniz. (Yeşu, 23:16)

Rab'den başka bir İlaha kurban kesen helak edilecektir. (Mısır'dan Çıkış, 22:20)

Siz ise Beni bıraktınız ve başka ilahlara kulluk ettiniz... (Hakimler, 10:13)

Tevrat'ta Allah'a Şükretmek

Üstelik Allah insana mal mülk veriyor, onu yemesi, ödülünü alması, yaptığı işten mutluluk duyması için ona güç veriyorsa, bu bir **Allah armağanıdır**. (Vaiz, 5:19)

Ey Rab'bin sadık kulları, O'nu İlahilerle övün, kutsallığını anarak **O'na şükredin**. Öyle ki, gönlüm Seni İlahilerle övsün, susmasın! **Ya Rab Allah'ım, Sana sürekli şükredeceğim**. (Mezmurlar, 30:4, 12)

Sürekli Sana şükrederim yaptıkların için... (Mezmurlar, 52:9)

Sana şükrederiz, ey Allah, şükrederiz, çünkü Sen yakınsın, harikaların bunu gösterir. (Mezmurlar, 75:1)

Bizler... **sonsuza dek şükredeceğiz.** Sana, kuşaklar boyunca övgülerini dilimizden düşürmeyeceğiz. (Mezmurlar, 79:13)

Dedi ki, "Bu dünyaya çıplak geldim, çıplak gideceğim. Rab verdi, Rab aldı, Rab'bin adına övgüler olsun!" (Eyüp 1:21)

... Allah'a övgü ve şükür ezgileri söylenirdi. (Nehemya, 12:46)

Kapılarına şükranla, avlularına hamd ile girin; **O'na şükredin**, ismini takdis edin. (Mezmurlar, 100:4)

Ya Rab, **bütün yüreğimle Sana şükredeceğim**, yaptığın harikaların hepsini anlatacağım. Sen'de sevinç bulacak, coşacağım, adını İlahilerle öveceğim, ey yüceler yücesi! (Mezmurlar, 9:1-2)

Zenginlik ve onur Sen'den gelir. Herşeye egemensin. Güç ve yetki Senin elindedir. Birini yükseltmek ve güçlendirmek Senin elindedir. Şimdi, ey Allah'ımız, **Sana şükrederiz,** görkemli adını överiz. (1. Tarihler, 12-13)

Övgüler sunun, Rab'be! **Rab'be şükredin**, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur. (Mezmurlar, 106:1)

Övgüler sunun Rab'be! Doğru insanların toplantısında, topluluk içinde, **bütün yüreğimle Rab'be şükredeceğim**. (Mezmurlar, 111:1)

Rab'be şükredin, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur. **Şükretsinler Rab'be sevgisi için, insanlar yararına yaptığı harikalar için.** Çünkü O susamış canın susuzluğunu giderir, aç canı iyiliklerle doyurur. (Mezmurlar, 107:1, 7-9)

Bütün yüreğimle Sana şükrederim, ya Rab... Seni İlahilerle överim... **Adına şükrederim, sevgin, sadakatin için**... Seslendiğim gün bana yanıt verdin, içime güç koydun, beni yüreklendirdin. **Şükretsin Sana, ya Rab, yeryüzü krallarının tümü**... (Mezmurlar, 138:1-4)

Bütün yapıtların Sana şükreder, ya Rab, sadık kulların Sana övgüler sunar. (Mezmurlar, 145:10)

Ey atalarımın Allah'ı, **Sana şükreder, Seni överim. Sen ki, bana bilgelik ve güç verdin;** Sen'den istediklerimizi bana bildirdin... (Daniel, 2:23)

Şükredeceğim Sana temiz yürekle, adil hükümlerini öğrendikçe. Kurallarını yerine getireceğim, bırakma beni hiçbir zaman! (Mezmurlar, 119:7-8)

Rab'be şükredin, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur… Açın bana adalet kapılarını, girip Rab'be şükredeyim. İşte budur Rab'bin kapısı! Doğrular girebilir oradan. **Sana şükrederim,** çünkü bana yanıt verdin, kurtarıcım oldun… Allah'ım Sensin, **şükrederim Sana,** Allah'ım Sensin, yüceltirim Seni. **Rab'be şükredin**, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur. (Mezmurlar, 118:1, 19-21, 28-29)

Ya **Rab Allah'ım, bütün yüreğimle Sana şükredeceğim**, adını sonsuza dek yücelteceğim. Çünkü bana sevgin büyüktür, canımı ölüler diyarının derinliklerinden Sen kurtardın. (Mezmurlar, 86:12-13)

… **Rab'be şükredin**, çünkü sevgisi sonsuza dek kalıcıdır! (2. Tarihler, 20:21)

Rab'be şükredin, O'na yakarın, halklara duyurun yaptıklarını! O'nu ezgilerle, İlahilerle övün, bütün harikalarını anlatın! Kutsal adıyla övünün, sevinsin Rab'be yönelenler! (1. Tarihler, 16:8-10)

Rab'be şükretmek, övgüler sunmak üzere **her sabah ve akşam** tapınakta hazır bulunacaklardı. (1. Tarihler, 23:30)

Ya Rab, **Sana şükretmek**, ey yüceler yücesi, adını İlahilerle övmek, sabah sevgini, gece sadakatini… duyurmak ne güzel! (Mezmurlar, 92:1-3)

Ey doğrular, Rab'de sevinç bulun, kutsallığını anarak **O'na şükredin**! (Mezmurlar, 97:12)

Kapılarına şükranla, avlularına övgüyle girin! **Şükredin O'na**, adına övgüler sunun! Çünkü Rab iyidir, sevgisi sonsuz-

dur. Sadakati kuşaklar boyunca sürer. (Mezmurlar, 100:4-5)

Rab'be şükredin, O'na yakarın, halklara duyurun yaptıklarını! O'nu ezgilerle, İlahilerle övün, bütün harikalarını anlatın! (Mezmurlar, 105:1-2)

Şükredin Rab'be, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur; (Mezmurlar, 136:1)

... "**Ya Rab, Sana şükrederiz**... Allah kurtuluşumuzdur. O'na güvenecek, yılmayacağız. Çünkü Rab gücümüz ve ezgimizdir. O kurtardı bizi."... O gün diyeceksiniz ki, "**Rab'be şükredin,** O'na yakarın, halklara duyurun yaptıklarını, adının yüce olduğunu duyurun! (Yeşaya, 12:1-4)

Halklar Sana şükretsin, ey Allah, bütün halklar Sana şükretsin! Uluslar sevinsin, sevinçten çığlık atsın, çünkü Sen halkları adaletle yargılarsın, yeryüzündeki uluslara yol gösterirsin. (Mezmurlar, 67:3-4)

Övgüler sunun Rab'be! Övgüler sunun, ey Rab'bin kulları, Rab'bin adına övgüler sunun! (Mezmurlar, 113:1)

Tevrat'ta Allah'a Tevekkül Etmek

Rab benim gücüm, kalkanımdır, O'na yürekten güveniyor ve yardım görüyorum... (Mezmurlar, 28:7)

Rab'be güvenenler... sarsılmaz, sonsuza dek durur. (Mezmurlar, 125:1)

Şöyle dedi: "**Rab benim gücüm, sığınağım, kurtarıcımdır,**

Allah'ım… O'na sığınırım, kalkanım, güçlü kurtarıcım, korunağım, sığınacak yerimdir. Kurtarıcım, zorbalıktan beni Sen kurtarırsın! (2. Samuel, 22:2-3)

İnsandan korkmak tuzaktır, ama **Rab'be güvenen güvenlikte olur**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:25)

İşte **Allah benim yardımcımdır, tek desteğim Rab'dir**. (Mezmurlar, 54:4)

Rab benim ışığım, kurtuluşumdur, kimseden korkmam. Rab yaşamımın kalesidir, kimseden yılmam. Hasımlarım, düşmanlarım olan kötüler, beni yutmak için üzerime gelirken tökezleyip düşerler. Karşımda bir ordu konaklasa, kılım kıpırdamaz, bana karşı savaş açılsa, yine güvenimi yitirmem. (Mezmurlar, 27:1-3)

Sen Rab'be güven… O senin içindeki istekleri yerine getirecektir. **Herşeyi Rab'be bırak, O'na güven, O gerekeni yapar**. (Mezmurlar, 37:3-5)

Rab'be umut bağla, O'nun yolunu tut… kötülerin kökünün kazındığını göreceksin. **Doğruların kurtuluşu Rab'den gelir, sıkıntılı günde onlara kale olur. Rab onlara yardım eder, kurtarır onları,** kötülerin elinden alıp özgür kılar, **çünkü Kendisi'ne sığınırlar**. (Mezmurlar, 37:34, 39-40)

Öğüde kulak veren başarıya ulaşır, **Rab'be güvenen mutlu olur**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:20)

Açgözlü kavga çıkarır, **Rab'be güvenense bolluk içinde yaşar**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:25)

Allah kurtuluşumuzdur. **O'na güvenecek, yılmayacağız**. Çünkü **Rab gücümüz** ve ezgimizdir. O kurtardı bizi. (Yeşaya, 12:2)

Sana güvendiği için düşüncelerinde sarsılmaz olanı tam bir esenlik içinde korursun. **Rab'be sonsuza dek güvenin**, çünkü Rab, evet **Rab sonsuza dek kalıcı** güçtür. (Yeşaya, 26:3-4)

Egemen Rab… şöyle diyor: "Bana dönün, huzur bulun, kurtulursunuz. Kaygılanmayın, **Bana güvenin, güçlü olursunuz**. Ama bunu yapmak istemiyorsunuz." (Yeşaya, 30:15)

… **Karanlıkta yürüyen, ışığı olmayan, Rab'bin adına güvensin, Allah'ına dayansın**. (Yeşaya, 50:10)

Ne mutlu Rab'be güvenen insana, güveni yalnız Rab olana! Böylesi su kıyılarına dikilmiş ağaca benzer, köklerini akarsulara salar. Sıcak gelince korkmaz, yaprakları hep yeşildir. Kuraklık yılında kaygılanmaz, meyve vermekten geri durmaz. (Yeremya, 17:7-8)

Sana güçlü ve yürekli ol demedim mi? Korkma, yılma. Çünkü **Allah'ın Rab gideceğin her yerde seninle birlikte olacak**. (Yeşu, 1:9)

… **Allah yalnız sizinledir**, başkası, başka Allah yok. (Yeşaya, 45:14)

Yaşam diyarında Rab'bin iyiliğini göreceğimden kuşkum yok. **Umudunu Rab'be bağla**, güçlü ve yürekli ol; umudunu Rab'be bağla! (Mezmurlar, 27:13-14)

Seni seviyorum, **gücüm Sensin, ya Rab**! **Rab benim gücüm,**

sığınağım, kurtarıcımdır, Allah'ım, gücüm, sığınacak yerimdir, kalkanım, güçlü kurtarıcım, korunağımdır! Övgüye değer Rab'be seslenir, kurtulurum düşmanlarımdan. (Mezmurlar, 18:1-3)

Sıkıntı içinde Rab'be yakardım, yardıma çağırdım Allah'ımı. Rab… çıkardı beni derin sulardan. Beni zorlu düşmanımdan, benden nefret edenlerden kurtardı, çünkü onlar benden güçlüydü. Felaket günümde karşıma dikildiler, ama **Rab bana destek oldu. Beni huzura kavuşturdu, kurtardı;** çünkü benden hoşnut kaldı. (Mezmurlar, 18:6, 16-19)

Işığımın kaynağı Sensin, ya Rab, Allah'ım! Karanlığımı aydınlatırsın. (Mezmurlar, 18:28)

… **O Kendisi'ne sığınan herkesin kalkanıdır**. Var mı Rab'den başka Allah? **Allah'ımızdan başka güç var mı?** Allah beni güçle donatır, yolumu kusursuz kılar. Bana zafer kalkanını bağışlarsın. Bastığım yerleri genişletirsin, burkulmaz bileklerim. (Mezmurlar, 18:30-32, 35-36)

Yücelsin **kurtarıcım Allah**! Düşmanlarımdan kurtarır… Zorbaların elinden alır. (Mezmurlar, 18:46, 48)

Ya Rab, Sana sığınıyorum. Utandırma beni hiçbir zaman! Adaletinle kurtar beni!... Güçlü bir kale ol kurtulmam için!... Gücüm ve kalem Sensin, öncülük et, yol göster bana Kendi adın uğruna. Bana kurdukları tuzaktan uzak tut beni, çünkü **sığınağım Sensin. Ruhumu ellerine bırakıyorum**, Ya Rab, sadık Allah, kurtar beni. Değersiz putlara bel bağlayanlardan tiksinirim, Rab'be güvenirim ben. (Mezmurlar, 31:1-6)

Canım yalnız Allah'da huzur bulur, kurtuluşum O'ndan gelir.

Tek dayanağım, kurtuluşum, kalem O'dur, asla sarsılmam... Ey canım, yalnız Allah'da huzur bul, çünkü umudum O'ndadır. Tek dayanağım, kurtuluşum, kalem O'dur, sarsılmam. Kurtuluşum ve onurum Allah'a bağlıdır... **Sığınağım O'dur**. Ey halkım, **her zaman O'na güven**, içini dök O'na, çünkü **Allah sığınağımızdır**. (Mezmurlar, 62:1-2, 5-8)

Bense Allah'a seslenirim, **Rab kurtarır beni**... **Yükünü Rab'be bırak, O Sana destek olur.** Asla izin vermez doğru insanın sarsılmasına. Ama Sen, ey Allah, ölüm çukuruna atacaksın kötüleri... Bense **Sana güveniyorum.** (Mezmurlar, 55:16, 22-23)

... Allah'ı **Rab'be güvendi**... Rab'be çok bağlıydı, O'nun yolundan ayrılmadı, Rab'bin Musa'ya vermiş olduğu buyrukları yerine getirdi. **Rab onunla birlikteydi. Yaptığı her işte başarılı oldu**... (2. Krallar, 18:5-7)

... **Ben Sana güveniyorum, ya Rab**, "Allah'ım Sensin!" diyorum. **Hayatım Senin elinde, kurtar beni** düşmanlarımın pençesinden, ardıma düşenlerden. Yüzün kulunu aydınlatsın, sevgi göster, kurtar beni! İnsanların düzenlerine karşı, **koruyucu huzurunla üzerlerine kanat gerersin**... Rab'bi sevin, ey O'nun sadık kulları! **Rab Kendisi'ne bağlı olanları korur**... Ey Rab'be umut bağlayanlar, güçlü ve yürekli olun! (Mezmurlar, 31:14-16, 20-24)

Sığınağım Sensin, beni sıkıntıdan korur, çevremi kurtuluş İlahileriyle kuşatırsın. (Mezmurlar, 32:7)

Kötülerin acısı çoktur, ama **Rab'be güvenenleri O'nun sevgisi kuşatır**. Ey doğru insanlar, sevinç kaynağınız Rab olsun, coşun; ey yüreği temiz olanlar, hepiniz sevinç çığlıkları atın!

(Mezmurlar, 32:10-11)

… Ve Rab'be güvenecekler. **Ne mutlu Rab'be güvenen insana**, gururluya, yalana sapana ilgi duymayana. (Mezmurlar, 40:3-4)

Ne olur, ya Rab, kurtar beni! Yardımıma koş, ya Rab!... **Yardımcım ve kurtarıcım Sensin**… Ey Allah'ım! (Mezmurlar, 40:13, 17)

… **Rab kurtarır** onu kötü günde. **Korur Rab,** yaşatır onu, ülkede mutlu kılar… **Destek olur Rab** ona yatağa düşünce; hastalandığında sağlığa kavuşturur onu (Mezmurlar, 41:1-3)

… Ben yayıma güvenmem, kılıcım da beni kurtarmaz; **ancak Sensin bizi düşmanlarımızdan kurtaran**... (Mezmurlar, 44:6-7)

Allah'ı unutan herkesin sonu böyledir, **Allah'sız insanın umudu böyle yok olur. Onun güvendiği şey kırılır,** dayanağı ise bir örümcek ağıdır. Örümcek ağına yaslanır, ama ağ çöker, ona tutunur, ama ağ taşımaz. (Eyüp, 8:13-15)

Rab ezilenler için bir sığınak, sıkıntılı günlerde bir kaledir. Seni tanıyanlar **Sana güvenir**, çünkü Sana yönelenleri hiç terk etmedin, ya Rab. (Mezmurlar, 9:9-10)

Gözümü Rab'den ayırmam, sağımda durduğu için **sarsılmam.** Bu nedenle içim sevinç dolu, yüreğim coşuyor, **bedenim güven içinde**… Yaşam yolunu bana bildirirsin. Bol sevinç vardır Senin huzurunda, sağ elinden mutluluk eksilmez. (Mezmurlar, 16:8-11)

Bazıları savaş arabalarına, bazıları atlarına güvenir, bizse

Allah'ımız Rab'be güveniriz. Onlar çöküyor, düşüyorlar; bizse kalkıyor, dimdik duruyoruz. (Mezmurlar, 20:7-8)

... **Rab'be güvenir**, Yüceler Yücesi'nin sevgisi sayesinde **sarsılmaz.** (Mezmurlar, 21:7)

Karanlık ölüm vadisinden geçsem bile, **kötülükten korkmam. Çünkü Sen benimlesin.** Çomağın, değneğin güven verir bana... Ömrüm boyunca yalnız iyilik ve sevgi izleyecek beni, hep Rab'bin evinde oturacağım. (Mezmurlar, 23:4-6)

Ya Rab, bütün varlığımla Sana yaklaşıyorum, ey Allah'ım, **Sana güveniyorum**... Sana umut bağlayan hiç kimse utanca düşmez; nedensiz hainlik edenler utanır... **Çünkü beni kurtaran Allah Sensin. Bütün gün umudum Sen'de**. (Mezmurlar, 25:1-5)

... **Sarsılmadan Rab'be güvendim**. (Mezmurlar, 26:1)

Esenlik içinde yatar uyurum, çünkü **yalnız Sen, ya Rab, güvenlik içinde tutarsın beni**. (Mezmurlar, 4:8)

... **Allah'ınız Rab'be güvenin, güvenlikte olursunuz**. O'nun peygamberlerine güvenin, başarılı olursunuz." (2. Tarihler, 20:20)

İşte bu adam, Allah'a sığınmak istemedi... Ama ben Allah'ın evinde yeşeren zeytin ağacı gibiyim, **sonsuza dek Allah'ın sevgisine güvenirim.** (Mezmurlar, 52:7-8)

Sana güvenirim korktuğum zaman. Allah'a, sözünü övdüğüm **Allah'a güvenirim ben, korkmam**. İnsan bana ne yapabilir?... Biliyorum, Allah benden yana. (Mezmurlar, 56: 3-4, 9)

Sözünü övdüğüm Allah'a, sözünü övdüğüm **Rab'be, Allah'a güvenirim ben, korkmam**; insan bana ne yapabilir?... Çünkü canımı ölümden kurtardın, ayaklarımı tökezlemekten korudun; işte yaşam ışığında, Allah huzurunda yürüyorum. (Mezmurlar, 56: 10-13)

… Allah'ı Rab'be, "Ya Rab, güçlünün karşısında güçsüze yardım edebilecek Sen'den başka kimse yoktur" diye yakardı, "Ey Allah'ımız Rab, **bize yardım et, çünkü Sana güveniyoruz**. Senin adınla bu kalabalığa karşı çıktık. Ya Rab, Sen bizim Allah'ımızsın…" (2. Tarihler, 14:11)

Biri kalkıp seni öldürmek amacıyla ardına düşerse, **yaşamını Allah'ın Rab güven altında tutacaktır**; düşmanlarını sapanla taş atar gibi fırlatıp atacaktır. (1. Samuel, 25:29)

Beklenmedik felaketten, ya da kötülerin uğradığı yıkımdan korkma. Çünkü **senin güvencen Rab'dir**, tuzağa düşmekten seni O koruyacaktır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:25-26)

Rab benden yana, korkmam; insan bana ne yapabilir? **Rab benden yana, benim yardımcım**… **Rab'be sığınmak, insana güvenmekten iyidir. Rab'be sığınmak, soylulara güvenmekten iyidir**… İtilip kakıldım, düşmek üzereydim, ama **Rab yardım etti bana**. Rab gücüm ve ezgimdir, O kurtardı beni. (Mezmurlar, 118:6-9, 13-14)

… **Rab'be güven, O'dur yardımcınız ve kalkanınız**! Ey Rab'den korkanlar, Rab'be güvenin, O'dur yardımcınız ve kalkanınız! (Mezmurlar, 115:9, 11)

Kötü haberden korkmaz, yüreği sarsılmaz, Rab'be güvenir. Gözü pektir, korku nedir bilmez… (Mezmurlar, 112:7-8)

Çünkü Rab Allah bir güneş, **bir kalkandır**. Lütuf ve yücelik sağlar; dürüstçe yaşayanlardan hiçbir iyiliği esirgemez. Ey herşeye egemen Rab, **ne mutlu Sana güvenen insana**! (Mezmurlar, 84:11-12)

Allah'a güven duysunlar, Allah'ın yaptıklarını unutmasınlar, O'nun buyruklarını yerine getirsinler; ataları gibi inatçı, başkaldırıcı, yüreği kararsız, Allah'a sadakatsiz bir kuşak olmasınlar. (Mezmurlar, 78:7-8)

Ya Rab, Sana sığınıyorum… Sığınacak gücüm ol, her zaman başvurabileceğim… Çünkü **gücüm ve kalem Sensin**. Ey Allah'ım, kurtar beni kötünün elinden, haksızın, gaddarın pençesinden! Çünkü umudum Sensin, ey Egemen Rab, **gençliğimden beri dayanağım Sensin. Doğduğum günden beri Sana güveniyorum**, beni ana rahminden çıkaran Sensin. Övgülerim hep Sana'dır. Birçokları için iyi bir örnek oldum, çünkü **Sen güçlü sığınağımsın.** (Mezmurlar, 91:1-7, 9-16)

Beklenmedik felaketten ya da kötülerin uğradığı yıkımdan korkma. Çünkü **Senin güvencen Rab'**dir... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:25-26)

Sana güçlü ve yürekli ol demedim mi? Korkma, yılma. Çünkü Allah'ın Rab gideceğin her yerde seninle birlikte olacak. (Yeşu, 1:9)

Kuvvetli olun ve yürekli olun, korkmayın ve onların yüzlerinden yılmayın, çünkü **seninle beraber yürüyen Allah'ın Rab'dir**, seni boşa çıkarmaz ve seni bırakmaz. (Yasa'nın Tekrarı, 31:6)

Ve senin önünde yürüyen Rab'dir. **O seninle olacak**, seni bo-

şa çıkarmaz ve **seni bırakmaz, korkma ve yılgınlığa düşme**. (Yasa'nın Tekrarı, 31:8)

Güçlü ve yürekli olun!... Korkmayın, yılmayın. Çünkü bizimle olan (Allah) onunla olandan daha üstündür. (2. Tarihler, 32:7)

Yüceler Yücesi'nin barınağında oturan, Herşeye Gücü Yeten'in gölgesinde barınır. "O benim sığınağım, kalemdir" derim Rab için, "**Allah'ımdır, O'na güvenirim**." Çünkü O seni avcı tuzağından, ölümcül hastalıktan kurtarır. Seni kanatlarının altına alır, onların altına sığınırsın. O'nun sadakati senin kalkanın, siperin olur. Ne gecenin dehşetinden korkarsın, ne gündüz uçan oktan, ne karanlıkta dolaşan hastalıktan, ne de öğleyin yok eden kırgından… **Sen Rab'bi kendine sığınak, Yüceler Yücesi'ni konut edindiğin için, başına kötülük gelmeyecek, çadırına felaket yaklaşmayacak**. Çünkü Allah meleklerine buyruk verecek, gideceğin her yerde seni korusunlar diye. Elleri üzerinde taşıyacaklar seni, ayağın bir taşa çarpmasın diye. Aslanın, kobranın üzerine basıp geçeceksin, genç aslanı, yılanı çiğneyeceksin. "**Beni sevdiği için onu kurtaracağım**" diyor Rab, "**Beni iyi tanıdığı için ona kale olacağım**. Bana seslenince onu yanıtlayacağım, **sıkıntıda onun yanında olacağım**, kurtarıp yücelteceğim onu. Onu uzun ömürle doyuracak, ona kurtarışımı göstereceğim."

O zaman sıkıntı içinde **Rab'be yakardılar**, Rab kurtardı onları dertlerinden. (Mezmurlar, 107:6)

Sıkıntı içinde **Rab'be seslendim**; yanıtladı, rahata kavuşturdu beni. (Mezmurlar 118:5)

Doğrular yakarır; Rab... bütün sıkıntılarından kurtarır onları. (Mezmurlar, 34:17)

Allah sığınağımız ve gücümüzdür... (Mezmurlar, 46:1)

Yapacağın işleri Rab'be emanet et, o zaman tasarıların gerçekleşir. Rab herşeyi amacına uygun yapar.. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:3-4)

Allah'ı unutan herkesin sonu böyledir, Allah'sız insanın umudu böyle yok olur. Onun güvendiği şey kırılır, dayanağı ise bir örümcek ağıdır. Örümcek ağına yaslanır, ama ağ çöker, ona tutunur, ama ağ taşımaz. (Eyüp, 8:13-15)

Tevrat'ta Allah'ın Emirlerine Uymak

Allah'ınız **Rab'bin size buyurduklarına uymaya özen gösterin**. **Onlardan sağa sola sapmayın.** Allah'ınız Rab'bin size **buyurduğu yollarda yürüyün**. Öyle ki, mülk edineceğiniz ülkede sağ kalasınız, başarılı ve uzun ömürlü olasınız. (Yasa'nın Tekrarı, 5:32-33)

Keşke Benden korksalardı ve **bütün buyruklarıma uymak için her zaman yürekten istekli olsalardı**! O zaman kendilerine ve çocuklarına sürekli iyilik gelirdi. (Yasa'nın Tekrarı, 5:29)

Allah'ınız **Rab'bin buyruklarına, size verdiği yasalara, kurallara uymaya dikkat edeceksiniz.** Rab'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin, Rab'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği verimli ülkeyi mülk edinesiniz. (Yasa'nın Tekrarı, 6:17-18)

Sürekli üzerimize iyilik gelmesi ve bugün olduğu gibi sağ kalmamız için Allah'ımız **Rab bütün bu kurallara uymamızı** ve Kendisi'nden korkmamızı **buyurdu**. Allah'ımız Rab'bin önünde, verdiği bu **buyruklara uymaya dikkat edersek**, bunu bize doğruluk sayacaktır. (Yasa'nın Tekrarı, 6:24-25)

… **Buyruklarına uyup uymayacağınızı**, amacınızın ne olduğunu öğrenmek için sizi sıkıntılara sokarak sınadı. (Yasa'nın Tekrarı, 8:2)

Benim kurallarımı yerine getirecek, ilkelerime göre yaşayacaksınız. Allah'ınız Rab Benim. **Kurallarıma, ilkelerime sarılın**. Çünkü onları yerine getiren onlar sayesinde yaşayacaktır. Rab Benim. (Levililer, 18:4-5)

… Dönün! **İsyanlarınızdan dönün**! Günahın sizi yıkıma sürüklemesine izin vermeyin. **İsyanlarınızı kendinizden uzaklaştırın**. Yeni bir yürek, yeni bir ruh edinin… (Hezekiel, 18:30-31)

… Mısır'dan çıkardığın halkın yoldan çıktı. **Onlara buyurduğum yoldan hemen saptılar.** Kendilerine dökme bir put yaptılar. Sonra Rab bana… **"İşte dikbaşlı bir halk**!... Onları yok edeyim; adlarını da göğün altından sileyim…" (Yasa'nın Tekrarı, 9:12-14)

… Sizse Allah'ınız **Rab'bin buyruğuna karşı geldiniz**. O'na güvenmediniz, **sözüne kulak vermediniz.** Sizi tanıdığım günden bu yana **Rab'be sürekli karşı geldiniz.** (Yasa'nın Tekrarı, 9:23-24)

Yüreklerinizi Rab'be adayın, **bundan böyle dikbaşlı olmayın**. Çünkü Allah'ınız Rab… Ulu, güçlü, heybetli Allah'tır. (Yasa'nın Tekrarı, 10:16-17)

… O, sizi Mısır'dan çıkaran, köle olduğunuz ülkeden kurtaran Allah'ınız Rab'be karşı gelmeye kışkırttı. Allah'ınız **Rab'bin yürümenizi buyurduğu yoldan sizi saptırmaya çalıştı**. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız. (Yasa'nın Tekrarı, 13:5)

… Allah'ı Rab'den korkmayı, **bu yasanın bütün sözlerine ve kurallarına uymayı öğrensin**; kendini kardeşlerinden üstün saymasın, **yasanın dışına çıkmasın**… (Yasa'nın Tekrarı, 17:19-20)

Bugün Allah'ınız **Rab bu kurallara, ilkelere uymanızı buyuruyor**. **Onlara bütün yüreğinizle, canınızla uymaya dikkat edin.** Bugün Rab'bin Allah'ınız olduğunu, O'nun yollarında yürüyeceğinizi, kurallarına, buyruklarına, ilkelerine uyacağınızı, **O'nun sözünü dinleyeceğinizi açıkladınız... Bütün buyruklarına uyacaksınız**. (Yasa'nın Tekrarı, 26:16-18)

Bu yasanın **sözlerine uymayan ve onları onaylamayana lanet olsun**! Bütün halk, "Amin!" diyecek. (Yasa'nın Tekrarı, 27:26)

"**Akılsızca davrandın**" dedi, "Allah'ın Rab'bin sana verdiği **buyruğa uymadın**…" (1. Samuel, 13:13)

"… **Başkaldırma, falcılık kadar günahtır ve dikbaşlılık, putperestlik kadar kötüdür**. Sen **Rab'bin buyruğunu reddettiğin için**, Rab de senin kral olmanı reddetti." (1. Samuel, 15:22-23)

Defalarca azarlandığı halde **dikbaşlılık eden, ansızın yıkıma uğrayacak**, çare yok. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:1)

… **Siz dikbaşlı bir halksınız**… **Rab'be sürekli karşı geldi-**

niz. (Yasa'nın Tekrarı, 9:6-7)

Söz dinlemek istemediler, aralarında yaptığın harikaları unuttular. **Dikbaşlılık ettiler**, eski kölelik yaşamlarına dönmek için **kendilerine bir önder bularak başkaldırdılar**. Ama Sen bağışlayan, iyilik yapan, acıyan… Sevgisi engin Allah'sın. Onları terk etmedin. (Nehemya, 9:17)

Ama Allah'ınız **Rab'bin sözünü dinlemez, bugün size ilettiğim buyrukların, kuralların hepsine uymazsanız, şu lanetler üzerinize gelecek ve size ulaşacak**: "Kentte de tarlada da lanetli olacaksınız. Sepetiniz ve hamur tekneniz lanetli olacak. Rahminizin meyvesi, toprağınızın ürünü, sığırlarınızın buzağıları, sürülerinizin kuzuları lanetli olacak. İçeri girdiğinizde lanetli olacaksınız; dışarı çıktığınızda da lanetli olacaksınız. **Rab'be sırt çevirmekle yaptığınız kötülükler yüzünden** el attığınız her işte O sizi lanete uğratacak, şaşkına çevirecek... Sonunda üzerinize yıkım gelecek ve çabucak yok olacaksınız. Rab, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede sizi yok edinceye dek salgın hastalıkla cezalandıracak. (Yasa'nın Tekrarı, 28:15-21)

Bu kitapta yazılı **yasanın bütün sözlerine uymaz, Allah'ınız Rab'bin yüce ve heybetli adından korkmazsanız, Rab sizi ve soyunuzu korkunç belalarla, büyük ve sürekli belalarla, ağır, iyileşmez hastalıklarla vuracak**. Sizi ürküten Mısır'ın bütün hastalıklarını yeniden başınıza getirecek; size yapışacaklar. Siz yok oluncaya dek Rab bu Yasa Kitabı'nda yazılmamış her türlü hastalığı ve belayı da başınıza getirecek. (Yasa'nın Tekrarı, 28:58-61)

Çünkü sizin **başkaldıran, dikbaşlı kişiler** olduğunuzu biliyorum. Bugün ben sağken, aranızdayken bile **Rab'be karşı geli-**

yorsunuz; ölümümden sonra daha ne kadar çok başkaldıracaksınız. (Yasa'nın Tekrarı, 31:27)

Rab, "**Vay haline bu dikbaşlı soyun**!" diyor... "Günah üstüne günah işliyorlar." (Yeşaya, 30:1)

... **Sana karşı çıkanlar hiçe sayılıp yok olacak**. (Yeşaya, 41:11)

Hepsi de **çok dikbaşlı**... Tunç kadar, demir kadar katıdırlar. Hepsi baştan çıkmıştır. (Yeremya, 6:28)

Ne var ki, onlar **sözümü dinlemediler**, kulak asmadılar. **Dikbaşlılık ederek Beni dinlemediler**, yola gelmek istemediler. (Yeremya, 17:23)

... Herşeye egemen Rab diyor ki, "İşte bu kente ve çevresindeki köylere sözünü ettiğim bütün felaketleri getireceğim. **Çünkü dikbaşlılık edip sözümü dinlemediler**." (Yeremya, 19:15)

... Onlar ve ataları bugüne kadar **Bana karşı geldiler**. **Bu halk dikbaşlı ve inatçıdır**. Seni onlara gönderiyorum. Onlara, "Egemen Rab şöyle diyor" diyeceksin. Bu **asi halk** seni ister dinlesin, ister dinlemesin, yine de aralarında bir peygamber olduğunu bilecektir. Sen, ey insanoğlu, onlardan ve sözlerinden korkma! Çevrende çalılar, dikenler olsa, akrepler arasında yaşasan bile korkma. **Asi bir halk olsalar bile, onların söyleyeceklerinden korkma, onlar yüzünden yılgınlığa düşme**. **Seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara sözlerimi söyleyeceksin. Çünkü onlar asi bir halktır**. (Hezekiel, 2:3-7)

"... Her ne kadar **asi bir halksalar da onlardan korkma, yılma**." Bana, "Ey insanoğlu, iyice dinle ve sana söyleyeceklerimi

yüreğine yerleştir" dedi. Şimdi sürgünde yaşayan halkına git ve seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara, "Egemen Rab şöyle diyor" de. (Hezekiel, 3:9-11)

Rab'be karşı gelenler paramparça olacak, Rab onlara karşı gökleri gürletecek, bütün dünyayı yargılayacak… (1. Samuel, 2:10)

Eğer Rab'den korkar, O'na kulluk ederseniz, **O'nun sözünü dinleyip buyruklarına karşı gelmezseniz**, hem siz hem de önderiniz olacak kral, Allah'ınız Rab'bin ardınca giderseniz, ne âlâ! Ama **Rab'bin sözünü dinlemez, buyruklarına karşı gelirseniz,** Rab kralınızı cezalandırdığı gibi **sizi de cezalandıracaktır**. (1. Samuel, 12:14-15)

… **O'nun Yasası'na göre yaşamayı reddettiler**. Unuttular O'nun işlerini, kendilerine gösterdiği harikaları… O'na **başkaldırdılar, koşullarına uymadılar**. Döneklik edip ataları gibi ihanet ettiler, güvenilmez bir yay gibi bozuk çıktılar. (Mezmurlar, 78:10-11, 56-57)

… **Allah'ın buyruklarına karşı çıkmışlardı**, küçümsemişlerdi Yüceler Yücesi'nin öğüdünü… Cezalarını buldu aptallar, suçları, **isyanları yüzünden**. (Mezmurlar, 107:11, 17)

Koyduğun koşullara dikkatle uyulmasını buyurdun. **Keşke kararlı olsam Senin kurallarına uymakta! Hiç utanmayacağım, bütün buyruklarını izledikçe**. Şükredeceğim Sana temiz yürekle, adil hükümlerini öğrendikçe. **Kurallarını yerine getireceğim**, bırakma beni hiçbir zaman! (Mezmurlar, 119:4-8)

… **Ben Senin koşullarından ayrılmadım**. Sakınırım her kötü yoldan, Senin sözünü tutmak için. Ayrılmam hükümlerinden, çünkü bana Sen öğrettin. Ne tatlı geliyor verdiğin sözler da-

mağıma, baldan tatlı geliyor ağzıma! **Senin koşullarına uymakla bilgelik kazanıyorum**, bu yüzden nefret ediyorum her yanlış yoldan. Sözün adımlarım için çıra, yolum için ışıktır. Adil **hükümlerini izleyeceğime ant içtim**, andımı tutacağım. (Mezmurlar, 119:100-106)

Rab, yüreği **küstah olan**dan iğrenir, bilin ki, öyleleri **cezasız kalmaz**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:5)

… Onlara dedim ki: "**Sözümü dinleyin, buyurduğum herşeyi yerine getirin**… Ama **dinlemediler, kulak asmadılar**. Bunun yerine kötü yüreklerinin inadı uyarınca davrandılar. Ben de uymalarını buyurduğum, ama uymadıkları bu antlaşmada açıklanan bütün lanetleri başlarına getirdim." (Yeremya, 11:4, 8)

Siz başka ilahlara buhur yaktınız, Rab'be karşı günah işlediniz; **O'nun sözünü dinlemediniz**, Yasası'na, kurallarına, antlaşma koşullarına uymadınız. **Bu yüzden bugün olduğu gibi başınıza felaket geldi**. (Yeremya, 44:23)

Kurallarımı çiğner, ilkelerimden nefret eder, buyruklarıma karşı çıkar, antlaşmamı bozarsanız, sizi şöyle cezalandıracağım: Üzerinize dehşet salacağım. Verem ve sıtma gözlerinizin ferini söndürecek, canınızı kemirecek. Boşa tohum ekeceksiniz, çünkü ürünlerinizi düşmanlarınız yiyecek. (Levililer, 26:15-16)

Eğer **karşı çıkmaya devam eder, Beni dinlemek istemezseniz**, günahlarınıza karşılık **cezanızı yedi kat artıracağım**. Bununla da yola gelmez, Bana karşı çıkmaya devam ederseniz, Ben de size karşı çıkacağım, günahlarınıza karşılık sizi yedi kez cezalandıracağım. Bütün bunlardan sonra yine Beni dinlemez, Bana karşı çıkarsanız… günahlarınıza karşılık sizi ye-

di kat cezalandıracağım. (Levililer, 26:21-28)

Rab'bin sözünü küçümsemiş, **buyruklarına karşı gelmiştir**. Bu nedenle o kişi halkının arasından kesinlikle atılacak, suçunun cezasını çekecektir. (Çölde Sayım, 15:31)

Sizi uyardım, ama **dinlemediniz. Rab'bin buyruğuna karşı geldiniz**. Kendinize güvenerek dağlık bölgeye çıktınız. (Yasa'nın Tekrarı, 1:43)

… Kötülük yaparak ilkelerimi, **kurallarımı çiğnedi. İlkelerime karşı geldi, kurallarım uyarınca davranmadı**. Bundan ötürü Egemen Rab diyor ki: "Çevrenizde yaşayan uluslardan daha azgındınız, **kurallarımı izlemediniz, ilkelerime uymadınız**. Çevrenizde yaşayan ulusların ilkelerine de uymadınız." Bundan ötürü Egemen Rab diyor ki: "İşte Ben size karşıyım, ulusların gözü önünde sizi cezalandıracağım." (Hezekiel, 5:6-8)

Ne var ki, **Bana karşı geldiler, Beni dinlemek istemediler**. Bel bağladıkları iğrenç putları hiçbiri atmadı, Mısır putlarını da bırakmadılar. (Hezekiel, 20:8)

Ne var ki, çocuklar Bana karşı geldiler. **Kurallarımı izlemediler**. Uygulayan kişiye yaşam veren **ilkelerim uyarınca dikkatle yaşamadılar**… Aranızda **Bana karşı gelenlerle başkaldıranları ayıracağım**. Onları yaşadıkları ülkelerden çıkaracağım… (Hezekiel, 20:21, 38)

Onları kirliliklerine, isyanlarına göre cezalandırdım… (Hezekiel, 39:24)

Çünkü sen **Rab'bin buyruğuna uymadın**… Rab bugün bunları bu yüzden başına getirdi. (1. Samuel, 28:18)

Ama siz ya da çocuklarınız yollarımdan sapar, **buyruklarıma ve kurallarıma uymaz**, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, size verdiğim bu ülkeden sizi söküp atacağım... (1. Krallar, 9:6-7)

... Allah'ınız **Rab'bin bütün buyruklarına uymaya dikkat edin** ki, bu verimli ülkeyi mülk edinip sonsuza dek çocuklarınıza miras olarak veresiniz. (1. Tarihler, 28:8)

... Zekeriya, halkın önünde durup seslendi: "Allah şöyle diyor: **Niçin buyruklarıma karşı geliyorsunuz? İşleriniz iyi gitmeyecek.** Çünkü siz Beni bıraktınız, Ben de sizi bıraktım"... (2. Tarihler, 24:20)

Allah'ın Yasası'na... uymayanlar ya ölümle, ya sürgünle, ya mallarına el konarak, ya da hapsedilerek cezalandırılsın. (Ezra, 7:26)

Ey Allah'ımız, bundan başka ne diyebiliriz? Kulların peygamberler aracılığıyla verdiğin buyruklara uymadık... (Ezra, 9:10-11)

Sana çok kötülük yaptık. Kulun Musa'ya verdiğin **buyruklara, kurallara, ilkelere uymadık**. Kulun Musa'ya söylediklerini anımsa. Dedin ki, "Eğer Bana ihanet ederseniz, sizi ulusların arasına dağıtacağım. Ama Bana döner, **buyruklarımı özenle yerine getirirseniz**, dünyanın öbür ucuna sürülmüş olsanız bile sizleri toplayıp seçtiğim yere, bulunacağım yere getireceğim." (Nehemya 1:7-9)

Onları kutsal Yasa'na dönmeleri için uyardınsa da, **gurura kapılarak buyruklarına karşı geldiler**. **Kurallarını çiğneyip günah işlediler.** Oysa kim kurallarına bağlı kalırsa yaşam bulur.

İnatla Sana sırt çevirdiler, dinlemek istemediler. (Nehemya, 9:29)

… Allah'ın, kulu Musa aracılığıyla verdiği yasaya göre yaşamak, egemenimiz **Rab'bin bütün buyruklarına, ilkelerine, kurallarına uymak üzere ant içtiler**, uymayacaklara lanet okudular. (Nehemya, 10:29)

Allah'ımız **Rab'bin sözüne kulak vermedik, kulları peygamberler aracılığıyla bize verdiği yasalara uymadık**… Yasa'nı çiğnedi, sırtını Sana dönüp Seni dinlemek istemedi. Bu yüzden Allah kulu Musa'nın Yasası'nda yazılan lanet başımıza yağdı, içilen ant yerine geldi. Çünkü Sana karşı günah işledik. Üzerimize büyük yıkım getirerek bizim ve bizi yöneten önderlerimiz için söylediğin sözleri yerine getirdin... Musa'nın Yasası'nda yazıldığı gibi, bütün bu yıkımlar başımıza geldi. Buna karşın, ey Allah'ımız Rab, suçumuzdan dönüp Senin gerçeklerine yönelerek lütfunu dilemedik. (Daniel, 9:10-13)

Rab şöyle diyor: "… Cezasını kaldırmayacağım. Çünkü günah üstüne günah işlediler, **reddettiler Yasa'mı, kurallarıma uymadılar**; yalancı putlar saptırdı onları, atalarının da izlediği putlar." (Amos, 2:4)

Tevrat'ta Vicdana Uymak

Doğruluğuma sarılacak, onu bırakmayacağım, **yaşadığım sürece vicdanım beni suçlamayacak**. (Eyüp, 27:6)

Övgüler sunarım bana öğüt veren Rab'be, **geceleri bile vicdanım uyarır beni**. (Mezmurlar, 16:7)

Adam öldürmekten **vicdan azabı çeken**, mezara dek kaçacak-

tır… (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:17)

… Ben **temiz vicdanla**, suçsuz ellerimle yaptım bunu. (Yaratılış, 20:5)

... **Günahım yüzünden rahatım kaçtı**. Çünkü suçlarım başımdan aştı, taşınmaz bir yük gibi sırtımda ağırlaştı. (Mezmurlar, 38:3-4)

Tevrat'ta Zamansızlık ve Kadere İman

Çünkü **Senin gözünde bin yıl, aslında geçmiş bir gün, dün gibi, bir gece nöbeti gibidir.** (Mezmurlar, 90:4)

İçimden "**Allah** doğruyu da, kötüyü de yargılayacaktır" dedim, "Çünkü **her olayın, her eylemin zamanını belirledi**." (Vaiz, 3:17)

İnsan kura atar, ama **her kararı Rab verir**. ((Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:33)

Ana rahminde Sana biçim vermeden önce tanıdım Seni. **Doğmadan önce** Seni ayırdım, uluslara peygamber atadım. (Yeremya, 1:5)

Biliyorum ki, **Allah'ın yaptığı herşey ebediyen olacaktır; ona bir şey katılamaz ve ondan bir şey eksiltilemez** ve Kendi önünde korksunlar diye Allah onu yaptı. Şimdi ne oluyorsa, geçmişte de oldu, ne olacaksa, daha önce de olmuştur... (Vaiz, 3:14-15)

Çok önceden beri olup bitenleri anımsayın. Çünkü Allah Benim, başkası yok. Allah Ben'im, benzerim yok. **Sonu başlan-**

gıçtan, henüz olmamış olayları çok önceden bildiren... Ben'im. (Yeşaya, 46: 9-10)

Gözlerin beni cenin iken gördü; ve daha onlardan **hiçbiri yokken, benim için tayin olunan günlerin hepsi Senin Kitabında yazılmıştılar**. (Mezmurlar, 139:16)

Herşeyin mevsimi, gökler altındaki **her olayın zamanı vardır.** (Vaiz, 3:1)

Doğmanın zamanı var, ölmenin zamanı var. Dikmenin zamanı var, sökmenin zamanı var. (Vaiz, 3:2)

... Şifa vermenin zamanı var. Yıkmanın zamanı var, yapmanın zamanı var... O herşeyi zamanında güzel yaptı... (Vaiz, 3:3, 11)

... **İnsanın günleri belirlenmiş, aylarının sayısı saptanmış; sınır koymuşsun, öteye geçemez**. (Eyüp, 14:5)

İnsan yüreğinde çok şey tasarlar, ama **gerçekleşen, Rab'bin amacıdır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:21)

Daha sözü ağzıma almadan, söyleyeceğim herşeyi bilirsin, ya Rab. (Mezmurlar, 139:4)

... **Bana ayrılan günlerin hiçbiri gelmeden, hepsi Senin Kitabına yazılmıştı.** (Mezmurlar, 139:16)

... Son yine de **belirlenen zamanda gelecek.** (Daniel, 11:35)

Dahası **insan kendi vaktini bilmez**: Balığın acımasız ağa, kuşun kapana düştüğü gibi, insanlar da üzerlerine ansızın çöken kötü zamana yakalanırlar. (Vaiz, 9:12)

Kötüler **daha ana rahmindeyken yoldan çıkar**, doğdu doğalı yalan söyleyerek sapar. (Mezmurlar, 58:3)

Ey kıyı halkları, işitin beni, uzaktaki halklar, iyi dinleyin. **Rab beni ana rahmindeyken çağırdı, annemin karnındayken adımı koydu**. (Yeşaya, 49:1)

İnsan kura atar, ama **her kararı Rab verir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:33)

Bütün bunları **çoktan yaptığımı, çok önceden tasarladığımı** duymadın mı? Surlu kentleri enkaz yığınlarına çevirmeni **şimdi Ben gerçekleştirdim**… Senin oturuşunu, kalkışını, ne zaman gidip geldiğini… biliyorum. (Yeşaya, 37:26, 28)

Ama **bunu çok önceden tasarlayıp gerçekleştirmiş olan Allah'a** güvenmediniz… Siz ölene dek bu suçunuz bağışlanmayacak... (Yeşaya, 22:11, 14)

Bunlar **gelecek kuşak için yazılsın**, öyle ki, henüz doğmamış insanlar Rab'be övgüler sunsun. (Mezmurlar, 102:18)

… **Bu kitapta yazılı bütün lanetler** başına yağacak ve Rab onun adını göğün altından silecektir. (Yasa'nın Tekrarı, 29:20)

… **Kitapta yazılı bütün lanetleri, felaketi** buraya da, burada yaşayan halkın başına da getireceğim. (2. Tarihler, 34:24)

"**Bütün bunları çoktan yaptığımı, çok önceden tasarladığımı** duymadın mı? Surlu kentleri enkaz yığınlarına çevirmeni **şimdi Ben gerçekleştirdim**." (2. Krallar, 19:25)

Tevrat'ta Duanın Önemi

Rab Kendisi'ne yakaran, içtenlikle yakaran herkese yakındır. Dileğini yerine getirir Kendisi'nden korkanların, feryatlarını işitir, onları kurtarır. Rab korur Kendisi'ni seven herkesi... (Mezmurlar, 145:18-20)

... Rab'be **yalvarmak, herşeye egemen Rab'be yönelmek için** hemen yola çıkalım... (Zekeriya, 8:21)

İlkbaharda Rab'den yağmur dileyin. O'dur yağmur bulutlarını oluşturan... (Zekeriya, 10:1)

Soluğum tükenince Seni andım, ya Rab, duam Sana... (Yunus, 2:7)

Bunun üzerine **yüzümü Rab Allah'a çevirdim. Duayla, yakarışla, oruçla O'na yalvardım;** çul kuşanıp külde oturdum. **Rab Allah'ıma dua edip günahlarımızı açıkça kabul ettim.** Şöyle dedim: "Ya Rab, Kendisi'ni sevenlerle, buyruklarına uyanlarla yaptığı antlaşmaya bağlı kalan, sürekli sevgi gösteren yüce ve görkemli Allah! (Daniel, 9:3-4)

… Gece İlahi söyler, **dua ederim yaşamımın Allah'ına**. (Mezmurlar, 42:8)

Dua ettiğinde Allah ondan hoşnut kalır, o da Allah'ın yüzünü görüp sevinir. Allah onun durumunu düzeltir. (Eyüp, 33:26)

... **"Allah'ım, ellerime güç ver" diye dua ettim.** (Nehemya, 6:9)

... **Durmadan dua etsinler**... (Mezmurlar, 72:15)

Yüksek sesle **yakarıyorum Rab'be**, yüksek sesle **Rab'be yalvarıyorum**... Sana haykırıyorum, ya Rab: "Sığınağım, yaşadığımız bu dünyada nasibim Sensin" diyorum. (Mezmurlar, 142:1, 5)

... Alçakgönüllülüğü takınır, **Bana yönelip dua eder**, kötü yollarından dönerse... günahlarını bağışlayıp ülkelerini sağlığa kavuşturacağım. (2. Tarihler, 7:14)

... Biz **Allah'ımıza dua ettik**... (Nehemya, 4:9)

Halk şöyle dua etti: "Tek Rab Sensin. Gökleri, göklerin göklerini, bütün gök cisimlerini, yeryüzünü ve içindeki herşeyi, denizleri ve içlerindeki herşeyi Sen yarattın. Hepsine Sen can verdin. Bütün gök cisimleri Sana tapınır." (Nehemya 9:6)

Dünyayı yaratan, yerini alsın diye ona biçim veren, adı Rab olan şöyle diyor: "**Bana yakar da seni yanıtlayayım**; bilmediğin büyük, akıl almaz şeyleri Sana bildireyim." (Yeremya, 33:2-3)

Yüksek sesle yakarıyorum Rab'be, yüksek sesle **Rab'be yalvarıyorum**… Bunalıma düştüğümde, gideceğim yolu Sen bilirsin. Tuzak kurdular yürüdüğüm yola… Sana haykırıyorum, ya Rab: **"Sığınağım, yaşadığımız bu dünyada nasibim Sensin"** diyorum. "Haykırışıma kulak ver, çünkü çok çaresizim; kurtar beni ardıma düşenlerden, çünkü benden güçlüler." (Mezmurlar, 142:1-6)

Yunus balığın karnından Allah'ı **Rab'be şöyle dua** etti: "Ya Rab, sıkıntı içinde **Sana yakardım**, yanıtladın beni. Yardım istedim… kulak verdin sesime… Sular boğacak kadar kuşattı beni, çevremi enginler sardı… Ama, ya Rab, Allah'ım, canımı sen

kurtardın çukurdan. Soluğum tükenince Seni andım, **ya Rab, duam Sana**… Kurtuluş Sen'den gelir, ya Rab!" (Yunus, 2:1-9)

Duamı işit, ya Rab, yalvarışlarıma kulak ver! Sadakatinle, doğruluğunla yanıtla beni!... Ellerimi Sana açıyorum, canım kurak toprak gibi Sana susamış. Çabuk yanıtla beni, ya Rab, tükeniyorum. Çevirme benden yüzünü, yoksa ölüm çukuruna inen ölülere dönerim. Sabahları duyur bana sevgini, çünkü Sana güveniyorum; bana gideceğim yolu bildir, çünkü **duam Sanadır**. Düşmanlarımdan kurtar beni, ya Rab; **Sana sığınıyorum**. Rızanı işlemeyi bana öğret, çünkü Sen benim Allah'ımsın. Senin iyi ruhun düz yolda bana öncülük etsin! Ya Rab, adın uğruna yaşam ver bana, doğruluğunla kurtar beni sıkıntıdan. (Mezmurlar, 143:1, 6-12)

Hanna şöyle **dua etti**: "Yüreğim Rab'de bulduğum sevinçle coşuyor; gücümü yükselten Rab'dir… Kutsallıkta Rab'bin benzeri yok, evet, Senin gibisi yok, ya Rab! Allah'ımız gibi dayanak yok... Çünkü Rab herşeyi bilen Allah'tır; O'dur davranışları tartan… Rab öldürür de diriltir de, ölüler diyarına indirir ve çıkarır. O kimini yoksul, kimini varlıklı kılar; kimini alçaltır, kimini yükseltir. Düşkünü yerden kaldırır, yoksulu çöplükten çıkarır… Yeryüzünün temelleri Rab'bindir… Rab sadık kullarının adımlarını korur, ama kötüler karanlıkta susturulur. Çünkü güçle zafere ulaşamaz insan." (1. Samuel, 2:1-9)

İbrahim **Allah'a dua etti** ve Allah... şifa verdi. Çocuk sahibi oldular. (Yaratılış, 20:17)

... "Ya Rab, efendim İbrahim'in Allah'ı, **yalvarırım** bugün beni başarılı kıl" diye **dua etti**... (Yaratılış, 24:12)

Bugün pınarın başına geldiğimde **şöyle dua ettim**: "Ya Rab,

efendim İbrahim'in Allah'ı, **yalvarırım yolumu aç**." (Yaratılış, 24:42)

Musa Firavun'un yanından çıkıp **Rab'be dua etti**. (Mısır'dan Çıkış, 10:18; 8:30)

... Hizkiya onlar için **şöyle dua etti**: "... Arınmamış bile olsa, Rab Allah'a, atalarının Allah'ına yönelmeye yürekten kararlı olan herkesi iyi olan Rab bağışlasın." (2. Tarihler, 30:18-19)

Daniel… daha önce yaptığı gibi **her gün üç kez diz çöküp dua etti**, Allah'ına övgüler sundu… Onu Allah'ına **dua edip yalvarırken** gördüler. (Daniel, 6:10-11)

Süleyman… durup ellerini göklere açtı. "Ya Rab… Yerde ve gökte Sana benzer başka Allah yoktur" dedi, "Bütün yürekleriyle yolunu izleyen kullarınla yaptığın antlaşmaya bağlı kalırsın… **Ya Rab Allah'ım, kulunun bugün ettiği duayı, yalvarışı işit; duasına ve yakarışına kulak ver**… Kulunun buraya yönelerek ettiği duayı işit. Buraya yönelerek dua eden kulunun… yalvarışını işit… duyunca bağışla… Biri komşusuna karşı günah işleyip ant içmek zorunda kaldığında, gelip bu tapınakta, Senin sunağının önünde ant içerse… suçlunun cezasını vererek, suçsuzu haklı çıkararak kullarını yargıla… Yine Sana döner, adını anar, bu tapınakta **dua edip yakararak önüne çıkarsa**… günahını bağışla. Onları atalarına verdiğin ülkeye yine kavuştur… Sana karşı günah işlediği için gökler kapanıp yağmur yağmazsa, sıkıntıya düşen halkın buraya yönelip **dua eder,** adını anar ve günahlarından dönerse… kullarının… günahlarını bağışla. Onlara doğru yolda yürümeyi öğret… Mülk olarak verdiğin ülkene yağmurlarını gönder. Ülkeyi kıtlık, salgın hastalık, samyeli, küf, tırtıl ya da çekirgeler kavurduğunda, düşmanlar kentlerden birinde halkını kuşattığında, herhangi bir

felaket ya da hastalık ortalığı sardığında… **dua edip yakararak** ellerini bu tapınağa doğru açarsa… bağışla. İnsanların yüreklerini yalnızca Sen bilirsin… atalarımıza verdiğin bu ülkede yaşadıkları sürece Sen'den korksunlar… Senin yüce adını, gücünü, kudretini duyup uzak ülkelerden gelen yabancılar bu tapınağa gelip **dua ederlerse**… yalvarışlarını yanıtla. Öyle ki, dünyanın bütün ulusları… Senin adını bilsin, Sen'den korksun… adına yaptırdığım bu tapınağa yönelip **dua ederse**… onları kurtar… Pişmanlık duyup günahlarından döner, 'Günah işledik, yoldan sapıp kötülük yaptık' diyerek **Sana yakarırlarsa**, tutsak oldukları ülkede candan ve yürekten Sana dönerlerse, atalarına verdiğin ülkelerine, seçtiğin kente ve adına yaptırdığım tapınağına yönelip dua ederlerse… dualarına, yakarışlarına kulak ver, onları kurtar… bütün suçları bağışla. Düşmanlarının onlara acımasını sağla…" **Süleyman, Rab'be duasını ve yalvarışını bitirince**, elleri göklere açık, dizleri üzerine çökmüş olduğu Rab'bin sunağının önünden kalktı. (1. Krallar, 8:22-54)

… Yüzümü Rab Allah'a çevirdim. **Duayla, yakarışla, oruçla O'na yalvardım**… Rab **Allah'ıma dua edip** günahlarımızı itiraf ettim…: "Ya Rab… Buyruklarından, ilkelerinden ayrılıp günah, suç işledik, kötülük yaptık, başkaldırdık. Senin adına krallarımıza, önderlerimize, atalarımıza, ülkedeki bütün halka seslenen kulların peygamberleri dinlemedik. Sen adaletlisin, ya Rab! Sadakatsizliğimiz yüzünden bizi uzak yakın ülkelere sürdün… bugün utanç içindeyiz. Evet, ya Rab, bizler, krallarımız, önderlerimiz, atalarımız Sana karşı işlediğimiz günah yüzünden utanç içindeyiz. Sana karşı geldiğimiz halde, sen acıyan, bağışlayan Allah'ımız Rab'sin. Allah'ımız Rab'bin sözüne kulak vermedik, kulları peygamberler aracılığıyla bize verdiği yasalara uymadık… Bu yüzden Allah kulu Musa'nın Yasası'nda yazılan lanet başımıza yağdı, içilen ant

yerine geldi. Çünkü Sana karşı günah işledik. Üzerimize büyük yıkım getirerek bizim ve bizi yöneten önderlerimiz için söylediğin sözleri yerine getirdin… Musa'nın Yasası'nda yazıldığı gibi, bütün bu yıkımlar başımıza geldi. Buna karşın, ey Allah'ımız Rab, suçumuzdan dönüp Senin gerçeklerine yönelerek lütfunu dilemedik… Şimdi, **ey Allah'ımız, kulunun duasını, yakarışını işit**… Doğruluğumuzdan değil, **Senin büyük merhametinden ötürü dilekte bulunuyoruz**. Ya Rab, bağışla!... Ey Allah'ım, adının hatırı için gecikme!..." (Daniel, 9:3-19)

… Peygamber İlyas sunağa yaklaşıp **şöyle dua etti**: "… Ben de Senin kulunum ve bütün bunları Senin buyruklarınla yaptım. Ya Rab, bana yanıt ver!... Onların yine Sana dönmelerini sağla." (1. Krallar, 18:36-37)

… Oruç tutup göklerin Allah'ına **dua ettim**: "… Yüce ve görkemli Allah! Ya Rab, halimi gör, gece gündüz… **ettiğim duaya** kulak ver… Beni bugün başarılı kıl…" (Nehemya, 1:4-7, 11)

… Rab'bin huzurunda mektubu yere yayarak **şöyle dua etti**: "… Herşeye egemen Rab, bütün dünya krallıklarının tek Allah'ı Sensin. Yeri, göğü Sen yarattın…" (Yeşaya, 37:14-16)

... O kent için **Rab'be dua edin**... (Yeremya, 29:7)

... sağ kalanlarımız için **dua et**. (2. Krallar, 19:4)

... sağ kalalım diye **dua etsinler**. (Ezra, 6:10)

... **Şöyle dua etti**: "... Rab, bütün dünya krallıklarının tek Allah'ı Sensin. Yeri, göğü Sen yarattın." (2. Krallar, 19:15)

Sonra şöyle **dua etti**: "Ya Rab, lütfen onun gözlerini aç, görsün!"... (2. Krallar, 6:17)

İlyas üç kez çocuğun üzerine kapanıp **Rab'be şöyle dua** etti: "Ya Rab Allah'ım, bu çocuğa yeniden can ver." (1. Krallar, 17:21)

"**Sana yakarıyorum, ya Rab**… bırakma, terk etme beni, ey beni kurtaran Allah!... Ya Rab, yolunu öğret bana… düz yolda bana öncülük et." (Mezmurlar, 27:7-11)

Tevrat'ta Meleklere İman

Çünkü Allah meleklerine buyruk verecek, gideceğin her yerde seni korusunlar diye. Elleri üzerinde taşıyacaklar seni, ayağın bir taşa çarpmasın diye. Aslanın, kobranın üzerine basıp geçeceksin, genç aslanı, yılanı çiğneyeceksin. "Beni sevdiği için onu kurtaracağım" diyor Rab, "Beni iyi tanıdığı için ona kale olacağım. Bana seslenince onu yanıtlayacağım, sıkıntıda onun yanında olacağım, kurtarıp yücelteceğim onu. Onu uzun ömürle doyuracak, ona kurtarışımı göstereceğim." (Mezmurlar, 91: 11-16)

... **Ansızın bir melek ona dokunarak, "Kalk yemek ye" dedi**. İlyas çevresine bakınca yanıbaşında, kızgın taşların üstünde bir pideyle bir testi su gördü. Yiyip içtikten sonra yine uzandı. **Rab'bin meleği ikinci kez geldi,** ona dokunarak, "Kalk yemeğini ye. Gideceğin yol çok uzun" dedi. İlyas kalktı, yiyip içti. Yediklerinden aldığı güçle kırk gün kırk gece... yürüdü. (1. Krallar, 19:5-8)

"Efendim, **'Yolunda yürüdüğüm Rab meleğini seninle gön-**

derecek, yolunu açacak' dedi..." (Yaratılış, 24:40)

Rab... "Şimdi git, halkı sana söylediğim yere götür. Meleğim sana öncülük edecek**. Ama zamanı gelince günahlarından ötürü onları cezalandıracağım." (Mısır'dan Çıkış, 32:33-34)**

Yakup yoluna devam ederken, **Allah'ının melekleriyle** karşılaştı. (Yaratılış, 32:1)

Ama biz Rab'be yakarınca, yakarışımızı işitti. **Bir melek gönderip bizi Mısır'dan çıkardı**... (Çölde Sayım, 20:16)

Bundan sonra **Rab meleğe** kılıcını kınına koymasını **buyurdu. Melek buyruğa uydu**. (1. Tarihler, 21:27)

Tan ağarırken **melekler Lut'a** "... iki kızını al, hemen buradan uzaklaş" diye üstelediler... (Yaratılış, 19:15)

İki melek akşamleyin Sodom'a vardılar. Lut kentin kapısında oturuyordu. Onları görür görmez karşılamak için ayağa kalktı... (Yaratılış**,** 19: 1)

"Yolda sizi koruması, hazırladığım yere götürmesi için **önünüzden bir melek gönderiyorum. Ona dikkat edin, sözünü dinleyin, başkaldırmayın**. Çünkü **Beni temsil ettiği için** başkaldırınızı bağışlamaz. Ama onun sözünü dikkatle dinler, bütün söylediklerimi yerine getirirseniz, düşmanlarınıza düşman, hasımlarınıza hasım olacağım. **Meleğim önünüzden gidecek...** (Mısır'dan Çıkış, 23:20-23)

Süt ve bal akan ülkeye senden önce bir melek gönderecek... (Mısır'dan Çıkış, 33:2-3)

Rab bir melek göndererek Asur Kralı'nın ordugahındaki bü-

tün yiğit savaşçıları, önderleri, komutanları yok etti. Asur Kralı utanç içinde ülkesine döndü... (2. Tarihler, 32:21)

Rab'be övgüler sunun, ey sizler, **O'nun melekleri,** O'nun sözünü dinleyen, söylediklerini yerine getiren güç sahipleri! Rab'be övgüler sunun, ey sizler, O'nun bütün göksel orduları, isteğini yerine getiren kulları! Rab'be övgüler sunun, ey O'nun egemen olduğu yerlerdeki bütün yaratıklar! Rab'be övgüler sun, ey gönlüm! (Mezmurlar, 103:20-22)

Ey **bütün melekleri,** O'na övgüler sunun, övgüler sunun O'na, ey bütün göksel orduları! (Mezmurlar, 148:2)

"Efendim, bunlar ne?" diye sordum. **Benimle konuşan melek,** "Bunların ne olduğunu sana göstereceğim" diye yanıtladı. Mersin ağaçları arasında duran adam da, "Bunlar dünyayı dolaşmak için Rab'bin gönderdikleridir." diye açıkladı. Mersin ağaçları arasında duran **Rab'bin meleğine, "Dünyayı dolaştık" dediler, "İşte bütün dünya esenlik ve güvenlik içinde!"** (Zekeriya, 1:9-11)

Melek... bunun üzerine şöyle dedi: "Rab... 'Güçle kuvvetle değil, ancak Benim ruhumla başaracaksın.' diyor. Böyle diyor herşeye egemen Rab." (Zekeriya, 4:5-6)

Rab'bin meleği ona görünerek, "Ey yiğit savaşçı, Rab seninledir" dedi. (Hakimler, 6:12)

Rab'bin meleği kadına görünerek, "Kısır olduğun, çocuk doğurmadığın halde gebe kalıp bir oğul doğuracaksın" dedi... Kadın tarladayken **Allah'ının meleği yine ona göründü...** (Hakimler, 13:3-9)

TEVRAT'TA TAVSİYE EDİLEN GÜZEL AHLAK ÖZELLİKLERİ

Tevrat'ta Alçakgönüllü Olmak, Gurur ve Kibirden Sakınmak

Allah'ı **Rab'bin gözünde kötü olanı yaptı**. Rab'bin sözünü bildiren Peygamber Yeremya'nın karşısında **alçakgönüllü davranmadı**. (2. Tarihler, 36:12)

Yakında kötünün sonu gelecek, yerini arasan da bulunmayacak. Ama **alçakgönüllüler ülkeyi miras alacak, derin bir huzurun zevkini tadacak**. (Mezmurlar, 37:10-11)

Küstahlığın ardından utanç gelir, ama **bilgelik alçakgönüllülerdedir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:2)

Gururun ardından yıkım, kibirli ruhun ardından da düşüş gelir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:18)

Alçakgönüllülüğün ve Rab korkusunun ödülü, zenginlik, onur ve yaşamdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:4)

Rab yüksekse de, **alçakgönüllüleri gözetir**, küstahları uzaktan tanır. (Mezmurlar, 138:6)

Rab korkusu bilgelik öğretir, **alçakgönüllülük de onurun önkoşuludur**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:33)

... Ancak **Ben alçakgönüllüye, ruhu ezik olana, sözümden**

titreyen kişiye değer veririm. (Yeşaya, 66:2)

Ey insanlar, Rab iyi olanı size bildirdi; adil davranmanızdan, sadakati sevmenizden ve **alçakgönüllülükle yolunda yürümeniz**den başka Allah'ınız Rab sizden ne istedi? (Mika, 6:8)

Ticaretteki üstün becerilerin sayesinde servetini çoğalttın, **zenginliğin seni gurura sürükledi**. (Hezekiel, 28:25)

Güzelliğinden ötürü gurura kapıldın, görkeminden ötürü bilgeliğini bozdun. Böylece seni yere attım, kralların önünde seni yüzkarası yaptım. (Hezekiel, 28:17)

Ne var ki, **gurura kapılıp saygısızlıkta direnince** krallık tahtından indirildi, yüceliği kendisinden alındı. (Daniel, 5:20)

Otlaklara sahip olunca doydular, doyunca **gurura kapıldılar; bu yüzden unuttular Beni**. (Hoşea, 13:6)

Kaya kovuklarında yaşayan, evini yükseklerde kuran sen! **Yüreğindeki gurur seni aldattı**. İçinden, "Beni kim yere indirebilir?" diyorsun. "Kartal gibi yükselsen de, yuvanı yıldızlar arasında kursan da, oradan indireceğim seni" diyor Rab. (Ovadya, 1:3-4)

Egemen Rab şöyle diyor: "... Artık eskisi gibi olmayacak. **Alçakgönüllü yükseltilecek, gururlu alçaltılacak.**" (Hezekiel, 21:26)

Ey Rab'bin ilkelerini yerine getirenler, ülkedeki bütün **alçakgönüllüler, Rab'be yönelin**. Doğruluğu ve **alçakgönüllülüğü amaç edinin**. Belki Rab'bin öfke gününde kurtulabilirsi-

niz. (Sefenya, 2:3)

... **Alçakgönüllüleri zafer tacıyla süsler**. (Mezmurlar, 149:4)

Alçakgönüllüleri kurtarır, gururluların başını eğersin. (Mezmurlar, 18:27)

Dinleyin, kulak verin, **gururlanmayın**, çünkü Rab konuştu... (Yeremya, 13:15)

Alçakgönüllülere adalet yolunda öncülük eder, **Kendi yolunu öğretir onlara**. (Mezmurlar, 25:9)

Rab alaycılarla alay eder, ama **alçakgönüllülere lütfeder**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:34)

... Rab diyor ki, "Ne zamana dek alçakgönüllü olmayı reddedeceksin?..." (Mısır'dan Çıkış, 10:3)

Musa yeryüzünde yaşayan **herkesten daha alçakgönüllüydü**. (Çölde Sayım, 12:3)

Alçakgönüllüleri kurtarır, gururluları gözler, gururunu kırarsın. (2. Samuel, 22:28)

... Alçakgönüllü bir yol tuttu... Önümde ne denli alçakgönüllü davrandığını gördün mü? Bu **alçakgönüllülüğünden ötürü yaşamı boyunca Ben de onu sıkıntıya sokmayacağım**..." (1. Krallar, 21:27, 29)

... **Alçakgönüllülüğü takınır**, Bana yönelip dua eder, kötü yollarından dönerse... günahlarını bağışlayıp ülkelerini sağlığa kavuşturacağım. (2. Tarihler, 7:14)

... Rab onların alçakgönüllü bir tutum takındıklarını görünce... şöyle dedi: "Madem alçakgönüllü bir tutum takındılar, onları yok etmeyeceğim..." (2. Tarihler, 12:7)

Ne var ki... kendisine yapılan bu iyiliğe yaraşır biçimde davranmayıp **büyüklendi**... **Gururu bırakıp alçakgönüllü davranmaya başladılar**. Bu sayede... Rab'bin öfkesine uğramadılar. (2. Tarihler, 32:25-26)

... Allah'ı önünde son derece alçakgönüllü davrandı. (2. Tarihler, 33:12)

... Rab'bin önünde alçakgönüllülüğü takınan babası... (2. Tarihler, 33:23)

Allah'ımızın önünde alçakgönüllü davranmak, O'ndan kendimiz, çocuklarımız, mallarımız için güvenli bir yolculuk dilemek üzere orada... oruç ilan ettim. (Ezra 8:21)

İnsanlar seni alçaltınca, güvenini yitirme, çünkü **Allah alçakgönüllüleri kurtarır**. (Eyüp, 22:29)

Oysa onlar hastalanınca ben çula sarınır, oruç tutup alçakgönüllü olurdum... (Mezmurlar, 35:13-14)

Senin kabul ettiğin kurban alçakgönüllü bir ruhtur, **alçakgönüllü ve pişman bir yüreği hor görmezsin**, ey Allah. (Mezmurlar, 51:17)

Mazlumlar arasında **alçakgönüllü biri olmak**, kibirlilerle çapul malı paylaşmaktan iyidir. Öğüde kulak veren başarıya ulaşır, Rab'be güvenen mutlu olur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:19-20)

Yürekteki gururu düşüş, **alçakgönüllülüğü ise onur izler**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:12)

Öfkeli kişi çekişme yaratır, huysuz kişinin başkaldırısı eksik olmaz. Kibir insanı küçük düşürür, **alçakgönüllülükse onur kazandırır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:22-23)

Yüce ve görkemli olan, sonsuzlukta yaşayan, adı kutsal olan diyor ki, "... **Alçakgönüllülerle, ezilenlerle birlikteyim**. Yüreklerini sevindirmek için ezilenlerin yanındayım." (Yeşaya, 57:15)

... "Giysisinin üstüne bir de **zorbalığı kuşanan kişiden de nefret ederim**." böyle diyor herşeye egemen Rab. Bunun için kendinize dikkat edin ve ihanet etmeyin. (Malaki, 2:16)

Rab'bin nefret ettiği altı şey, iğrendiği yedi şey vardır: **Gururlu gözler**, yalancı dil, suçsuz kanı döken eller, düzenbaz yürek, kötülüğe seğirten ayaklar, yalan soluyan yalancı tanık ve kardeşler arasında çekişme yaratan kişi. **Gururun ardından yıkım, kibirli ruhun ardından da düşüş gelir.** Mazlumlar arasında **alçakgönüllü biri olmak, kibirlilerle çapul malı paylaşmaktan iyidir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 6:16-19)

... Gururlu, küstah olanları uzaklaştıracağım aralarından... **Bir daha böbürlenmeyecekler.** Orada sadece Benim adıma sığınan **uysal ve alçakgönüllüleri bırakacağım**. (Sefenya, 3:11-12)

Rab'den korkmak kötülükten nefret etmek demektir. **Kibirden, küstahlıktan**, kötü yoldan, sapık ağızdan **nefret ederim**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:13)

Kibirden ancak kavga çıkar, öğüt dinleyense bilgedir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:10)

Onlar acı nedir bilmezler, bedenleri sağlıklı ve semizdir. Başkalarının derdini bilmez, onlar gibi çile çekmezler. Bu yüzden **gurur onların gerdanlığı, zorbalık onları örten bir giysi gibidir**. Şişmanlıktan gözleri dışarı fırlar, içleri kötülük kazanı gibi kaynar. İnsanlarla eğlenir, kötü niyetle konuşur, **tepeden bakar**, baskıyla tehdit ederler. Göklere karşı ağızlarını açarlar, boş sözleri yeryüzünü dolaşır. (Mezmurlar, 73:4-9)

Rab kibirlinin evini yıkar... Yaşam veren uyarıları dinleyen, bilgeler arasında konaklar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:25, 31)

Küstah bakışlar ve kibirli yürek kötülerin çırası ve günahıdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:4)

Bir olayın sonu başlangıcından iyidir. **Sabırlı kibirliden iyidir**. (Vaiz, 7:8)

Çünkü herşeye egemen Rab o gün **kibirlileri, gururluları, kendini beğenmişleri alçaltacak; insanların gururu, kibiri kırılacak**, o gün yalnız Rab yüceltilecek. (Yeşaya, 2:12-13)

... **Kibirli yüreği, övüngen bakışları yüzünden cezalandıracağım**. (Yeşaya, 10:12)

Rab diyor ki, "Kötülüğünden ötürü dünyayı, suçlarından ötürü kötüleri cezalandıracağım. **Kibirlilerin küstahlığını sona erdirecek, zalimlerin gururunu kıracağım**." (Yeşaya, 13:11)

Ne var ki, **güçlenince kendisini yıkıma sürükleyecek bir gurura kapıldı**. Allah'ı Rab'be ihanet etti... (2. Tarihler, 26:16)

Ama atalarımız **gurura kapıldı; dikbaşlılık edip buyruklarına uymadılar**. Söz dinlemek istemediler, aralarında yaptığın harikaları unuttular. **Dikbaşlılık ettiler**, eski kölelik yaşamlarına dönmek için kendilerine bir önder bularak başkaldırdılar... (Nehemya, 9:16-17)

Kulaklarına konuşur, uyarısıyla onları korkutur; onları yaptıkları kötülükten döndürmek, **gururdan uzak tutmak**, canlarını çukurdan, hayatlarını ölümden kurtarmak için. (Eyüp, 33:16-18)

Kötülerin gururu yüzünden insanlar feryat ediyor... (Eyüp, 35:12)

Onlara yaptıklarını, **gurura kapılıp isyan ettiklerini** bildirir. Öğüdünü dinletir, kötülükten dönmelerini buyurur. Eğer dinler ve O'na kulluk ederlerse, kalan günlerini bolluk, yıllarını rahatlık içinde geçirirler. Ama dinlemezlerse ölür, ders almadan yok olurlar. (Eyüp, 36:9-12)

Kötüler gururla mazlumları avlıyor, mazlumlar kötülerin kurduğu tuzağa düşüyor. Kötü insan içindeki isteklerle övünür... **Kendini beğenmiş kötü insan** Allah'a yönelmez... Öyle yücedir ki Senin yargıların, kötüler anlayamaz, düşmanına burun kıvırır. (Mezmurlar, 10:2-5)

Ne mutlu Rab'be güvenen insana, gururluya, yalana sapana ilgi duymayana. (Mezmurlar, 40:4)

Kudretiyle sonsuza dek egemenlik sürer... Başkaldıranlar

gurura kapılmasın! (Mezmurlar, 66:7)

... Ne denli gururlanıp büyüklendiğini, kendini ne denli beğendiğini, kibirlenip küstahlaştığını, övünüp kabardığını duyduk. "Küstahlığını biliyorum" diyor Rab, "Övünmesi boşunadır, yaptıkları da." (Yeremya, 48:29-30)

... **Güçlülerin gururuna son vereceğim**... Korku gelince esenlik arayacak, ama bulamayacaklar. (Hezekiel, 7:24-25)

Kızkardeşin Sodom'un **günahı şuydu**: Kendisi de kızları da **gururluydu**, ekmeğe doymuşlardı, umursamazlardı. Düşküne, yoksula yardım elini uzatmadılar... Ahlaksızlığının ve yaptığın iğrençliklerin sonuçlarına katlanacaksın. Rab böyle diyor. (Hezekiel, 16:49, 58)

... Egemen Rab şöyle diyor: "**Gurura kapılıp** 'Ben Allah'ım, denizlerin bağrında, Allah'ın tahtında oturuyorum' dedin. Kendini Allah sandın, oysa sen Allah değil, insansın." (Hezekiel, 28:2)

... Gururu kendine karşı tanıklık ediyor; bütün bunlara karşın yine de dönmüyorlar. Ben, Allah'ları Rab'bi, aramıyorlar Beni. (Hoşea, 7:10)

Onları kutsal yasana dönmeleri için uyardınsa da, **gurura kapılarak buyruklarına karşı geldile**r. Kurallarını çiğneyip günah işlediler. Oysa kim kurallarına bağlı kalırsa yaşam bulur. İnatla Sana sırt çevirdiler, dinlemek istemediler. (Nehemya, 9:29)

Övünenlere, "**Övünmeyin** artık!" dedim; kötülere, "Kaldırmayın başınızı! **Kaldırmayın başınızı! Tepeden konuşma-**

yın!" Çünkü ne doğudan, ne batıdan, ne de çöldeki dağlardan doğar yargı. Yargıç ancak Allah'tır, birini alçaltır, birini yükseltir. (Mezmurlar, 75:4-7)

Yok ederim dostunu gizlice çekiştireni, katlanamam **tepeden bakan, gururlu** insana. (Mezmurlar, 101:5)

Ya Rab, **yüreğimde gurur yok**, gözüm yükseklerde değil... (Mezmurlar, 131:1)

Gururlu, küstah ve alaycı: Bunlar **kas kas kasılan** insanın adlarıdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:24)

Artık büyük konuşmayın, **ağzınızdan küstahça sözler** çıkmasın. Çünkü Rab herşeyi bilen Allah'tır; O'dur davranışları tartan. (1. Samuel, 2:3)

Tevrat'ta Öfkeyi Yenmek

Çabuk öfkelenme, çünkü öfke akılsızların bağrında barınır. (Vaiz, 7:9)

Geç öfkelenen akıllıdır, çabuk sinirlenen ahmaklığını gösterir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:29)

Çabuk öfkelenen ahmakça davranır... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:17)

Yöneticinin öfkesi sana karşı alevlenirse, yerinden ayrılma; çünkü **serinkanlılık büyük yanlışları bastırır.** (Vaiz, 10:4)

Gizlice verilen armağan öfkeyi... yatıştırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:14)

Alaycı kişiler kentleri bile karıştırır, **bilgelerse öfkeyi yatıştırır**. Bilge kişiyle davası olan ahmak kızar, alay eder ve rahat vermez. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:8-9)

Öfkeli kişi çekişme yaratır, huysuz kişinin başkaldırısı eksik olmaz. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:22)

... **Kızıp üzülme** işi yolunda olanlara, kötü amaçlarına kavuşanlara **kızmaktan kaçın, bırak öfkeyi, üzülme, yalnız kötülüğe sürükler bu seni**. Çünkü kötülerin kökü kazınacak, ama Rab'be umut bağlayanlar ülkeyi miras alacak. (Mezmurlar, 37:7-9)

Çünkü nasıl sütü dövünce tereyağı... çıkarsa, **öfkeyi kurcalayınca da kavga çıkar.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 30:33)

Huysuz kişiyle arkadaşlık etme; **tez öfkelenenle yola çıkma**. Yoksa onun yollarına alışır, kendini tuzağa düşmüş bulursun. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:24-25)

Öfke zalim, hiddet azgındır... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:4)

Ahmak sinirlendiğini hemen belli eder, ama ihtiyatlı olan aşağılanmaya aldırmaz. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:16)

Gizli tasarılarına ortak olmam, toplantılarına katılmam. Çünkü **öfkelenince adam öldürdüler**, canları istedikçe sığırları sakatladılar. **Lanet olsun öfkelerine, çünkü şiddetlidir. Lanet olsun gazaplarına, çünkü zalimcedir**…(Yaratılış, 49:6-7)

Kötülük edenlere kızıp üzülme... (Mezmurlar, 37:1)

Tevrat'ta Affedicilik

Nefret çekişmeyi azdırır, **sevgi her suçu bağışlar**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:12)

Sağduyulu kişi sabırlıdır, **kusurları hoş görmesi** ona onur kazandırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:11)

Sevgi isteyen kişi **suçları bağışlar**, olayı diline dolayansa can dostları ayırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:9)

"Bana yaptığını ben de ona yapacağım, ödeteceğim bana yaptığını" deme. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:29)

Sevgi ve bağlılık suçları bağışlatır, Rab korkusu insanı kötülükten uzaklaştırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:6)

Öç almayacaksın… **Kin beslemeyeceksin.** Komşunu kendin gibi seveceksin... (Levililer, 19:18)

Tevrat'ta Şefkat ve Merhamet

Komşuyu hor görmek günahtır, **ne mutlu mazluma lütfedene**! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:21)

Muhtacı ezen, kendisini Yaratan'ı hor görüyor demektir. **Yoksula acıyansa Yaratan'ı yüceltir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:31)

Düşmanın acıkmışsa doyur, susamışsa su ver. Bunu yapmakla onu utanca boğarsın ve Rab seni ödüllendirir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 25:21-22)

Allah'ınız Rab'bin size vereceği ülkenin herhangi bir kentinde yaşayan **kardeşlerinizden biri yoksulsa, yüreğinizi katılaştırmayın**, yoksul kardeşinize eli sıkı davranmayın. (Yasa'nın Tekrarı, 15:7)

Zayıfın, öksüzün davasını savunun, mazlumun, yoksulun hakkını arayın. **Zayıfı, düşkünü kurtarın**, onları kötülerin elinden özgür kılın. (Mezmurlar, 82:3-4)

Herşeye egemen Rab diyor ki, "Gerçek adaletle yargılayın; birbirinize sevgi ve sevecenlik gösterin. **Dul kadına, öksüze, yabancıya, yoksula baskı yapmayın.** Yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın." (Zekeriya, 7:9-10)

(Erdemli kadın) **mazluma kollarını açar, yoksula elini uzatır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 31:20)

"Eğer **yoksulların dileğini geri çevirdimse, dul kadının umudunu kırdımsa, ekmeğimi yalnız yedim, öksüzle paylaşmadımsa**, gençliğimden beri **öksüzü baba gibi büyütmedimse,** doğduğumdan beri **dul kadına yol göstermedimse, giysisi olmadığı için can çekişen birini ya da örtüsü olmayan bir yoksulu gördüm de, koyunlarımın yünüyle ısıtmadıysam**… Mahkemede sözümün geçtiğini bilerek **öksüze el kaldırdımsa**, kolum omuzumdan düşsün, kol kemiğim kırılsın. Çünkü **Allah'tan gelecek beladan korkarım**, O'nun görkeminden ötürü böyle bir şey yapamam. (Eyüp, 31:16-23)

Ne mutlu yoksulu düşünene! Rab kurtarır onu kötü günde. (Mezmurlar, 41:1)

Yoksulu ezen yoksul, ürünü harap eden sağanak yağmur gibidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:3)

Yoksula verenin eksiği olmaz, **yoksulu görmezden gelense bir sürü lanete uğrar**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:27)

Yoksulun feryadına kulağını tıkayanın feryadına yanıt verilmeyecektir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:13)

Cömert olan kutsanır, çünkü **yemeğini yoksullarla paylaşır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:9)

Yiyeceğinizi açla paylaşmak değil mi? **Barınaksız yoksulları evinize alır, çıplak gördüğünüzü giydirir, yakınlarınızdan yardımınızı esirgemezseniz**, ışığınız tan gibi ağaracak, çabucak şifa bulacaksınız. Doğruluğunuz önünüzden gidecek, Rab'bin yüceliği ardındaki kuvvet olacak. (Yeşaya, 58:7-8)

Açlar uğruna kendinizi feda eder, yoksulların gereksinimini karşılarsanız, ışığınız karanlıkta parlayacak, karanlığınız öğlen gibi ışıyacak. Rab her zaman size yol gösterecek, kurak topraklarda sizi doyurup güçlendirecek. İyi sulanmış bahçe gibi, tükenmez su kaynağı gibi olacaksınız. (Yeşaya, 58:10-11)

Yabancıya ya da **öksüze haksızlık etmeyeceksiniz**. **Dul kadının giysisini rehin almayacaksınız**… Tarlanızdaki ekini biçtiğinizde, gözden kaçan bir demet olursa, almak için geri dönmeyin. Onu **yabancıya, öksüze, dul kadına bırakın**. Öyle ki, Allah'ınız Rab el attığınız her işte sizi kutsasın. Zeytin ağaçlarınızı dövüp ürününü topladığınızda, **dallarda kalanı toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Kalanları yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız.** Bağbozumunda **artakalan üzümleri toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Yaban-**

cıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. (Yasa'nın Tekrarı, 24:17-21)

… **Yabancılara, öksüzlere ve dul kadınlara vereceksiniz.** Öyle ki, onlar da kentlerinizde yiyip doysunlar. Sonra Allah'ınız Rab'be, "Bana buyurduğun gibi... yabancılara, öksüzlere ve dul kadınlara verdim" diyeceksiniz, "Buyruklarından ayrılmadım, hiç birini unutmadım." (Yasa'nın Tekrarı, 26:12-13)

İyilik etmeyi öğrenin, adaleti gözetin, zorbayı yola getirin, **öksüzün hakkını verin, dul kadını savunun.**" (Yeşaya, 1:17)

Kör olanı yoldan saptırana lanet olsun!... Yabancıya, öksüze, dul kadına haksızlık edene lanet olsun! Bütün halk, "Amin!" diyecek. (Yasa'nın Tekrarı, 27:18-19)

Zayıfları güçlendirmediniz, hastaları iyileştirmediniz, yaralıların yarasını sarmadınız. Yolunu şaşıranları geri getirmediniz, yitikleri aramadınız. Ancak sertlik ve şiddetle onlara egemen oldunuz. (Hezekiel, 34:4)

Eğer yaşantınızı ve uygulamalarınızı gerçekten düzeltir, birbirinize karşı adil davranır, **yabancıya, öksüze, dula haksızlık etmez,** burada suçsuz kanı akıtmaz… Burada, sonsuza dek atalarınıza vermiş olduğum ülkede kalmanızı sağlarım. (Yeremya, 7:5-7)

Yoksullardan adaleti esirgemek… düşkünlerin hakkını elinden almak, dulları avlamak, öksüzlerin malını yağmalamak için haksız kararlar alanların, adil olmayan yasalar çıkaranların vay haline! (Yeşaya, 10:1-2)

… Günahı şuydu: Kendisi de kızları da gururluydu, ekmeğe

doymuşlardı, umursamazlardı. **Düşküne, yoksula yardım elini uzatmadılar**… (Hezekiel, 16:49-50)

Merhamet koydu onları tutsak alanların yüreğine. (Mezmurlar, 106:46)

Herşeye gücü yeten Allah, adamın **yüreğine size karşı merhamet koysun**… (Yaratılış, 43:14)

... **Aç olana ekmeğini verir, çıplağı giydirir**. (Hezekiel, 18:7)

Semirip parladılar, yaptıkları kötülüklerle sınırı aştılar. Kazanabilecekleri halde **öksüzün davasına bakmıyor, yoksulun hakkını savunmuyorlar**. (Yeremya, 5:28)

Ülke halkı baskı uyguladı, soygunculuk etti. **Düşküne, yoksula baskı yaptı**, yabancıya haksız yere kötü davrandı. (Hezekiel, 22:29)

Öksüzlerin, dul kadınların hakkını gözetir. Yabancıları sever, **onlara yiyecek, giyecek sağlar**. Siz de yabancıları seveceksiniz. (Yasa'nın Tekrarı, 10:18-19)

Ona efendilik etmeyecek, **sert davranmayacaksın**. Allah'ından korkacaksın. (Levililer, 25:43)

Tevrat'ta Adaletle Hükmetmek, Hakkı Savunmak

Herşeye egemen Rab diyor ki, "**Gerçek adaletle yargılayın**; birbirinize sevgi ve sevecenlik gösterin." (Zekeriya, 7:9)

Ey insanlar, Rab iyi olanı size bildirdi; **adil davranmanızdan**, sadakati sevmenizden ve alçakgönüllülükle yolunda yürümenizden **başka Allah'ınız Rab sizden ne istedi**? (Mika, 6:8)

"Çünkü **Ben Rab adaleti severim**, nefret ederim soygun ve haksızlıktan. Sözümde durup hak ettiklerini verecek, onlarla ebedi bir antlaşma yapacağım. (Yeşaya, 61:8)

Doğru kişi yoksulların hakkını verir, kötü kişi hak hukuk nedir bilmez. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:7)

Yoksulları adaletle yöneten kralın tahtı hep güvenlikte olur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:14)

Doğru ve adil olanı yaparak yolumda yürümeyi oğullarına ve soyuna buyursun diye İbrahim'i seçtim... (Yaratılış, 18:19)

Kusursuz yaşam süren, **adil davranan**, yürekten gerçeği söyleyen. İftira etmez, dostuna zarar vermez, komşusuna kara çalmaz böylesi. (Mezmurlar, 15:2-3)

(Rab) doğruluğu, adaleti sever, Rab'bin sevgisi yeryüzünü doldurur. (Mezmurlar, 33:5)

Doğrunun ağzından bilgelik akar, **dilinden adalet damlar**. Allah'ının Yasası yüreğindedir, ayakları kaymaz. (Mezmurlar, 37:30-31)

... **Yargılarken adil olasın**. (Mezmurlar, 51:4)

... Doğrulukla, mazlum kullarını **adilce yargılasın**! Dağlar, tepeler, halka **adilce gönenç getirsin**! Mazlumlara **hakkını versin**, yoksulların çocuklarını kurtarsın... (Mezmurlar, 72:2-4)

Ne mutlu adalete uyanlara, sürekli doğru olanı yapanlara! (Mezmurlar, 106:3)

Ne mutlu eli açık olan, ödünç veren, **işlerini adaletle yürüten** insana! Asla sarsılmaz, **sonsuza dek anılır doğru insan**. (Mezmurlar, 112:5-6)

Adil olanların adımlarını korur, sadık kullarının yolunu gözetir. O zaman anlarsın her iyi yolu, neyin doğru, haklı ve adil olduğunu. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:8-9)

Kötüler adaletten anlamaz, Rab'be yönelenlerse her yönüyle anlar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:5)

Doğruların tasarıları adil, kötülerin öğütleri aldatıcıdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:5)

Allah buyruklarını kralın ağzıyla açıklar, bu nedenle **kral adaleti çiğnememelidir**. Krallar kötülükten iğrenir, çünkü tahtın **güvencesi adalettir**. Kral doğru söyleyenden hoşnut kalır, dürüst konuşanı sever. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:10-13)

Kötü kişi **adaleti saptırmak için** gizlice rüşvet alır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:23)

Rab Kendisi'ne kurban sunulmasından çok, **doğruluğun ve adaletin yerine getirilmesini ister.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:3)

Adil olan, kötünün evini dikkatle gözler ve kötüleri yıkıma uğratır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:12)

Adaletle yöneten kral ülkesini ayakta tutar... Yoksulları **ada-**

letle yöneten kralın tahtı hep güvenlikte olur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:4, 14)

Hükümdarın gözüne girmek isteyen çoktur, ama **Rab'dir insana adalet sağlayan**. Doğrular haksızlardan iğrenir, kötüler de dürüst yaşayanlardan. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:26-27)

Ağzını aç ve **adaletle yargıla**, mazlumun, yoksulun hakkını savun. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 31:9)

İyilik etmeyi öğrenin, **adaleti gözetin**, zorbayı yola getirin, öksüzün hakkını verin, dul kadını savunun. (Yeşaya, 1:17) Rab şöyle diyor: "**Adil ve doğru olanı koruyup yerine getirin**..." (Yeşaya, 56:1)

Eğer yaşantınızı ve uygulamalarınızı gerçekten düzeltir, **birbirinize karşı adil davranırsanız...** (Yeremya, 7:5-7)

"Dünyada iyilik yapanın, **adaleti, doğruluğu sağlayanın,** Ben Rab olduğumu anlamakla ve Beni tanımakla övünsün övünen. Çünkü Ben bunlardan hoşlanırım" diyor Rab. (Yeremya, 9:24)

Rab şöyle diyor...: "Her sabah **adaleti uygulayın**, soyguna uğramış kişiyi zorbanın elinden kurtarın..." (Yeremya, 21:12)

Rab diyor ki: "**Adil ve doğru olanı yapın**. Soyguna uğrayanı zorbanın elinden kurtarın. Yabancıya, öksüze, dula **haksızlık etmeyin**, şiddete başvurmayın. Burada suçsuz kanı dökmeyin." (Yeremya, 22:3)

Yargılarken haksızlık yapmayacaksın. Yoksula ayrıcalık göstermeyecek, güçlüyü kayırmayacaksın. Komşunu **adaletle yargılayacaksın**. (Levililer, 19:15)

… **Davalarda adaletle karar verin**. **Yargılarken kimseyi kayırmayın**; küçüğe de, büyüğe de aynı gözle bakın. Hiç kimseden korkmayın... (Yasa'nın Tekrarı, 1:17-18)

... "Bu kral bilgece egemenlik sürecek, ülkede **adil ve doğru olanı yapacak**." (Yeremya, 23:5)

Ama kötü kişi, yaptığı kötülükten döner, **adil ve doğru olanı yaparsa, canını kurtaracaktır.** (Hezekiel, 18:27)

Kötü kişi yaptığı kötülükten döner de **adil ve doğru olanı yaparsa, yaptığı bu işlerle yaşayacaktır**. (Hezekiel, 33:19)

Egemen Rab şöyle diyor: "Yeter artık... Zorbalığı, baskıyı bırakın. **Adil ve doğru olanı yapın**..." (Hezekiel, 45:9)

Bu yüzden Allah'ına dön sen, sevgiye, **adalete sarıl**... (Hoşea, 12:6)

... **Mahkemede adaleti koruyun**... (Amos, 5:15)

... **Adalet** su gibi, doğruluk ırmak gibi **sürekli aksın**. (Amos, 5:24)

Yapmanız gerekenler şunlardır: Birbirinize gerçeği söyleyin, kent kapılarınızda esenliği sağlayan **gerçek adaletle yargılayın**, yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın, yalan yere ant içmekten tiksinin. Çünkü Ben bütün bunlardan nefret ederim." böyle diyor Rab. (Zekeriya, 8:16-17)

"Yalan haber taşımayacaksınız. Haksız yere tanıklık ederek kötü kişiye yan çıkmayacaksınız. Kötülük yapan kalabalığı izlemeyeceksiniz. Bir davada çoğunluktan yana konuşarak **ada-**

leti saptırmayacaksınız. Duruşmada yoksulu kayırmayacaksınız. Duruşmada yoksula karşı **adaleti saptırmayacaksınız**. Yalandan uzak duracak, suçsuz ve doğru kişiyi öldürmeyeceksiniz. Çünkü Ben kötü kişiyi aklamam. Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet göreni kör eder, haklıyı haksız çıkarır." (Mısır'dan Çıkış, 23:1-8)

... İki kişi arasında **doğrulukla yargılar**. (Hezekiel, 18:8)

... **Adil olmanız gerekmez mi**?... Ben Rab'bin ruhuyla, güçle, **adalet ve cesaretle donatıldım**. Adaletten nefret eden, doğruları çarpıtan (yöneticiler)... iyi dinleyin. (Mika, 3:1, 8-9)

Adaletle dava açan, davasını dürüstçe savunan yok. Boş laflara güveniyor, yalan söylüyorlar. Fesada gebe kalıp kötülük doğuruyorlar. (Yeaşaya, 59:4)

Esenlik yolunu bilmezler, izledikleri yolda **adalet yoktur**. Kendilerine çarpık yollar yaptılar, o yoldan gidenlerin hiçbiri esenlik nedir bilmez. Diyorlar ki, "Bu yüzden adalet bizden uzak, doğruluk bize erişemiyor. Işık bekliyoruz, yalnız karanlık var; parıltı bekliyor, koyu karanlıkta yürüyoruz... **Adalet bekliyoruz**, ortada yok; kurtuluş bekliyoruz, bizden uzak. (Yeşaya, 59:8-9, 11)

Allah'ınız Rab'bin size vereceği kentlerde her oymağınız için yargıçlar, yöneticiler atayacaksınız. Onlar halkı g**erçek adaletle yargılayacaklar. Yargılarken haksızlık yapmayacak, kimseyi kayırmayacaksınız**. Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet bilge kişinin gözlerini kör eder, haklıyı haksız çıkarır. (Yasa'nın Tekrarı, 16:18-19)

Rab... **adaleti ve doğruluğu sağlaman için** seni kral yaptı. (1. Krallar, 10:9)

... Davut halkına **doğruluk ve adalet sağladı**. (1. Tarihler, 18:14)

Kral yasaları bilen bilge kişilerle görüştü. Çünkü kralın, yasaları ve **adaleti bilen kişilere danışması** gelenektendi. (Ester, 1:13)

Doğruluğu giysi gibi giyindim**, adalet kaftanım ve sarığımdı sanki**. Körlere göz, topallara ayaktım. Yoksullara babalık eder, garibin davasını üstlenirdim. (Eyüp, 29:14-16)

Akıl yaşta değil baştadır. **Adaleti anlamak** yaşa bakmaz. (Eyüp, 32:9)

Adaletimi boşa mı çıkaracaksın? Kendini haklı çıkarmak için beni mi suçlayacaksın? (Eyüp, 40:8)

... Bunların yerine **adil bir yönetim için bilgelik istedin**; isteğini yerine getireceğim... (1. Krallar, 3:11-12)

Yoksulları **adaletle yargılayacak**, yeryüzünde ezilenler için dürüstçe karar verecek. Dünyayı ağzının değneğiyle cezalandıracak, kötüleri soluğuyla öldürecek. **Davranışının temeli adalet ve sadakat olacak.** (Yeşaya, 11:4-5)

... Sevgiye dayanan bir yönetim kurulacak... Sadakatle krallık yapacak. **Yargılarken adaleti arayacak**, doğru olanı yapmakta tez davranacak. (Yeşaya, 16:4-5)

İşte kral doğrulukla krallık yapacak, **önderler adaletle yönetecek**. **O zaman adalet çöle dek yayılacak**, doğruluk meyve

bahçesinde yurt bulacak. Doğruluğun ürünü esenlik, sonucu, sürekli huzur ve güven olacaktır. (Yeşaya, 32:1, 16-17)

İşte kendisine destek olduğum, gönlümün hoşnut olduğu seçtiğim kulum! Ruhumu onun üzerine koydum. **Adaleti uluslara ulaştıracak**. Bağırıp çağırmayacak, sokakta sesini yükseltmeyecek. Ezilmiş kamışı kırmayacak, tüten fitili söndürmeyecek. **Adaleti sadakatle ulaştıracak. Yeryüzünde adaleti sağlayana dek umudunu, cesaretini yitirmeyecek.** Kıyı halkları onun yasasına umut bağlayacak. (Yeşaya, 42:1-5)

Yoksullardan adaleti esirgemek, halkımın düşkünlerinin hakkını elinden almak... Öksüzlerin malını yağmalamak için **haksız kararlar alanların**, **adil olmayan yasalar çıkaranların vay haline**! (Yeşaya, 10:1-2)

... Kent meydanlarını araştırın. Eğer **adil davranan, gerçeği arayan** bir kişi bulursanız, bu kenti bağışlayacağım. (Yeremya, 5:1)

Ey yöneticiler, **gerçekten adil mi karar verirsiniz**? **Doğru mu yargılarsınız** insanları? Hayır! Hep haksızlık tasarlarsınız içinizde, zorbalık saçar elleriniz yeryüzüne. (Mezmurlar, 58:1-2)

Allah ona şöyle dedi: "Madem kendin için uzun ömür, zenginlik ve düşmanlarının ölümünü istemedin, bunların yerine **adil bir yönetim için bilgelik istedin**; isteğini yerine getireceğim. Sana öyle bir bilgelik ve sezgi dolu bir yürek vereceğim ki, benzeri ne senden öncekilerde görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir... Herkes **adil bir yönetim için** Süleyman'ın Allah'tan gelen bilgeliğe sahip olduğunu anladı. (1. Krallar, 3:11-12, 28)

Adalet yine doğruluk üzerine kurulacak, yüreği temiz olan herkes ona uyacak. (Mezmurlar, 94:15)

Ey **adaleti seven** güçlü kral, **eşitliği sen sağladın**... Doğru ve **adil olanı sen yaptın**. (Mezmurlar, 99:4)

Başarıya götüren terbiyeyi edinip doğru, **haklı ve adil olanı yapmak**, saf kişiyi ihtiyatlı, genç adamı bilgili ve sağgörülü kılmak içindir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:3-4)

Kötüyü kayırmak da, suçsuzdan **adaleti esirgemek** de iyi değildir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:5)

Niyeti bozuk tanık **adaletle** eğlenir, kötülerin ağzı fesatla beslenir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:28)

"**Yargılarken, uzunluk ve sıvı ölçerken, ağırlık tartarken haksızlık yapmayın**. Doğru terazi, ağırlık taşı, efa ve hin kullanın… Kurallarımın, ilkelerimin tümüne uyacak ve onları yerine getireceksiniz. Rab Benim." (Levililer, 19:35-37)

Tevrat'ta Yardımseverlik

Sizden nefret eden kişinin eşeğini yük altında çökmüş görürseniz, kendi haline bırakıp gitmeyecek, **ona yardımcı olacaksınız**. (Mısırdan Çıkış, 23:5)

Bir kardeşin yoksullaşır, muhtaç duruma düşerse, **ona yardım etmelisin**. Aranızda kalan bir yabancı ya da konuk gibi yaşayacak. (Levililer, 25:35)

Kardeşinin eşeğini, giysisini ya da yitirdiği başka bir şeyini

gördüğünde, aynı biçimde davranacaksın. **Görmezlikten gelmeyeceksin**. Kardeşinin eşeğini ya da sığırını yolda düşmüş gördüğünde, görmezlikten gelme. Hayvanı ayağa kaldırması için kesinlikle kardeşine **yardım edeceksin**. (Yasa'nın Tekrarı, 22:3-4)

… Öyle ki, yoksul kardeşinize karşı eli sıkı davranıp **ona yardım etmekten kaçınmayasınız**. Yoksul kardeşiniz sizden Rab'be yakınabilir, siz de günah işlemiş olursunuz. Ona bol bol verin, verirken **yüreğinizde isteksizlik olmasın**. Bundan ötürü Allah'ınız Rab bütün işlerinizde ve el attığınız herşeyde sizi kutsayacaktır. Ülkede her zaman yoksullar olacak. Bunun için, ülkenizde yaşayan kardeşlerinize, yoksullara, gereksinimi olanlara **eli açık davranmanızı buyuruyorum**." (Yasa'nın Tekrarı, 15:9-11)

Çünkü **yardım isteyen yoksulu, desteği olmayan öksüzü kurtarırdım**. Ölmekte olanın **hayır duasını alır**, dul kadının yüreğini sevinçten coştururdum. Doğruluğu giysi gibi giyindim, adalet kaftanım ve sarığımdı sanki. **Körlere göz, topallara ayaktım. Yoksullara babalık eder, garibin davasını üstlenirdim.** (Eyüp, 29:12-16)

Çünkü O mazlumun çektiği sıkıntıyı hafife almadı, ondan tiksinmedi, yüz çevirmedi; Kendisi'ni **yardıma çağırdığında ona kulak verdi**. (Mezmurlar, 22:24)

Herkes komşusuna yardım ediyor, kardeşine, "Güçlü ol" diyor. (Yeşaya, 41:6)

Yiyeceğinizi açla paylaşmak değil mi? **Barınaksız yoksulları evinize alır, çıplak gördüğünüzü giydirir, yakınlarınızdan yardımınızı esirgemezseniz**, ışığınız tan gibi ağaracak, çabu-

cak şifa bulacaksınız… (Yeşaya, 58:7-8)

Kızkardeşin Sodom'un günahı şuydu: Kendisi de kızları da gururluydu, ekmeğe doymuşlardı, umursamazlardı. **Düşküne, yoksula yardım elini uzatmadılar**. (Hezekiel, 16:49)

Her gün insanlar Davut'a **yardım etmeye** geliyorlardı... (1. Tarihler, 12:22)

... Büyük küçük bütün kardeşlerine bağışları dağıtma işinde... **sadakatle yardım ettiler**. (2. Tarihler, 31:15)

Tevratta İyilikte Bulunmak, Kötülükten Sakınmak

Kötülükten sakının, iyilik yapın; esenliği amaçlayın, ardınca gidin. (Mezmurlar, 34:14)

Dul kadına, öksüze, yabancıya, yoksula baskı yapmayın. **Yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın**. (Zekeriya, 7:10)

Kötülüğe değil, **iyiliğe yönelin ki yaşayasınız**; böylece dediğiniz gibi, Rab, herşeye egemen Allah sizinle olur. (Amos, 5:14)

Kötülükten kaç, iyilik yap; sonsuz yaşama kavuşursun. (Mezmurlar, 37:27)

Kendini bilge biri olarak görme, Rab'den kork, **kötülükten uzak dur. Böylece bedenin sağlık ve ferahlık bulur.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:6-8)

İyiliği amaç edinen beğeni kazanır, kötülüğü amaç edinense kötülüğe uğrar. Doğru kişinin işleri yaşam ağacının meyvesine benzer, bilge kişi insanları kazanır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:27, 30)

Kötülük tasarlayan yolunu şaşırmaz mı? Oysa **iyilik tasarlayan sevgi ve sadakat kazanır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:22)

Kötülükten nefret edin, iyiliği sevin... (Amos, 5:15)

Bilge kişi korktuğu için **kötülükten uzaklaşır**, akılsızsa büyüklük taslayıp kendine güvenir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:16)

Günah fısıldar kötü insana, yüreğinin dibinden: Allah korkusu yoktur onda. Kendini öyle beğenmiş ki, suçunu görmez, ondan tiksinmez. Ağzından kötülük ve yalan akar, akıllanmaktan, **iyilik yapmaktan vazgeçmiş. Yatağında bile fesat düşünür, olumsuz yolda direnir, reddetmez kötülüğü**. (Mezmurlar, 36:1-4)

Sen Rab'be güven, **iyilik yap**, ülkede otur, sadakatle çalış. (Mezmurlar, 37:3)

Yüreğim kötülüğe eğilim göstermesin, suç işleyenlerin fesadına bulaşmayayım... Doğru insan bana vursa, iyilik sayılır, azarlasa, başa sürülen yağ gibidir, başım reddetmez onu. Çünkü duam hep kötülere karşıdır. (Mezmurlar, 141:4-5)

Yoksula acıyan kişi Rab'be ödünç vermiş olur, **yaptığı iyilik için Rab onu ödüllendirir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:17)

Doğru kişiye iyilik göreceğini söyleyin. Çünkü **iyiliklerinin**

meyvesini yiyecek. Vay kötülerin haline! Kötülük görecek, yaptıklarının karşılığını alacaklar. (Yeşaya, 3:10-11)

Bu yüzden, ey kral, öğüdümü benimse: Doğru olanı yaparak günahından, **düşkünlere iyilik ederek suçlarından vazgeç**. Olur ya, gönencin uzun sürer. (Daniel, 4:27)

... Bu iyilikten sizi yoksun bırakan günahlarınızdı... Kötü kişiler var. Kuş avlamak için pusuya yatanlar gibi tuzak kuruyor, insan yakalıyorlar. Kuş dolu bir kafes nasılsa, onların evleri de hileyle dolu. Bu sayede güçlenip zengin oldular, semirip parladılar, **yaptıkları kötülüklerle sınırı aştılar.** Kazanabilecekleri halde öksüzün davasına bakmıyor, yoksulun hakkını savunmuyorlar. (Yeremya, 5:25-26)

Tevrat'ta Doğruluk ve Dürüstlük

Yaşamak ve Allah'ınız Rab'bin size vereceği ülkeyi miras almak için **doğruluğun, yalnız doğruluğun ardınca gidin**. (Yasa'nın Tekrarı, 16:20)

Doğru kişileri başarıya ulaştırır, kalkanıdır dürüst yaşayanların. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:7)

Çünkü Sen **doğru kişiyi kutsarsın, ya Rab, çevresini kalkan gibi lütfunla sararsın**. (Mezmurlar, 5:12)

Dürüst kişi güvenlik içinde yaşar, ama hileli yoldan giden açığa vurulacaktır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:9)

Sağduyudan yoksun kişi ahmaklığıyla sevinir, ama **akıllı insan dürüst bir yaşam sürer**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:21)

Dürüstlerin tuttuğu yol kötülükten uzaklaştırır, yoluna dikkat eden, canını korur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:17)

Rab'bin yolu dürüst için sığınak, fesatçı içinse yıkımdır. **Doğru kişi hiçbir zaman sarsılmaz**, ama kötüler ülkede kalamaz. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:29-30)

Erdemlinin dürüstlüğü ona yol gösterir, hainin yalancılığıysa yıkıma götürür. Gazap günü servet işe yaramaz, oysa **doğruluk ölümden kurtarır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:3-4)

Dürüst insanın doğruluğu onun yolunu düzler, kötü kişiyse kötülüğü yüzünden yıkılıp düşer. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:5)

Erdemlinin **doğruluğu onu kurtarır**, ama haini kendi hırsı ele verir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:6)

Doğruluk dürüst yaşayanı korur, kötülük günahkarı yıkar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:6)

Doğru kişi sıkıntıdan kurtulur, onun yerine sıkıntıyı kötü kişi çeker. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:8)

Rab sapkın yürekliden iğrenir, **dürüst yaşayandan hoşnut kalır.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:20)

Yoksulları adaletle yargılayacak, yeryüzünde ezilenler için **dürüstçe karar verecek**... (Yeşaya, 11:4)

Doğru adamın yolu düzdür… (Yeşaya, 26:7)

Rab halkları yargılar; beni de yargıla, ya Rab, **doğruluğuma, dürüstlüğüme göre**. (Mezmurlar, 7:8)

Ahmaklar suç sunusuyla alay eder, **dürüstler ise iyi niyetlidir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:9)

Bu nedenle sen iyilerin yolunda yürü, doğruların izinden git. Çünkü **ülkede yaşayacak olan doğrulardır, dürüst kişilerdir orada kalacak olan.** Kötüler ülkeden sürülecek, hainler söküIüp atılacak. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:20-22)

Dürüst davranmaya özen göstereceğim... (Mezmurlar, 101:2)

Doğru ve dürüst bir babaya sahip olan çocuklara ne mutlu! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:7)

Doğru kişi esenliğe kavuşur... (Yeşaya, 57:2)

... İnsanlar arasında **dürüst kimse yok**... Kötülük yapmakta elleri ne becerikli! Önderler armağan istiyor, yargıçlar rüşvet alıyor. Güçlüler her istediklerini zorla yaptırıyor, **düzen üstüne düzen kuruyorlar**. En iyileri çalı çırpıdan değersiz, **en dürüstleri dikenli çitten beterdir**. Ama peygamberlerinin uyardığı gibi, cezalandırılacakları gün geldi çattı... (Mika, 7:2-4)

Çünkü Rab Allah bir güneş, bir kalkandır. Lütuf ve yücelik sağlar; **dürüstçe yaşayanlardan hiçbir iyiliği esirgemez**. (Mezmurlar, 84:11)

… **Bana dürüst yaşayan kişi hizmet edecek**. (Mezmurlar, 101:6)

Karanlıkta ışık doğar dürüstler için, lütfeden, sevecen, doğru insanlar için. (Mezmurlar, 112:4)

Kuşkusuz doğrular Senin adına şükredecek, **dürüstler Senin huzurunda oturacak**. (Mezmurlar, 140:13)

Dürüst yaşayan bir yoksul olmak, yalancı bir akılsız olmaktan yeğdir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:1)

Dürüst bir yoksul olmak, yolsuzlukla zengin olmaktan yeğdir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:6)

Bunun yanı sıra halkın arasından Allah'tan korkan, yetenekli, **haksız kazançtan nefret eden dürüst adamlar seç;** onları biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların başına önder ata. (Mısır'dan Çıkış, 18:21)

Kötüler… dürüstlüğün egemen olduğu diyarda haksızlık eder, Rab'bin büyüklüğünü görmezler. (Yeşaya, 26:10)

Çünkü **dürüst bir yaşam** sürdüm; sarsılmadan Rab'be güvendim. (Mezmurlar, 26:1)

Onların elleri kötülük aletidir, sağ elleri rüşvet doludur. Ama **ben dürüst yaşarım**, kurtar beni, lütfet bana! (Mezmurlar, 26:10-11)

Tapınakta çalışanlara para ödemekle görevli kişiler **öyle dürüst insanlardı ki, onlara hesap bile sorulmazdı**. (2. Krallar, 12:15)

… O sana bağlı, doğru, **bütün yüreğiyle dürüst biri** olarak yolunda yürüdü... (1. Krallar, 3:6)

… Yaşayan Rab'bin adıyla derim ki, **sen dürüst bir kişisin**… (1. Samuel, 29:6)

Kana susamışlar dürüst kişiden nefret eder, doğrularsa onun canını korur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:10)

Doğrular haksızlardan iğrenir, kötüler de dürüst yaşayanlardan. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:27)

Tevrat'ta Sabırlı Olmak

Rab'bin önünde sakin dur, **sabırla bekle**; kızıp üzülme işi yolunda olanlara, kötü amaçlarına kavuşanlara. (Mezmurlar, 37:7)

Rab'bi **sabırla bekledim**... yakarışımı duydu. (Mezmurlar, 40:1)

Huysuz kişi çekişme yaratır, **sabırlı kişi kavgayı yatıştırır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:18)

Sabırlı kişi yiğitten üstündür, kendini denetleyen de kentler fethedenden üstündür. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:32)

Sağduyulu kişi sabırlıdır, kusurları hoş görmesi ona onur kazandırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:11)

Bir olayın sonu başlangıcından iyidir. **Sabırlı kibirliden iyidir**. (Vaiz, 7:8)

İnsanın ruhu hastalıkta ona destektir. Ama ezik ruh nasıl dayanabilir? (Süleyman'ın Özdeyişler, 18:14)

Tevrat'ta Sadakat

Sevgiyi, **sadakati hiç yanından ayırma**, bağla onları boynuna, yaz yüreğinin levhasına. Böylece Allah'ın ve insanların gözünde **beğeni ve saygınlık kazanacaksın**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:3-4)

Ataları gibi inatçı, başkaldırıcı, yüreği kararsız, **Allah'a sadakatsiz bir kuşak olmasınlar**. (Mezmurlar, 78:8)

Ey insanlar, Rab iyi olanı size bildirdi; adil davranmanızdan, **sadakati sevmenizden** ve alçakgönüllülükle yolunda yürümenizden **başka Allah'ınız Rab sizden ne istedi**? (Mika, 6:8)

Sen Rab'be güven, iyilik yap, ülkede otur, **sadakatle çalış**. (Mezmurlar, 37:3)

Sevgi ve sadakat kralın güvencesidir. Onun tahtını sağlamlaştıran sevgidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:28)

Sevgiyle sadakat buluşacak, doğrulukla esenlik öpüşecek. Sadakat yerden bitecek, doğruluk gökten bakacak. (Mezmurlar, 85:10-11)

... **Kendilerini sadakatle Allah'a adamışlardı**. (2. Tarihler, 31:18)

Adil olanların adımlarını korur, **sadık kullarının yolunu gözetir.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:8)

Rab'bin bütün yolları sevgi ve sadakate dayanır, antlaşmasındaki buyruklara uyanlar için. (Mezmurlar, 25:10)

Ben **sadakat yolunu** seçtim... (Mezmurlar, 119:30)

Rab **sadık kullarının** adımlarını korur, ama kötüler karanlıkta susturulur. Çünkü güçle zafere ulaşamaz insan. (1. Samuel, 2:9)

Davranışının temeli adalet ve sadakat olacak. (Yeşaya, 11:5)

... **Sadakatle krallık yapacak**. Yargılarken adaleti arayacak... (Yeşaya, 16:5)

... **Adaleti sadakatle ulaştıracak.** Yeryüzünde adaleti sağlaya-

na dek umudunu, cesaretini yitirmeyecek... (Yeşaya, 42:3-4)

Kurtar beni, ya Rab, **sadık kulun kalmadı**, güvenilir insanlar yok oldu. Herkes birbirine yalan söylüyor, dalkavukluk, ikiyüzlülük ediyor. (Mezmurlar, 12:1-2)

Çünkü Sen beni ölüler diyarına terk etmezsin, **sadık kulunun** çürümesine izin vermezsin. (Mezmurlar, 16:10)

Rab'bi sevin, ey **O'nun sadık kulları**! Rab Kendisi'ne bağlı olanları korur, büyüklenenlerin ise tümüyle hakkından gelir. (Mezmurlar, 31:23)

Çünkü Rab doğruyu sever, **sadık kullarını terk etmez. Onlar sonsuza dek korunacak**, kötülerinse kökü kazınacak. (Mezmurlar, 37:28)

O'na yürekten bağlı değillerdi, antlaşmasına **sadık kalmadılar**. (Mezmurlar, 78:37)

... **Sadık kullarına esenlik sözü verecek**, yeter ki, bir daha akılsızlık etmesinler. (Mezmurlar, 85:8)

Ey sizler, Rab'bi sevenler, kötülükten tiksinin. O **sadık kullarının canını korur**. (Mezmurlar, 97:10)

Kahinlerin doğruluğu kuşansın, **sadık kulların sevinç çığlıkları atsın**... Kurtuluşla donatacağım kâhinlerini; **hep sevinç ezgileri söyleyecek sadık kulları**. (Mezmurlar, 132:9, 16)

Bütün yapıtların sana şükreder, ya Rab, **sadık kulların sana övgüler sunar**. (Mezmurlar, 145:10)

Rab'be övgüler sunun!... **Sadık kullarının toplantısında** O'nu

ezgilerle övün! Bu onurla mutlu olsun sadık kulları, sevinç ezgileri okusunlar yataklarında!... Bütün **sadık kulları** için onurdur bu. (Mezmurlar, 149:1-2, 5)

İnsanların çoğu, "Vefalıyım" der. Ama **sadık birini** kim bulabilir? (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:6)

Rab'bin varlığı hakkı için diyerek **sadakatle, adaletle, doğrulukla ant içersen**... (Yeremya, 4:2)

... Benden dönen **sadakatsiz yürekler**inden... (Hezekiel, 6:9)

İnsanoğlu, eğer bir ülke **Bana sadakatsizlik eder**, günah işlerse, Ben de o ülkeye karşı elimi uzatır, onu her türlü yiyecekten yoksun bırakır, üzerine kıtlık gönderir, insanları ve hayvanları yok edersem... (Hezekiel, 14:13)

"Ülkeyi viraneye çevireceğim. Çünkü Bana **sadakatsizlik ettiler**." egemen Rab böyle diyor. (Hezekiel, 15:8)

... Bana **sadakatsizliğinden ötürü** orada yargılayacağım. (Hezekiel, 17:20)

Doğru kişi doğruluğundan döner, günah işler, kötü kişinin yaptığı bütün iğrenç şeyleri yaparsa, yaşayacak mı? Onun yaptığı doğru işlerin hiçbiri anılmayacaktır. **Sadakatsizliği yüzünden suçludur**, günahları yüzünden ölecektir. (Hezekiel, 18:24)

Sen adaletlisin, ya Rab! **Sadakatsizliğimiz yüzünden** bizi uzak yakın ülkelere sürdün... (Daniel, 9:7)

... **Yok olmuş sevgi, sadakat, Allah bilgisi**. Lanet, yalan, adam öldürme, hırsızlık, zina almış herşeyin yerini. Zorbalık ediyorlar, kan üstüne kan döküyorlar. (Hoşea, 4:1)

Bakın şu övüngen kişiye, niyeti iyi değildir. Ama **doğru kişi sadakatiyle yaşayacaktır**. (Habakkuk, 2:4)

... Ülkede **Allah'a sadık kul** kalmadı... (Mika, 7:2)

Sadık kuluna sadakat gösterir... (Mezmurlar, 18:25)

Gözüm ülkenin **sadık insanları** üzerinde olacak. (Mezmurlar, 101:6)

Tevrat'ta Zorbalıktan Sakınmak

Kötü insan yaşamı boyunca kıvranır, **zorbaya ayrılan yıllar sayılıdır.** (Eyüp, 15:20)

Allah, gücüyle zorbaları yok eder, harekete geçince **zorbaların yaşama umudu kalmaz.** (Eyüp, 24:22)

Kötülüğü kendi başına gelecek, **zorbalığı kendi tepesine inecek.** (Mezmurlar, 7:16)

Rab doğru insanı sınar, **kötüden, zorbalığı sevenden tiksinir.** (Mezmurlar, 11:5)

Zorbalığa güvenmeyin, yağma malla övünmeyin; varlığınız artsa bile, ona gönül bağlamayın. (Mezmurlar, 62:10)

İyi insan ağzından çıkan sözler için ödüllendirilir, ama **hainlerin soluduğu zorbalıktır.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:2)

Zorba kişi başkalarını ayartır ve onları olumsuz yola yöneltir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:29)

Kötülerin zorbalığı kendilerini süpürüp götürür, çünkü doğ-

ru olanı yapmaya yanaşmazlar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:7)

… **Eylemleri kötü eylemlerdir, elleri zorbalığın araçlarıdır**. Ayakları kötülüğe koşar, **çekinmeden suçsuz kanı dökerler**. Akılları fikirleri hep kötülükte, şiddet ve yıkım var yollarında. Esenlik yolunu bilmezler, izledikleri yolda adalet yoktur. Kendilerine çarpık yollar yaptılar, o yoldan gidenlerin **hiçbiri esenlik nedir bilmez**. (Yeşaya, 59:6-8)

Ama doğru yolda yürüyüp doğru dürüst konuşan, **zorbalıkla edinilen kazancı reddeden,** elini rüşvetten uzak tutan, kan dökenlerin telkinlerine kulak vermeyen, kötülük görmeye dayanamayan, yükseklerde oturacak… Ekmeği sağlanacak, hiç susuz kalmayacak. (Yeşaya, 33:15-16)

Egemen Rab şöyle diyor: "Yeter artık... **Zorbalığı, baskıyı bırakın.** Adil ve doğru olanı yapın..." (Hezekiel, 45:9)

Bütün insanlar ve hayvanlar çula sarınsın. **Herkes** var gücüyle Allah'a yakararak kötü yoldan, **zorbalıktan vazgeçsin.** (Yunus, 3:8)

Uluslar bunu görünce **yaptıkları bunca zorbalıktan utanacaklar.** Elleriyle ağızlarını kapayacak, kulaklarını tıkayacaklar. (Mika, 7:16)

... "**Giysisinin üstüne bir de zorbalığı kuşanan kişiden de nefret ederim**." böyle diyor herşeye egemen Rab. Bunun için kendinize dikkat edin ve ihanet etmeyin. (Malaki, 2:16)

Rab, "Onlar doğruluk nedir bilmiyorlar" diyor, "**Saraylarına zorbalık ve çapul yığmışlar**." (Amos, 3:10)

Tevrat'ta Barış ve Dostluğa Verilen Önem

Bir **kente saldırmadan önce, kent halkına barış önerin**. (Yasa'nın Tekrarı, 20:10)

Ne iyi, ne güzeldir, **birlik içinde kardeşçe yaşamak!** (Mezmurlar, 133:1)

... **Bütün krallıkları Süleyman yönetiyordu. Her tarafta barış vardı.** (1. Krallar, 4:24)

Kötülük tasarlayanın yüreği hileci, **barışı öğütleyenin yüreğiyse sevinçlidir.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:20)

Kötülükten sakının, iyilik yapın; **esenliği amaçlayın, ardınca gidin**. (Mezmurlar, 34:14)

... Bizi yaratan aynı Allah değil mi? Öyleyse **neden atalarımızın yaptığı antlaşmayı bozarak herkes kardeşine ihanet ediyor?** (Malaki, 2:10)

Bunun üzerine önderlerimiz ve ülkemizin bütün halkı bize şöyle dediler: "Onları karşılamak için yanınıza yiyecek alıp yola çıkın... **Bizimle bir barış antlaşması yapmanızı istiyoruz."** deyin. (Yeşu, 9:11)

Yeşu da onları sağ bırakacağına söz verip **onlarla bir barış antlaşması yaptı**. Topluluğun önderleri de antlaşmaya bağlı kalacaklarına ant içtiler. (Yeşu, 9:15)

Ardından bütün topluluk... **aracılar göndererek barış yapmayı önerdi.** (Hakimler, 21:13)

Rab, verdiği söz uyarınca, Süleyman'a bilgelik verdi. **Süley-**

man'la Hiram arasında barış vardı. Aralarında bir antlaşma yaptılar. (1. Krallar, 5:12)

... "**Nasıl olsa yaşadığım sürece barış ve güvenlik olacak**" diye düşünüyordu. (2. Krallar, 20:19)

... **Ülke onun yönetimi altında barış içinde yaşadı.** (2. Tarihler, 14:5)

... **Ülkesi ise barış içindeydi.** Çünkü Allah'ı her yandan onu esenlikle kuşatmıştı. (2. Tarihler, 20:30)

Yetkin adamı gözle, doğru adama bak, çünkü **yarınlar barışseverindir. (**Mezmurlar, 37:37)

Ben **barış yanlısıyım,** ama söze başladığımda, onlar savaşa kalkıyor! (Mezmurlar, 120:7)

Bütün **dünya esenlik ve barış içinde sevinçle haykırıyor**. (Yeşaya, 14:7)

Sana tunç yerine altın, demir yerine gümüş, ağaç yerine tunç, taş yerine demir getireceğim. **Barışı yöneticin, doğruluğu önderin yapacağım**. (Yeşaya, 60:17)

... Savaş yayları kırılacak. **Kralınız uluslara barışı duyuracak...** (Zekeriya, 9:10)

"Bu adamlar bize dostluk gösteriyor" dediler, **"Ülkemizde yaşasınlar, ticaret yapsınlar. Topraklarımız geniş, onlara da yeter, bize de**..." (Yaratılış, 34:21)

... **Davut'a beslediği derin sevgiden ötürü, onunla bir dostluk antlaşması yaptı.** (1. Samuel, 18:3)

Düşmanın acıkmışsa doyur, susamışsa su ver. Bunu yapmakla onu utanca boğarsın ve Rab seni ödüllendirir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 25:21-22)

İftira etmez, **dostuna zarar vermez**, komşusuna kara çalmaz böylesi. (Mezmurlar, 15:3)

Dostuyum bütün Sen'den korkanların, koşullarına uyanların. (Mezmurlar, 119:63)

Dost her zaman sever, kardeş sıkıntılı günde belli olur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:17)

... Allah'ından kork ki, **kardeşin yanında yaşamını sürdürebilsin**. (Levililer, 25:36)

Aranızda yaşayan **bir kardeşin yoksullaşır, kendini köle olarak sana satarsa, onu bir köle gibi çalıştırmayacaksın**. (Levililer, 25:39)

Ayrıca yargıçlarınıza, "**Kardeşleriniz arasındaki sorunları dinleyin"** dedim... Davalarda adaletle karar verin. (Yasa'nın Tekrarı, 1:16)

Borçları bağışlama işini şöyle yapacaksınız: Her alacaklı, komşusunun borcunu bağışlayacak. Borcun ödenmesi için **komşusunu ya da kardeşini zorlamayacak...** (Yasa'nın Tekrarı, 15:2)

Ülkede her zaman yoksullar olacak. Bunun için, **ülkenizde yaşayan kardeşlerinize, yoksullara, gereksinimi olanlara eli açık davranmanızı buyuruyorum**. (Yasa'nın Tekrarı, 15:11)

... **İğrenmeyeceksiniz. Onlar kardeşinizdir**... (Yasa'nın Tekrarı, 23:7)

Yolları sevinç yollarıdır, evet, **bütün yolları esenliğe çıkarır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:17)

Doğruluğun ürünü **esenlik, sonucu, sürekli huzur ve güven olacaktır**… **Esenlik dolu evlerde, güvenli ve rahat yerlerde yaşayacak**. (Yeşaya, 32:17-18)

"… Kent kapılarınızda **esenliği sağlayan** gerçek adaletle yargılayın, yüreğinizde birbirinize karşı **kötülük tasarlamayın**… Çünkü Ben bütün bunlardan nefret ederim." böyle diyor Rab. Herşeye egemen Rab bana yine seslendi: Herşeye egemen Rab diyor ki, "… Bu nedenle **gerçeği ve esenliği sevin**." (Zekeriya, 8:16,)

… İşte bütün dünya **esenlik ve güvenlik içinde**! (Zekeriya, 1:11)

... "Huzur bulsun Seni sevenler! **Surlarına esenlik, saraylarına huzur egemen olsun**!" **Kardeşlerim, dostlarım için,** "Esenlik olsun Sana!" derim. (Mezmurlar, 122:6-8)

Tevrat'ta Akıl ve Hikmete Verilen Önem

Rab korkusudur bilgeliğin temeli. Akıl kutsal olanı tanımaktır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 9:10)

Bilgelik kazanmak altından daha değerlidir, akla sahip olmak da gümüşe yeğlenir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:16)

Rab korkusu bilgelik öğretir, alçakgönüllülük de onurun ön

koşuludur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:33)

Yanında mercanla billurun sözü edilmez, **bilgeliğin değeri mücevherden üstündür.** (Eyüp, 28:18)

İnsana, "İşte **Rab korkusu, bilgelik budur**." dedi. "**Kötülükten kaçınmak akıllılıktır**." (Eyüp, 28:28)

Oysa **insana ruh, Herşeye Gücü Yeten'in soluğu akıl verir.** Akıl yaşta değil baştadır... (Eyüp, 32:8-9)

Bilgelik güçten, bilgi kaba kuvvetten üstündür. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:5)

Bilgeliğe erişene, aklı bulana ne mutlu! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:13)

Bilgelik yaşam ağacıdır, ona sarılanlara, ne mutlu ona sımsıkı tutunanlara! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:18)

Bilge kişi boş sözlerle yanıtlar mı, karnını doğu rüzgarıyla doldurur mu? **Boş sözlerle tartışır, yararsız söylevler verir mi?** (Eyüp, 15:2-3)

Akıllı kişiyi azarlamak, akılsıza yüz darbe vurmaktan etkilidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:10)

Bilgenin dili bilgiyi iyi kullanır, akılsızın ağzındansa ahmaklık akar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:2)

Bilgelerin dudakları bilgi yayar, ama akılsızların yüreği öyle değildir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:7)

Sağduyudan yoksun kişi ahmaklığıyla sevinir, ama **akıllı in-**

san dürüst bir yaşam sürer. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:21)

Bilge insan gibisi var mı? Kim olup bitenlerin anlamını bilebilir? **Bilgelik insanın yüzünü aydınlatır, sert görünüşünü değiştirir**. (Vaiz, 8:1)

Bilge nereye gittiğini görür, ama akılsız karanlıkta yürür... (Vaiz, 2:14)

Bilgenin yüreği hep doğruya eğilimlidir, akılsızın ise, hep yanlışa. (Vaiz, 10:2)

Bilgenin ağzından çıkan sözler benimsenir, oysa akılsız kendi ağzıyla yıkımına yol açar. (Vaiz, 10:12)

Ayaklanan ülke çok başlı olur, ama **akıllı, bilgili kişi düzeni sağlar**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:2)

Kendine güvenen akılsızdır, **bilgece davranan güvenlikte olur**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:26)

Bilgili kişi az konuşur, akıllı kişi sakin ruhludur. Çenesini tutup susan ahmak bile bilge ve akıllı sayılır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:27-28)

Bilge kişinin ağzından çıkan sözler derin sular gibidir, bilgelik pınarı da coşkun bir akarsu. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:4)

Akıllı kişi bilgiyi satın alır, bilgenin kulağı da bilgi peşindedir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:15)

Yaşam veren uyarıları dinleyen, bilgeler arasında konaklar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:31)

Kral Süleyman **dünyanın bütün krallarından** daha zengin, **daha bilgeydi**. (1. Krallar, 10:23)

... Rab'bin kendilerine **bilgelik ve anlayış verdiği bütün becerikli kişiler**, her işi tam Rab'bin buyurduğu gibi yapacaklar. (Mısır'dan Çıkış, 36:1)

Rab'bin Yasası yetkindir, cana can katar, **Rab'bin buyrukları** güvenilirdir, saf adama **bilgelik verir**. (Mezmurlar, 19:7)

Doğrunun ağzından bilgelik akar, dilinden adalet damlar. (Mezmurlar, 37:30)

Bilgeliğin sırlarını bildirse! Çünkü **bilgelik çok yönlüdür**. (Eyüp, 11:6)

Çünkü **bilgelik mücevherden değerlidir, dilediğin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz**. Ben bilgelik olarak ihtiyatı kendime konut edindim. Bilgi ve sağgörü bendedir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:11-12)

Bilgeliği ve aklı sahiplen, söylediklerimi unutma, onlardan sapma. **Bilgelikten ayrılma, O seni korur**. Sev onu, seni gözetir. **Bilgeliğe ilk adım onu sahiplenmektir. Bütün servetine mal olsa da akla sahip çık. Onu el üstünde tut, O da seni yüceltecek, Ona sarılırsan seni onurlandıracak**... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 4:5-8)

Oğlum, **bilgeliğe kulak verip yürekten akla yönelerek sözlerimi kabul eder**, buyruklarımı aklında tutarsan, evet, **aklı çağırır, ona gönülden seslenirsen, gümüş ararcasına onu ararsan, onu ararsan define arar gibi, Rab korkusunu anlar ve Allah'ı yakından tanırsın**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:1-3)

Çünkü **bilgeliğin kaynağı Rab'dir**. Onun ağzından bilgi ve anlayış çıkar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:6)

Çünkü **yüreğin bilgelikle dolacak, zevk alacaksın bilgiden.** Sağgörü sana bekçilik edecek ve **akıl seni koruyacak**. Bunlar seni kötü yoldan, ahlaksızın sözlerinden kurtaracak. Onlar ki karanlık yollarda yürümek için doğru yoldan ayrılırlar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:10-13)

Küstahlığın ardından utanç gelir, ama **bilgelik alçakgönüllülerdedir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:2)

Akıllı kişinin dudaklarından bilgelik akar, ama sağduyudan yoksun olan sırtına kötek yer. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:13)

Kötülük akılsızlar için eğlence gibidir. Aklı başında olanlar içinse bilgelik aynı şeydir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:23)

Düşünmeden söylenen sözler kılıç gibi keser, **bilgelerin diliyse şifa verir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:18)

Bilge kişi terbiye edilmeyi sever, alaycı kişi azarlansa da aldırmaz. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:1)

Kibirden ancak kavga çıkar, **öğüt dinleyense bilgedir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:10)

Çabuk öfkelenen ahmakça davranır, düzenbazdan herkes nefret eder. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:17)

Geç öfkelenen akıllıdır, çabuk sinirlenen ahmaklığını gösterir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:29)

Akılsızı onurlandırmak, taşı sapana bağlamak gibidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:8)

Bilgelerin öğrettikleri yaşam kaynağıdır, insanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır. **Sağduyulu davranış saygınlık kazandırır**, hainlerin yoluysa yıkıma götürür. İhtiyatlı kişi işini bilerek yapar, **akılsız kişiyse ahmaklığını sergiler**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:14-16)

Rab korkusudur bilginin temeli. **Ahmaklarsa bilgeliği** ve terbiyeyi **küçümser**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:7)

... Firavun'un **akıllı, bilgili bir adam bulup** onu Mısır'ın başına getirmesi gerekir… Sonra Yusuf'a, "Madem Allah bütün bunları sana açıkladı, **senden daha akıllısı, bilgilisi yoktur**" dedi. "Sarayımın yönetimini sana vereceğim. Bütün halkım buyruklarına uyacak… Seni bütün Mısır'a yönetici atıyorum." (Yaratılış, 41:33, 39-41)

Önderler toplanıp beni kötüleseler bile, ben kulun, Senin kurallarını derin derin düşüneceğim. **Öğütlerin** benim zevkimdir, **bana akıl verirler**. (Mezmurlar, 119:23-24)

Buyrukların beni düşmanlarımdan bilge kılar, çünkü her zaman aklımdadır onlar. **Bütün öğretmenlerimden daha akıllıyım, çünkü öğütlerin üzerinde düşünüyorum. Yaşlılardan daha bilgeyim, çünkü Senin koşullarına uyuyorum**. Sakınırım her kötü yoldan, Senin sözünü tutmak için. Ayrılmam hükümlerinden, çünkü bana Sen öğrettin. Ne tatlı geliyor verdiğin sözler damağıma, baldan tatlı geliyor ağzıma! **Senin koşullarına uymakla bilgelik kazanıyorum**, bu yüzden nefret ediyorum her yanlış yoldan. (Mezmurlar, 119:98-104)

Kendinize her oymaktan **bilge, anlayışlı, deneyimli adamlar seçin**. Onları size önder atayacağım… Böylece oymaklarınızın **bilge ve deneyimli kişiler olan ileri gelenlerini size önder atadım.** Onlara biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların sorumluluğunu verdim. Oymaklarınız için de yöneticiler görevlendirdim. (Yasa'nın Tekrarı, 1:13, 15)

Onlara sımsıkı bağlanın. Çünkü ne denli **bilge ve anlayışlı olduğunuzu** uluslara bunlar gösterecek. Bu kuralları duyunca, uluslar, "Bu büyük ulus gerçekten **bilge ve anlayışlı bir halk**!" diyecek. (Yasa'nın Tekrarı, 4:6)

Rab'be böyle mi karşılık verilir, ey **akılsız ve bilgelikten yoksun** halk? Sizi yaratan, size biçim veren… Yaratıcınız O değil mi? (Yasa'nın Tekrarı, 32:6)

Süleyman'ın bu isteği Rab'bi hoşnut etti. Allah ona şöyle dedi: "Madem kendin için uzun ömür, zenginlik ve düşmanlarının ölümünü istemedin; bunların yerine **adil bir yönetim için bilgelik istedin**; isteğini yerine getireceğim. Sana **öyle bir bilgelik ve sezgi dolu bir yürek** vereceğim ki, benzeri ne senden öncekilerde görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir." (1. Krallar, 3:10-13)

... Herkes adil bir yönetim için Süleyman'ın **Allah'tan gelen bilgeliğe sahip** olduğunu anladı. (1. Krallar, 3:28)

Allah, Süleyman'a **bilgelik, derin bir sezgi, kıyılardaki kum kadar anlayış verdi. Süleyman'ın bilgeliği**, bütün doğuluların ve Mısırlıların bilgeliğinden daha üstündü... **Herkesten daha bilgeydi**. Ünü çevredeki bütün uluslara yayılmıştı. Üç bin özdeyişi ve bin beş ezgisi vardı... **Süleyman'ın bilgeliğini**

duyan dünyanın bütün kralları ona adamlarını gönderirdi. **Bütün uluslardan insanlar gelir, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlerdi**. (1. Krallar, 4:29-34)

... Rab'be, "Bunu yapmakla büyük günah işledim!" dedi, "Ya Rab, lütfen kulunun suçunu bağışla. Çünkü **çok akılsızca davrandım**." (2. Samuel, 24:10)

Hiram mektubunu şöyle sürdürdü: "Yeri göğü yaratan... Rab'be övgüler olsun!" Kral Davut'a **bilge bir oğul** verdi... **akıllı ve anlayışlı bir oğul**. "Sana... **usta ve akıllı birini** gönderiyorum." (2. Tarihler, 2:12-13)

Bilgelik yaşlılarda, akıl uzun yaşamdadır. **Bilgelik ve güç Allah'a özgüdür**, O'ndadır öğüt ve akıl. (Eyüp, 12:12-13)

Ey bilgeler, sözlerimi dinleyin, kulak verin bana, **ey bilgi sahipleri**. Çünkü damak nasıl yemeği tadarsa, kulak da sözleri sınar. Gelin, doğruyu seçelim, iyiyi birlikte öğrenelim. (Eyüp, 34:2-4)

Ey krallar, **akıllı olun**! Ey dünya önderleri, ders alın! Rab'be korkuyla hizmet edin, titreyerek sevinin. (Mezmurlar, 2:10-11)

Ey adil Allah'ım! Kötülerin kötülüğü son bulsun, doğrular güvene kavuşsun. **Sen ki akılları**, gönülleri **sınarsın**. (Mezmurlar, 7:9)

Akılsız içinden, "Allah yok!" der. İnsanlar bozuldu, iğrençlik aldı yürüdü, iyilik eden yok... **Akıllı, Allah'ı arayan biri** var mı?... Hepsi saptı, tümü yozlaştı, iyilik eden yok, bir kişi bile! (Mezmurlar, 14:1-3)

Akılsız ve bilgisizdim, karşında bir hayvan gibi. Yine de sürekli Seninleyim... Öğütlerinle yol gösterir, beni sonunda yüceliğe eriştirirsin. (Mezmurlar, 73:22-24)

Yaptıkların ne büyüktür, ya Rab, düşüncelerin ne derin! **Aptal insan bilemez, budala akıl erdiremez**. (Mezmurlar, 92:5-6)

Ey halkın içindeki budalalar, dikkat edin; ey aptallar, **ne zaman akıllanacaksınız**? Kulağı yaratan işitmez mi? Göze biçim veren görmez mi? (Mezmurlar, 94:8-9)

Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar, **saf insanlara akıl verir**. (Mezmurlar, 119:130)

Öğütlerin sonsuza dek doğrudur; bana **akıl ver ki, yaşayayım**. (Mezmurlar, 119:144)

Feryadım Sana erişsin, ya Rab, sözün uyarınca **akıl ver bana**! (Mezmurlar, 119:169)

Kendini bilge biri olarak görme, Rab'den kork, kötülükten uzak dur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:7)

Seni **bilgelik yolunda eğitir**, doğru yollara yöneltirim. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 4:11)

Oğlum, **bilgeliğime dikkat et, akıllıca sözlerime kulak ver**. Böylelikle her zaman sağgörülü olur, dudaklarınla bilgiyi korursun. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 5:1-2)

... Bilge kişiyi azarlarsan, seni sever. **Bilge kişiyi eğitirsen daha bilge olur**, doğru kişiye öğretirsen bilgisini artırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 9:8-9)

Bilgeysen, bilgeliğinin yararı sanadır, alaycı olursan acısını yalnız sen çekersin. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 9:12)

Akılsız kadın yaygaracı ve saftır, hiçbir şey bilmez. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 9:13)

Bilge kişi bilgi biriktirir, ahmağın ağzıysa onu yıkıma yaklaştırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:14)

Doğru kişinin işleri yaşam ağacının meyvesine benzer, **bilge kişi insanları kazanır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:30)

Bilgelerle oturup kalkan bilge olur, akılsızlarla dost olansa zarar görür. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:20)

Alaycı bilgeliği arasa da bulamaz, **akıllı içinse bilgi edinmek kolaydır.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:6)

Akılsız kişiden uzak dur, çünkü sana öğretecek bir şeyi yok. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:7)

İhtiyatlı kişinin **bilgeliği, ne yapacağını bilmektir**, akılsızların ahmaklığıysa aldanmaktır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:8)

Bilge kişi korktuğu için kötülükten uzaklaşır, akılsızsa büyüklük taslayıp kendine güvenir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:16)

Saf kişilerin mirası akılsızlıktır, **ihtiyatlı kişilerin tacı ise bilgidir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:18)

Bilgelerin tacı servetleridir, **akılsızlarsa ahmaklıklarıyla tanınır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:24)

Bilge kral kötüleri ayıklar, harman döver gibi cezalandırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:26)

Bilgelik akıllı kişinin yüreğinde barınır, akılsızlar arasında bile kendini belli eder. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:33)

Terbiyeden kaçan kendine zarar verir, **azara kulak verense sağduyu kazanır.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:32)

Bilge yüreklilere akıllı denir, tatlı söz ikna gücünü artırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:21)

Akıllı kişi gözünü bilgelikten ayırmaz, akılsızın gözüyse hep sağda soldadır. Akılsız çocuk babasına üzüntü, annesine acı verir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:24-25)

Alaycı cezalandırılınca bön kişi akıllanır, **bilge olan öğretilenden bilgi kazanır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:11)

Kulak ver, bilgelerin sözlerini dinle, öğrettiğimi zihnine işle. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:17)

Akılsıza öğüt vermeye kalkma, çünkü senin sözlerindeki sağduyuyu küçümser. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 23:9)

Oğlum, dinle ve **bilge ol, yüreğini doğru yolda tut**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 23:19)

Gerçeği satın al ve satma; bilgeliği, terbiyeyi, aklı da. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 23:23)

... **Bilgeliği bulursan bir geleceğin olur** ve umudun boşa çıkmaz. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:14)

Şunlar da bilgelerin sözleridir: Yargılarken yan tutmak iyi de-

ğildir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:23)

Akılsıza ahmaklığına göre karşılık verme, yoksa sen de onun düzeyine inersin. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:4)

Oğlum, **bilgece davran** ki yüreğim sevinsin, beni ayıplayana yanıt vereyim. **İhtiyatlı kişi tehlikeyi görünce saklanır, bönse öne atılır ve zarar görür**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:11-12)

Alaycı kişiler kentleri bile karıştırır, **bilgelerse öfkeyi yatıştırır**. Bilge kişiyle davası olan ahmak kızar, alay eder ve rahat vermez. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:8-9)

Kentte yoksul ama **bilge bir adam** vardı. **Bilgeliğiyle kenti kurtardı**… "Bilgelik güçten iyidir" dedim… Bilgenin sessizce söylediği sözler, akılsızlar arasındaki önderin bağırışından iyidir. **Bilgelik silahtan iyidir**... (Vaiz, 9:15-18)

Bilgelik, bilge kişiyi kentteki on yöneticiden daha güçlü kılar. (Vaiz, 7:19)

Kral... kral soyundan gelme ya da soylu bazı gençlerin seçilip saraya getirilmesi için saray görevlilerinin yöneticisi Aşpenaz'a buyruk verdi. Bu gençler kusursuz, yakışıklı, **her konuda bilge, bilgili, öğrenmeye yetenekli,** sarayda görev almaya uygun nitelikte kişiler olmalıydı... (Daniel, 1:3-4)

Sana şükreder, Seni överim. Sen ki, **bana bilgelik ve güç verdin**... (Daniel, 2:23)

Sen'de... **kavrayış, sağduyu ve olağanüstü bilgelikle donanmış** olduğunu duydum. (Daniel, 5:14)

... **O'nun adından korkmak bilgeliktir**... (Mika, 6:9)

Akılsıza ahmaklığına uygun karşılık ver, yoksa kendini bilge sanır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:5)

Akılsızın eliyle haber gönderen, kendi ayaklarını kesen biri gibi, kendine zarar verir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:6)

Akılsızın ağzında özdeyiş, kötürümün sarkan bacakları gibidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:7)

Tevrat'ta Cömert Olmak, Cimrilikten Kaçınmak

Eli açık olan daha çok kazanır, hak yiyenin sonuysa yoksulluktur**. Cömert olan bolluğa erecek**, başkasına su verene su verilecek. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:24-25)

Kötüler ödünç alır, geri vermez; **doğrularsa cömertçe verir**. (Mezmurlar, 37:21)

… yoksulsa, yüreğinizi katılaştırmayın, yoksul kardeşinize **eli sıkı davranmayın. Tersine, eliniz açık olsun**… (Yasa'nın Tekrarı, 15:7-8)

Açgözlü kavga çıkarır, Rab'be güvenense bolluk içinde yaşar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:25)

O **hep cömertçe ödünç verir**, soyu kutsanır. (Mezmurlar, 37:26)

Ne mutlu eli açık olan, ödünç veren, işlerini adaletle yürüten **insana**! Asla sarsılmaz... (Mezmurlar, 112:5-6)

Parayı seven paraya doymaz, zenginliği seven kazancıyla yetinmez. Bu da boştur. Mal çoğaldıkça yiyeni de çoğalır. Sahibine ne yararı var, seyretmekten başka? Az yesin, çok yesin işçi rahat uyur, Ama **zenginin malı zengini uyutmaz**. (Vaiz, 5:10-12)

Cömert olan kutsanır, çünkü yemeğini yoksullarla paylaşır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:9)

… Yoksul kardeşinize karşı **eli sıkı davranıp ona yardım etmekten kaçınmayasınız**… Ona bol bol verin, verirken yüreğinizde isteksizlik olmasın. Bundan ötürü Allah'ınız Rab bütün işlerinizde ve el attığınız herşeyde sizi kutsayacaktır… Ülkenizde yaşayan kardeşlerinize, yoksullara, gereksinimi olanlara **eli açık davranmanızı buyuruyorum**. (Yasa'nın Tekrarı, 15:7-8)

Servet aldatıcıdır... **Açgözlüdürler ölüler diyarı gibi ve ölüm gibi hiç doymazlar**. Ülkeleri ele geçirip halkları tutsak alırlar. (Habakkuk, 2:5)

Hırsı yüzünden rahat nedir bilmedi, serveti onu kurtaramayacak. Yediğinden artakalan olmadı, bu yüzden bolluğu uzun sürmeyecek. **Varlık içinde yokluk çekecek, sıkıntı tepesine binecek**. Karnını tıka basa doyurduğunda... üzerine gazap yağdıracak. (Eyüp, 20:20-23)

Cimrinin verdiği yemeği yeme, lezzetli yemeklerini çekmesin canın. Çünkü **yediğin herşeyin hesabını tutar, "Ye, iç" der sana, ama yüreği senden yana değildir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 23:6-7)

Cimri servet peşinde koşar, yoksulluğa uğrayacağını düşünmez. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:22)

Yoksula verenin eksiği olmaz, yoksulu görmezden gelense bir sürü lanete uğrar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:27)

... **Ödünç verdiğin yiyecekten kar almayacaksın**. (Levililer, 25:27)

Güvenilir kişi bolluğa erer, **zengin olmaya can atansa beladan kurtulamaz**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:20)

Bölge valilerinin her biri kendine düşen bir ay boyunca, Kral Süleyman'a ve **sofrasına oturan herkese yiyecek sağlar, hiçbir şeyi eksik etmezdi.** (1. Krallar, 4:27)

Tevrat'ta Maddi Güce Değil, Sadece Allah'a Güvenmek

Böylelikle, **Beni sevenleri servet sahibi yapar, hazinelerini doldururum**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:21)

Onlar **varlıklarına güvenir**, büyük servetleriyle böbürlenirler. (Mezmurlar, 49:6)

Zengin servetini bir kale, aşılmaz bir sur sanır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:11)

İşte bu adam, Allah'a sığınmak istemedi, **servetinin bolluğuna güvendi**, başkalarını yıkarak güçlendi! (Mezmurlar, 52:7)

Yargı günü uzaklardan başınıza felaket geldiğinde ne yapacaksınız? Yardım için kime koşacaksınız, **servetinizi nereye**

saklayacaksınız? (Yeşaya, , 10:3)

Rab yetkinlerin her gününü gözetir, onların mirası sonsuza dek sürecek. Kötü günde utanmayacaklar, **kıtlıkta karınları doyacak. Ama kötüler yıkıma uğrayacak**; Rab'bin düşmanları kır çiçekleri gibi kuruyup gidecek, duman gibi dağılıp yok olacak. (Mezmurlar, 37:18-20)

Gazap günü servet işe yaramaz, oysa doğruluk ölümden kurtarır... Kötü kişi öldüğünde umutları yok olur, **güvendiği güç de biter**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:4, 7)

Ticaretteki üstün becerilerin sayesinde **servetini çoğalttın, zenginliğin seni gurura sürükledi.** (Hezekiel, 28:5)

Kimi hiçbir şeyi yokken kendini zengin gösterir, kimi serveti çokken kendini yoksul gösterir. **Kişinin serveti gün gelir canına fidye olur**, oysa yoksul kişi tehdide aldırmaz. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:7-8)

Zengin olmak için didinip durma, çıkar bunu aklından. **Servet göz açıp kapayana dek yok olur,** kanatlanıp kartal gibi göklere uçar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 23:4-5)

... Sahibinin zararına biriktirilen ve... **yok olup giden servet**... (Vaiz, 5:13)

Zenginliğin ya da bütün gücün yeter mi sıkıntı çekmeni önlemeye? (Eyüp, 36:19)

Kötü insan **kum gibi gümüş yığsa, yığınla giysi biriktirse**, onun biriktirdiğini doğru insan giyecek, gümüşü suçsuz paylaşacak. Evini güve kozası gibi inşa eder, bekçinin kurduğu

çardak gibi. **Zengin olarak yatar, ama bu öyle sürmez, gözlerini açtığında hepsi yok olup gitmiştir**. (Eyüp, 27:16-19)

Tevrat'ta Haksız Kazançtan Kaçınmak

... **Kendisine ait olmayanı ele geçirenin, haraç alarak zenginleşenin vay haline!**... (Habakkuk, 2:6)

Dikkat et, para seni baştan çıkarmasın, büyük bir rüşvet seni saptırmasın. (Eyüp, 36:18)

Yumurtlamadığı yumurtaların üzerinde oturan keklik nasılsa, haksız servet edinen kişi de öyledir. **Yaşamının ortasında serveti onu bırakır**, yaşamının sonunda kendisi aptal çıkar. (Yeremya, 17:11)

Havadan kazanılan para yok olur, azar azar biriktirenin serveti çok olur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:11)

Parasını faize vermez, suçsuza karşı rüşvet almaz. Böyle yaşayan asla sarsılmayacak. (Mezmurlar, 15:5)

Doğrunun azıcık varlığı, pek çok **kötünün servetinden iyidir**. (Mezmurlar, 37:16)

Sarayını haksızlıkla... yapan, komşusunu parasız çalıştıran, ücretini ödemeyen adamın vay başına! (Yeremya, 22:13)

Servetini büyütmek için yoksulu ezenle, zengine armağan verenin sonu yoksulluktur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:16)

Kötü adamların evleri **haksızca kazanılmış servetlerle dolu**... **Eksik ölçek lanetlidir.** Hileli terazi kullanan, torbasında ek-

sik ağırlıklar olan adamı nasıl aklayayım? Kentin **zenginleri zorba**, halkı da yalancıdır... (Mika, 6:10-12)

Para için dostlarını satan adamın çocuklarının gözünün feri söner. (Eyüp, 17:5)

Haksız kazanç bilgeyi delirtir, rüşvet karakteri bozar. (Vaiz, 7:7)

İyilikseverin yararı kendinedir, gaddarsa kendi başına bela getirir. **Kötü kişinin kazancı aldatıcıdır**, doğruluk ekenin ödülüyse güvenlidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:17)

Kimseye haksızlık etmez, rehin olarak aldığını geri verir, soygunculuk etmez, aç olana ekmeğini verir, çıplağı giydirir. **Faizle para vermez, aşırı kar gütmez.** Elini kötülükten çeker, iki kişi arasında doğrulukla yargılar. (Hezekiel, 18:7-8)

Evini haksız kazançla dolduranın… vay haline! (Habakkuk, 2:9)

… Dediklerini yapmıyorlar. Ağızlarıyla istekli olduklarını açıklıyorlar, ama **yürekleri haksız kazanç peşind**e. (Hezekiel, 33:31)

"… Faiz aldın, tefecilik yaptın, **zorbalıkla komşularından haksız kazanç sağladın.** Beni unuttun." egemen Rab böyle diyor. (Hezekiel, 22:12)

Gaddar önderin aklı kıttır; **haksız kazançtan nefret edense uzun ömürlü olur**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:16)

Alnı ak yaşayan kurtulur, **yolsuzluk yapan ansızın yıkıma**

uğrar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:18)

Dürüst bir yoksul olmak, yolsuzlukla zengin olmaktan yeğdir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:6)

Haksız kazanca düşkün olanların sonu böyledir. Bu düşkünlük onları canlarından eder. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:19)

… Ya Rab… **yüreğimi haksız kazanca değil, Kendi öğütlerine yönelt**. (Mezmurlar, 119:33, 36)

Ama oğulları onun yolunda yürümediler. Tersine, **haksız kazanca yönelip rüşvet alır**, yargıda yan tutarlardı. (1. Samuel, 8:3)

... Çünkü günah üstüne günah işlediler, **doğruyu para için, yoksulu bir çift çarık için sattılar**. (Amos, 2:6)

Bunun yanı sıra halkın arasından Allah'tan korkan, yetenekli, **haksız kazançtan nefret eden dürüst adamlar** seç; onları biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların başına önder ata. (Mısır'dan Çıkış, 18:21)

Tevrat'ta Tembellikten Sakınmak, Çalışkan Olmak

Her emek kazanç getirir, ama boş lakırdı yoksulluğa götürür. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:23)

Tembelin yolu dikenli çit gibidir, doğrunun yoluysa ana caddeye benzer. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:19)

Çalışkanların eli egemenlik sürer, tembellikse köleliğe götü-

rür. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:24)

Tembel canının çektiğini elde edemez, **çalışkanın istekleriyse tümüyle yerine gelir.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:4)

Tembelin isteği onu ölüme götürür, çünkü elleri çalışmaktan kaçınır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:25)

Tembel kişi işini bitirmez, oysa **çalışkan değerli bir servet kazanır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:2)

Tembel eller insanı yoksullaştırır, **çalışkan el zengin eder**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:2-4)

Ey tembel kişi, git, karıncalara bak, onların yaşamından bilgelik öğren. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 6:6)

Tembellik insanı uyuşukluğa iter, haylaz kişi de aç kalır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:15)

Sonbaharda çift sürmeyen tembel, hasatta aradığını bulamaz. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:4)

Toprağını işleyenin ekmeği bol olur, hayal peşinde koşansa yoksulluğa doyar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:19)

Tembellikten dam çöker, miskinlikten çatı akar. (Vaiz, 10:18)

Dişler için sirke, gözler için duman neyse, **tembel ulak** da kendisini gönderen için öyledir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:26)

Ev halkının işlerini yönetir, **tembellik nedir bilmez**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 31:27)

... Çok yetenekli biriydi. Süleyman bu genç adamın **ne denli çalışkan olduğunu görünce... Bütün ağır işlerinin sorumluluğunu ona verdi**. (1. Krallar, 11:28)

İşten sorumlu kişiler çalışkandı, onarım işi onlar sayesinde ilerledi. (2. Tarihler 24:13)

Çalışkanın tasarıları hep bollukla, her türlü acelecilik hep yoklukla sonuçlanır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:5)

Tevrat'ta Alaycılıktan Kaçınmak

Ama onlar **Allah'ın ulaklarıyla alay ederek sözlerini küçümsediler**, peygamberlerini aşağıladılar... (2. Tarihler, 36:16)

Alaycıyı kov, kavga biter; çekişme ve aşağılamalar da sona erer. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:10)

Alaycı kişiler kentleri bile karıştırır, bilgelerse öfkeyi yatıştırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:8)

... Kardeşlerinin o kötü gününden zevk almamalıydın. Başlarına gelen yıkıma sevinmemeli, **sıkıntılı günlerinde onlarla alay etmemeliydin**. (Ovadya, 1:12)

Alaycı bilgeliği arasa da bulamaz, akıllı içinse bilgi edinmek kolaydır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:6)

… İnsanlar **beni küçümsüyor, halk hor görüyor. Beni gören herkes alay ediyor, sırıtıp baş sallayarak** diyorlar ki, "Sırtını Rab'be dayadı, kurtarsın bakalım onu, madem onu seviyor, yardım etsin!" Oysa beni ana rahminden çıkaran, ana kucağındayken Sana güvenmeyi öğreten Sensin. Doğuşumdan be-

ri Sana teslim edildim, ana rahminden beri Allah'ım Sensin. (Mezmurlar, 22:6-10)

... **Alaycılar için ceza**, akılsızların sırtı için kötek hazırdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:29)

Ey budalalar, budalalığı ne zamana dek seveceksiniz? **Alaycılar ne zamana dek alay etmekten zevk alacak?** Akılsızlar ne zamana dek bilgiden nefret edecek? (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:22)

Allah tanımaz, **alaycı soytarılar gibi**, diş gıcırdattılar bana... Kurtar canımı bunların saldırısından… (Mezmurlar, 35:16-17)

Rab alaycılarla alay eder, ama alçakgönüllülere lütfeder. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:34)

Alaycı kişi azarlanmaktan hoşlanmaz, bilgelere gidip danışmaz. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:12)

Yoksulla alay eden, onu Yaratan'ı hor görür... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:5)

Alaycı cezalandırılınca bön kişi akıllanır, bilge olan öğretilenden bilgi kazanır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:11)

Gururlu, küstah ve alaycı: Bunlar kas kas kasılan insanın adlarıdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:24)

Alay etmeyin artık, yoksa zincirleriniz daha da kalınlaşır. Çünkü bütün ülkenin kesin bir yıkıma uğrayacağını Rab'den, herşeye egemen Rab'den duydum. (Yeşaya, , 28:22)

Çünkü acımasızlar yok olacak, **alaycılar silinecek**, kötülüğe fırsat kollayanların hepsi kesilip atılacak. (Yeşaya, , 29:20)

... Gururlanmalarının... **aşağılayıp alay etmelerinin karşılığı** bu olacak. Dehşete düşürecek Rab onları… (Sefenya, 2:10-11)

Çünkü günahına isyan da ekliyor, **önümüzde alay edercesine el çırpıyor,** Allah'a karşı konuştukça konuşuyor. (Eyüp, 34:37)

Tevrat'ta Hüzne Kapılmamak, Allah'a İmanla Huzur Bulmak

... **Üzülmeyin. Rab'bin verdiği sevinç sizi güçlü kılar**. (Nehemya, 8:10)

Huzurlu yürek bedenin yaşam kaynağıdır, hırs ise insanı için için yer bitirir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:30)

Aptalı üzüntü öldürür, budalayı kıskançlık bitirir. (Eyüp, 5:2)

Mutlu yürek yüzü neşelendirir, acılı yürek ruhu ezer. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:13)

... **Bana dönün, huzur bulun**, kurtulursunuz. **Kaygılanmayın**, Bana güvenin, güçlü olursunuz... (Yeşaya, , 30:15)

Doğruluğun ürünü esenlik, sonucu, **sürekli huzur ve güven** olacaktır. (Yeşaya, , 32:17)

Yaşam yolunu bana bildirirsin. **Bol sevinç vardır Senin huzurunda... mutluluk eksilmez.** (Mezmurlar, 16:11)

Canım yalnız Allah'da huzur bulur, kurtuluşum O'ndan gelir. (Mezmurlar, 62:1)

Ey canım, yalnız **Allah'ta huzur bul, çünkü umudum Onda-**

dır. (Mezmurlar, 62:5)

Rab'be dedim ki, "Efendim Sensin. **Sen'den öte mutluluk yok benim için**." (Mezmurlar, 16:2)

Beni huzura kavuşturdu, kurtardı, çünkü benden hoşnut kaldı. (2. Samuel, 22:20; Mezmurlar, 18:19)

Huzur duyunca dedim ki, "Asla sarsılmayacağım!" (Mezmurlar, 30:6)

Ama alçakgönüllüler ülkeyi miras alacak, **derin bir huzurun zevkini tadacak.** (Mezmurlar, 37:11)

Sıkıntılı günde cesaretini yitirirsen, gücün kıt demektir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:10)

Kötülük edenlere kızıp **üzülme**, suç işleyenlere özenme!... Rab'bin huzurunda sakin dur, sabırla bekle; kızıp **üzülme** işi yolunda olanlara, kötü amaçlarına kavuşanlara... Kızmaktan kaçın, bırak öfkeyi, **üzülme, yalnız kötülüğe sürükler bu seni**. (Mezmurlar, 37:1, 7-8)

Kötülük edenlere kızıp **üzülme**, onlara özenme. Çünkü kötülerin geleceği yok, çırası sönecek onların. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:19-20)

Doğru kişi sıkıntıdan kurtulur, onun yerine sıkıntıyı kötü kişi çeker. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:8)

Sıkıntıya düştüğünüzde ve bütün bu olaylar başınıza geldiğinde, sonunda Allah'ınız Rab'be dönecek, O'nun sözüne kulak vereceksiniz. (Yasa'nın Tekrarı, 4:30)

... **Doğru kişi sıkıntıyı atlatır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:13)

... Rab'bin... yapmış olduğu bütün iyiliklerden dolayı **sevinç duyarak mutluluk içinde** evlerine döndüler. (1. Krallar, 8:66)

Ne mutlu adamlarına! Ne mutlu Sana hizmet eden görevlilere! Çünkü sürekli bilgeliğine tanık oluyorlar. (1. Krallar, 10:8; 2. Tarihler, 9:7)

... **Ne mutlu Allah'ı Rab olan halka**! (Mezmurlar, 144:15)

... **Allah onun yüreğini mutlulukla meşgul eder. (**Vaiz, 5:20)

Kullarım mutluluk içinde ezgiler söyleyecek, ama siz yürek acısından feryat edecek, ezik bir ruhla haykıracaksınız. (Yeşaya, 65:14)

Ne mutlu Rab'be güvenen insana, güveni yalnız Rab olana! (Yeremya, 17:7)

Sen'de neşe ve sevinç bulsun bütün sana yönelenler! "Rab yücedir!" desin hep Senin kurtarışını özleyenler! (Mezmurlar, 40:16)

... **Yürekleri Rab'de sevinç bulacak**. (Zekeriya, 10:7)

Ey canım, yine **huzura kavuş, çünkü Rab sana iyilik etti**. (Mezmurlar, 116:7)

İçime huzur verdiğin için buyrukların doğrultusunda koşacağım. (Mezmurlar, 119:32)

... **Huzur bulsun Seni sevenler**! (Mezmurlar, 122:6)

Ama **Beni dinleyen** güvenlik içinde yaşayacak, **kötülükten korkmayacak, huzur bulacak.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:33)

... **Gün be gün sevinçle dolup taştım, huzurunda hep coştum.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:30)

Tevrat'ta Ruh Temizliği

Ne mutlu yolları temiz olanlara, Rab'bin Yasası'na göre yaşayanlara! (Mezmurlar, 119:1)

Tümüyle yıka beni suçumdan, arıt beni günahımdan. (Mezmurlar, 51:2)

... **Yüreğini kötülükten arındır ki, kurtulasın.** Ne zamana dek yüreğinde kötü düşünceler barındıracaksın? (Yeremya, 4:14)

Yakup ailesine ve yanındakilere, "Yabancı ilahlarınızı atın" dedi, "**Kendinizi arındırıp giysilerinizi değiştirin**." (Yaratılış, 35:2)

Artık **putlarıyla, iğrenç uygulamalarıyla, isyanlarıyla kendilerini kirletmeyecekler.** Onları yerleştikleri, içinde günah işledikleri yerlerden kurtarıp arındıracağım... (Hezekiel, 37:23)

Birçokları **kendilerini arıtıp temizlenecek, lekesiz duruma gelecek**, ama kötüler kötülük etmeyi sürdürecek. Kötülerin hiçbiri anlamayacak, bilgeler anlayacak. (Daniel, 12:10)

Elleri pak, yüreği temiz olan, gönlünü putlara kaptırmayan, yalan yere ant içmeyen. Rab kutsar böylesini, kurtarıcısı Allah

aklar. O'na yönelenler… İşte böyledir. (Mezmurlar, 24:4-6)

Doğrular kendi yolunu tutuyor, **elleri temiz olanlar gittikçe güçleniyor.** (Eyüp, 17:9)

Rab... temiz düşüncelerden hoşnut kalır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:26)

Allah kalkan gibi yanıbaşımda, **temiz yüreklileri O kurtarır.** (Mezmurlar, 7:10)

Ey Allah, **temiz bir yürek yarat**, yeniden kararlı bir ruh var et içimde. (Mezmurlar, 51:10)

... **Kirliliklerinden, isyanlarından, bütün günahlarından arındıracak**. Buluşma Çadırı için de aynı şeyi yapacak. Çünkü kirli insanların arasında bulunuyor. (Levililer, 16:16)

... Ayırıp **dinsel açıdan arındır**. (Çölde Sayım, 8:6)

... Kendilerini kutsadıktan sonra, Rab'bin sözü uyarınca kralın buyruğuyla **Rab'bin tapınağını dinsel açıdan arındırmak için** içeri girdiler. (2. Tarihler, 29:15)

Sen bizi sınadın, ey Allah, **gümüş arıtır gibi arıttın**. (Mezmurlar, 66:10)

Altın ocakta, gümüş potada arıtılır, **yüreği arıtansa Rab'dir.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:3)

Öyleleri var ki, **kendilerini tertemiz sanırlar, oysa kötülüklerinden arınmış değiller**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 30:12)

Üzerinize temiz su dökeceğim, arınacaksınız. **Sizi bütün kirli-**

liklerinizden ve putlarınızdan arındıracağım. (Hezekiel, 36:25)

Egemen Rab şöyle diyor: **Sizi bütün günahlarınızdan arıttığım gün,** kentlerinizde yaşamanızı sağlayacağım; yıkıntılar onarılacak. (Hezekiel, 36:33)

Bilgelerden kimisi tökezleyecek; öyle ki, **son gelinceye dek arınıp temizlenebilsin, lekesiz duruma gelebilsinler**. Çünkü son yine de belirlenen zamanda gelecek. (Daniel, 11:35)

... **Günahtan ve ruhsal kirlilikten arındırmak için** bir pınar açılacak. (Zekeriya, 13:1)

Rab doğruluğumun karşılığını verdi, **beni temiz ellerime göre ödüllendirdi.** (2. Samuel, 22:21)

Temiz ve doğruysan, O şimdi bile... Seni hak ettiğin yere geri getirecektir. (Eyüp, 8:6)

... **Ey yüreği temiz olanlar,** hepiniz sevinç çığlıkları atın! (Mezmurlar, 32:11)

Sürekli göster Seni tanıyanlara sevgini, **yüreği temiz olanlara doğruluğunu.** (Mezmurlar, 36:10)

Doğru insan Rab'de sevinç bulacak, O'na sığınacak, **bütün temiz yürekliler O'nu övecek.** (Mezmurlar, 64:10)

Allah gerçekten... **yüreği temiz olanlara karşı iyidir.** (Mezmurlar, 73:1)

Adalet yine doğruluk üzerine kurulacak, **yüreği temiz olan** herkes ona uyacak. (Mezmurlar, 94:15)

Ey sizler, Rab'bi sevenler, kötülükten tiksinin. O sadık kullarının canını korur, onları kötülerin elinden kurtarır. Doğrulara ışık, **temiz yüreklilere sevinç saçar.** (Mezmurlar, 97:10-11)

... Seni İlahilerle öveceğim, ya Rab. Dürüst davranmaya özen göstereceğim, ne zaman geleceksin bana? **Temiz bir yaşam süreceğim** evimde, önümde alçaklığa izin vermeyeceğim. (Mezmurlar, 101:1-3)

Ne mutlu yolları temiz olanlara, Rab'bin Yasası'na göre yaşayanlara! (Mezmurlar, 119:1)

Şükredeceğim Sana temiz yürekle, adil hükümlerini öğrendikçe. (Mezmurlar, 119:7)

İyilik et, ya Rab, iyilere, **yüreği temiz olanlara.** (Mezmurlar, 125:4)

Yürek temizliğini ve güzel sözleri **seven**, kralın dostluğunu kazanır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:11)

Tevrat'ta Allah'ın Mutluluk Vadettiği Kulları

Ne mutlu Rab'be güvenen insana, güveni yalnız Rab olana! (Yeremya, 17:7)

Ne mutlu O'nun öğütlerine uyanlara, bütün yüreğiyle O'na yönelenlere! (Mezmurlar, 119:2)

Ne mutlu Rab'den korkana, O'nun yolunda yürüyene! (Mezmurlar, 128:1)

Ne mutlu yolları temiz olanlara, Rab'bin Yasası'na göre ya-

şayanlara! (Mezmurlar, 119:1)

Ne mutlu Rab'be güvenen insana, gururluya, yalana sapana ilgi duymayana. (Mezmurlar, 40:4)

Ne mutlu gücünü Sen'den alan insana!... (Mezmurlar, 84:5)

Ne mutlu yolları temiz olanlara, Rab'bin Yasası'na göre yaşayanlara! (Mezmurlar, 119:1)

Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğüdüyle yürümez, günahkarların yolunda durmaz, alaycıların arasında oturmaz. (Mezmurlar, 1:1)

... **Ruhunda hile bulunmayan insana ne mutlu**! (Mezmurlar, 32:2)

Ey herşeye egemen Rab, **ne mutlu Sana güvenen insana**! (Mezmurlar, 84:12)

... **Ne mutlu Rab'den korkan insana, O'nun buyruklarından büyük zevk alana**! (Mezmurlar, 112:1)

Ne mutlu eli açık olan, ödünç veren, işlerini adaletle yürüten insana! (Mezmurlar, 112:5)

Ne mutlu **adalete uyanlara, sürekli doğru olanı yapanlara!** (Mezmurlar, 106:3)

Bilgeliğe erişene, aklı bulana ne mutlu! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:13)

İşte, **ne mutlu Allah'ın eğittiği insana**!... (Eyüp, 5:17)

Bilgelik yaşam ağacıdır ona sarılanlara, **ne mutlu ona sımsıkı**

tutunanlara! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:18)

Öğüde kulak veren başarıya ulaşır, **Rab'be güvenen mutlu olur**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:20)

... **Rab ne iyidir, ne mutlu O'na sığınan adama**! (Mezmurlar, 34:8)

... **Ne mutlu Sana hizmet eden görevlilere**! Çünkü sürekli bilgeliğine tanık oluyorlar. (1. Krallar, 10:8; Tarihler, 9:7)

... **Ne mutlu O'na sığınanlara!** (Mezmurlar, 2:12)

Ne mutlu isyanı bağışlanan, günahı örtülen insana! (Mezmurlar, 32:1)

Ne mutlu yoksulu düşünene! Rab kurtarır onu kötü günde. (Mezmurlar, 41:1)

... **Ne mutlu Allah'ı Rab olan halka**! (Mezmurlar, 144:15)

Ne mutlu... **umudu Allah'ı Rab'de olana**!

... **Yolumu izleyenlere ne mutlu**! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:32)

... **Ne mutlu mazluma lütfedene**! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:21)

Adil ve doğru olanı koruyup yerine getirin… Bunu yapan insana, buna sımsıkı sarılan insanoğluna ne mutlu!... (Yeşaya 56:1-2)

Ne mutlu sevinç çığlıkları atmasını bilen halka, ya Rab! **Yüzünün ışığında yürürler**. (Mezmurlar, 89:15)

TEVRAT'TA ALLAH'I ANMAK VE GÜZEL SÖZ SÖYLEMENİN ÖNEMİ

Tevrat'ta Allah'ı Anmak

Yaptığın her işte **Rab'bi an**, O senin yolunu düze çıkarır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:6)

Yasa Kitabı'nda yazılanları dilinden düşürme. Tümünü özenle yerine getirmek için gece gündüz onu düşün. O zaman başarılı olacak ve amacına ulaşacaksın. (Yeşu, 1:8)

Bu sözlerimi aklınızda ve yüreğinizde tutun... Onları çocuklarınıza öğretin. **Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin**. (Yasa'nın Tekrarı, 11:18-19)

Ağzımdan Sana övgü eksilmez, gün boyu yüceliğini anarım. (Mezmurlar, 71:8)

Gece **adını anarım, ya Rab**, Yasa'na uyarım. (Mezmurlar, 119:55)

Her zaman Rab'be övgüler sunacağım, **övgüsü dilimden düşmeyecek**. Rab'le övünürüm… **Benimle birlikte Rab'bin büyüklüğünü duyurun**, adını birlikte yüceltelim. (Mezmurlar, 31:1-3)

… **Rab'bin Yasası hep ağzınızda** olsun. Çünkü Rab güçlü eliyle sizi Mısır'dan çıkardı. (Mısır'dan Çıkış, 13:9)

Allah'ın sözü size çok yakındır; uymanız için **ağzınızda** ve yüreğinizdedir. (Yasa'nın Tekrarı, 30:14)

Benimle birlikte **Rab'bin büyüklüğünü duyurun, adını birlikte yüceltelim**. (Mezmurlar, 34:3)

O gün diyeceksiniz ki, "Rab'be şükredin, O'na yakarın, **halklara duyurun yaptıklarını, adının yüce olduğunu duyurun**! Rab'be ezgiler söyleyin, çünkü görkemli işler yaptı. **Bütün dünya bilsin** bunu. (Yeşaya, 12:4-5)

Ey bütün halklar, **Rab'bi övün, Rab'bin gücünü, yüceliğini övün.** (1. Tarihler, 16:28)

Ey Allah, beni kurtaran Allah, **dilim Senin kurtarışını İlahilerle övsün**. Ya Rab, **aç dudaklarımı, ağzım Senin övgülerini duyursun**. (Mezmurlar, 51:14-15)

Rab'bin ruhu benim aracılığımla konuşuyor, **sözü dilimin ucundadır**. (2. Samuel, 23:2)

Bense gücün için sabah ezgiler söyleyecek, **sevgini sevinçle dile getireceğim**. Çünkü Sen bana kale, sıkıntılı günümde sığınak oldun. Gücüm Sensin, **Seni İlahilerle öveceğim**; çünkü kalem, beni seven Allah Sensin. (Mezmurlar, 59:16-17)

Ağzımla Ona yakardım, **övgüsü dilimden düşmedi**. (Mezmurlar, 66:17)

Seni İlahilerle överken, dudaklarımla, varlığımla sevincimi dile getireceğim, çünkü Sen beni kurtardın. **Dilim gün boyu Senin zaferinden söz edecek**… (Mezmurlar, 71:23-24)

… **Şöyle desinler sürekli:** "Kulunun esenliğinden hoşlanan Rab yücelsin!" O zaman **gün boyu adaletin, övgülerin dilimden düşmeyecek**. (Mezmurlar, 35:27-28)

Sözlerimi yüreğinde saklarsan mutlu olursun, onlar **hep hazır olsun dudaklarında**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:18)

Senin sevgin yaşamdan iyidir; bu yüzden **dudaklarım Seni yüceltir**. Ömrümce Sana övgüler sunacağım, Senin adınla ellerimi kaldıracağım… **Ağzım Sana övgüler sunacak**. (Mezmurlar, 63:3-5)

Ağzından çıkan **bütün hükümleri dudaklarımla yineliyorum**. Sevinç duyuyorum öğütlerini izlerken, sanki benim oluyor bütün hazineler… **Dudaklarımdan övgüler aksın**, çünkü bana kurallarını öğretiyorsun. **Dilimde sözün ezgilere dönüşsün**, çünkü bütün buyrukların doğrudur. (Mezmurlar, 119:13-14, 171-172)

... **Bu Yasa'yı onlara okuyacaksınız. Halkı -erkekleri, kadınları, çocukları ve kentlerinizde yaşayan yabancıları- toplayın. Öyle ki, herkes duyup öğrensin**, Allah'ınız Rab'den korksun. Bu Yasa'nın bütün sözlerine uymaya dikkat etsin. Yasa'yı bilmeyen çocuklar da duysunlar... Allah'ınız Rab'den korkmayı öğrensinler. (Yasa'nın Tekrarı, 31:11-13)

… Sonsuza dek şükredeceğiz Sana, **kuşaklar boyunca övgülerini dilimizden düşürmeyeceğiz**. (Mezmurlar, 79:13)

Rab diyor ki, "… Üzerindeki ruhum, **ağzına koyduğum sözler**, şimdiden sonsuza dek senin, çocuklarının, torunlarının **ağzından düşmeyecek**." (Yeşaya, 59:20-21)

Bugün size verdiğim bu buyrukları aklınızda tutun. Onları çocuklarınıza benimsetin. **Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin**. (Yasa'nın Tekrarı, 6:5-7)

Tevrat'ta Doğru Söz Söylemek

Doğrunun ağzından bilgelik akar, dilinden adalet damlar. Allah'ının Yasası yüreğindedir, ayakları kaymaz. (Mezmurlar, 37:30-31)

Kim yaşamdan zevk almak, iyi günler görmek istiyorsa, **dilini kötülükten, dudaklarını yalandan uzak tutsun**. (Mezmurlar, 34:12-13)

Yapmanız gerekenler şunlardır: **Birbirinize doğruyu söyleyin**... Yalan yere ant içmekten tiksinin..." Böyle diyor Rab. (Zekeriya, 8:16-17)

Dürüst tanık doğruyu söyler, yalancı tanıksa hile solur… **Gerçek sözler sonsuza dek kalıcıdır, oysa yalanın ömrü bir anlıktır**. Kötülük tasarlayanın yüreği hileci, barışı öğütleyenin yüreğiyse sevinçlidir. Doğru kişiye hiç zarar gelmez, kötünün başıysa beladan kurtulmaz. **Rab yalancı dudaklardan iğrenir, ama gerçeğe uyanlardan hoşnut kalır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:17-22)

Doğru kişinin ağzı yaşam pınarıdır, kötülerse zorbalıklarını sözle gizlerler. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:11)

Doğru kişinin ağzı bilgelik üretir, sapkın dilse kesilir. **Doğru kişinin dudakları söylenecek sözü bilir**, kötünün ağzındansa sapkın sözler çıkar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:31-32)

Doğru kişi yalandan nefret eder, kötünün sözleriyse iğrençtir, yüzkarasıdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:5)

Karar verdim: "Adımlarıma dikkat edeceğim, **dilimi günahtan sakınacağım**; karşımda kötü biri oldukça, ağzıma gem vuracağım." (Mezmurlar, 39:1)

Doğru öğüt ağzındaydı. Dudaklarında hile yoktu. Benimle esenlik ve doğruluk içinde yürüdü. Birçoklarını da suç yolundan döndürdü. (Malaki, 2:6)

… **Ağzımı doğruları söylemek için açarım. Ağzım gerçeği duyurur**, çünkü dudaklarım kötülükten iğrenir. **Ağzımdan çıkan her söz doğrudur**, yoktur eğri ya da sapmış olanı. Apaçıktır hepsi anlayana; bilgiye erişen, doğruluğunu bilir onların. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:6-9)

Ağzında yalanla dolaşan kişi, soysuz ve fesatçıdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 6:12)

Güvenilir tanık yalan söylemez, yalancı tanıksa yalan solur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:5)

Yalandan zevk alırlar. Ağızlarıyla hayır dua ederken, içlerinden lanet okurlar. (Mezmurlar, 62:4)

… Yüreği nefret dolu kişi **sözleriyle niyetini gizlemeye çalışır, ama içi hile doludur.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:23-24)

İçimde yaşam belirtisi olduğu sürece, Allah'ın soluğu burnumda olduğu sürece, ağzımdan kötü söz çıkmayacak, **dilimden yalan dökülmeyecek.** (Eyüp, 27:3-4)

Niçin kötülüğünle böbürlenirsin, ey kabadayı, Allah'ın sadık kullarına karşı bütün gün dilin yıkım tasarlar. Keskin ustura gibi, **ey hilekar. İyilikten çok kötülüğü, doğru konuşmaktan çok yalanı**

seversin. Seni hileli dil seni! Her yıkıcı sözü seversin. Ama Allah seni sonsuza dek yıkacak… Yaşam diyarından kökünü sökecek. (Mezmurlar, 52:1-5)

Sussun o yalancı dudaklar; doğru insana karşı gururla, tepeden bakarak, küçümseyerek konuşan dudaklar. (Mezmurlar, 31:18)

Ağzından kötülük ve yalan akar, akıllanmaktan, iyilik yapmaktan vazgeçmiş. (Mezmurlar, 36:3)

Başkasına karşı **yalancı tanıklık eden topuz, kılıç ya da sivri ok gibidir**… Kuzeyden esen rüzgar nasıl yağmur getirirse, iftiracı dil de öfkeli bakışlara yol açar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 25:18, 23)

Yalancı dil incittiği kişilerden nefret eder... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:28)

Ya Rab, kurtar canımı **yalancı dudaklardan, aldatıcı dillerden!** (Mezmurlar, 120:1)

… **Dudaklarınız yalan söyledi**, diliniz kötülük mırıldanıyor. Adaletle dava açan, davasını dürüstçe savunan yok. Boş laflara güveniyor, **yalan söylüyorlar**. Fesada gebe kalıp kötülük doğuruyorlar. (Yeşaya, 59:3-4)

Dost dostu aldatıyor, **kimse gerçeği söylemiyor. Dillerine yalan söylemeyi öğrettiler**, suç işleye işleye yorgun düştüler… Dilleri öldürücü bir ok, **hep aldatıyor**. Komşusuna esenlik diliyor, ama içinden ona tuzak kuruyor. (Yeremya, 9:5, 8)

Ağzını kötülük için kullanıyor, dilini yalana koşuyorsun. (Mezmurlar, 50:19)

Onların ağzı yalan saçar, sağ ellerini kaldırır, **yalan yere ant içerler**. (Mezmurlar, 144:8)

Nefretini gizleyen kişinin dudakları yalancıdır. İftira yayan akılsızdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:18)

Doğru kişinin dili saf gümüş gibidir, kötünün niyetleriyse değersizdir. **Doğru kişinin sözleri birçoklarını besler**, ahmaklarsa sağduyu yoksunluğundan ölür. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:20-21)

Dürüst yanıt gerçek dostluğun işaretidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:26)

... Doğru yolda yürüyüp doğru, dürüst konuşan... yükseklerde oturacak; uçurumun başındaki kaleler onun korunağı olacak, ekmeği sağlanacak, hiç susuz kalmayacak. (Yeşaya, 33:15-16)

Yapmanız gerekenler şunlardır: **Birbirinize doğruyu söyleyin...** (Zekeriya, 8:16)

Tevrat'ta Hikmetli ve Özlü Konuşmak

Bilge kişinin ağzından çıkan sözler derin sular gibidir, bilgelik pınarı da coşkun bir akarsu. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:4)

Bilge yüreklilere akıllı denir, tatlı söz ikna gücünü artırır... **Bilgenin aklı diline yön verir, dudaklarının ikna gücünü artırır.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:21, 23)

Kral Süleyman dünyanın bütün krallarından daha zengin, **daha bilgeydi. Allah'ın Süleyman'a verdiği bilgeliği dinlemek için bütün dünya onu görmek isterdi**. (1. Krallar, 10:23-24)

Ahmak sinirlendiğini hemen belli eder… Düşünmeden söylenen sözler kılıç gibi keser, **bilgelerin diliyse şifa verir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:16, 18)

İhtiyatlı kişi bilgisini kendine saklar, oysa akılsızın yüreği ahmaklığını ilan eder. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:23)

Ahmağın sözleri sırtına kötektir, ama **bilgenin dudakları kendisini korur.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:3)

Bilgenin dili bilgiyi iyi kullanır, akılsızın ağzındansa ahmaklık akar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:2)

Bilgelerin dudakları bilgi yayar, ama akılsızların yüreği öyle değildir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:7)

Uygun yanıt sahibini mutlu eder, **yerinde söylenen söz ne güzeldir**! (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:23)

Akıllı kişinin dudaklarından bilgelik akar, ama sağduyudan yoksun olan sırtına kötek yer. Bilge kişi bilgi biriktirir, ahmağın ağzıysa onu yıkıma yaklaştırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:13-14)

Başkasını küçük gören sağduyudan yoksundur, **akıllı kişiyse dilini tutar**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:12)

Bilgili kişi az konuşur, akıllı kişi sakin ruhludur. Çenesini tutup susan ahmak bile bilge ve akıllı sayılır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:27-28)

Geçimsiz kişi kendi çıkarı peşindedir, iyi öğüde hep karşı çıkar. **Akılsız kişi bir şey anlamaktan çok kendi düşüncelerini açmaktan hoşlanır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:1-2)

Bol bol altının, mücevherin olabilir, ama **bilgi akıtan dudaklar daha değerlidir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:15)

(Erdemli kadının) **ağzından bilgelik akar**, dili iyilik öğütler. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 31:26)

Dilini tutan canını korur, ama boşboğazın sonu yıkımdır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:3)

Allah, Süleyman'a **bilgelik**, derin bir sezgi, kıyılardaki kum kadar anlayış verdi. Süleyman'ın bilgeliği, bütün doğuluların ve Mısırlılar'ın bilgeliğinden daha üstündü... Üç bin özdeyişi ve bin beş ezgisi vardı. Lübnan sedir ağacından, duvarlarda biten mercanköşk otuna kadar bütün ağaçlardan söz ettiği gibi, hayvanlar, kuşlar, sürüngenler ve balıklardan da söz edebiliyordu. Süleyman'ın bilgeliğini duyan dünyanın bütün kralları ona adamlarını gönderirdi. **Bütün uluslardan insanlar gelir, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlerdi**. (1. Krallar, 4:29-34)

Tevrat'ta Kötü Sözden Kaçınmak, Güzel Sözlü Olmak

Okşayıcı dil yaşam verir, çarpık dilse ruhu yaralar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:4)

Hoş sözler petek balı gibidir, cana tatlı ve bedene şifa. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:24)

Yumuşak yanıt gazabı yatıştırır, oysa yaralayıcı söz öfkeyi alevlendirir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:1)

Sabırla bir hükümdar bile ikna edilir, **tatlı dil en güçlü direnci kırar.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 25:15)

Kaygılı yürek insanı çökertir, **ama güzel söz sevindirir**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:25)

… Kararlıyım, **ağzımdan kötü söz çıkmaz**. (Mezmurlar, 17:3)

Ağzı lanet, hile ve zulüm dolu, dilinin altında kötülük ve fesat saklı. (Mezmurlar, 10:7)

Onlar yüreklerinde kötülük tasarlar, savaşı sürekli körükler, **yılan gibi dillerini bilerler, engerek zehiri var dudaklarının altında**. (Mezmurlar, 140:2-3)

Allah'sız kişi başkalarını ağzıyla yıkıma götürür, oysa doğrular bilgi sayesinde kurtulur… Dürüstlerin kutsamasıyla kent gelişir, ama **kötülerin ağzı kenti yerle bir eder**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:9, 11)

Onlar dillerini kılıç gibi bilemiş, acı sözlerini ok gibi hedefe yöneltmişler, pusularından masum insanın üzerine atmak için. Ansızın vururlar, hiç çekinmeden. **Dilleri yüzünden yıkıma uğrayacaklar…** (Mezmurlar: 3-4, 8)

Doğru kişinin aklı yanıtını iyi tartar, **kötünün ağzı kötülük saçar.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:28)

Kötü kişi fesat yüklü dudakları dinler, yalancı da yıkıcı dile kulak verir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:4)

... Yüreklerine dokunacak güzel sözlerle onlara güven verdi. (Yaratılış, 50:21)

Yüreğimden güzel sözler taşıyor... Dilim usta bir yazarın kalemi gibi olsun. (Mezmurlar, 45:1)

Tevrat'ta İyiliğe Çağırmak, Kötülükten Men Etmek

Kardeşine yüreğinde nefret beslemeyeceksin. **Komşun günah işlerse onu uyaracaksın. Yoksa sen de günah işlemiş olursun**. (Levililer, 19:17)

Ağzından bilgelik akar, **dili iyilik öğütler**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 31:26)

Doğru kişi arkadaşına da yol gösterir, kötünün tuttuğu yolsa kendini saptırır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:26)

Atalarınız gibi davranmayın! **Önceki peygamberler, "Herşeye egemen Rab kötü yollarınızdan ve kötü uygulamalarınızdan dönün" diyor diyerek onları uyardılar**. Ne var ki, onlar dinlemediler, bana aldırış etmediler... (Zekeriya, 1:4)

"Kardeşler, lütfen **bu kötülüğü yapmayın**." dedi. (Yaratılış, 19:7)

Beni dinle, **sana öğüt vereyim. Allah seninle olsun**... (Mısır'dan Çıkış, 18:19)

… "Hayır, kardeşlerim, rica ediyorum böyle **bir kötülük yapmayın…** böyle bir alçaklık yapmayın… adama bu kötülüğü yapmayın." (Hakimler, 19:23-24)

Kötülük tasarlayanın yüreği hileci, **barışı öğütleyenin** yüreğiyse sevinçlidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:20)

Bundan ötürü **onları uyar**, ey insanoğlu, onları uyar. (Hezekiel, 11:4)

Kalk… o büyük kente git ve **halkı uyar**… (Yunus, 1:1-2)

… Beni bırakıp başka ilahlara kulluk ettiler… **Onları açıkça uyar**… (1. Samuel, 8:8-9)

(Davut:) **Kötülükten sakının, iyilik yapın**; esenliği amaçlayın, ardınca gidin. (Mezmurlar, 34:14)

(Eyüp:) **Ağzımdan çıkan sözlerle yüreklendirir**, dudaklarımdan dökülen avutucu sözlerle yatıştırırdım sizi. (Eyüp, 16:5)

Tevrat'ta Boş Söz Söylemekten Kaçınmak

Her emek kazanç getirir, ama **boş lakırdı yoksulluğa götürür**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:23)

… Keyfinize bakmayıp **boş konulara dalmaz**, o günü yüceltirseniz, Rab'den zevk alırsınız... (Yeşaya, 58:13-14)

Bilge kişi boş sözlerle yanıtlar mı, karnını doğu rüzgarıyla doldurur mu? **Boş sözlerle tartışır, yararsız söylevler verir mi?** (Eyüp, 15:2-3)

Bu yüzden egemen Rab şöyle diyor: **"Söylediğiniz boş sözler**, gördüğünüz yalan görüşlerden **ötürü size karşıyım**." Böyle diyor egemen Rab. (Hezekiel, 13:8)

… Öyleyse **ne diye boş boş konuşuyorsunuz?** (Eyüp, 27:12)

… **Boş laf ediyor**, fesat topluyor içinde, sonra dışarı çıkıp fesadı yayıyor. (Mezmurlar, 41:6)

… Size uydurma görüşlerden, falcılıktan, **boş şeylerden**, akıllarından geçen hayallerden **söz ediyorlar**. (Yeremya, 14:14)

Boş laflarla beni nasıl avutursunuz? Yanıtlarınızdan çıkan tek sonuç yalandır. (Eyüp, 21:34)

Tevrat'ta Dedikodudan Kaçınmak

Huysuz kişi çekişmeyi körükler, **dedikoducu can dostları ayırır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:28)

Odun bitince ateş söner, **dedikoducu yok olunca kavga diner**. Kor için kömür, ateş için odun neyse, çekişmeyi alevlendirmek için kavgacı da öyledir… (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:20-22)

Dedikoducu sır saklayamaz, bu nedenle ağzı gevşek olanla arkadaşlık etme. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:19

Dedikoducu sır saklayamaz, oysa güvenilir insan sırdaş olur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:13)

Halkının arasında onu bunu çekiştirerek dolaşmayacaksın. Komşunun canına zarar vermeyeceksin. Rab Benim. (Levililer, 19:16)

Hepsi de çok dikbaşlı, **onu bunu çekiştirerek dolaşan insanlardır**, tunç kadar, demir kadar katıdırlar. Hepsi baştan çıkmıştır… **Rab onları reddetti.** (Yeremya, 6:28, 30)

Tevrat'ta Tavsiye Edilen Diğer Konuşma Şekilleri

Yarınla övünme, çünkü ne getireceğini bilemezsin. **Seni kendi ağzın değil, başkaları övsün**; kendi dudakların değil, yabancı övsün. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:1-2)

Artık büyük konuşmayın, ağzınızdan küstahça sözler çıkmasın. Çünkü Rab herşeyi bilen Allah'tır; O'dur davranışları tartan. (1. Samuel, 2:3)

Dinlemeden yanıt vermek ahmaklık ve utançtır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:13)

Sevgi isteyen kişi suçları bağışlar, **olayı diline dolayansa can dostları ayırır**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:9)

… Yaltaklanan ağızdan yıkım gelir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:28)

Akılsızın dudakları çekişmeye yol açar, ağzı da dayağı davet eder. Akılsızın ağzı kendisini mahveder, dudakları da canına tuzaktır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:6-7)

İnsan ağzının ürünüyle iyiliğe doyar, elinin emeğine göre de karşılığını alır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:14)

İyi insan ağzından çıkan sözler için ödüllendirilir, ama hainlerin soluduğu zorbalıktır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:2)

… Allah'ın huzurunda düşünmeyi engelliyorsun. Çünkü **suçun ağzını kışkırtıyor, hilekarların diliyle konuşuyorsun**. Kendi ağzın seni suçluyor, ben değil, dudakların sana karşı tanıklık ediyor. (Eyüp, 15:4-6)

Kötü kişinin günahlı sözleri kendisi için tuzaktır, ama doğru kişi sıkıntıyı atlatır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:13)

Sustursun Rab dalkavukların ağzını, büyüklenen dilleri. Onlar ki, "Dilimizle kazanırız, dudaklarımız emrimizde, kim bize efendilik edebilir?" derler. (Mezmurlar, 12:3)

TEVRAT'TA KURAN'A UYGUN EMİR VE YASAKLAR

Yalan Söylememek

... **Birbirinize yalan söylemeyeceksiniz**. Benim adımla yalan yere ant içmeyeceksiniz... (Levililer, 19:11-12)

Komşuna karşı **yalan yere tanıklık etmeyeceksin**. (Mısır'dan Çıkış, 20:16; Yasa'nın Tekrarı, 5:20)

Yalandan uzak duracak, suçsuz ve doğru kişiyi öldürmeyeceksiniz. Çünkü Ben kötü kişiyi aklamam. (Mısır'dan Çıkış, 23:7)

Yalan haber taşımayacaksın, haksız şahit olmak için kötüye el vermeyeceksin. Kötülük için çokluğun peşinde olmayacaksın ve bir davada adaleti bozmak için çokluğun ardınca saparak söylemeyeceksin... (Mısır'dan Çıkış, 23:1-2)

Kayıp bir eşya bulup **yalan söylerse, yalan yere ant içerse**, yani insanların işleyebileceği bu suçlardan birini işlerse, **günah işlemiş olur ve suçlu sayılır**... (Levililer 6:3-4)

... geride kalanlar haksızlık etmeyecek, **yalan söylemeyecek**, kimseyi aldatmayacak, tok karna yatacaklar ve onları korkutan olmayacak. (Sefenya, 3:13)

Hırsızlık Yapmamak

Çalmayacaksın. (Mısır'dan Çıkış, 20:15; Yasa'nın Tekrarı, 5:19)

Çalmayacaksınız. Hile yapmayacaksınız. Birbirinize yalan söylemeyeceksiniz. (Levililer, 19:11)

... **Evlere hırsız giriyor**, dışarda haydut çeteleri **soygun yapıyor**. Ne var ki, düşünmüyorlar, kötülüklerini unutmadığımı. **Günahları kuşatıyor** onları, gözümün önündeler. (Hoşea, 7:1-2)

Çalmak, adam öldürmek, zina etmek, yalan yere ant içmek, Baal'a buhur yakmak, tanımadığınız başka ilahların ardınca gitmek, **bütün bu iğrençlikleri yapmak** için mi Bana ait olan tapınağa gelip önümde duruyor, güvenlikteyiz diyorsunuz? (Yeremya, 7:9-10)

Hırsızla ortak olanın düşmanı kendisidir... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:24)

Domuz Eti Yememek

Domuz çatal ve yarık tırnaklıdır, ama geviş getirmez. **Sizin için kirli sayılır**. Bu hayvanların **etini yemeyecek, leşine dokunmayacaksınız**, sizin için kirlidir. (Levililer, 11:7-8)

... **Domuz eti** yerler; kaplarında **haram et** var. (Yeşaya, 65:4)

"... **Domuz**, fare ve öteki iğrenç hayvanların etini yiyenlerin ortasında duranı izleyenler hep birlikte yok olacaklar." diyor Rab. (Yeşaya, 66:17)

Faizle Para Kullanmamak

Kardeşinize para, yiyecek ya da **faiz getiren başka bir şey ödünç verdiğinizde, ondan faiz almayacaksınız.** (Yasa'nın Tekrarı, 23:19)

... Aranızda yaşayan bir yoksula ödünç para verirseniz, ona **tefeci gibi davranmayacaksınız. Üzerine faiz eklemeyeceksiniz**. (Mısır'dan Çıkış, 22:25)

Ondan **faiz ve kar alma.** Allah'ından kork ki, kardeşin yanında yaşamını sürdürebilsin. Ona **faizle para vermeyeceksin. Ödünç verdiğin yiyecekten kar almayacaksın.** (Levililer, 25:36-37)

Parasını faize vermez... Böyle yaşayan asla sarsılmayacak. (Mezmurlar, 15:5)

Kardeşlerim, adamlarım ve ben ödünç olarak halka para ve buğday veriyoruz. Lütfen **faiz almaktan vazgeçelim**! (Nehemya, 5:10)

Diyelim ki, adil ve doğru olanı yapan doğru bir adam var... **Faizle para vermez**. (Hezekiel, 18:5, 8)

Fal, Büyü Gibi İşlerle Uğraşmamak

… Kehanette bulunmayacak, **falcılık yapmayacaksınız**. (Levililer, 19:26)

… **Fala bakmak** için kullandığı kase değil mi bu? Bunu yapmakla **kötülük ettiniz**. (Yaratılış, 44:5)

Aranızda… **falcı, büyücü, muskacı,** medyum, ruh çağıran ya da ölülerin ruhlarına danışan kimse olmasın. Çünkü **Rab bunları ya-**

panlardan tiksinir. Allah'ınız Rab, bu **iğrenç töreleri** yüzünden bu ulusları önünüzden kovacaktır. (Yasa'nın Tekrarı, 18:10-12)

Ülkelerini alacağınız uluslar **büyücülerin, falcıların öğüdüne kulak verirler**. Ama Allah'ınız **Rab buna izin vermiyor**. (Yasa'nın Tekrarı, 18:14)

... **Falcılık, büyücülük yaptılar. Rab'bin gözünde kötü olanı yaptılar**... (2. Krallar, 17:17)

Ben söylemediğim halde, Rab'bin sözüdür diyorsunuz. Oysa gördüğünüz görüşler uydurma, **yaptığınız falcılık yalan değil mi?** Bu yüzden egemen Rab şöyle diyor: Söylediğiniz boş sözler, gördüğünüz yalan görüşlerden ötürü size karşıyım. Böyle diyor egemen Rab. Elim uydurma görüş gören, **yalan yere falcılık eden peygamberlere karşı olacak**... Bir daha uydurma görüşler görmeyecek, **falcılık etmeyeceksiniz**... (Hezekiel, 13:7-9, 23)

Size gelince... **falcılarınızı, düş görenlerinizi, medyumlarınızı, büyücülerinizi dinlemeyin**!... (Yeremya, 27:9)

Size ilişkin görüşler aldatıcıdır, **açılan fal yalandır**... Onların günü yaklaştı, sonunda yargı günleri geldi. (Hezekiel, 21:29)

Büyü yapma gücünüzü kıracağım, **aranızda falcı kalmayacak**. Putlarınızı, dikili taşlarınızı kaldırıp atacağım. Ellerinizle yaptığınız putlara artık tapmayacaksınız... Söz dinlemeyen ulusları öfke ve gazapla cezalandıracağım. (Mika, 5:12-15)

... Size uydurma görüşlerden, falcılıktan, boş şeylerden, akıllarından geçen hayallerden söz ediyorlar... Yaptıkları kötülüğü kendi başlarına getireceğim. (Yeremya, 14:14-16)

Rüşvet Almamak

Yargılarken haksızlık yapmayacak, kimseyi kayırmayacaksınız. **Rüşvet almayacaksınız.** Çünkü **rüşvet bilge kişinin gözlerini kör eder,** haklıyı haksız çıkarır. (Yasa'nın Tekrarı, 16:19; Mısır'dan Çıkış, 23:8)

Suçsuz birini öldürmek için **rüşvet alana lanet olsun**! (Yasa'nın Tekrarı, 27:25)

Ama doğru yolda yürüyüp doğru dürüst konuşan, zorbalıkla edinilen kazancı reddeden, **elini rüşvetten uzak tutan... yükseklerde oturacak**… Ekmeği sağlanacak, hiç susuz kalmayacak. (Yeşaya, 33:15-16)

Çünkü isyanlarınızın çok, günahlarınızın sayısız olduğunu biliyorum, ey doğru kişiye baskı yapan, **rüşvet alan**, mahkemede mazlumun hakkını yiyenler! (Amos, 5:12)

... Suçsuza karşı **rüşvet almaz**. Böyle yaşayan asla sarsılmayacak. (Mezmurlar, 15:5)

... **Rüşvet uğruna** kötüyü haklı çıkaranların, haklıların hakkını elinden alanların vay haline! (Yeşaya, 5:22-23)

Onun için Rab'den korkun, dikkatle yargılayın. Çünkü Allah'ımız Rab kimsenin haksızlık yapmasına, kimseyi kayırmasına, **rüşvet almasına göz yummaz**. (2. Tarihler, 19:7)

Dikkat et, para seni baştan çıkarmasın, **büyük bir rüşvet seni saptırmasın.** (Eyüp, 36:18)

Hile Yapmamak

… **Hile yapmayacaksınız**… (Levililer, 19:11)

Suçu Rab tarafından sayılmayan, **ruhunda hile bulunmayan insana ne mutlu**! (Mezmurlar, 32:2)

İyi kişi Rab'bin lütfuna erer, ama **düzenbazı Rab mahkum eder**. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:2)

Cinayet İşlememek

Adam öldürmeyeceksin. (Mısır'dan Çıkış, 20:13; Yasa'nın Tekrarı, 5:17)

Yalandan uzak duracak, **suçsuz ve doğru kişiyi öldürmeyeceksiniz**. Çünkü Ben kötü kişiyi aklamam. (Mısır'dan Çıkış, 23:7)

Çalmak, **adam öldürmek,** zina etmek, yalan yere ant içmek, Baal'a buhur yakmak, tanımadığınız başka ilahların ardınca gitmek, **bütün bu iğrençlikleri yapmak** için mi Bana ait olan tapınağa gelip önümde duruyor, güvenlikteyiz diyorsunuz? (Yeremya, 7:9-10)

Oğlum, seni ayartmaya çalışan günahkarlara teslim olma. Şöyle diyebilirler: "Bizimle gel, adam öldürmek için pusuya yatalım, zevk uğruna masum kişileri tuzağa düşürelim." (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:10-11)

Zina Yapmamak

Zina etmeyeceksin. (Mısır'dan Çıkış, 20:14; Yasa'nın Tekrarı 5:18)

Yaptıkları işler Allah'larına dönmeye izin vermiyor, çünkü **zina ruhu var içlerinde, Rab'bi tanımıyorlar**. (Hoşea, 5:4)

... Zina ruhu onları saptırdı, **kendi Allah'larından ayrılarak zina ettiler**. (Hoşea, 4:12)

... Öteki halklar gibi sevinme, coşma! Çünkü kendi **Allah'ına vefasızlık ederek zina ettin**, harman yerlerinin tümünde zina kazancına gönül verdin. (Hoşea, 9:1)

... Ülke zina edenlerle dolu... İzledikleri yol kötü... (Yeremya, 23:10)

Zina eden adam sağduyudan yoksundur. Yaptıklarıyla kendini yok eder. Payına düşen dayak ve onursuzluktur, asla kurtulamaz utançtan. (Süleyman'ın Özdeyişler, 6:32-33)

Zina edenin gözü alaca karanlıktadır, "Beni kimse görmez" diye düşünür... Karanlığın dehşetiyle dostturlar. (Eyüp 24:15-17)

Eşcinselliğin Yasaklanması

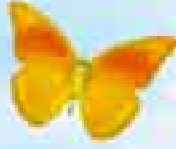
Bir erkek başka bir erkekle cinsel ilişki kurarsa, ikisi de iğrençlik etmiş olur... (Levililer, 20:13)

Kadınla yatar gibi bir erkekle yatma. Bu iğrençtir. (Levililer, 18:22)

Kanın Yasak Olması

... **Kan yemeyeceksiniz**. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca

bu kural hep geçerli olacak. (Levililer, 3:17)

Nerede yaşarsanız yaşayın, hiçbir kuşun ya da hayvanın **kanını yemeyeceksiniz**. (Levililer, 7:26)

Ama kan yememeye dikkat edin… **Kan yememelisiniz**… **Kan yemeyeceksiniz.** Öyle ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza iyilik gelsin. Böylece Rab'bin gözünde doğru olanı yapmış olursunuz. (Yasa'nın Tekrarı, 12:23-25)

Ancak **kan yemeyeceksiniz**… (Yasa'nın Tekrarı, 15:23)

Ölü Hayvan Etinin Yasak Olması

Ölü bulunmuş ya da yabanıl hayvanlar tarafından parçalanmış bir leşi yiyerek kendini kirletmeyecektir. Rab Benim. Kahinler buyruklarıma uymalıdır... (Levililer, 22:8-9)

Kahinler **ölü bulunmuş ya da yabanıl hayvan tarafından parçalanmış hiçbir kuş ya da hayvan yemeyecek**. (Levililer, 44:31)

Kendiliğinden ölen hiçbir hayvanın etini yemeyeceksiniz… (Yasa'nın Tekrarı, 14:21)

Yerli olsun, yabancı olsun **ölü bulduğu ya da yabanıl hayvanların parçaladığı bir hayvanın leşini yiyen herkes... kirli sayılacaktır**… (Levililer, 17:5)

TEVRAT'TA KURAN'A UYGUN İBADETLER

Tevrat'ta Kıyam (Ayakta Durmak)

... **Ayağa kalkıp**... Rab'bi yüksek sesle övdüler. (2. Tarihler, 20:19)

... **Ayağa kalkıp** yüksek sesle Allah'ları Rab'be yakardılar... "Ayağa kalkın!" dediler, "Başlangıçtan sonsuza kadar var olan Allah'ınız Rab'be övgüler olsun..." (Nehemya, 9:4-5)

... **Ayağa kalktı** ve yüzüstü yere kapanarak üç kez eğildi. (1. Samuel, 2:41)

Tevrat'ta Rüku (Dizlere Eğilmek)

… Başka ilahlara tapmayacak, önlerinde eğilmeyecek, onlara kulluk etmeyecek, kurban kesmeyeceksiniz. Yalnızca ulu gücüyle her yere erişen eliyle sizleri Mısır'dan çıkaran Rab'be tapınacaksınız. **Onun önünde eğilip** Ona kurban keseceksiniz. (2. Krallar, 17:35-36)

Adam **eğilip Rab'be tapındı.** (Yaratılış, 24:26)

... Sevinçle övgüler sundular, **başlarını eğip tapındılar**. (2. Tarihler 29:30)

Eğilip Rab'be tapındım… Rab'be övgüler sundum. (Yaratılış, 24:48)

Gelin, tapınalım, **eğilelim**, bizi yaratan Rab'bin önünde diz çökelim. (Mezmurlar, 95:6)

… **Eğilip tapındılar**. Sonra gidip Rab'bin Musa'yla Harun'a verdiği buyruğu eksiksiz uyguladılar. (Mısır'dan Çıkış, 12:27-28)

Halk inandı; Rab'bin kendileriyle ilgilendiğini, çektikleri sıkıntıyı görmüş olduğunu duyunca, eğilip tapındılar. (Mısır'dan Çıkış, 4:31)

Tevrat'ta Secde (Yere Kapanmak)

... **Yüzüstü yere kapanarak** üç kez eğildi... (1. Samuel 20:41)

Ezra yüce Allah'a, Rab'be övgüler sundu. Bütün halk ellerini kaldırarak, "Amin! Amin!" diye karşılık verdi. Hep birlikte **eğilip yere kapanarak Rab'be tapındılar**. (Nehemya, 8:6)

Avram (İbrahim) **yüzüstü yere kapandı**... (Yaratılış ,17:3)

İbrahim'in uşağı bu sözleri duyunca, **yere kapanarak Rab'be tapındı**. (Yaratılış, 24:52)

Musa hemen **yere kapanıp tapındı**. (Mısır'dan Çıkış, 34:8)

Bunu duyan Musa **yüzüstü yere kapandı**. (Çölde Sayım, 16:4)

Musa'yla Harun **yüzüstü yere kapanarak**, "Ey Allah, bütün insan ruhlarının Allah'ı!" dediler... (Çölde Sayım, 16:22)

Musa'yla Harun... **yüzüstü yere kapandılar**. Rab'bin görkemi onlara göründü. (Çölde Sayım, 20:6)

Allah'ın sözlerini duyan, Herşeye Gücü Yeten'in tecellilerini gören, **yere kapanan**, Allah'ın gözlerini açtığı kişi bildiriyor. (Çölde Sayım, 24:4)

... O zaman Yeşu yüzüstü **yere kapanıp Ona tapındı**... (Yeşu, 5:14)

Halk olanları görünce **yüzüstü yere kapandı**. "Rab Allah'tır, Rab Allah'tır!" dediler. (1. Krallar, 18:39)

... **Tapınakta onunla birlikte yere kapandığımda**, Rab bu kulunu bağışlasın. (2. Krallar, 5:18)

Allah'ın... önünde **başlarını eğip yere kapandı**. (1. Tarihler, 29:20)

... Avluda yüzüstü yere kapandılar; **Rab'be tapınarak** Onu övdüler. (2. Tarihler, 7:3)

... Kralla yanındakiler **yere kapanıp tapındılar**... Rab'bi övmelerini söylediler. Onlar da sevinçle övgüler sundular, başlarını eğip tapındılar. (2. Tarihler 29:29-30)

... **Yere kapanıp tapındı**. Dedi ki, "Bu dünyaya çıplak geldim, çıplak gideceğim. Rab verdi, Rab aldı, Rab'bin adına övgüler olsun!" (Eyüp, 1:20-21)

Bütün krallar önünde **yere kapansın**, bütün uluslar Ona kulluk etsin! (Mezmurlar, 72:11)

Rab insana boyunduruk takınca, insan tek başına oturup susmalı; umudunu kesmeden **yere kapanmalı**. (Ağıtlar, 3:28-29)

Tevrat'ta Ka'de (Secdeden Sonra Oturuş)

Gelin, tapınalım, eğilelim, bizi yaratan **Rab'bin önünde diz çökelim**. (Mezmurlar, 95:6)

... **Her gün üç kez diz çöküp dua etti**, Allah'ına övgüler sundu. (Daniel, 6:10)

Akşam sunusu saati gelince... **dizlerim üzerine düşüp ellerimi** Allah'ım Rab'be açtım. (Ezra, 9:5)

Süleyman, Rab'be duasını ve yalvarışını bitirince, elleri göklere açık,

dizleri üzerine çökmüş olduğu Rab'bin sunağının önünden kalktı. (1. Krallar, 8:54)

… **Diz çöküp** ellerini göklere açtı. (2. Tarihler, 6:13)

Tevrat'ta Oruç

Oruç tuttuk ve bu konuda Allah'ımıza yakardık. O da yakarışımızı yanıtladı. (Ezra, 8:23)

... **Oruç tutup** göklerin Allah'ına dua ettim. (Nehemya, 1:4)

... O gün **akşama dek oruç tuttular**... (1. Hakimler, 20:26)

... O gün **oruç tuttular** ... (1. Samuel, 7:6)

... Çula sarınıp **oruç tutmaya başladı**. Çul içinde yatıp kalkarak, alçakgönüllü bir yol tuttu. (1. Krallar 21:27)

Aynı ayın yirmi dördüncü günü... hepsi **oruç tutmuş**, çul kuşanmış, başına toprak serpmişti. (Nehemya, 9:1)

Sen **oruç günü** Rab'bin tapınağına git. Oradaki halka sana yazdırdığım Rab'bin sözlerini tomardan oku... Rab'bin önünde **oruç ilan edildi**. (Yeremya, 36:6, 9)

Bunun üzerine yüzümü Rab Allah'a çevirdim. Duayla, yakarışla, **oruçla Ona yalvardım**; çul kuşanıp külde oturdum. (Daniel, 9:3)

Oruç için gün belirleyin, özel bir toplantı yapın; yaşlıları ve ülkede yaşayanların tümünü Allah'ınız Rab'bin tapınağına toplayıp Rab'be yakarın. (Yoel, 1:14)

Herşeye egemen Rab diyor ki, "**Dördüncü, beşinci, yedinci ve onuncu ayların oruçları**... sevinç, coşku dolu mutlu bayramlar olacak. Bu nedenle gerçeği ve esenliği sevin." (Zekeriya, 8:19)

Tevrat'ta Zekat-Sadaka İbadeti

Bağbozumunda bağınızı tümüyle devşirmeyecek, yere düşen üzümleri toplamayacaksınız. Onları **yoksullara ve yabancılara bırakacaksınız**... (Levililer, 19:10)

Ülkenizdeki ekinleri biçerken tarlalarınızı sınırlarına kadar biçmeyin. Artakalan başakları toplamayın. Onları **yoksullara ve yabancılara bırakacaksınız**... (Levililer, 23:22)

Bir kardeşin yoksullaşır, muhtaç duruma düşerse, ona **yardım etmelisin**. Aranızda kalan bir yabancı ya da konuk gibi yaşayacak. (Levililer, 25:35)

Allah'ınız Rab'bin size vereceği ülkenin herhangi bir kentinde yaşayan kardeşlerinizden biri yoksulsa, yüreğinizi katılaştırmayın, **yoksul kardeşinize eli sıkı davranmayın**. Tersine, eliniz açık olsun; **gereksinimlerini karşılayacak kadar ona ödünç verin**. "**Yedinci yıl, borçları bağışlama yılı** yakındır." diyerek yüreğinizde kötü düşünce barındırmaktan sakının. Öyle ki, yoksul kardeşinize karşı eli sıkı davranıp ona **yardım etmekten kaçınmayasınız**. Yoksul kardeşiniz sizden Rab'be yakınabilir, siz de günah işlemiş olursunuz. Ona **bol bol verin, verirken yüreğinizde isteksizlik olmasın**. Bundan ötürü Allah'ınız Rab bütün işlerinizde ve el attığınız herşeyde sizi kutsayacaktır. Ülkede her zaman yoksullar olacak. Bunun için, ülkenizde yaşayan **kardeşlerinize, yoksullara, gereksinimi olanlara eli açık davranmanızı buyuruyorum**. (Yasa'nın Tekrarı, 15:7-11)

Sizler, Levililer ve aranızda yaşayan yabancılar Allah'ınız Rab'bin size ve ailenize verdiği bütün iyi şeyler için sevineceksiniz. Üçüncü yıl, **ondalığı verme yılı, bütün ürününüzün ondalığını bir yana ayırın.** Ayırma işini bitirdiğinizde, ondalığı Levililer'e, yabancılara, **öksüzlere ve dul kadınlara vereceksiniz**. Öyle ki, onlar da kentlerinizde yiyip doysunlar. Sonra Allah'ınız Rab'be, "Bana buyurduğun gibi… verdim" diyeceksiniz, "Buyruklarından ayrılmadım, hiçbirini unutmadım." (Yasa'nın Tekrarı, 11-13)

Tevrat'ta Abdest

Yıkanmak için tunç bir kazan yap. Ayaklığı da tunçtan olacak. Buluşma Çadırı ile sunağın arasına koyup içine su doldur. Harun'la oğulları **ellerini, ayaklarını orada yıkayacaklar. Buluşma Çadırı'na girmeden ya da Rab için yakılan sunuyu sunarak hizmet etmek üzere sunağa yaklaşmadan önce... ellerini, ayaklarını yıkamalılar**. Harun'la soyunun bütün kuşakları boyunca sürekli bir kural olacak bu. (Mısır'dan Çıkış, 30:18-21)

Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne **getirip yıka**... Kazanı Buluşma Çadırı ile sunak arasına koydu, **yıkanmak için içine su doldurdu**. Musa, Harun ve Harun'un oğulları **ellerini, ayaklarını orada yıkadılar. Ne zaman Buluşma Çadırı'na girip sunağa yaklaşsalar, Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibi orada yıkandılar**. (Mısır'dan Çıkış, 40:12, 30-32)

Harun'la oğullarını **Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirip yıka.** (Mısır'dan Çıkış, 29:4)

TEVRAT'TA, PEYGAMBERİMİZ (SAV)'İN SÜNNETİNE UYGUN UYGULAMALAR

Allah Kuran'da tüm iman edenler için Peygamberimiz (sav)'de "çok güzel örnekler" olduğunu bildirmiştir. Bu nedenle, Peygamber Efendimiz (sav)'in günlük yaşamı tüm Müslümanlar için çok önemli ve değerlidir. Salih müminler günlük hayatlarının Peygamberimiz (sav)'in hayatına benzemesi için özen gösterirler. Hz. Muhammed (sav)'in bir gününü nasıl geçirdiği, hangi yemekleri sevdiği, bunları nasıl yediği, ne tarz kıyafetleri olduğu, saçlarını nasıl şekillendirdiği, temizlik konusundaki hassasiyeti, sohbetleri, Müslümanlara ve diğer insanlara nasıl davrandığı müminler için çok kıymetli bilgilerdir.

Peygamberimiz (sav) ve ashabının (sahabelerin, yakın çevresinin) yapmış olduğu amel ve fiiller, sünnet olarak adlandırılır ve tüm Müslümanlar bu sünnete uygun yaşamakla mükelleftir. Hz. Adem'den itibaren gönderilen tüm elçilerin üstün ahlakları ve diğer insanlara örnek olacak yaşamları vardır Peygamber Efendimiz (sav)'in bildirdiğine göre, tüm elçiler Rabbimiz'in güzel ahlak, heybet, hikmet, etkili hitabet, asalet ve nur ihsan ettiği kutlu insanlardır. Bu mübarek şahısların yaşamları, toplumlara ışık tutan adetleri ve edepleri de onların sünnetidir. Peygamberimiz (sav) hadis-i şeriflerinde, tüm peygamberlerin ve gönderilen elçilerin sünnetlerinin birbirine benzer olduklarını haber vermiştir. Peygamberimiz (sav)'in sünneti de peygamberler silsilesinin sün-

netidir ve *"Sünnetlerin en güzeli Muhammed (sav)'in sünnetidir"* hadisinde buyrulduğu gibi, bunların en güzelidir.

Kuran'da da tüm peygamberlerin aynı soydan geldikleri, aynı inanç ve ahlak üzerine oldukları haber verilir:

Bu, İbrahim'e, kavmine karşı verdiğimiz delilimizdir. Biz, dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Şüphesiz senin Rab'bin, hüküm ve hikmet sahibidir, bilendir. Ve ona İshak'ı ve Yakup'u armağan ettik, hepsini hidayete eriştirdik; bundan önce de Nuh'u ve onun soyundan Davut'u, Süleyman'ı, Eyyüp'ü, Yusuf'u, Musa'yı ve Harun'u hidayete ulaştırdık. Biz, iyilik yapanları işte böyle ödüllendiririz. Zekeriya'yı, Yahya'yı, İsa'yı ve İlyas'ı da (hidayete eriştirdik.) Onların hepsi salihlerdendir. İsmail'i, Elyasa'yı, Yunus'u ve Lut'u da (hidayete eriştirdik). Onların hepsini alemlere üstün kıldık. Babalarından, soylarından ve kardeşlerinden, kimini (bunlara kattık); onları da seçtik ve dosdoğru yola yöneltip-ilettik. Bu, Allah'ın hidayetidir; kullarından dilediğini bununla hidayete erdirir. Onlar da şirk koşsalardı, elbette bütün yapıp-ettikleri 'onlar adına' boşa çıkmış olurdu. Bunlar, kendilerine kitap, hikmet ve peygamberlik verdiklerimizdir... (En'am Suresi, 83-89)

İşte bunlar; kendilerine Allah'ın nimet verdiği peygamberlerdendir; Adem'in soyundan, Nuh ile birlikte taşıdıklarımız (insan nesillerin)den, İbrahim ve İsrail'in (Yakup'un) soyundan, doğru yola eriştirdiklerimizden ve seçtiklerimizdendirler. Onlara Rahman (olan Allah')ın ayetleri okunduğunda, ağlayarak secdeye kapanırlar. (Meryem Suresi, 58)

Hz. Musa'ya vahyedilmiş olan Tevrat detaylı olarak incelendiğinde, içinde Peygamberimiz (sav)'den önce yaşamış olan elçilerin ve nebilerin hayatlarıyla, ahlaklarıyla ve sünnetleriyle önemli bilgiler olduğu görülür. Günümüzdeki Tevrat, zaman içinde tahrif olmuş ve çeşitli bozulmalara uğramıştır. Tevrat'ta yer alan bilgilerin hangisinin doğru hangisinin yanlış olduğunu anlamak ise, Kuran ve sünnet ışığında bu bilgileri değerlendirmekle mümkündür. Peygamberimiz (sav)'in sünnetine benzerlik gösteren ve Kuran ayetlerine uygun Tevrat açıklamaları, doğru olduğuna hüsnü zan edilen açıklamalardır. Bu bakış açısıyla incelendiğinde, Tevrat'ta anlatılan peygamber sünnetleriyle, Peygamberimiz (sav)'in mübarek sünneti arasındaki benzerlikler de ortaya çıkacaktır.

Kitabın bu bölümünde, alemlere nur olarak gönderilen son peygamber Hz. Muhammed (sav)'in sünnetine benzeyen ve bu sünnete uygun Tevrat açıklamaları yer almaktadır.

Tevrat'ta Tarif Edilen Kıyafet Şekilleri

Takke takılması:

Takke giyerdi. *Bazen onu sarığın altından bazen de tek giyerdi. Bazen de onu çıkartıp başına ve alnına şal bağlardı. (Tirmizi, Şemail'de, s. 9; Buhari, cilt 4, s. 248)*

Mübareğin elbisesinin çoğu beyaz idi. ***Takkesinin üzerine*** *sarık bırakırdı. Gömleğini sağ taraftan giymeye başlardı. Cuma gününde giydiği özel bir elbisesi vardı. (el-Menakib, cilt 1, s. 145; ed-Daaim, cilt 2, s. 207)*

Resulullah (sav) çizgili ***takke takardı****. (el-Mekarim, cilt 1, s. 137; ed-Daaim, cilt 2, s. 159)*

Harun'un oğullarına mintanlar, kuşaklar, görkem ve saygınlık kazandıracak **başlıklar yap.** (Mısır'dan Çıkış, 28:40)

Bellerine kuşak bağla, **başlarına başlık koy**. Kalıcı bir kural olarak kahinlik onların işi olacak. Böylece Harun'la oğullarını atamış olacaksın. (Mısır'dan Çıkış, 29:9)

Harun'un oğullarını öne çıkardı, onlara mintan giydirdi, bellerine kuşak bağladı, **başlarına başlık koydu**. Musa herşeyi Rab'bin buyurduğu gibi yaptı. (Levililer, 8:13)

Gömlek giyilmesi:

Gazali, İhyau'l-Ulum kitabında şöyle diyor: Resulullah (sav) kendisi için hazırlanan her türlü elbiseyi giyerdi. ***Gömlek****, cüppe, şal, vs. (Gazali, İhyau'l-Ulum)*

Onu gömleğinin üzerine *bağlıyordu, bazen namaz ve namaz dışında açıyordu. (Gazali, İhyau'l-Ulum)*

Gömleğini *sağ taraftan giymeye başlardı. (el-Menakib, cilt 1, s. 145; ed-Daaim, cilt 2, s. 207)*

İnce ketenden işlemeli **bir mintan* doku**, ince ketenden bir sarık, bir de nakışlı kuşak yap. (Mısır'dan Çıkış, 28:39)
** Mintan: Yakasız, uzun kollu erkek gömleği.*

Harun'un oğullarını öne çıkarıp onlara **mintan giydir**. (Mısır'dan Çıkış, 29:8)

Oğullarını getirip **mintanları giydir.** (Mısır'dan Çıkış, 40:14)

Harun'a mintanı giydirdi, beline kuşağı bağladı, üzerine kaftanı, onun üzerine de efodu* giydirdi... (Levililer, 8:7)
**** Efod: Entarinin üzerine giyilen bir tür kıyafet.***

Ketenden kıyafetler kullanılması:

İbn-i Şehri Aşub Menakib kitabında şöyle rivayet etmiştir: "(Hz. Muhammed) Aynı şekilde pamuk ve ketenden dokunmuş elbiseler giyerdi. Mübareğin elbisesinin çoğu beyaz idi..." (el-Menakib, cilt 1, s. 145; ed-Daaim, cilt 2, s. 207)

Mekarimu'l-Ahlak kitabında ise şu rivayete yer verilmektedir: "Keten, peygamberlerin giysilerinden idi." (el-Mekarim, cilt 1, s. 118)

Harun'la oğulları için **ince ketenden ustaca dokunmuş mintanlar,** sarıklar, süslü başlıklar, **ince keten çamaşırlar,** lacivert, mor, kırmızı iplikle, **özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı kuşak yaptılar;** tıpkı Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibi. (Mısır'dan Çıkış, 39:27-29)

... **Onlara keten çamaşırlar yap. Boyu belden uyluğa kadar olacak.** Harun'la oğulları Buluşma Çadırı'na girdiklerinde ya da kutsal yerde hizmet etmek üzere sunağa yaklaştıklarında... bu çamaşırları giyecekler. **Harun ve soyundan gelenler için sürekli bir kural olacak bu.** (Mısır'dan Çıkış, 28:40-43)

Başlarına **keten sarık saracak, keten çamaşır giyecekler**. Kendilerini terletecek bir şey giymeyecekler. (Hezekiel, 44:18)

Kutsal **keten mintan**, **keten çamaşır** giyecek, **keten kuşak** bağlayacak, **keten sarık** saracak. Bunlar kutsal giysilerdir. Bunları giymeden önce yıkanacak. (Levililer, 16:4)

Harun'a mintanı giydirdi, beline kuşağı bağladı, **üzerine kaftanı, onun üzerine de efodu giydirdi**. Ustaca dokunmuş şeridiyle efo-

du bağladı. (Levililer, 8:7)

Bilgelik verdiğim becerikli adamlara söyle, **Harun'a giysi yapsınlar**. Öyle ki, Bana kahinlik etmek için kutsal kılınmış olsun. **Yapacakları giysiler şunlardır: Göğüslük, efod, kaftan, nakışlı mintan,** sarık, kuşak. Bana kahinlik etmeleri için ağabeyin Harun'a ve oğullarına bu kutsal giysileri yapacaklar. Altın sırma, lacivert, mor, kırmızı iplik, ince keten kullanacaklar. (Mısır'dan Çıkış, 28:3-5)

Sarık kullanılması:

*Takkesinin üzerine **sarık bırakırdı**. (el-Menakib, cilt 1, s. 145; ed-Daaim, cilt 2, s. 207)*

*Rivayete göre, Peygamberimiz **sarığını** üç veya beş defa dolayıp bağlardı. (el-Menakib, cilt 1, s. 145; ed-Daaim, cilt 2, s. 207)*

*Sehab adında **bir sarığı vardı** ve onu Ali (as)'a bağışladı, Ali (as) bu sarık ile geldiğinde Resulullah (sav) şöyle buyururdu: "Sehab'ın içindeki Ali sizin yanınıza geldi." (Gazali, İhyau'l-Ulum, cilt 2, s. 377)*

Ben de Yeşu'nun başına **temiz bir sarık sarmalarını söyledim.** Başına **temiz bir sarık sarıp onu giydirdiler**. Rab'bin meleği de onun yanında duruyordu. (Zekeriya, 3:5)

Yapacakları giysiler şunlardır: Göğüslük, efod, kaftan, nakışlı gömlek, **sarık**, kuşak... (Mısır'dan Çıkış, 28:4)

Başlarına keten **sarık saracak**, keten çamaşır giyecekler. Kendilerini terletecek bir şey giymeyecekler. (Hezekiel, 44:18)

Cüppe ve kaftan giyilmesi:

Savaş ve normal günlerde astarlı elbise giyerdi. Yeşil renkli ipek sündüs ***bir cüppesi vardı****, mübarek onu giyip beyaz teni ile birleştiği zaman görülmeye değerdi...*

Elbiselerinin üzerine giydiği giysisi safran ile boyanmış idi. Bazen o bir tek elbisesi ile millete cemaat namazı kıldırıyordu. Bazen ***sadece bir tek aba giyiyordu****...*

Bazen çizgili bedri yemeni, bazen yünden dikilmiş ***aba (cüppe)yi elbisesinin üstüne atardı.*** *Aynı şekilde pamuk ve ketenden dokunmuş elbiseler giyerdi. (Gazali, İhyau'l-Ulum)*

Efodun altına giyilen kaftanı ustaca dokunmuş salt lacivert iplikten yaptılar. Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bıraktılar. Yırtılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevirdiler. Kaftanın kenarını lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nar motifleriyle bezediler. (Mısır'dan Çıkış, 39:22-24)

Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirip yıka. **Giysileri al**; gömleği, **efodun altına giyilen kaftanı, efodu ve göğüslüğü** Harun'a giydir. Efodun ustaca dokunmuş şeridini bağla. (Mısır'dan Çıkış, 29:4-5)

Harun'a mintanı giydirdi, beline kuşağı bağladı, **üzerine kaftanı, onun üzerine de efodu giydirdi.** Ustaca dokunmuş şeridiyle efodu bağladı. (Levililer, 8:7)

Bilgelik verdiğim becerikli adamlara söyle, **Harun'a giysi yapsınlar**. Öyle ki, Bana kahinlik etmek için kutsal kılınmış olsun. **Yapa-**

cakları giysiler şunlardır: Göğüslük, efod, kaftan, nakışlı mintan, sarık, kuşak. Bana kahinlik etmeleri için ağabeyin Harun'a ve oğullarına bu kutsal giysileri yapacaklar. Altın sırma, lacivert, mor, kırmızı iplik, ince keten kullanacaklar. (Mısır'dan Çıkış, 28:3-5)

Tevrat'ta Temizliğe Verilen Önem

Mübarek için iki hırka dokumuşlardı bunları sadece namazlarda giyerdi. ***Ümmetini temizliğe teşvik eder ve temizliği emrederdi.****(Kenzü'l-Fuad, s. 285)*

Biz Ehl-i Beyt uyumak istediğimiz zaman on şeye riayet ederiz: ***Taharetli (temiz) olmak****... (Felahu's-Sail, s. 280)*

Ömer Hattab'ın oğlundan rivayet edilmiştir: Resulullah (sav)'den daha cömert, daha cesur ve ***daha temiz birisini görmedim.*** *(Mekarim, cilt 1)*

*Resulullah şöyle buyurmuştur: "****Müslümanlık temizdir****, kirsizdir.* ***Siz de temiz olun, temizlenin****, zira cennete temizler girer." (G. Ahmed Ziyaüddin, Ramuz El Hadis, cilt 1, Gonca Yayınevi, İstanbul, 1997, 96/2)*

Rab Musa'ya, "**Git, bugün ve yarın halkı arındır"** dedi, **"Giysilerini yıkasınlar."** (Mısır'dan Çıkış, 19:10)

Sonra **Musa** dağdan halkın yanına inip **onları arındırdı. Herkes giysilerini yıkadı**. (Mısır'dan Çıkış, 19:14)

... "**Efendim, peygamber senden daha zor bir şey istemiş olsay-**

dı, yapmaz mıydın?" dediler, "Oysa o sana sadece, 'Yıkan, temizlen' diyor." (2. Krallar, 5:13)

Ne zaman Buluşma Çadırı'na girip sunağa yaklaşsalar, **Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibi orada yıkandılar.** (Mısır'dan Çıkış, 40:32)

Bunun üzerine **Davut yerden kalktı. Yıkandı,** güzel kokular sürünüp **giysilerini değiştirdi.** Rab'bin tapınağına gidip tapındı... (2. Samuel, 12:20)

... Halkını kirliliğinden arındıracaksın. Öyle ki, aralarında bulunan konutumu kirletip kirlilik içinde ölmesinler. (Levililer, 15:31)

Sonra giysilerini yıkayacak, yıkanacak. Ancak o zaman ordugaha girebilir. Ama akşama dek kirli sayılacaktır. (Çölde Sayım, 19:7)

... **Giysilerini yıkayıp kendisi de yıkandıktan sonra** ordugaha girecek. (Levililer, 16:28)

Kutsal bir yerde yıkanıp kendi giysilerini giyecek... (Levililer, 16:24)

... **Kendilerini günahtan arındırıp giysilerini yıkadılar**... (Çölde Sayım, 8:21)

Kutsal, keten gömlek, keten çamaşır giyecek, keten kuşak bağlayacak, keten sarık saracak. Bunlar kutsal giysilerdir. **Bunları giymeden önce yıkanacak**. (Levililer, 16:4)

Yıkanıp temizlenin... Kötülük etmekten vazgeçin. (Yeşaya, 1:16)

Kutsalla bayağı olanı, **kirliyle temizi birbirinden** ayırt etmelisiniz. (Levililer, 10:10)

Güzel koku sürülmesi:

*Resulullah (sav)'in **içinde misk bulunan bir kutusu vardı.** Her abdestten sonra **hemen onu alıp sürerdi.** Evden çıktığı zaman geçtiği her yerde bu güzel koku dağılırdı. (el-Kafi, cilt 1, s. 515; el-Mekarim, cilt 1, s. 44)*

*Mübareğe **esans sunulduğu zaman alıp sürerdi.** "**Kokusu güzel**, taşıması kolaydır." buyururdu. Esans sürmesi için mazereti olsaydı, parmağının ucunu esansa sürmekle yetinirdi. (el-Mekarim, cilt 1, s. 34)*

*Peygamber Efendimiz (sav)'in torunu Hz. Hasan, onun güzel koku hakkındaki görüşünü şöyle ifade etmiştir: "Peygamber Efendimiz bize elde ettiğinizin en iyisini giymemizi ve **bulabildiğimiz en hoş kokuları sürmemizi** emrederdi." (Buhari, et-Tarih'ul-Kebir, cilt 1, 382, n: 1222)*

*"Cismi nazif (temiz), **kokusu latif** (hoş) idi. **Koku sürünsün sürünmesin, teni en güzel kokulardan ala kokardı.** Bir kimse onunla musafaha etse (el sıkışmak, tokalaşmak, muhabbetini, arkadaşlığını, sevgisini izhar etmek), **bütün gün onun rayiha-i tayyibesini (temiz kokusunu) duyardı** ve mübarek eliyle bir çocuğun başını meshetse, rahiya-i tayyibesiyle (temiz kokusuyla) o çocuk, sair (diğer) çocuklar arasında malum (bilinirdi) olur idi." (Ahmed Cevdet Paşa, Kısas-ı Enbiya, IV. Cüz, Kanaat Matbaası, İstanbul 1331, s. 364-365)*

Bunun üzerine Davut yerden kalktı. Yıkandı, **güzel kokular sürünüp** giysilerini değiştirdi... (2. Samuel, 12:20)

Yıkan, **kokular sürün**, giyinip harman yerine git... (Rut, 3:3)

Mescitlerin güzel kokması:

Temizliğe çok önem veren, Müslümanların temiz mekanlarda bulunmasını isteyen, güzellikten ve güzel kokulardan, Allah'ın birer tecellisi olarak, çok hoşlanan Peygamber Efendimiz (sav), mescitlerin temiz tutulmasını buyurmuşlardır. Mescitlerin güzel kokmasını ve ibadet için gelen müminlere ferahlık verecek bir ortam oluşmasını isteyen Peygamberimiz (sav), bu amaçla mescitlerde ve camilerde tütsü de yaktırmıştır. Güzel koku amacıyla tütsü yakılması Tevrat'ta da geçmektedir. Aşağıda konuyla ilgili rivayetler ve Tevrat açıklamaları bulunmaktadır:

Peygamberimiz (sav)'in umumi meclislerinde kafur (kafur ağacından elde edilen yağ) veya başka ***tütsüler yakılır****, bu suretle de cemaatin istirahatına dikkat edilirdi. Cuma günleri* ***mescide güzel koku saçılmasını emrederdi.*** *(Ebu Davud; M. Asım Köksal, İslam Tarihi, XI, 162 vd)*

Resulullah (sav) "Evdu'l-Gumari" (ateşin üzerine bırakıldığında güzel koku yayan bir tür bitki) ile ***buhur verirdi.*** *(el-Mekarim, cilt 1, s. 34)*

... Kutsal yer için **güzel kokulu buhuru** tam sana buyurduğum gibi yapsınlar. (Mısır'dan Çıkış, 31:11)

Rab'bin kendisine buyurduğu gibi **üzerinde güzel kokulu buhur yaktı**. (Mısır'dan Çıkış, 40:27)

Güzel koku ve buhur canı ferahlatır... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:9)

Harun her sabah kandillerin bakımını yaparken **sunağın üzerinde güzel kokulu buhur yakacak.** Akşamüstü kandilleri yakarken **yine buhur yakacak**. Böylece huzurumda **kuşaklar boyunca sürekli buhur yanacak**... (Mısır'dan Çıkış, 30:7-9)

Huzurumdaki mayasız ekmek sepetinden bir somun, yağlı pide ve yufka al, hepsini Harun'la oğullarının eline ver. Bunları Benim huzurumda sallamalık sunu olarak salla, sonra ellerinden alıp sunakta yakmalık sunuyla birlikte **Beni hoşnut eden koku olarak yak.** Bu, Rab için yakılan sunudur. (Mısır'dan Çıkış, 29:23-25)

Rab Musa'ya şöyle dedi: "... Söyle, Bana armağan getirsinler. Gönülden veren herkesin armağanını alın… Kandil için zeytinyağı, **mesh yağıyla güzel kokulu buhur için baharat.** (Mısır'dan Çıkış, 25:2, 6)

Mescitlerin temizliği:

*Sıcak bir günde iş sahipleri ve işçiler iş elbiseleriyle camiye gelmişler, cami de küçük olduğu için hava ağırlaşmış ve rahatsız edici olmuştu. Bunun üzerine Resul-i Ekrem (sav); "**Yıkanarak gelmiş olsaydınız daha iyi olurdu**." buyurmuşlardır. Ondan sonra da Cuma günleri **yıkanmak sünnet olmuştur**. (M. Asım Koksal, İslam Tarihi, XI, 162 vd.)*

*Resulullah (sav)'in mescidi, muntazam silinip süprülüp **temizlenirdi.** (M. Asım Koksal, İslam Tarihi, XI, 162 vd.)*

Tapınak hizmetinden ayrılmayacak, **Allah'ının tapınağını kirletmeyecek**. Çünkü Allah'ın buyurduğu mesh yağıyla Allah'ına adanmıştır… **Tapınağımı kirletmesin**. Onları kutsal kılan Rab

Benim. Musa Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına bunları anlattı. (Levililer, 21:12, 23-24)

Odaları temizlemeleri için buyruk verdim. Allah tapınağının eşyalarını, tahıl sunularını, günnüğü yine oraya koydurdum. (Nehemya, 13:9)

Rab'bin tapınağını arındırmak için içeri giren kahinler tapınakta buldukları bütün kirli sayılan şeyleri tapınağın avlusuna çıkardılar... (2. Tarihler, 29:16)

Yedinci gün **giysilerinizi yıkayın. Böylece temiz sayılacaksınız. Sonra ordugaha girebilirsiniz.** (Çölde Sayım, 31:24)

Sonra **giysilerini yıkayacak, yıkanacak. Ancak o zaman ordugaha girebilir.** Ama akşama dek kirli sayılacaktır. (Çölde Sayım, 19:7)

Beden temizliğine önem verilmesi:

Müslümanlık temizdir, kirsizdir. Siz de temiz olun, temizlenin, zira cennete temizler girer. *(Tırmizi, İmam Ahmed ve Hakim'den; Huccetü'l İslam İmam Gazali, İhya'u Ulum'id-din, cilt 2, çeviri: Dr. Sıtkı Gülle, Huzur Yayınevi, İstanbul 1998, s. 789)*

*Resulullah (sav) saçını tarardı, bir çok zamanlar su ile düzeltip ve şöyle buyururdu: "**Müminin güzel kokulu olması için su yeterlidir.**" (el-Müstedrek, cilt 1, s. 59; el-Mekarim, cilt 1, s. 76; Kurbu'l-Esnad, s. 45)*

*İbn-i Şube, Tuhefu'l-Ukul kitabında rivayet eder: "**Temizlik***

Naaman'ın görevlileri yanına varıp, "Efendim, peygamber senden daha zor bir şey istemiş olsaydı, yapmaz mıydın?" dediler,

Oysa o sana sadece, **'Yıkan, temizlen'** diyor." (2. Krallar, 5:13)

Sabun otuyla yıkansam, ellerimi kül suyuyla temizlesem. (Eyüp, 9:30)

Yıkanıp temizlenin, kötülük yaptığınızı gözüm görmesin, kötülük etmekten vazgeçin. (Yeşaya, 1:16)

Yıkanmak için tunç bir kazan yap. Ayaklığı da tunçtan olacak. Buluşma Çadırı ile sunağın arasına koyup içine su doldur. (Mısır'dan Çıkış, 30:18)

Çekilin, çekilin, oradan çıkın, **murdara dokunmayın. Oradan çıkıp temizlenin…** (Yeşaya, 52:11)

… **Dişleri sütten beyaz** olacak. (Yaratılış, 49:12)

Saç ve giyimde bakım:

Hz. Aişe (ra) validemiz anlatıyor: "Resul-i Ekrem (sas) saçlarını tarayıp yağladığında..." (Et-Tirmizi İmam Ebu İ'sa Muhammed, Şemail-i Şerife, cilt 1, Hilal Yayınları, Ankara, 1976, s. 58)

*Tabersi, Mekarimu'l-Ahlak kitabında rivayet etmiştir: Resulullah (sav) "Mederi" adında **özel bir tarak ile saçını tarardı... Çoğu zaman, saçını günde iki kez tarardı.**" Yine rivayet etmiştir ki; "Saçını taradıktan sonra tarağını döşeğinin altına bırakırdı." (Tabersi Mekarimu'l-Ahlak, cilt 1, s. 34)*

*Bir gün Peygamber (sav) sahabelerinin yanına çıkacağı zaman küpteki suya bakarak sarığını ve sakalını düzeltti ve şöyle dedi: "**Allah kardeşlerinin yanlarına çıkarken kulunun kardeşleri için süslenmesini sever.**" (İbn Adiyye el-Kamil; Huccetü'l İslam İmam Gazali, İhya'u Ulum'id-din, 3. cilt, çeviri: Dr. Sıtkı Gülle, Huzur Yayınevi, İstanbul 1998, s. 679)*

*Peygamber Efendimiz (sav)'in torunu Hz. Hasan, onun giyim konusu hakkındaki görüşünü şöyle ifade etmiştir: "Peygamber Efendimiz (sav) bize **elde ettiğinizin en iyisini giymemizi** ve bulabildiğimiz en hoş kokuları sürmemizi emrederdi." (3131 Buhari, et-Tarih'ul-Kebir, cilt 1, 382, n:1222)*

Kahinler başlarını tıraş etmeyecek, saçlarını uzatmayacaklar. Ancak **saçlarını** kesip **düzeltecekler**. (Hezekiel, 44:20)

Sonra Musa Harun'la oğulları Elazar'la İtamar'a, **"Saçlarınızı dağıtmayın, giysilerinizi yırtmayın"** dedi… (Levililer, 10:6)

Öbür kahinler arasından başına mesh yağı dökülen ve **özel giysiler giymek** üzere atanan başkahin, s**açlarını dağıtmayacak**, giysilerini yırtmayacak. (Levililer:21:10)

... **Giysilerin** ince ketenden, **pahalı, işlemeli kumaştandı**... (Hezekiel, 16:13)

Harun'la oğulları için ince ketenden **ustaca dokunmuş** mintanlar, sarıklar, **süslü** başlıklar, ince keten çamaşırlar, **lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş** ince ketenden **nakışlı kuşak yaptılar**; tıpkı Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibi. (Mısır'dan Çıkış, 39:27-29)

Saçları ve başı yağlamak:

Resulullah (sav) ***bir çok farklı yağ ile bedenini yağlar****, yağlama esnasında sakalından* ***önce başını yağlar*** *ve şöyle buyururdu: "Baş sakaldan öncedir." (el-Mekarim, cilt 1, s. 33)*

Mübarek en çok menekşe çiçeği yağı ile ***bedenini yağlar*** *ve şöyle buyururdu: "Bu yağların en iyisidir." (el-Mekarim, cilt 1, s. 33)*

Peygamberimiz (sav) yağ sürmek istediği zaman, önce kaşlarına sonra bıyığına daha sonra burnunun içine götürerek koklar ve sonunda ***mübarek başına sürerdi****. (Tabersi Mekarimu'l-Ahlak, cilt 1, s. 34)*

Harun'u kutsal kılmak için **başına yağ dökerek** meshetti. (Levililer, 8:12)

Başa sürülen değerli yağ gibi; sakaldan, Harun'un sakalından; kaftanının yakasına dek inen yağ gibi. (Mezmurlar, 133:2)

Düşmanlarımın önünde Bana sofra kurarsın; **başıma yağ sürersin**... (Mezmurlar, 23:5)

Doğru insan bana vursa, iyilik sayılır; azarlasa, **başa sürülen yağ gibidir**; başım reddetmez onu. Çünkü duam hep kötülere karşıdır. (Mezmurlar, 141:5)

Tevrat'ta Dikkat Çekilen Yiyecek ve İçecekler

Çorba:

Mekarim kitabında rivayet edilmiştir: "Resulullah (sav) ***bir çok zaman helim (bulgur, et ve suyla yapılan bir çeşit çorba) yerdi.*** *Bazen de* ***sahur yemeği için helimi*** *seçerdi." (el-Mekarim, cilt 1, s. 30)*

"Hazreti Peygamberin katık olarak ***yediği yemekler****in bir kısmı şöyle sıralanabilir: Koyunun ön kolu ve sırt eti, pirzola, kebap, tavuk, toy kuşu,* ***et çorbası****, tirit, kabak, zeytinyağı, çökelek, kavun, helva, bal, hurma, pazı, anber balığı…" (Ebu Davud, III, 496-497, n: 3840; Nesai, VII, 207-209; Prof. Dr. Ali Yardım, Peygamberimizin Şemaili, Damla Yayınevi, 3. baskı, İstanbul, 1998, s. 219)*

… Elişa bir peygamber topluluğuyla otururken uşağına, "Büyük tencereyi ateşe koy, **peygamberlere çorba pişir**." dedi. (2. Krallar, 4:38)

Bir gün Yakup **çorba pişirirken,** Esav avdan geldi... (Yaratılış, 25:29)

Et:

*Hazretin nezdinde **en iyi yiyecek et idi**. Sulu yemek şeklinde yerdi... Avlanmış hayvanın **etinden yerdi**… **Koyun etinden, omuz, but, ve bilek kısımlarını severdi**. (el-Menakib, cilt 1, s.145; ed-Daaim, cilt 2, s. 207)*

*Mekarim kitabında Resulullah (saa)'ten rivayet edilmiştir: … **Hazretin en çok sevdiği yiyecek et idi**… Sofradaki yiyecekler arasından ona uzanırdı, **tavuk eti ve diğer sahra, kır hayvanlarının, kuşların etini yerdi**... (el-Mekarim değişik yerlerde zikretmiştir, s. 26-29-30-31; el-Mehasin, s. 433-459; el-Hisâl; el-Kâfî; el-Müstedrek; ed-Daaim, cilt 2, s. 113)*

*“Hazreti Peygamberin katık olarak yediği yemeklerin bir kısmı şöyle sıralanabilir: **Koyunun ön kolu ve sırt eti, pirzola, kebap, tavuk, toy kuşu, et çorbası, tirit**, kabak, zeytinyağı, çökelek, kavun, helva, bal, hurma, pazı, anber balığı…” (Ebu Davud, III, 496-497, n: 3840; Nesai, VII, 207-209; Prof. Dr. Ali Yardım, Peygamberimizin Şemaili, Damla Yayınevi, 3. baskı, İstanbul, 1998, s. 219)*

*“**En çok hoşlandığı yiyecek etti**.” (Ebbuşeyh, Huccetü'l İslam İmam Gazali, İhya'u Ulum'id-din, cilt 2, çeviri: Dr. Sıtkı Gülle, Huzur Yayınevi, İstanbul 1998, s. 803)*

Yakup, "Ben ilk oğlun Esav'ım" diye karşılık verdi, "**Söylediğini yaptım**. Lütfen kalk, otur da **getirdiğim av etini ye**. Öyle ki, beni mübarek kılasın." (Yaratılış, 27:19)

Sonra Musa, "**Akşam size yemek için et**, sabah da dilediğiniz kadar ekmek verilince, Rab'bin görkemini göreceksiniz." dedi... (Mısır'dan Çıkış, 16:8)

İshak, "Oğlum, **av etini getir yiyeyim** de seni mübarek kılayım." dedi... (Yaratılış, 27:25)

Esav da **lezzetli bir yemek yaparak** babasına götürdü. Ona, "Baba, kalk, **getirdiğim av etini ye.**" dedi, "Öyle ki, beni mübarek kılabilesin." (Yaratılış, 27:31)

Onlara de ki, "Akşamüstü **et yiyeceksiniz**, sabah da ekmekle karnınızı doyuracaksınız. O zaman bileceksiniz ki, Allah'ınız Rab Benim." (Mısır'dan Çıkış, 16:12)

Hurma:

Mekarim kitabında şöyle rivayet edilmiştir: "... Oruç tuttuğu zamanlar ***'taze hurma'****nın olduğu döneme denk gelirse, sadece onunla iftar ederdi...* ***Mübareğin yemeği çoğunlukla hurma*** *ve su* ***idi****." (el-Mekarim değişik yerlerde zikretmiştir, s. 26-29-30-31; el-Mehasin, s. 433-459; el-Hisal; el-Kafi; el-Müstedrek; ed-Daaim, cilt 2, s. 113)*

"Hurmalardan Acve hurmasını severdi." *(Ebuşşeyh, Huccetü'l İslam İmam Gazali, İhya'u Ulum'id-din, cilt 2, çeviri: Dr. Sıtkı Gülle, Huzur Yayınevi, İstanbul 1998, s. 803)*

Hz. Aişe (ra) ek olarak şunları bildirmiştir: "Kavun, karpuzu, ***yaş hurma ile yerlerdi.****" (G. Ahmed Ziyaüddin, Ramuz El Hadis, cilt 2, Gonca Yayınevi, İstanbul, 1997, 552/5)*

*Hz. Cabir (ra)'den: "****Taze hurma*** *ve kavun* ***çok yerlerdi ve 'bunlar güzel meyvedir' derlerdi."*** *(G. Ahmed Ziyaüddin, Ramuz El Hadis, cilt 2, Gonca Yayınevi, İstanbul, 1997, 549/1)*

Sonra Elim'e gittiler. Orada on iki su kaynağı, yetmiş **hurma ağacı** vardı. Su kıyısında konakladılar. (Mısır'dan Çıkış, 15:27)

Davut... Ardından kadın erkek herkese... birer somun ekmekle **birer hurma** ve üzüm pestili dağıttı. Sonra herkes evine döndü. (2. Samuel, 6:17, 19)

İlk gün meyve ağaçlarının güzel meyvelerini, **hurma dallarını**, sık yapraklı ağaç dallarını, vadi kavaklarını **toplayıp** Allah'ınız Rab'bin önünde yedi gün şenlik yapacaksınız. (Levililer, 23:40)

Ekmek:

*Ebu Hâzım anlatıyor: "Resullullah zamanında ashabın eleği var mıydı?" dedim. "Aleyhissalâtu vesselâm vefat edinceye kadar elek görmedim" dedi. "Öyleyse elenmemiş **arpa ekmeğini** nasıl yiyordunuz?" dedim. "Biz onu üflerdik, içindeki kepekten uçan uçardı. **Kalan (kepek)leri de su ile yumuşatıp yoğururduk.**" cevabını verdi." (Kütüb-i Sitte, no: 6945)*

*Ummi Eymen (ra)'nın anlattığına göre:… Aleyhissalatu vesselam da: "**Su eleyip ayırdığın kepeği, öbürüne (un kısmına) geri kat, sonra yoğur (ve ekmek yap)**" buyurmuştur." (Kütüb-i Sitte, no: 6946)*

*Hz. Enes (ra) anlatıyor:… "Resulullah aleyhissalatu vesselam **'besi' yemeği** yedi ve sert elbise giydi." (Enes'in ravisi) Hasen'e soruldu: "'Besi' dediğin yemek nedir?" O şu cevabı verdi: "**Arpanın iri öğütülmüşüdür**, ağızdaki lokmayı kişi, ancak bir yudum su ile yutabilirdi." (Kütüb-i Sitte, no: 949)*

*Ibnu Abbas (ra) anlatıyor: "Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm'in en çok sevdiği yiyecek **ekmekten yapılan** tirit ve hays (Arapların meşhur bir yemeği)'tan yapılan tirit idi." (Ebu Davud, Et'ime 23, (3783))*

Süleyman'ın sarayının bir günlük yiyecek gereksinimi şunlardı: **Otuz kor ince, altmış kor kepekli un;** onu ahırda, yirmisi çayırda yetiştirilmiş sığır ve yüz koyun; ayrıca geyikler, ceylanlar, karacalar ve semiz kuşlar. (1. Krallar, 4:22-23)

Sonra Musa, "Akşam size yemek için et, sabah da **dilediğiniz kadar ekmek verilince,** Rab'bin görkemini göreceksiniz." dedi... (Mısır'dan Çıkış, 16:8)

Huzurumdaki **mayasız ekmek sepetinden bir somun**, yağlı pide ve yufka al, hepsini Harun'la oğullarının eline ver. (Mısır'dan Çıkış, 29:23)

Onlara de ki, "Akşamüstü et yiyeceksiniz, sabah da **ekmekle karnınızı doyuracaksınız**. O zaman bileceksiniz ki, Allah'ınız Rab Benim." (Mısır'dan Çıkış, 16:12)

Rab'bin söylediklerini yapan İlyas… dereden su içiyor… et ve **ekmekle besleniyordu**. (1. Krallar, 17:5-6)

Ama Lut çok diretti. Sonunda onunla birlikte evine gittiler. Lut onlara yemek hazırladı, **mayasız ekmek pişirdi**. Yediler. (Yaratılış, 19:3)

Buğday, arpa, bakla, mercimek, darı, kızıl buğday al, bir kaba koy. **Bunlardan kendine ekmek yap**. Bir yanına uzanacağın üç yüz doksan gün boyunca **bu ekmekten yiyeceksin**. Her gün belirli zamanda yemen için yirmi şekel ekmek tartacaksın. (Hezekiel, 4:9-10)

Musa Harun'a ve sağ kalan oğulları Elazar'la İtamar'a şöyle dedi: "Rab için yakılan sunulardan artan tahıl sunusunu alın, mayasız **ekmek yapıp sunağın yanında yiyin. Çünkü çok kutsaldır**. (Levililer, 10:12)

Rab'be şükretmek için, esenlik sunusunu **mayalı ekmek pideleriyle** birlikte sunacak. (Levililer, 7:13)

Pekmez ve üzüm:

*İbn-i 'Ömer'den rivayettir; sordular ki: "**Üzüm özü** nasıldır?" Dedi ki: **"Sen iç**." Öz dedikleri şudur: **Üzüm şırasını kaynatırlar**, üç paydan iki payı gider, bir payı kalır. (Önder Çağıran, Tıbbi Nebevi, 1. baskı, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1996)*

*Ümeyyi İbni Zeyd anlatır: "Peygamber salla'llahü 'aleyhi ve sellem **yemişlerden üzümle** kavunu **severdi**." (Önder Çağıran, Tıbbi Nebevi, 1. baskı, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1996)*

Kurallarıma göre yaşar, buyruklarımı dikkatle yerine getirirseniz, yağmurları zamanında yağdıracağım. Toprak ürün, ağaçlar meyve verecek. Bağbozumuna kadar harman dövecek, ekim zamanına kadar **bağlarınızdan üzüm toplayacaksınız. Bol bol yiyecek**, ülkenizde güvenlik içinde yaşayacaksınız. (Levililer, 26:3-5)

Allah'ınız Rab sizi verimli bir ülkeye götürüyor. Öyle bir ülke ki, ırmakları, pınarları, derelerden tepelerden çıkan su kaynakları vardır; buğdayı, arpası, **üzümü**, inciri, narı, zeytinyağı, balı vardır. (Yasa'nın Tekrarı, 8:7-8)

Eşkol Vadisi'ne varınca, üzerinde **bir salkım üzüm olan bir asma dalı kestiler**. Adamlardan ikisi dalı bir sırıkta taşıdılar. Yanlarına nar, incir de aldılar. (Çölde Sayım, 13:23)

Bal:

*Hayseme bin Esved Abdu'llah'tan anlatır: "Peygamber aleyhi's-selâm buyurdu ki: 'Kur'ân'dan ve de **baldan şifâ edinin.**'" (Önder Çağıran, Tıbbi Nebevi, 1. baskı, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1996)*

*"Tatlı ve **balı severlerdi**." (G. Ahmed Ziyaüddin, Ramuz El Hadis, cilt 2, Gonca Yayınevi, İstanbul, 1997, 552/11)*

*"Peygamber Efendimiz (sav) **bal şerbeti**, hurma ve kuru üzüm şırası gibi içecekleri severlerdi." (Arızat'ül Ahzevi Şerhu Sünen'it Tirmizi, VIII, 89-90, Prof. Dr. Ali Yardım, Peygamberimizin Şemaili, Damla Yayınevi, 3. baskı, İstanbul, 1998, s. 255)*

*"Şerbetlerin içinde **en çok bal şerbetini severdi**." (G. Ahmed Ziyaüddin, Ramuz El Hadis, cilt 2, Gonca Yayınevi, İstanbul, 1997, 521/17)*

Bunun üzerine İsrail, "Öyleyse gidin." dedi. **"**Yalnız, torbalarınıza **bu ülkenin en iyi ürünlerinden** biraz pelesenk, biraz **bal,** kitre, laden, fıstık, badem koyun, Mısır'ın yöneticisine armağan olarak götürün." (Yaratılış, 43:11)

... Ayrıca Davut'la yanındakilerin yemesi için buğday, arpa, un, kavrulmuş buğday, bakla, mercimek, **bal,** tereyağı, inek peyniri ve koyun da **getirdiler**. "Halk kırda yorulmuştur, aç ve susuzdur" diye düşünmüşlerdi. (2. Samuel, 17:28-29)

... O ülkeden çıkarıp **geniş ve verimli topraklara, süt ve bal akan ülkeye**... götüreceğim. (Mısır'dan Çıkış, 3:8)

... Zeytinyağı, **bal** ve bütün tarla ürünlerinden **bol bol verdiler**. Bunun yanı sıra herşeyin ondalığını da bol bol getirdiler. (2. Tarihler, 31:5)

Süt:

"... *Allah bir kimseye bir miktar süt içirdiği zaman da o kimse,* ***'Allah'ım bize bu sütü bereketli kıl ve bize daha çok süt ver'*** *diye dua etsin. Çünkü* ***yiyeceğin ve içeceğin yerini tutan sütten başka bir şeyi bilmiyorum****." (Haydar Hatipoğlu, Sünen-i İbni Mace Tercemesi ve Şerhi, Kahraman Yayınları, cilt 9, İstanbul 1983, s. 75)*

"İçilecek şeylerde ***en çok sütü severlerdi****." (G. Ahmed Ziyaüddin, Ramuz El Hadis, cilt 2, Gonca Yayınevi, İstanbul, 1997, 521/18)*

Sisera su istedi, Yael ona **süt verdi**. (Hakimler, 5:25)

... Yael **süt tulumunu açıp ona içirdikten sonra** üzerini yine örttü. (Hakimler, 4:19)

... Kendileri için **seçtiğim en güzel ülkeye, süt** ve bal **akan ülkeye**... (Hezekiel, 20:6)

Nar:

Mekarim kitabında Resulullah (saa)'ten rivayet edilmiştir: Hazretin ***en sevdiği meyveler*** *kavun ve* ***nar idi****... **Bir çok zamanlar narı tane tane yerdi**." (el-Mekarim değişik yerlerde zikretmiştir, s. 26-29-30-31; el-Mehasin, s. 433-459; el-Hisal; el-Kafi; el-Müstedrek; ed-Daaim, cilt 2, s. 113)*

Kuleyni Ömer b. Eban-ı Kuleyni'nin şöyle dediğini rivayet eder: İmam Bakır ve İmam Sadık (a.s.)'ın şöyle buyurduklarını duydum: "Resulullah (saa) yeryüzündeki ***meyveler arasında en çok narı severdi****." (el-Emâli, cilt 2, s. 294; Emali-i Müfid, s. 114; el-Mekarim, cilt 1, s. 176; el-Kâfî, cilt 2, s. 138 ve cilt 8, s. 168)*

Eşkol Vadisi'ne varınca, üzerinde bir salkım üzüm olan bir asma dalı kestiler. Adamlardan ikisi dalı bir sırıkta taşıdılar. **Yanlarına nar,** incir de **aldılar**. (Çölde Sayım, 13:23)

Ambarda hiç tohum kaldı mı? Asma, incir, **nar**, zeytin ağaçları bugüne dek ürün verdi mi? "Bugünden başlayarak üzerinize bereket yağdıracağım." (Hagay, 2:19)

Zeytinyağı:

"Zeytinyağını yiyiniz ve kullanınız. Çünkü bu yağ mübarektir." (Haydar Hatipoğlu, Sünen-i İbni Mace Tercemesi ve Şerhi, Kahraman Yayınları, cilt 9, İstanbul 1983, s. 73)

... İnce unla, balla, **zeytinyağıyla beslendin**. Gitgide güzelleştin, krallığa yaraştın. (Hezekiel, 16:13)

Bana kahinlik edebilmeleri için, Harun'la oğullarını kutsal kılmak üzere şunları yap: Bir boğa ile iki kusursuz koç al. İnce buğday unundan mayasız ekmek, **zeytinyağıyla yoğrulmuş** mayasız pi-

deler, **üzerine yağ sürülmüş** mayasız yufkalar yap. (Mısır'dan Çıkış, 29:1-2)

Eğer adam sunusunu Rab'be şükretmek için sunuyorsa, sunusunun yanı sıra **zeytinyağıyla yoğrulmuş** mayasız pideler, **üzerine zeytinyağı sürülmüş** mayasız yufkalar ve iyice karıştırılmış ince undan yağla yoğrulmuş mayasız pideler de sunacak. (Levililer, 7:12)

Eğer sunu saçda pişirilmiş tahıl sunusu ise, **zeytinyağıyla yoğrulmuş** mayasız ince undan yapılmalı. Onu sunarken parçalara ayırıp **üzerine zeytinyağı dökeceksin**. Bu tahıl sunusudur. Eğer sunu tavada pişirilmiş tahıl sunusu ise, ince un ve **zeytinyağıyla yoğrulmuş olmalı**. (Levililer, 2:5-7)

Tevrat'ta Peygamberimiz (sav)'in Sünnetine Uygun Diğer Uygulamalar

Akik taşının kullanılması:

*"Hz. Peygamber (sav) komşu devlet hükümdarlarına göndermiş olduğu mektupların altını mühürlemek gayesiyle üzerinde üç satırda "Muhammed Resulullah" yazılı bir mühür kullanmaktaydı. Yazı **akik taşı üzerine işlenmiş** olup mührün maddesi gümüştendi. Yüzük şeklinde olup Peygamberimiz (sav) onu parmağına takıyordu. Yazdırdığı resmi evrakı mühürlemek için parmağından çıkarır, mühürledikten sonra tekrar takardı." (Gazali, İhyau'l-Ulum)*

Efod gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden usta işi bir göğüslük yaptılar. Dört köşe, eni ve boyu birer karıştı, ikiye katlanmıştı. Üzerine dört sıra taş yuvası kaktılar. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; ikinci sırada

firuze, laciverttaşı, **aytaşı (beyaz akik)**; üçüncü sırada gökyakut, **agat (akik)**, ametist; dördüncü sırada sarı yakut, **oniks (siyah akik)**, yeşim vardı. Taşlar altın yuvalara kakılmıştı… Öyle ki, göğüslük efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarısında kalsın ve efoddan ayrılmasın. **Tıpkı Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar**. (Mısır'dan Çıkış, 39:8-13, 21)

Usta işi bir karar göğüslüğü yap. Onu da efod gibi, altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yap. Dört köşe, eni ve boyu birer karış olacak; ikiye katlanacak. Üzerine dört sıra taş yuvası kak. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; ikinci sırada firuze, laciverttaşı, **aytaşı (beyaz akik)**; üçüncü sırada gökyakut, **agat (akik)**, ametist; dördüncü sırada sarı yakut, **oniks (siyah akik)** ve yeşim olacak. Taşlar altın yuvalara kakılacak… İki altın halka daha yap; efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişe yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarısına tak. (Mısır'dan Çıkış, 28:15-20, 27)

Mühür yüzüğünün kullanılması:

*Enes b. Malik (ra) anlatıyor: "Peygamber Efendimiz (sav)'in Mühr-i Şerifleri (şerefli, mübarek mühür) gümüşten yapılmıştı. Kaşı ise Habeş taşındandı. Resulullah Efendimiz (sav) yabancı devlet reislerine mektup yazmak isteyince, **bir mühür yüzük yapılmasını buyurdu**. Peygamber Efendimiz (sav)'in **parmağındaki yüzüğün** parıltısı hala gözümün önünde duruyor. Peygamber Efendimiz (sav)'in Mühr-i Şeriflerinin kaşına, üç satır halinde, "Muhammed Resulullah" ibaresi kazınmıştı. Birinci satırda "Muhammed", ikinci satırda "Resul", üçüncü satırda da "Allah" kelimeleri yer alıyordu. (Et-Tirmizi İmam Ebu İ'sa Muhammed, Şemail-i Şerife, cilt 1, Hilal Yayınları, Ankara, 1976, s. 114-117)*

Bir taş getirip çukurun ağzına koydular. Daniel'le ilgili hiçbir şey değiştirilmesin diye kral hem **kendi mühür yüzüğüyle**, hem s**oyluların mühür yüzükleriyle** taşı mühürledi. (Daniel, 6:17)

Bunun üzerine kral **mühür yüzüğünü** parmağından çıkartıp... Haman'a verdi... adını ve **yüzüğünün mührünü** taşıyordu. (Ester, 3:10, 12)

Ama kral adına yazılmış ve onun **yüzüğüyle mühürlenmiş** yazıyı kimse geçersiz kılamaz... siz yazın ve kralın **yüzüğüyle mühürleyin**. (Ester, 8:8)

KURAN VE TEVRAT'TAKİ BENZER İFADELERİN BİR KISMI

Herşeyin bir Kitap'ta yazılı olması:

TEVRAT: Gizli yerde yaratıldığımda, yerin derinliklerinde örüldüğümde, bedenim Sen'den gizli değildi. Henüz döl yatağındayken Gözlerin gördü beni; bana ayrılan günlerin hiçbiri gelmeden, hepsi Senin kitabına yazılmıştı. (Mezmurlar, 139:16)

KURAN: *Senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve sizin işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, ona (iyice) daldığınızda, biz sizin üzerinizde şahidler durmuş olmayalım. Yerde ve gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey Rabbinden uzakta (saklı) kalmaz. Bunun daha küçüğü de, daha büyüğü de yoktur ki, apaçık bir kitapta (kayıtlı) olmasın. (Yunus Suresi, 61)*

Allah'ın heryerde iman edenlerle beraber olması:

TEVRAT: "Sana güçlü ve yürekli ol demedim mi? Korkma, yılma. Çünkü Allah'ın Rab gideceğin her yerde seninle birlikte olacak." (Yeşu, 1:9)

KURAN: ***Dedi ki: "Korkmayın, çünkü Ben sizinle birlikteyim; işitiyorum ve görüyorum." (Taha Suresi, 46)***

İman edenlerin sayısı az da olsa, her zaman galip gelmeleri:

TEVRAT: Kûşlularla Luvlular, çok sayıda savaş arabaları, atlılarıyla büyük bir ordu değil miydiler? Ama sen Rab'be güvendin, O da onları eline teslim etti. (2. Tarihler, 16:8)

KURAN: **...** ***Nice küçük topluluk, daha çok olan bir topluluğa Allah'ın izniyle galib gelmiştir; Allah sabredenlerle beraberdir. (Bakara Suresi, 249)***

Bin yıllık sürenin Allah Katında bir gün gibi olması:

TEVRAT: Çünkü Senin gözünde bin yıl, aslında geçmiş bir gün, dün gibi, bir gece nöbeti gibidir. (Mezmurlar, 90:4)

KURAN: ... ***Gerçekten, Rabbinin Katında bir gün, sizin saymakta olduklarınızdan bin yıl gibidir. (Hac Suresi, 47)***

Günahkarların simalarından tanınması:

TEVRAT: Yüzlerindeki ifade onlara karşı tanıklık ediyor. Sodom gibi günahlarını açıkça söylüyor, gizlemiyorlar. Vay onların haline! Çünkü bu felaketi başlarına kendileri getirdiler. (Yeşaya, 3:9)

KURAN: ***(Çünkü o gün) Suçlu-günahkarlar, simalarından tanınır da alınlarından ve ayaklarından yakalanırlar. (Rahman Suresi, 41)***

İnsanın imtihan olması:

TEVRAT: Ben Rab, herkesi davranışlarına, yaptıklarının sonucuna göre ödüllendirmek için yüreği yoklar, düşünceyi denerim. (Yeremya, 17:10)

KURAN: ... ***Biz sizi, şerle de, hayırla da deneyerek imtihan ediyoruz ve siz Biz'e döndürüleceksiniz. (Enbiya Suresi, 35)***

İnkar edenlerin gönderilen elçilerle alay etmeleri:

TEVRAT: Ama onlar Allah'ın elçileriyle alay ederek sözlerini küçümsediler, peygamberlerini aşağıladılar... (2. Krallar, 36: 16)

KURAN: ***Andolsun, senden önce geçmiş topluluklara da elçiler gönderdik. Onlara herhangi bir elçi gelmeye görsün, mutlaka onunla alay ederlerdi. (Hicr Suresi, 11)***

Allah'ın iman edenlere yakınlığı, dualara icabet etmesi:

TEVRAT: Rab Kendisi'ne yakaran, içtenlikle yakaran herkese yakındır. Dileğini yerine getirir. Kendisi'nden korkanların, feryatlarını işitir, onları kurtarır. Rab korur Kendisi'ni seven herkesi... (Mezmurlar, 145:18-20)

KURAN: ***Kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da Benim çağrıma cevap versinler ve Bana iman etsinler. Umulur ki irşad (doğru yolu bulmuş) olurlar. (Bakara Suresi, 186)***

İnsanın asıl görevinin, Allah'a kulluk olması:

TEVRAT: ... Allah'tan kork ve O'nun emirlerini tut; çünkü insanın bütün vazifesi budur. (Vaiz, 12:13)

KURAN: ***Ben, cinleri ve insanları yalnızca Bana ibadet etsinler diye yarattım. (Zariyat Suresi, 56)***

Kalplerin katılaşması:

TEVRAT: Kutsal Yasa'yı ve herşeye egemen Rab'bin kendi Ruhu'yla gönderdiği, önceki peygamberler aracılığıyla ilettiği sözleri dinlememek için yüreklerini taş gibi sertleştirdiler. Bu yüzden herşeye egemen Rab onlara çok gazaplandı. (Zekeriya, 7:12)

KURAN: ***Bundan sonra kalpleriniz yine katılaştı; taş gibi, hatta daha katı. Çünkü taşlardan öyleleri vardır ki, onlardan ırmaklar fışkırır, öyleleri vardır ki yarılır, ondan sular çıkar, öyleleri vardır ki Allah korkusuyla yuvarlanır. Allah yaptıklarınızdan gafil (habersiz) değildir. (Bakara Suresi, 74)***

İnkar edenlerin peygamberleri öldürmeleri:

TEVRAT: ... (Halk) söz dinlemedi, Sana başkaldırdı. Yasa'na sırt çevirdiler, Sana dönmeleri için kendilerini uyaran peygamberleri öldürdüler... (Nehemya, 9:26)

KURAN: ***... Allah'tan bir gazaba uğradılar. Bu, kuşkusuz, Allah'ın ayetlerini tanımazlıkları ve peygamberleri haksız yere öldürmelerindendi. (Yine) bu, isyan etmelerinden ve sınırı çiğnemelerindendi. (Bakara Suresi, 61)***

İman edenlerin Allah'ın yarattıkları üzerine derin düşünmeleri:

TEVRAT: (Rab'bin) Yaptıkları üzerinde derin derin düşüneceğim, bütün işlerinin üzerinde dikkatle duracağım. (Mezmurlar, 77:12)

KURAN: ***Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki:) "Rabbimiz, sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek yücesin, bizi ateşin azabından koru." (Al-i İmran Suresi, 191)***

Allah'ın hükümlerini kimsenin değiştirememesi:

TEVRAT: Allah'ın yaptığı herşeyin sonsuza dek süreceğini biliyorum. Ona ne bir şey eklenebilir ne de ondan bir şey çıkarılabilir... (Vaiz, 3:14)

KURAN: ***Rabbinin sözü, doğruluk bakımından da, adalet bakımından da tastamamdır. O'nun sözlerini değiştirebilecek yoktur. O, işitendir, bilendir. (En'am Suresi, 115)***

Dünyevi zenginlik ahirette kişiye fayda sağlamaz:

TEVRAT: Rab'bin gazap gününde, altınları da gümüşleri de onları kurtaramayacak… Rab ülkede yaşayanların hepsini korkunç bir sona uğratacak. (Sefenya, 1:18)

KURAN: ***Şüphesiz inkar edenler, onların malları da, çocukları da kendilerine Allah'tan (gelecek azaba karşı) hiçbir şey kazandırmaz. Ve onlar ateşin yakıtıdırlar. (Al-i İmran Suresi, 10)***

Allah'ın nimetlerinin sayılamayacak kadar çok olması:

TEVRAT: Ya Rab, Allah'ım, harikaların, düşüncelerin ne çoktur bizim için; Sana eş koşulmaz! Duyurmak, anlatmak istesem yaptıklarını, saymakla bitmez. (Mezmurlar, 40:5)

KURAN: ***Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışacak olursanız, onu bir genelleme yaparak bile sayamazsınız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nahl Suresi, 18)***

Allah'ın dilediğini yüceltip, dilediğini alçaltması:

TEVRAT: Hakim olan ancak Allah'tır, birini alçaltır ve birini yükseltir. (Mezmurlar, 75:7)

KURAN: ***Kendilerini (övgüyle) temize çıkaranları görmedin mi? Hayır; Allah, dilediğini temizleyip yüceltir. Onlar, 'bir hurma çekirdeğindeki iplikçik kadar' bile haksızlığa uğratılmazlar. (Nisa Suresi, 49)***

TEVRAT: O kimini yoksul, kimini varlıklı kılar; kimini alçaltır, kimini yükseltir… Yeryüzünün temelleri Rab'bindir… (1. Samuel, 2:7-8)

KURAN: ***De ki: "Ey mülkün sahibi Allah'ım, dilediğine mülkü verirsin ve dilediğinden mülkü çekip-alırsın, dilediğini aziz kılar, dilediğini alçaltırsın; hayır Senin elindedir. Gerçekten Sen, herşeye güç yetirensin." (Al-i İmran Suresi, 26)***

İnsanların kendi yaptıkları kötülüklerin cezasını çekmeleri:

TEVRAT: Başımıza gelenlere yaptığımız kötülükler ve büyük suçumuz neden oldu. Sen, ey Allah'ımız, bizi hak ettiğimizden daha az cezalandırdın... (Ezra, 9:13)

KURAN: ***Size isabet eden her musibet, (ancak) ellerinizin kazandığı dolayısıyladır. (Allah) Çoğunu da affeder. (Şura Suresi, 30)***

Ahlakı bozuk kişilerin kaş göz hareketleri ile anlaşmaları:

TEVRAT: Ağzında yalanla dolaşan kişi, soysuz ve fesatçıdır. Göz kırpar, bir sürü ayak oyunu, el kol hareketleri yapar. Ahlaksız yüreğinde kötülük tasarlar, çekişmeler yaratır durmadan. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 6:12-14)

KURAN: ***Arkadan çekiştirip duran, kaş göz hareketleriyle alay eden her kişinin vay haline. (Hümeze Suresi, 1)***

İnkar edenlerin gözlerinin ve kulaklarının duyarsızlaşması:

TEVRAT: "Git, bu halka şunu duyur" dedi, "'Duyacak duyacak, ama anlamayacaksınız, bakacak bakacak, ama görmeyeceksiniz!" (Yeşaya, 6:9)

TEVRAT: Rab bana şöyle seslendi: "İnsanoğlu, asi bir halkın arasında yaşıyorsun. Gözleri varken görmüyor, kulakları varken işitmiyorlar. Çünkü bu halk asidir." (Hezekiel, 12:1-3)

KURAN: ***Andolsun, cehennem için cinlerden ve insanlardan çok sayıda kişi yarattık (hazırladık). Kalbleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)***

TEVRAT: Ey sağırlar, işitin, ey körler, bakın da görün!... Pek çok şey gördünüz, ama aldırmıyorsunuz, kulaklarınız açık, ama işitmiyorsunuz. (Yeşaya, 42:18, 20)

KURAN: ***Öyleyse sağır olanlara sen mi dinleteceksin veya kör olan ve açıkça bir sapıklık içinde bulunanı hidayete erdireceksin? (Zuhruf Suresi, 40)***

İman edenlerin kötülüğe iyilikle karşılık vermeleri:

TEVRAT: Düşmanın acıkmışsa doyur, susamışsa su ver. Bunu yapmakla onu utanca boğarsın ve Rab seni ödüllendirir. (Mezmurlar, 25:21-22)

KURAN: ***İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen, en güzel olan bir tarzda (kötülüğü) uzaklaştır; o zaman, (görürsün ki) seninle onun arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost(un) oluvermiştir. (Fussilet Suresi, 34)***

Allah'ın rızık veren olması:

TEVRAT: Herkesin umudu Sen'de, onlara yiyeceklerini zamanında veren Sensin... Bütün canlıları doyurursun dilediklerince. (Mezmur 145:15-16)

KURAN: ***Yeryüzünde hiç bir canlı yoktur ki, rızkı Allah'a ait olmasın. Onun karar (yerleşik) yerini de ve geçici bulunduğu yeri de bilir. (Bunların) Tümü apaçık bir kitapta (yazılı)dır. (Hud Suresi, 6)***

Hiçbir şeyin Allah'tan gizli kalmaması:

TEVRAT: (Allah) Derin ve gizli şeyleri ortaya çıkarır, karanlıkta neler olduğunu bilir, çevresi ışıkla kuşatılmıştır. (Daniel, 2:22)

TEVRAT: Allah her işi, her gizli şeyi yargılayacaktır, ister iyi ister kötü olsun. (Vaiz, 12:14)

TEVRAT: Akılsızlığımı biliyorsun, ey Allah, suçlarım Sen'den gizli değil. (Mezmurlar, 69:5)

KURAN: ***Göklerde, yerde, bu ikisinin arasında ve nemli toprağın altında olanların tümü O'nundur. Sözü açığa vursan da, (gizlesen de birdir). Çünkü şüphesiz O, gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilmektedir. (Taha Suresi, 6-7)***

KURAN: ***"Rabbimiz, şüphesiz Sen, bizim saklı tuttuklarımızı da, açığa vurduklarımızı da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz." (İbrahim Suresi, 38)***

KURAN: ***Sözünüzü ister gizleyin, ister açığa vurun. Şüphesiz O, sinelerin özünde saklı duranı bilendir. (Mülk Suresi, 13)***

Hiç kimse başkasının günahını yüklenemez:

TEVRAT: ... Oğul babasının suçundan sorumlu tutulamaz, baba da oğlunun suçundan sorumlu tutulamaz. Doğru kişi doğruluğunun, kötü kişi kötülüğünün karşılığını alacaktır. (Hezekiel, 18:20)

KURAN: ***Kim hidayete ererse, kendi nefsi için hidayete erer; kim de saparsa kendi aleyhine sapar. Hiç bir günahkar, bir başkasının günah yükünü yüklenmez... (İsra Suresi, 15)***

Allah'a tevekkül etmeyenlerin örneği:

TEVRAT: Allah'ı unutan herkesin sonu böyledir, Allah'sız insanın umudu böyle yok olur. Onun güvendiği şey kırılır, dayanağı ise bir örümcek ağıdır. Örümcek ağına yaslanır, ama ağ çöker, ona tutunur, ama ağ taşımaz. (Eyüp, 8:13-15)

KURAN: ***Allah'ın dışında başka veliler edinenlerin örneği, kendine ev edinen örümcek örneğine benzer. Gerçek şu ki, evlerin en dayanıksız olanı örümcek evidir; bir bilselerdi. (Ankebut Suresi 41***

İyilik veya kötülük yapanlar karşılığını alacaklardır:

TEVRAT: Doğru kişiye iyilik göreceğini söyleyin. Çünkü iyiliklerinin meyvesini yiyecek. Vay kötülerin haline! Kötülük görecek, yaptıklarının karşılığını alacaklar. (Yeşaya 3: 10-11)

KURAN: ***Güzellik yapanlara daha güzeli ve fazlası vardır. Onların yüzlerini ne bir karartı sarar, ne bir zillet, işte onlar cennetin halkıdırlar; orada süresiz kalacaklardır. Kötülükler kazanmış olanlar ise; her bir kötülüğün karşılığı, kendi misliyledir. Bunları bir zillet sarıp kaplar. Onları Allah'tan (kurtaracak) hiçbir koruyucu yok. Onların yüzleri, sanki bir karanlık gecenin parçalarına bürünmüş gibidir. İşte bunlar ateşin halkıdırlar; orada süresiz kalacaklardır.*** *(Yunus Suresi, 26-27)*

Suçlular hemen cezalandırılacak olsaydı, yeryüzünde kimse kalmazdı:

TEVRAT: Derinliklerden Sana sesleniyorum, ya Rab... Ya Rab, Sen suçların hesabını tutsan, kim ayakta kalabilir, ya Rab? (Mezmurlar, 130:1-3)

KURAN: ***Eğer Allah, insanları zulümleri nedeniyle sorguya çekecek olsaydı, onun üstünde (yeryüzünde) canlılardan hiç bir şey bırakmazdı; ancak onları adı konulmuş bir süreye kadar ertelemektedir. Onların ecelleri gelince ne bir saat ertelenebilirler, ne de öne alınabilirler. (Nahl Suresi, 61)***

Allah'ın birliği:

TEVRAT: Sonunda dünyanın bütün ulusları bilsinler ki, tek Allah Rab'dir ve O'ndan başka Allah yoktur. (1. Krallar, 8:60)

KURAN: ***Sizin İlahınız tek bir İlahtır; O'ndan başka İlah yoktur... (Bakara Suresi, 16)***

Allah'ın Esirgeyen, Seven olması:

TEVRAT: ... "Ben Rab'bim" dedi, "Rab, acıyan, lütfeden... sevgisi engin... Binlercesine sevgi gösterir, suçlarını, isyanlarını, günahlarını bağışlarım..." (Mısır'dan Çıkış, 34:6)

TEVRAT: Bütün suçlarını bağışlayan... O'dur... Rab sevecen ve lütfedendir... Sevgisi engindir. (Mezmurlar, 103:3-8)

KURAN: ***"Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O'na tevbe edin. Gerçekten benim Rabbim, esirgeyendir, sevendir." (Hud Suresi, 90)***

KURAN: ***O, çok bağışlayandır, çok sevendir. (Büruc Suresi, 14)***

Allah'ın Kendi yolunda olanları başarıya ulaştırması:

TEVRAT: Allah'ın Rab'bin verdiği görevleri yerine getir. O'nun yollarında yürü... Allah'ın kurallarına, buyruklarına, ilkelerine ve öğütlerine uy ki, yaptığın herşeyde ve gittiğin her yerde başarılı olasın. (1. Krallar, 2: 3)

KURAN: ***Kim Allah'ı, Resulünü ve iman edenleri dost (veli) edinirse, hiç şüphe yok, galip gelecek olanlar, Allah'ın taraftarlarıdır. (Maide Suresi, 56)***

Allah yeri, göğü ve ikisi arasındakileri yaratandır:

TEVRAT: Yeri, göğü, denizi ve içindeki herşeyi yaratan... O'dur. (Mezmurlar, 146:6-7)

KURAN: ***Allah; gökleri, yeri ve ikisi arasında olanları altı günde yarattı, sonra arşa istiva etti. Sizin O'nun dışında bir yardımcınız ve şefaatçiniz yoktur. Yine de öğüt alıp-düşünmeyecek misiniz? (Secde Suresi, 4)***

İman edenlerin Allah'a umutla bağlı olmaları:

TEVRAT: Umudunu Rab'be bağla, güçlü ve yürekli ol; umudunu Rab'be bağla! (Mezmurlar, 27:14)

TEVRAT: Sana umut bağlayan hiç kimse utanca düşmez… Bana gerçek yolunda öncülük et, eğit beni; çünkü beni kurtaran Allah Sen'sin. Bütün gün umudum Sen'de. (Mezmurlar, 25:3-5)

KURAN: ***(Benden onlara) De ki: "Ey kendi aleyhlerinde olmak üzere ölçüyü taşıran kullarım. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin... (Zümer Suresi, 53)***

KURAN: ***Yoksa o, gece saatinde kalkıp da secde ederek ve kıyama durarak gönülden itaat (ibadet) eden, ahiretten sakınan ve Rabbinin rahmetini umud eden (gibi) midir? De ki: "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Şüphesiz, temiz akıl sahipleri öğüt alıp-düşünürler." (Zümer Suresi, 9)***

Kulakları ve gözleri yaratandır:

TEVRAT: İşiten kulağı da gören gözü de Rab yaratmıştır. (Özdeyişler, 20:12)

KURAN: ***O, sizin için kulakları, gözleri ve gönülleri inşa edendir; ne az şükrediyorsunuz. (Müminun Suresi, 78)***

Herşeyin Allah'ın emriyle anında olması:

TEVRAT: ... O söyleyince, herşey var oldu; O buyurunca, herşey belirdi. (Mezmurlar, 33: 9)

KURAN: ***Gökleri ve yeri (bir örnek edinmeksizin) yaratandır. O, bir işin olmasına karar verirse, ona yalnızca "Ol" der, o da hemen oluverir. (Bakara Suresi, 117)***

Hidayet veren (doğru yola erdiren) Allah'tır:

TEVRAT: Yaptığın her işte Rab'bi an, O senin yolunu düze çıkarır. "Bütün yollarında onu tanı, O da senin yollarını doğrultur." (Süleyman'ın Meselleri, 3:6)

KURAN: ***Yolu doğrultmak Allah'a aittir, kimi (yollar) ise eğridir. Eğer o dileseydi, sizin tümünüzü elbette hidayete erdirirdi. (Nahl Suresi, 9)***

Allah, Kendisi'ne sığınılandır:

TEVRAT: Şöyle dedi: "Rab benim gücüm, sığınağım, kurtarıcımdır... Kendisi'ne sığınan herkesin kalkanıdır (koruyucusudur). (2. Samuel, 22:2, 31)

TEVRAT: Rab iyidir, sığınaktır sıkıntı anında. Korur Kendisi'ne sığınanları. (Nahum, 1:7)

KURAN: ***Sana Rabbinin kitabından vahyedileni oku. O'nun sözlerini değiştirici yoktur ve O'nun dışında kesin olarak bir sığınacak (makam) bulamazsın. (Kehf Suresi, 27)***

KURAN: ***De ki: "Muhakkak beni Allah'tan (gelebilecek bir azaba karşı) hiç kimse asla kurtaramaz ve O'nun dışında asla bir sığınak da bulamam." (Cin Suresi, 22)***

Kıyamet günü yeryüzünün düzleşmesi:

TEVRAT: Her vadi yükseltilecek, her dağ, her tepe alçaltılacak. Böylelikle engebeler düzleştirilecek, sarp yerler ovaya dönüştürülecek. O zaman Rab'bin yüceliği görünecek... Bunu söyleyen Rab'dir." (Yeşaya, 40:4-5)

KURAN: ***Dağları yürüteceğimiz gün, yeri çırılçıplak (dümdüz olmuş) görürsün; onları birarada toplamışız da, içlerinden hiçbirini dışarda bırakmamışızdır. (Kehf Suresi, 47)***

Yaşatan ve öldüren Allah'tır:

TEVRAT: Artık anlayın ki, Ben, evet Ben O'yum, Ben'den başka Allah yoktur! Öldüren de, yaşatan da, yaralayan da, iyileştiren de Benim... (Yasa'nın Tekrarı, 32:39)

TEVRAT: Rab öldürür de diriltir de... (2. Samuel, 2: 6)

KURAN: ***O, yaşatan ve öldürendir; gece ile gündüzün aykırılığı (veya ardarda gelişi) da O'nun (kanunu)dur. Yine de aklınızı kullanmayacak mısınız? (Müminun Suresi, 80)***

KURAN: ***Doğrusu, öldüren ve dirilten O'dur. (Necm Suresi, 44)***

Allah'ın bütün canlıları insanlara nimet olarak vermesi:

TEVRAT: İşte yeryüzünde tohum veren her otu, tohumu meyvesinde bulunan her meyve ağacını size veriyorum. Bunlar size yiyecek olacak. (Yaratılış, 1:29)

TEVRAT: Bütün canlılar size yiyecek olacak. Yeşil bitkiler gibi, hepsini size veriyorum. (Yaratılış, 9:3)

KURAN: ***Ve hayvanları da yarattı; sizin için onlarda ısınma ve yararlar vardır ve onlardan yemektesiniz. (Nahl Suresi, 5)***

KURAN: ***Yerde sizin için üretip-türettiği çeşitli renklerdekileri de (faydanıza verdi). Şüphesiz bunda, öğüt alıp düşünen bir topluluk için ayetler vardır. Denizi de sizin emrinize veren O'dur, ondan taze et yemektesiniz... (Nahl Suresi, 13-14)***

Allah'ın dilediğini yüceltip, dilediğini alçaltması; dilediğine mülk vermesi:

TEVRAT: Hakim olan ancak Allah'tır, birini alçaltır ve birini yükseltir. (Mezmurlar, 75:7)

TEVRAT: O kimini yoksul, kimini varlıklı kılar; kimini alçaltır, kimini yükseltir. Yeryüzünün temelleri Rab'bindir. (1. Samuel, 2:7-8)

KURAN: ***De ki: "Ey mülkün sahibi Allah'ım, dilediğine mülkü verirsin ve dilediğinden mülkü çekip-alırsın, dilediğini aziz kılar, dilediğini alçaltırsın; hayır Senin elindedir. Gerçekten Sen, herşeye güç yetirensin." (Al-i İmran Suresi, 26)***

KURAN: ***Kendilerini (övgüyle) temize çıkaranları görmedin mi? Hayır; Allah, dilediğini temizleyip yüceltir. Onlar, 'bir hurma çekirdeğindeki iplikçik kadar' bile haksızlığa uğratılmazlar. (Nisa Suresi, 49)***

İman edenlerin Allah'tan başka kimseden korkmamaları:

TEVRAT: Kuvvetli olun ve yürekli olun, korkmayın ve onların yüzlerinden yılmayın, çünkü seninle beraber yürüyen (sana destek olan) Allah'ın Rab'dir, seni boşa çıkarmaz ve seni bırakmaz. (Yasa'nın Tekrarı, 31:6)

TEVRAT: ... Ve senin önünde yürüyen (sana yol gösteren) Rab'dir. O seninle olacak, seni boşa çıkarmaz ve seni bırakmaz, korkma ve yılgınlığa düşme. (Tensiye 31:8)

TEVRAT: Güçlü ve yürekli olun! Asur Kralı'ndan ve yanındaki büyük ordudan korkmayın, yılmayın. Çünkü bizimle olan, onunla olandan daha üstündür. (2. Tarihler, 32: 7)

KURAN: ***Dediler ki: "Rabbimiz, gerçekten, onun bize karşı 'taşkın bir tutum takınmasından' ya da 'azgın davranmasından' korkuyoruz." Dedi ki: "Korkmayın, çünkü Ben sizinle birlikteyim; işitiyorum ve görüyorum." (Taha Suresi, 45-46)***

KURAN: ***Şüphesiz: "Bizim Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra dosdoğru bir istikamet tutturanlar (yok mu); onların üzerine melekler iner (ve der ki:) "Korkmayın ve hüzne kapılmayın, size vadolunan cennetle sevinin." (Fussilet Suresi, 30)***

Göklerdeki düzen:

TEVRAT: Başınızı kaldırıp göklere bakın. Kim yarattı bütün bunları? Yıldızları sırayla görünür kılıyor, her birini adıyla çağırıyor. Büyük kudreti, üstün gücü sayesinde hepsi yerli yerinde duruyor. (Yeşaya, 40:26)

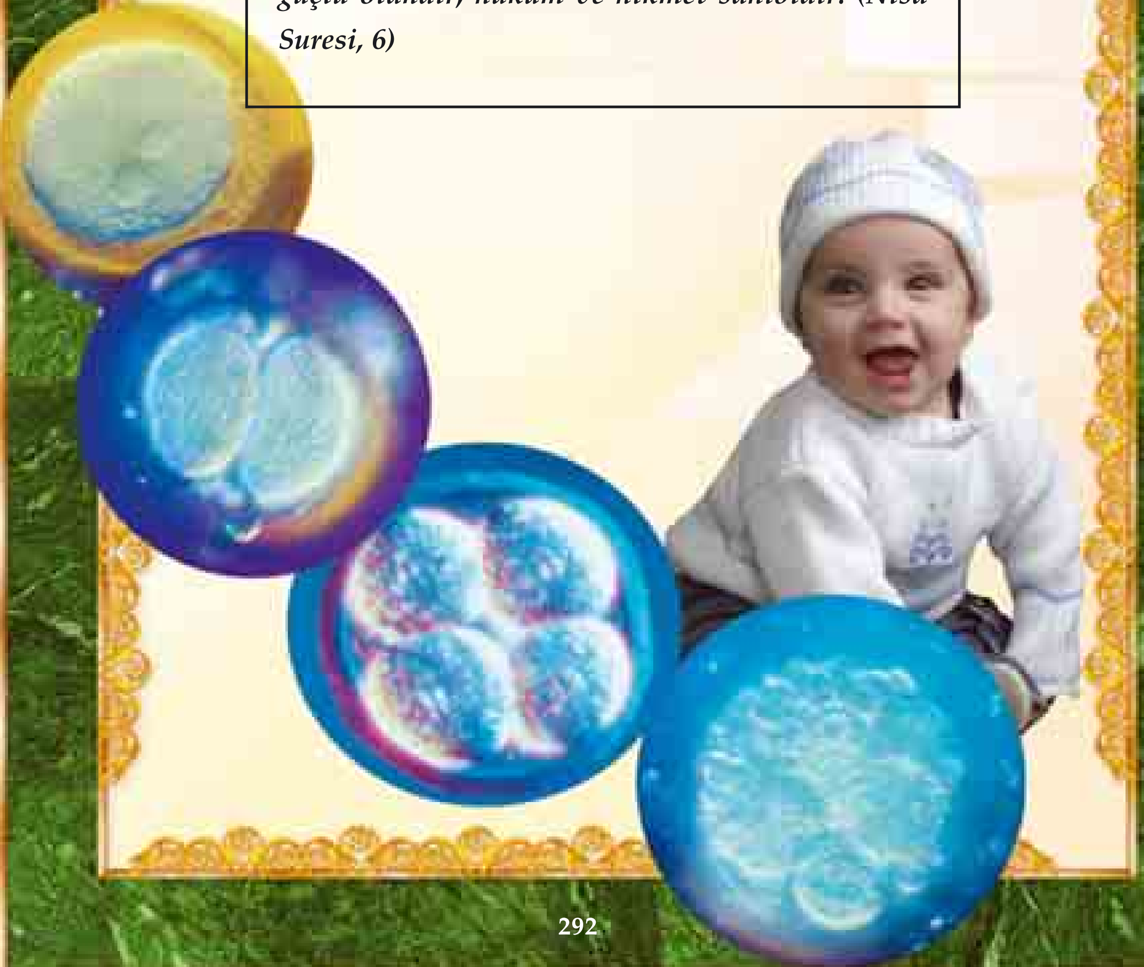
KURAN: ***O, biri diğeriyle 'tam bir uyum' (mutabakat) içinde yedi gök yaratmış olandır. Rahman (olan Allah)ın yaratmasında hiçbir 'çelişki ve uygunsuzluk' (tefavüt) göremezsin. İşte gözü(nü) çevirip-gezdir; herhangi bir çatlaklık (bozukluk ve çarpıklık) görüyor musun? Sonra gözünü iki kere daha çevirip-gezdir; o göz (uyumsuzluk bulmaktan) umudunu kesmiş bir halde bitkin olarak sana dönecektir. (Mülk Suresi, 3-4)***

Allah'ın insana şekil vermesi:

TEVRAT: ... Ey akılsız ve bilgelikten yoksun halk? Sizi yaratan, size biçim veren... Yaratıcınız O değil mi? (Yasa'nın Tekrarı, 32:6)

KURAN: ***"Ona bir biçim verdiğimde ve ona Ruhum'dan üfürdüğümde hemen ona secde ederek (yere) kapanın." (Hicr Suresi, 29)***

KURAN: ***Döl yataklarında size dilediği gibi suret veren O'dur. O'ndan başka ilah yoktur; üstün ve güçlü olandır, hüküm ve hikmet sahibidir. (Nisa Suresi, 6)***

EK BÖLÜM

Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğüdüyle yürümez, günahkarların yolunda durmaz, alaycıların arasında oturmaz. Ancak zevkini Rab'bin Yasası'ndan alır ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür. Böylesi akarsu kıyılarına dikilmiş ağaca benzer, meyvesini mevsiminde verir, yaprağı hiç solmaz. Yaptığı her işi başarır. Kötüler böyle değil, rüzgarın savurduğu saman çöpüne benzerler. Bu yüzden yargılanınca aklanamaz, doğrular topluluğunda yer bulamaz günahkarlar. Çünkü Rab doğruların yolunu gözetir, kötülerin yolu ise ölüme götürür. (Mezmurlar, 1:1-6)

Nedir uluslar arasındaki bu kargaşa, neden boş düzenler kurar bu halklar? Dünyanın kralları saf bağlıyor, hükümdarlar birleşiyor Rab'be... karşı... Ey krallar, akıllı olun! Ey dünya önderleri, ders alın! Rab'be korkuyla hizmet edin, titreyerek sevinin. (Mezmurlar, 2:1, 10-11)

Ya Rab, düşmanlarım ne kadar çoğaldı, hele bana karşı ayaklananlar! Birçoğu benim için: "Allah Katında ona kurtuluş yok!" diyor. Ama Sen, ya Rab, çevremde kalkansın (beni koruyansın), onurum, başımı yukarı kaldıran Sensin. Rab'be seslenirim, yanıtlar beni... Yatar uyurum, uyanır kalkarım, Rab destektir bana. Korkum yok çevremi saran binlerce düşmandan. Ya Rab... Ey Allah'ım, kurtar beni!... Kurtuluş Rab'dedir, halkının[1] üzerinde olsun bereketin! (Mezmurlar, 3:1-8)

Sana seslenince yanıtla beni, ey adil Allah'ım! Ferahlat beni sıkıntıya düştüğümde, lütfet bana, kulak ver duama. Ey insanlar... Ne zamana dek boş şeylere gönül verecek, yalan peşinde koşacaksınız...

1. "İman eden, salih müminler" anlamındadır.

Günah işlemeyin; iyi düşünün yatağınızda... O'na güvenin... Ya Rab, yüzünün[2] ışığıyla bizi aydınlat! Öyle bir sevinç verdin ki bana... Esenlik içinde yatar uyurum, çünkü yalnız Sen, ya RAB, güvenlik içinde tutarsın beni. (Mezmurlar, 4:1-8)

Sözlerime kulak ver, ya Rab, iniltilerimi (yalvarışlarımı, yakarışlarımı) işit. Feryadımı dinle... Allah'ım! Duam Sana'dır. Sabah sesimi duyarsın, ya Rab, her sabah Sana duamı sunar, umutla beklerim... Kötülük Senin yanında barınmaz. Böbürlenenler önünde duramaz... Ya Rab, Sen eli kanlılardan, aldatıcılardan hoşlanmaz, razı olmazsın. Bense bol sevgin sayesinde Kutsal Mesciti'ne (Allah'a ibadet edilen mekan) gireceğim; oraya doğru saygıyla eğileceğim. Yol göster bana doğruluğunla, ya Rab... Yolunu önümde düzle. Çünkü onların sözüne güvenilmez, yürekleri yıkım dolu. Ağızları açık birer mezardır, onursuzca davranırlar. Ey Allah... Kurdukları düzen yıkımlarına yol açsın. Kov onları sayısız isyanları yüzünden. Çünkü Sana karşı ayaklandılar. Sevinsin Sana sığınan herkes, sevinç çığlıkları atsın sürekli, çünkü onları Sen korursun; sevinçle coşsun adını sevenler Sen'de. Çünkü Sen doğru kişiyi kutlu kılarsın, ya Rab, çevresini kalkan gibi lütfunla sararsın. (Mezmurlar, 5:1-12)

Ya Rab... Beni gazapla yola getirme. Lütfet bana, ya Rab, bitkinim; şifa ver bana, ya Rab, kemiklerim sızlıyor, çok acı çekiyorum. Ah, ya Rab!... Kurtar beni, yardım et sevginden dolayı. (Mezmurlar, 6:1-4)

Sana sığınıyorum, ya Rab Allah'ım! Peşime düşenlerden kurtar beni, özgür kıl.... Buyur, adalet olsun... Rab halkları yargılar; beni de yargıla, ya Rab, doğruluğuma, dürüstlüğüme göre. Ey adil Allah'ım! Kötülerin kötülüğü son bulsun, doğrular güvene kavuş-

2. Allah'ın Cemali; Allah'ın Nuru

sun, Sen ki akılları, gönülleri sınarsın. Allah kalkan gibi yanıbaşımda, temiz yüreklileri O kurtarır. Allah adil bir yargıçtır[3]... İşte kötü insan kötülük sancıları çekiyor, fesada gebe kalmış, yalan doğuruyor. Bir kuyu açıp kazıyor, kazdığı kuyuya kendisi düşüyor. Kötülüğü kendi başına gelecek, zorbalığı kendi tepesine inecek. Şükredeyim doğruluğu için Rab'be, Yüce Rab'bin adını İlahilerle öveyim. (Mezmurlar, 7:1, 7-11, 14-17)

Ey Egemenimiz Rab, ne yüce Adın var yeryüzünün tümünde! Gökyüzünü görkeminle kapladın. Seyrederken ellerinin eseri[4] olan gökleri, oraya koyduğun Ay'ı ve yıldızları, soruyorum kendi kendime: "İnsan ne ki, onu anasın, ya da insanoğlu ne ki, ona ilgi gösteresin?"... Başına yücelik ve onur tacını koydun. Ellerinin yapıtları (yarattıkların) üzerine onu egemen kıldın, herşeyi ayaklarının altına serdin; davarları, sığırları, yabanıl hayvanları, gökteki kuşları, denizdeki balıkları, denizde kıpırdaşan bütün canlıları. Ey Egemenimiz Rab, ne yüce Adın var yeryüzünün tümünde! (Mezmurlar, 8:1-9)

Ya Rab, bütün yüreğimle Sana şükredeceğim, yaptığın harikaların hepsini anlatacağım. Sen'de sevinç bulacak, coşacağım, Adını İlahilerle öveceğim, ey Yüceler Yücesi! Çünkü hakkımı, davamı Sen savundun, adil yargıç olarak[5]... Temelinden söktüğün şehirler ise, onların anıları bile silinip gitti. Oysa Rab sonsuza dek egemenlik sürer, yargı için kurmuştur hükümdarlığını; O yönetir doğrulukla dünyayı, O yargılar adaletle halkları. Rab ezilenler için bir sığınak, sıkıntılı günlerde bir kaledir.[6] Seni tanıyanlar Sana güvenir, çünkü Sana yönelenleri hiç terk etmedin, ya Rab... Rab'bi İlahilerle övün!

---

3. Allah'ın Adl (Adil olan, Adaleti emreden) isminin tecelli etmesi anlamında kullanılmıştır.
4. Allah'ın Sani (Sanatçı, nihayetsiz güzellikleri sanatının içinde yaratan) ismi teşbih yöntemiyle anlatılmaktadır.
5. Allah'ın Adl (Adil olan, Adaleti emreden) isminin tecelli etmesi anlamında kullanılmıştır.
6. Allah Yüce isimlerinden biri de Melca (Kendisi'ne sığınılan)'dır. Allah'ın Melca isminin tecelli etmesi manasındadır.

Yaptıklarını halklar arasında duyurun!... Ezilenlerin feryadını unutmaz. Acı bana, ya Rab!... Övgüye değer işlerini anlatayım (Övgüyle Seni anayım)... Sağladığın kurtuluşla sevineyim. Uluslar kendi kazdıkları kuyuya düştü, ayakları gizledikleri ağa takıldı. Adil yargılarıyla Rab Kendini gösterdi, kötüler kendi kurdukları tuzağa düştü. Kötüler ölüler diyarına (cehenneme) gidecek, Allah'ı unutan bütün uluslar... Ama yoksul büsbütün unutulmayacak, mazlumun umudu sonsuza dek kırılmayacak. (Mezmurlar, 9:1-18)

Ya Rab... Kötü insan içindeki isteklerle övünür... Kendini beğenmiş kötü insan Allah'a yönelmez... Öyle yücedir ki Senin yargıların, kötüler anlayamaz... İçinden, "Ben sarsılmam" der, "Hiçbir zaman sıkıntıya düşmem." Ağzı lanet, hile ve zulüm dolu, dilinin altında kötülük ve fesat saklı. Köylerin çevresinde pusu kurar, masumu gizli yerlerde öldürür, çaresizi sinsice gözler. Gizli yerlerde pusuya yatar çalılıktaki aslan gibi, kapmak için mazlumu bekler ve ağına düşürüp yakalar... Ya Rab... Oysa Sen sıkıntı ve acı çekenleri görürsün, yardım etmek için onları izlersin; çaresizler Sana dayanır, öksüzün yardımcısı Sensin... Mazlumların dileğini duyarsın, ya Rab, yüreklendirirsin onları, kulağın[7] hep üzerlerinde; öksüze, düşküne hakkını vermek için, bir daha dehşet saçmasın ölümlü insan. (Mezmurlar, 10:1-18)

Ben Rab'be sığınırım... Bütün insanları görür, herkesi sınar. RAB doğru insanı sınar, kötüden, zorbalığı sevenden hoşlanmaz, razı olmazsın. Kötülerin üzerine kızgın korlar ve kükürt yağdıracak, paylarına düşen kase kavurucu rüzgar olacak. Çünkü RAB doğrudur, doğruları sever; dürüst insanlar O'nun yüzünü görecek.[8] Kurtar beni, ya Rab, sadık kulun kalmadı, güvenilir insanlar yok oldu. Herkes birbirine yalan söylüyor, dalkavukluk, ikiyüzlülük

7. Allah'ın "Semi (İşiten)" ismi teşbihle anlatılmaktadır.
8. Salih müminlerin, cennet nimeti olarak Allah'ın Cemali'ni görmeleri kast edilmektedir.

ediyor. Sustursun Rab dalkavukların ağzını, büyüklenen dilleri. Onlar ki, "Dilimizle kazanırız, dudaklarımız emrimizde, kim bize efendilik edebilir?" derler... Rab'bin sözleri pak sözlerdir; toprak ocakta eritilmiş, yedi kez arıtılmış gümüşe benzer. Sen onları koru, ya Rab, bu kötü kuşaktan hep uzak tut! İnsanlar arasında alçaklık rağbet görünce, kötüler her yanda dolaşır oldu. (Mezmurlar, 11:1-7)

Gör halimi, ya Rab... Ben Senin sevgine güveniyorum, yüreğim kurtarışınla coşsun. Ezgiler söyleyeceğim Sana, ya Rab, çünkü iyilik ettin bana. (Mezmurlar, 13:3-6)

Ya Rab... Kusursuz yaşam süren, adil davranan, yürekten gerçeği söyleyen. İftira etmez, dostuna zarar vermez, komşusuna kara çalmaz böylesi. Aşağılık insanları hor görür, ama Rab'den korkanlara saygı duyar. Kendi zararına ant içse bile, dönmez andından. Parasını faize vermez, suçsuza karşı rüşvet almaz. Böyle yaşayan asla sarsılmayacak. (Mezmurlar, 15:1-5)

Koru beni, ey Allah, çünkü Sana sığınıyorum. Rab'be dedim ki, "Efendim Sensin. Sen'den öte mutluluk yok benim için."... Başka ilahların ardınca koşanların derdi artacak. Onların... adlarını ağzıma almayacağım. Benim payıma, benim kaseme düşeni tahsis eden Sensin, ya Rab; yaşamım Senin ellerinde (Senin takdirinde). Payıma ne güzel yerler düştü, ne harika bir mirasım var! Övgüler sunarım bana öğüt veren Rab'be, geceleri bile vicdanım uyarır beni. Gözümü Rab'den ayırmam, sağımda[9] durduğu için sarsılmam. Bu nedenle i çim sevinç dolu, yüreğim coşuyor, bedenim güven içinde. Çünkü Sen beni ölüler diyarına (cehenneme) terk etmezsin, sadık kulunun çürümesine izin vermezsin. Yaşam yolunu bana bildirirsin. Bol sevinç vardır Senin huzurunda, sağ elinden mutluluk eksilmez.[10] (Mezmurlar, 16:1-11)

---

9. Allah'ın inayeti kast edilmektedir.

10. Allah'ın inayeti, müminlere neşe, huzur ve güven veren olduğu teşbih kullanılarak anlatılmaktadır.

Hilesiz dudaklardan çıkan duama kulak ver! Haklı çıkar beni, çünkü Sen gerçeği görürsün. Yüreğimi yokladın, gece denedin, sınadın beni, kötü bir şey bulmadın; kararlıyım, ağzımdan kötü söz çıkmaz, başkalarının yaptıklarına gelince, ben Senin sözlerine uyarak şiddet yollarından kaçındım. Sıkı adımlarla Senin yollarını tuttum, kaymadı ayaklarım. Sana yakarıyorum, ey Allah, çünkü beni yanıtlarsın... Göster harika sevgini, ey Sana sığınanları saldırganlardan sağ eliyle kurtaran (inayetiyle koruyan)! Koru beni gözbebeği gibi; kanatlarının gölgesine[11] gizle kötülerin saldırısından, çevremi saran ölümcül düşmanlarımdan. Yürekleri yağ bağlamış, ağızları büyük laflar ediyor. İzimi buldular, üzerime geliyorlar, yere vurmak için gözetliyorlar. Tıpkı parçalamak için sabırsızlanan bir aslan, pusuya yatan genç bir aslan gibi... ya Rab, kes önlerini, eğ başlarını!... Kurtar canımı kötülerden... ya Rab, yaşam payı bu dünyada olan insanlardan... (Mezmurlar, 17:1-15)

Seni seviyorum, gücüm Sensin, ya Rab! Rab benim dayanağım, sığınağım, kurtarıcımdır, Allah'ım, dayanağımdır, sığınacak yerimdir, kalkanım (koruyanım), güçlü kurtarıcım, korunağımdır!... Sıkıntı içinde Rab'be yakardım, yardıma çağırdım Allah'ımı... Sesimi duydu... O zaman yeryüzü sarsılıp sallandı, titreyip sarsıldı dağların temelleri Rab... çıkardı beni derin sulardan. Beni benden nefret edenlerden kurtardı, çünkü onlar benden güçlüydü. Felaket günümde karşıma dikildiler, ama RAB bana destek oldu. Beni huzura kavuşturdu, kurtardı, çünkü benden hoşnut kaldı. Rab doğruluğumun karşılığını verdi, beni temiz ellerime göre ödüllendirdi. Çünkü Rab'bin yolunda yürüdüm, Allah'ımdan uzaklaşarak kötülük yapmadım. O'nun bütün ilkelerini göz önünde tuttum, kurallarından ayrılmadım. O'nunla kamilim, suç işlemekten sakındım. Bu yüzden Rab beni doğruluğuma ve nazarında

11. Allah'ın koruyan olması teşbihle anlatılmaktadır.

pak olan ellerime göre ödüllendirdi. Merhametli kuluna merhamet gösterirsin... Alçakgönüllüleri kurtarır, gururluların başını eğersin. Işığımın kaynağı Sensin, ya Rab, Allah'ım! Karanlığımı aydınlatırsın... Allah'ın yolu kusursuzdur, Rab'bin sözü arıdır. O Kendisi'ne sığınan herkesin kalkanı(koruyanı)dır. Var mı Rab'den başka Allah? Allah'ımızdan başka dayanak var mı? Allah beni güçle donatır, yolumu kusursuz kılar. Ayaklar verdi bana, geyiklerinki gibi, doruklarda tutar beni... Bastığım yerleri genişletirsin, burkulmaz bileklerim... Rab yaşıyor! Dayanağıma (Allah'ıma) övgüler olsun! Yücelsin kurtarıcım Allah!... Düşmanlarımdan kurtarır, başkaldıranlardan üstün kılar beni, zorbaların elinden alır. Bunun için uluslar arasında Sana şükredeceğim, ya Rab, adını İlahilerle öveceğim. Rab kralını büyük zaferlere ulaştırır. (Mezmurlar, 18:1-49)

Gökler Allah'ın görkemini açıklamakta, gökkubbe ellerinin eserini[12] duyurmakta. Gün güne söz söyler, gece geceye bilgi verir... Göğün bir ucundan çıkar, öbür ucuna döner, hiçbir şey gizlenmez sıcaklığından. Rab'bin Yasası kamildir, cana can katar, Rab'bin buyrukları güvenilirdir, saf adama bilgelik verir, Rab'bin kuralları doğrudur, yüreği sevindirir, Rab'bin buyrukları arıdır, gözleri aydınlatır. Rab korkusu paktır, sonsuza dek kalır, Rab'bin ilkeleri gerçek, tamamen adildir. Onlara altından, bol miktarda saf altından çok istek duyulur, onlar baldan, süzme petek balından tatlıdır. Uyarırlar kulunu, onlara uyanların ödülü büyüktür. Kim yanlışlarını görebilir? Bağışla göremediğim kusurlarımı, bilerek işlenen günahlardan koru kulunu, izin verme bana egemen olmalarına! O zaman büyük isyandan uzak, kamil olurum. Ağzımdan çıkan sözler, yüreğimdeki düşünceler, kabul görsün Senin önünde, ya Rab, dayanağım, kurtarıcım benim! (Mezmurlar, 19:1-14)

12. Allah'ın "Sanatçı, nihayetsiz güzellikleri sanatının içinde yaratan" anlamına gelen "Sani" isminin teşbihle anlatımıdır.

Sıkıntılı gününde Rab seni yanıtlasın... seni korusun! Yardım göndersin sana... Bazıları savaş arabalarına, bazıları atlarına güvenir, bizse Allah'ımız Rab'be güveniriz. Onlar çöküyor, düşüyorlar; bizse kalkıyor, dimdik duruyoruz. Ya Rab... Yanıtla bizi Sana yakardığımız gün! (Mezmurlar, 20:1-9)

Ya Rab, kral seviniyor gösterdiğin güce... Üzerine sürekli bereket yağdırdın, varlığınla onu sevince boğdun. Çünkü kral Rab'be güvenir, Yüceler Yücesi'nin sevgisi sayesinde sarsılmaz... Düzenler kursalar Sana, aldatmaya çalışsalar, yine de başarılı olamazlar... Yüceliğini göster, ya Rab, gücünle! Ezgiler söyleyip İlahilerle öveceğiz kudretini. (Mezmurlar, 21:1-13)

Sana güvendiler atalarımız, Sana dayandılar, onları kurtardın. Sana yakarıp kurtuldular, Sana güvendiler, aldanmadılar... Beni ana rahminden çıkaran, ana kucağındayken Sana güvenmeyi öğreten Sensin. Doğuşumdan beri Sana teslim edildim, ana rahminden beri Allah'ım Sensin... Ya Rab ... Ey gücüm benim... Kurtar beni aslanın ağzından, yaban öküzlerinin boynuzundan. (Mezmurlar, 22:4-21)

Adını kardeşlerime duyurayım, topluluğun ortasında Sana övgüler sunayım: Ey sizler, Rab'den korkanlar, O'na övgüler sunun!... O'nu yüceltin!... O'na saygı gösterin!... Övgü konum Sen olacaksın büyük toplulukta, Sen'den korkanların önünde yerine getireceğim adaklarımı. Yoksullar yiyip doyacak, Rab'be yönelenler O'na övgü sunacak... Yeryüzünün dört bucağı anımsayıp Rab'be dönecek, ulusların bütün soyları O'nun önünde yere kapanacak. Çünkü egemenlik Rab'bindir, ulusları O yönetir. Yeryüzündeki bütün zenginler... O'nun önünde yere kapanacak, toprağa gidenler, ölümlerine engel olamayanlar, eğilecekler O'nun önünde. Gelecek kuşaklar O'na kulluk edecek, Rab yeni kuşaklara anlatılacak. O'nun kurtarı-

şını, "Rab yaptı bunları" diyerek, henüz doğmamış bir halka (gelecek nesillere) duyuracaklar. (Mezmurlar, 22:22-31)

Rab kılavuzumdur,[13] eksiğim olmaz. Beni yemyeşil çayırlarda yatırır, sakin suların kıyısına götürür. İçimi tazeler, Adı uğruna bana doğru yollarda öncülük eder. Karanlık ölüm vadisinden geçsem bile, kötülükten korkmam. Çünkü Sen benimlesin. Ömrüm boyunca yalnız iyilik ve sevgi izleyecek beni, hep Rab'bin evinde oturacağım. (Mezmurlar, 23:1-6)

Rab'bindir yeryüzü ve içindeki herşey, dünya ve üzerinde yaşayanlar; çünkü O'dur denizler üzerinde onu kuran, sular üzerinde durduran. (Mezmurlar, 24:1-2)

Elleri pak, yüreği temiz olan, gönlünü putlara kaptırmayan, yalan yere ant içmeyen. Rab kutsar böylesini, kurtarıcısı Allah aklar... (Mezmurlar, 24:4-5)

Ya Rab, bütün varlığımla Sana yaklaşıyorum, ey Allah'ım, Sana güveniyorum... Sana umut bağlayan hiç kimse utanca düşmez; nedensiz hainlik edenler utanır. Ya Rab, yollarını bana öğret, yönlerini bildir. Bana gerçek yolunda öncülük et, eğit beni; çünkü beni kurtaran Allah Sensin. Bütün gün umudum Sen'de. Ya Rab... Gençlik günahlarımı, isyanlarımı anımsama,[14] sevgine göre anımsa beni, çünkü Sen iyisin, ya Rab. Rab iyi ve doğrudur, onun için günahkarlara yol gösterir. Alçakgönüllülere adalet yolunda öncülük eder, Kendi yolunu öğretir onlara. Rab'bin bütün yolları sevgi ve sadakate dayanır ahdimdeki buyruklara uyanlar için. Ya Rab, Adın uğruna suçumu bağışla... Kim Rab'den korkarsa, Rab ona seçeceği yolu gösterir. Rahatlık içinde yaşayacak o insan... Rab Kendisi'nden korkanlarla paylaşır sırrını, onlara açıklar ahdini.

---

13. Allah kullarına yol gösteren, onları hidayete erdirendir.
14. Allah'a müminlerin "kötülüklerinin örtülmesi, hatalarının bağışlanması için" dua edilmesi manasındadır.

Gözlerim hep Rab'dedir, çünkü ayaklarımı ağdan O çıkarır. Halime bak, lütfet bana; çünkü garip ve mazlumum... Kurtar beni dertlerimden!... Bütün günahlarımı bağışla!... Canımı koru, kurtar beni!... Sana sığınıyorum! Dürüstlük, doğruluk korusun beni, çünkü umudum Sen'dedir. (Mezmurlar, 25:1-21)

Beni haklı çıkar, ya Rab, çünkü dürüst bir yaşam sürdüm; sarsılmadan Rab'be güvendim. Dene beni, ya Rab, sına; duygularımı, düşüncelerimi yokla. Çünkü sevgini hep göz önünde tutuyor, Senin gerçeğini yaşıyorum ben. Yalancılarla oturmam, ikiyüzlülerin suyuna gitmem. Kötülük yapanlar topluluğundan nefret ederim, fesatçıların arasına girmem... Ya Rab, yüksek sesle şükranımı duyurmak ve bütün harikalarını anlatmak için. Severim, ya Rab... görkeminin bulunduğu yeri. Günahkarların, eli kanlı adamların... elleri kötülük aletidir, sağ elleri rüşvet doludur. Ama ben dürüst yaşarım, kurtar beni, lütfet bana! Ayağım emin yerde duruyor. Topluluk içinde Sana övgüler sunacağım, ya Rab. (Mezmurlar, 26:1-12)

Rab benim ışığım, kurtuluşumdur, kimseden korkmam. Rab yaşamımın kalesidir[15], kimseden yılmam. Hasımlarım, düşmanlarım olan kötüler, beni yutmak için üzerime gelirken tökezleyip düşerler. Karşımda bir ordu konaklasa, kılım kıpırdamaz, bana karşı savaş açılsa, yine güvenimi yitirmem. Rab'den tek dileğim, tek isteğim şu: Rab'bin güzelliğini seyretmek,[16] mescidinde O'na hayran olmak için ömrümün bütün günlerini O'nun evinde geçirmek... Sevinçle haykırarak kurbanlar sunacağım O'nun çadırında,[17] O'nu ezgilerle, İlahilerle öveceğim. Sana yakarıyorum, ya Rab... lütfet, yanıtla beni! Ya Rab, içimden bir ses duydum: "Yüzümü ara!"[18] dedin, işte yüzünü (rızanı) arıyorum. Yüzünü benden gizleme

---

15. Allah Melca (Kendisi'ne sığınılan)'dır. Teşbihle Allah'ın bu sıfatı anlatılmaktadır.
16. Salih müminlerin, cennet nimeti olarak Allah'ın Yüce Cemali'ni görmeleri kast edilmektedir.
17. Allah'a ibadet edilen mekanı tarif etmek için kullanılan bir teşbihtir.
18. Allah'ın Zatı; Allah'ın rızası, hoşnutluğu.

(Rızanı benden esirgeme)... Bana hep yardımcı oldun; bırakma, terk etme beni, ey beni kurtaran Allah! Annemle babam beni terk etseler bile, Rab beni kabul eder. Ya Rab, yolunu öğret bana, düşmanlarıma karşı düz yolda bana öncülük et. Beni hasımlarımın keyfine bırakma, çünkü yalancı tanıklar dikiliyor karşıma, ağızları şiddet saçıyor. Yaşam diyarında Rab'bin iyiliğini göreceğimden kuşkum yok. Umudunu Rab'be bağla, güçlü ve yürekli ol; umudunu Rab'be bağla! (Mezmurlar, 27:1-14)

Ya Rab, Sana yakarıyorum, gücüm benim... Seni yardıma çağırdığımda... kulak ver yalvarışlarıma. Beni kötülerle, haksızlık yapanlarla bir tutup cezalandırma. Onlar komşularıyla dostça konuşur, ama yüreklerinde kötülük beslerler. Eylemlerine, yaptıkları kötülüklere göre onları yanıtla; yaptıklarının, hak ettiklerinin karşılığını ver. Onlar Rab'bin yaptıklarına, ellerinin eserine (Allah'ın yaratışına) önem vermezler; bu yüzden Rab onları yıkacak, bir daha ayağa kaldırmayacak. Rab'be övgüler olsun! Çünkü yalvarışımı duydu. Rab benim gücüm, kalkanım (koruyanım)dır, O'na yürekten güveniyor ve yardım görüyorum. Yüreğim coşuyor, ezgilerimle (İlahilerle) O'na şükrediyorum. Rab halkının gücüdür... (Mezmurlar, 28:1-8)

... Rab'bi övün, Rab'bin gücünü, yüceliğini övün, Rab'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün, kutsal giysiler içinde Rab'be kulluk edin!... Rab'bin sesi güçlüdür, Rab'bin sesi görkemlidir... O'nun mescidinde herkes "Yücesin!" diye haykırır... (Mezmurlar, 29:1-9)

Seni yüceltmek istiyorum, ya Rab, çünkü beni kurtardın, düşmanlarımı bana güldürmedin. Ya Rab Allah'ım, Sana yakardım, bana şifa verdin. Ya Rab... yaşam verdin bana, ölüm çukuruna (cehenneme) düşürmedin. Ey Rab'bin sadık kulları, O'nu İlahilerle övün,

kutsallığını anarak O'na şükredin... Huzur duyunca dedim ki, "Asla sarsılmayacağım!" Ya Rab, lütfunla beni güçlü bir dağ gibi sarsılmaz kıldın... "Ya Rab, acı bana; yardımcım ol, ya Rab!" Yasımı şenliğe döndürdün, çulumu çıkarıp beni sevinçle kuşattın. Öyle ki, gönlüm Seni İlahilerle övsün, susmasın! Ya Rab Allah'ım, Sana sürekli şükredeceğim. (Mezmurlar, 30:1-12)

Ya Rab, Sana sığınıyorum. Utandırma beni hiçbir zaman! Adaletinle kurtar beni! Kulak ver bana, çabuk yetiş, kurtar beni; bir güç ol bana sığınmam için, güçlü bir kale (sığınak) ol kurtulmam için!... Gücüm ve kalem (sığınağım) Sensin, öncülük et, yol göster bana Kendi Adın uğruna. Bana kurdukları tuzaktan uzak tut beni, çünkü sığınağım Sensin. Ruhumu ellerine (Senin Kudretine, ilmine) bırakıyorum, ya Rab, sadık Allah, kurtar beni. Değersiz putlara bel bağlayanlardan hoşlanmam, Rab'be güvenirim ben. Sadakatinden ötürü sevinip coşacağım, çünkü düşkün halimi görüyor, çektiğim sıkıntıları biliyorsun, beni düşman eline düşürmedin, bastığım yerleri genişlettin... Ama ben Sana güveniyorum, ya Rab, "Allah'ım Sensin!" diyorum. Hayatım Senin elinde (Senin takdirinde, Kudretinde), kurtar beni düşmanlarımın pençesinden, ardıma düşenlerden. Yüzün (Nurun) kulunu aydınlatsın, sevgi göster, kurtar beni! Utandırma beni, ya Rab, Sana sesleniyorum; kötüler utansın, ölüler diyarında (cehennemde) sesleri kesilsin. Sussun o yalancı dudaklar; doğru insana karşı gururla, tepeden bakarak, küçümseyerek konuşan dudaklar. İyiliğin ne büyüktür, ya Rab, onu Sen'den korkanlar için saklarsın, herkesin gözü önünde, Sana sığınanlara iyi davranırsın. İnsanların düzenlerine karşı, koruyucu huzurunla üzerlerine kanat gerersin;[19] saldırgan dillere karşı onları çardağında[20] gizlersin. Rab'be övgüler olsun, kuşatılmış bir kentte sevgisini bana harika biçimde gösterdi... Rab'bi sevin, ey O'nun

19. Allah'ın Mümin (Emniyet veren, emniyet kılan) isminin tecelli etmesi teşbih yöntemiyle anlatılmaktadır.
20. Teşbih yöntemiyle "Allah'ın himayesi, koruması" kast edilmektedir.

sadık kulları! RAB Kendisi'ne bağlı olanları korur, büyüklenenlerin ise tümüyle hakkından gelir. Ey Rab'be umut bağlayanlar, güçlü ve yürekli olun! (Mezmurlar, 31:1-24)

Ne mutlu isyanı bağışlanan, günahı örtülen insana! Suçu RAB tarafından sayılmayan, ruhunda hile bulunmayan insana ne mutlu!... Sığınağım Sensin, beni sıkıntıdan korur, çevremi kurtuluş İlahileriyle kuşatırsın... Kötülerin acısı çoktur, ama Rab'be güvenenleri O'nun sevgisi kuşatır. Ey doğru insanlar, sevinç kaynağınız RAB olsun, coşun; ey yüreği temiz olanlar, hepiniz sevinç çığlıkları atın! (Mezmurlar, 32:1-11)

Ey doğru insanlar, Rab'be sevinçle haykırın! Dürüstlere O'nu övmek yaraşır. Lir çalarak Rab'be şükredin, on telli çenk eşliğinde O'nu İlahilerle övün. O'na yeni bir ezgi söyleyin, sevinç çığlıklarıyla sazınızı konuşturun. Çünkü Rab'bin sözü doğrudur, her işi sadakatle yapar. Doğruluğu, adaleti sever, Rab'bin sevgisi yeryüzünü doldurur. Gökler Rab'bin sözüyle... yaratıldı. Deniz sularını biraraya toplar, engin suları ambarlara depolar. Bütün yeryüzü Rab'den korksun, dünyada yaşayan herkes O'na saygı duysun. Çünkü O söyleyince, herşey var oldu; O buyurunca, herşey belirdi. Rab ulusların planlarını bozar, halkların tasarılarını boşa çıkarır. Ama Rab'bin planları sonsuza dek sürer... Ne mutlu Allah'ı RAB olan ulusa... Rab... bütün insanları görür... Yeryüzünde yaşayan herkesi gözler. Herkesin yüreğini yaratan, yaptıkları herşeyi tartan O'dur. Ne büyük ordularıyla zafer kazanan kral var, ne de büyük gücüyle kurtulan yiğit. Zafer için at boş bir umuttur, büyük gücüne karşın kimseyi kurtaramaz. Ama Rab'bin gözü[21] Kendisi'nden korkanların, sevgisine umut bağlayanların üzerindedir; böylece onları ölümden kurtarır, kıtlıkta yaşamalarını sağlar. Umudumuz Rab'dedir, yardımcımız, kalkanımız (koruyanımız)

---

21. Teşbih yöntemiyle, Allah'ın inayeti, iman edenler üzerindeki koruması anlatılmaktadır.

O'dur. O'nda sevinç bulur yüreğimiz, çünkü O'nun kutsal adına güveniriz... Umudumuz Sen'de, sevgin üzerimizde olsun, ya Rab! (Mezmurlar, 33:1-22)

Her zaman Rab'be övgüler sunacağım, övgüsü dilimden düşmeyecek. RAB'le övünürüm, mazlumlar işitip sevinsin! Benimle birlikte Rab'bin büyüklüğünü duyurun, adını birlikte yüceltelim. Rab'be yöneldim, yanıt verdi bana, bütün korkularımdan kurtardı beni. O'na bakanların yüzü ışıl ışıl parlar, yüzleri utançtan kızarmaz. Bu mazlum yakardı, Rab duydu, bütün sıkıntılarından kurtardı onu. Rab'bin meleği O'ndan korkanların çevresine ordugah kurar, kurtarır onları... Rab ne iyidir, ne mutlu O'na sığınan adama! Rab'den korkun... çünkü O'ndan korkanın eksiği olmaz. Genç aslanlar bile aç ve muhtaç olur; ama Rab'be yönelenlerden hiçbir iyilik esirgenmez. Gelin, ey çocuklar, dinleyin beni: Size Rab korkusunu öğreteyim. Kim yaşamdan zevk almak, iyi günler görmek istiyorsa, dilini kötülükten, dudaklarını yalandan uzak tutsun. Kötülükten sakının, iyilik yapın; esenliği amaçlayın, ardınca gidin. Rab'bin gözleri doğru kişilerin üzerindedir, kulakları onların yakarışına açıktır.[22] Rab kötülük yapanlara karşıdır, onların anısını yeryüzünden siler. Doğrular yakarır, Rab duyar; bütün sıkıntılarından kurtarır onları... Kötü insanın sonu kötülükle biter, cezasını bulur doğrulardan nefret edenler. Rab kullarını kurtarır, O'na sığınanların hiçbiri ceza görmez. (Mezmurlar, 34:1-22)

... Rab'de sevinç bulacağım, beni kurtardığı için coşacağım. Bütün varlığımla şöyle diyeceğim: "Senin gibisi var mı, ya Rab, mazlumu zorbanın elinden, mazlumu ve yoksulu soyguncudan kurtaran?"... Büyük toplantıda Sana şükürler sunacağım, kalabalığın ortasında Sana övgüler dizeceğim... Barış sözünü etmez onlar, kurnazca düzen kurarlar ülkenin sakin insanlarına. (Mezmurlar, 35:9-20)

---

22. Teşbih yöntemiyle, Allah'ın inayeti, iman edenler üzerindeki koruması anlatılmaktadır.

Günah fısıldar kötü insana, yüreğinin dibinden: Allah korkusu yoktur onda. Kendini öyle beğenmiş ki, suçunu görmez, ondan tiksinmez. Ağzından kötülük ve yalan akar, akıllanmaktan, iyilik yapmaktan vazgeçmiş. Yatağında bile fesat düşünür, olumsuz yolda direnir, reddetmez kötülüğü. Ya RAB, sevgin göklere, sadakatin gökyüzüne erişir. Doğruluğun ulu dağlara benzer, adaletin uçsuz bucaksız enginlere. İnsanı da, hayvanı da koruyan Sensin, ya Rab. Sevgin ne değerli, ey Allah! Kanatlarının gölgesine[23] sığınır insanoğlu. Evindeki bolluğa doyarlar, zevklerinin ırmağından içirirsin onlara. Çünkü yaşam kaynağı Sensin, Senin ışığınla aydınlanırız. Sürekli göster Seni tanıyanlara sevgini, yüreği temiz olanlara doğruluğunu. Gururlunun ayağı bana varmasın, kötülerin eli beni kovmasın. (Mezmurlar, 36:1-11)

Kötülük edenlere kızıp üzülme, suç işleyenlere özenme! Çünkü onlar ot gibi hemen solacak, yeşil bitki gibi kuruyup gidecek. Sen Rab'be güven, iyilik yap, ülkede otur, sadakatle çalış. Rab'den zevk al, O senin içindeki istekleri yerine getirecektir. Herşeyi Rab'be bırak, O'na güven, O gerekeni yapar. O senin doğruluğunu ışık gibi, hakkını öğle güneşi gibi aydınlığa çıkarır. Rab'bin önünde sakin dur, sabırla bekle; kızıp üzülme işi yolunda olanlara, kötü amaçlarına kavuşanlara. Kızmaktan kaçın, bırak öfkeyi, üzülme, yalnız kötülüğe sürükler bu seni... Yakında kötünün sonu gelecek, yerini arasan da bulunmayacak. Ama alçakgönüllüler ülkeyi miras alacak, derin bir huzurun zevkini tadacak. Kötü insan doğru insana düzen kurar, diş gıcırdatır... Doğrunun azıcık varlığı, pek çok kötünün servetinden iyidir. Çünkü kötülerin gücü kırılacak, ama doğrulara Rab destek olacak. Rab kamil olanın her gününü gözetir, onların mirası sonsuza dek sürecek. Kötü günde utanmayacaklar, kıtlıkta karınları doyacak. Ama kötüler yıkıma uğrayacak;

23. Teşbih yöntemiyle Allah'ın korumasına, rahmetine sığınma kast edilmektedir.

Rab'bin düşmanları kır çiçekleri gibi kuruyup gidecek, duman gibi dağılıp yok olacak. Kötüler ödünç alır, geri vermez; doğrularsa cömertçe verir... Rab insana sağlam adım attırır, insanın yolundan hoşnut olursa. Düşse bile yıkılmaz insan, çünkü elinden tutan Rab'dir.[24] Gençtim, ömrüm tükendi, ama hiç görmedim doğru insanın terk edildiğini, soyunun ekmek dilendiğini. O hep cömertçe ödünç verir, soyu kutsanır. Kötülükten kaç, iyilik yap; sonsuz yaşama kavuşursun. Çünkü Rab doğruyu sever, sadık kullarını terk etmez. Onlar sonsuza dek korunacak... Doğrunun ağzından bilgelik akar, dilinden adalet damlar. Allah'ın Yasası yüreğindedir, ayakları kaymaz. Kötü, doğruya pusu kurar, onu öldürmeye çalışır. Ama Rab onu kötünün eline düşürmez... Rab'be umut bağla, O'nun yolunu tut... Kötü ve acımasız adamı gördüm, ilk dikildiği toprakta yeşeren ağaç gibi dal budak salıyordu; geçip gitti, yok oldu, aradım, bulunmaz oldu. Kamil olan adamı gözle, doğru adama bak, çünkü yarınlar barış severindir... Doğruların kurtuluşu Rab'den gelir, sıkıntılı günde onlara kale olur.[25] Rab onlara yardım eder, kurtarır onları, kötülerin elinden alıp özgür kılar, çünkü Kendisi'ne sığınırlar. (Mezmurlar, 37:1-40)

Ya Rab, bütün özlemlerimi bilirsin... Umudum Sen'de, ya Rab... Sen yanıtlayacaksın, ya Rab, Allah'ım benim! Çünkü dua ediyorum... İyiliğe karşı kötülük yapanlar bana karşı çıkar, iyiliğin peşinde olduğum için. Beni terk etme, ya Rab! Ey Allah'ım, benden uzak durma! Yardımıma koş, ya Rab, kurtuluşum benim! (Mezmurlar, 38:9-22)

Karar verdim: "Adımlarıma dikkat edeceğim, dilimi günahtan sakınacağım..." Yalnız bir karış ömür verdin bana, hiç kalır hayatım Senin önünde. Her insan bir soluktur sadece, en güçlü çağında bi-

---

24. Allah'ın Hadi (Hidayet lütfeden, doğru yola ulaştıran) ismi teşbih yöntemiyle anlatılmaktadır.
25. Allah Melca (Kendisi'ne sığınılan)'dır. Teşbihle Allah'ın bu ismi anlatılmaktadır.

le. "Bir gölge gibi dolaşır insan, boş yere çırpınır, mal biriktirir, kime kalacağını bilmeden. "Ne bekleyebilirim şimdi, ya Rab? Umudum Sen'de. Kurtar beni... Her insan bir soluktur sadece. "Duamı işit, ya Rab, kulak ver yakarışıma... (Mezmurlar, 39:1-12)

Rab'bi sabırla bekledim; bana yönelip yakarışımı duydu. Ölüm çukurundan, balçıktan çıkardı beni, ayaklarımı kaya üzerinde tuttu, kaymayayım diye. Ağzıma yeni bir ezgi (İlahi), Allahımız için bir övgü İlahisi koydu. Çokları görüp korkacak ve Rab'be güvenecekler. Ne mutlu Rab'be güvenen insana, gururluya, yalana sapana ilgi duymayana. Ya Rab, Allah'ım, harikaların, düşüncelerin ne çoktur bizim için; Sana eş koşulmaz! Duyurmak, anlatmak istesem yaptıklarını, saymakla bitmez... Şöyle dedim: "... Ey Allah'ım, Senin isteğini yapmaktan zevk alırım ben, Yasan yüreğimin derinliğindedir." Büyük toplantıda müjdelerim Senin zaferini, sözümü esirgemem, ya Rab, bildiğin gibi! Zaferini içimde gizlemem, bağlılığını ve kurtarışını duyururum, sevgini, sadakatini saklamam büyük topluluktan. Ya Rab, esirgeme sevecenliğini benden! Sevgin, sadakatin hep korusun beni! Sayısız belalar çevremi sardı... Ne olur, ya Rab, kurtar beni! Yardımıma koş, ya Rab!... Sen'de neşe ve sevinç bulsun bütün Sana yönelenler! "Rab yücedir!" desin hep Senin kurtarışını özleyenler!... Yardımcım ve kurtarıcım Sensin... ey Allah'ım! (Mezmurlar, 40:1-17)

Ne mutlu yoksulu düşünene! Rab kurtarır onu kötü günde. Korur Rab, yaşatır onu, ülkede mutlu kılar, terk etmez düşmanlarının eline. Destek olur Rab ona yatağa düşünce; hastalandığında sağlığa kavuşturur onu. "Acı bana, ya Rab!" dedim, "Şifa ver bana.." Dürüstlüğümden ötürü bana destek olur, sonsuza dek beni huzurunda tutarsın. Öncesizlikten sonsuza dek, övgüler olsun... Rab'be! Amin! Amin! (Mezmurlar, 41:1-13)

Geyik akarsuları nasıl özlerse, canım da Seni öyle özler, ey Allah! Canım Allah'a, yaşayan Allah'a susadı; ne zaman görmeye gideceğim Allah'ın yüzünü?[26]... Allah'a umut bağla, çünkü O'na yine övgüler sunacağım; O benim kurtarıcım ve Allah'ımdır... Gündüz Rab sevgisini gösterir, gece İlahi söyler, dua ederim yaşamımın Allah'ına... Allah'a umut bağla, çünkü O'na yine övgüler sunacağım; O benim kurtarıcım ve Allah'ımdır. (Mezmurlar, 42:1-11)

... Kurtar hileci, haksız insandan. Çünkü Sen Allah'ım, kalemsin...[27] Gönder ışığını, gerçeğini, yol göstersinler bana... Neşe, sevinç kaynağım Allah'a gideceğim ve Sana, ey Allah, Allah'ım benim, lirle şükredeceğim... Allah'a umut bağla, çünkü O'na yine övgüler sunacağım; O benim kurtarıcım ve Allah'ımdır. (Mezmurlar, 43:1-5)

Onlar... kendi bilekleriyle zafere ulaşmadılar. Senin sağ elin, bileğin, yüzünün ışığı[28] sayesinde oldu bu; çünkü Sen onları sevdin... Sensin bizi düşmanlarımızdan kurtaran, bizden nefret edenleri utanca boğan. Her gün Allah'la övünür, sonsuza dek adına şükran sunarız... O yürekteki gizleri bilir. (Mezmurlar, 44:3-21)

Allah sığınağımız ve gücümüzdür, sıkıntıda hep yardıma hazırdır. Bu yüzden korkmayız yeryüzü altüst olsa, dağlar denizlerin bağrına devrilse, sular kükreyip köpürse, kabaran deniz dağları titretse bile... Herşeye Egemen RAB bizimledir... (Mezmurlar, 46:1-7)

Ey bütün uluslar, el çırpın! Sevinç çığlıkları atın Allah'ın onuruna! Ne müthiştir yüce Rab... Ezgiler (İlahiler) sunun Allah'a, ezgiler (İlahiler)... Allah'a aittir yeryüzü kralları. O çok yücedir. (Mezmurlar, 47:1-2, 6-8)

Rab büyüktür ve yalnız O övülmeye değer... Adın gibi, ey Allah,

---

26. Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini kazanmak teşbihle anlatılmaktadır.
27. Allah'ın Melca (Kendisi'ne sığınılan) ismi teşbihle anlatılmaktadır.
28. Allah'ın inayeti ve alemlerin Nuru olması teşbih yöntemiyle anlatılmaktadır.

övgün de dünyanın dört bucağına varıyor. Sağ elin zafer dolu... Bu Allah sonsuza dek bizim Allah'ımız olacak, bize hep yol gösterecektir. (Mezmurlar, 48:1, 10-14)

Ey bütün halklar, dinleyin! Kulak verin hepiniz, ey dünyada yaşayanlar, halk çocukları, bey çocukları, zenginler, yoksullar! Bilgelik dökülecek ağzımdan, anlayış sağlayacak içimdeki düşünceler, kulak vereceğim özdeyişlere... Onlar varlıklarına güvenir, büyük servetleriyle böbürlenirler. Kimse kimsenin hayatının bedelini ödeyemez, Allah'a fidye veremez... Bütün gösterişine karşın geçicidir insan, ölüp giden hayvanlar gibi. Budalaların yolu, onların sözünü onaylayanların sonu budur. Sürü gibi ölüler diyarına (cehenneme) sürülecekler... Tan ağarınca doğrular onlara egemen olacak, cesetleri çürüyecek, ölüler diyarı (cehennem) onlara konut olacak. Ama Allah beni ölüler diyarının (cehennemin) pençesinden kurtaracak ve yanına alacak. Korkma biri zenginleşirse, evinin görkemi artarsa. Çünkü ölünce hiçbir şey götüremez, görkemi onunla mezara gitmez. Yaşarken kendini mutlu saysa bile, başarılı olunca övülse bile. Atalarının kuşağına katılacak, onlar ki asla ışık yüzü görmeyecekler. Bütün gösterişine karşın anlayışsızdır insan, ölüp giden hayvanlar gibi. (Mezmurlar, 49:1-20)

Güçlü olan Allah, Rab konuşuyor; Güneş'in doğduğu yerden battığı yere kadar yeryüzünün tümüne sesleniyor. Güzelliğin... parıldıyor Allah... Gökler O'nun adaletini bildirecektir, çünkü hüküm veren Allah'ın Kendisi'dir... "Ben Allah'ım... Bütün orman yaratıkları, dağlardaki bütün hayvanlar Benimdir. Dağlardaki bütün kuşları korurum, kırlardaki bütün yabanıl hayvanlar Benim'dir... Sıkıntılı gününde seslen Bana, seni kurtarırım, sen de Beni yüceltirsin." Ama Allah kötüye şöyle diyor: "... Yola getirilmekten nefret ediyor, sözlerimi arkana atıyorsun. Hırsız görünce onunla dost oluyor, zina edenlere ortak oluyorsun. Ağzını kötülük için kullanı-

yor, dilini yalana koşuyorsun... Suçlarını gözünün önüne seriyorum...Yolunu düzeltene kurtarışımı göstereceğim." (Mezmurlar, 50:1-23)

Ey Allah, lütfet bana, sevgin uğruna; sil isyanlarımı, sınırsız merhametin uğruna. Tümüyle yıka beni suçumdan, arıt beni günahımdan... Sen gönülde sadakat istiyorsun, bilgelik öğret bana yüreğimin derinliklerinde. Beni... arıt, paklanayım, yıka beni (günahlarımdan arındır), kardan beyaz olayım... Ey Allah, temiz bir yürek yarat, yeniden kararlı bir ruh var et içimde. Beni huzurundan atma, mukaddes ruhunu benden alma. Geri ver bana sağladığın kurtuluş sevincini, bana destek ol, istekli bir ruh ver. Başkaldıranlara Senin yollarını öğreteyim, günahkarlar geri dönsün Sana. Kurtar beni kan dökme suçundan, Ey Allah, beni kurtaran Allah, dilim Senin kurtarışını İlahilerle övsün. Ya Rab, aç dudaklarımı, ağzım Senin övgülerini duyursun... Senin kabul ettiğin kurban alçakgönüllü bir ruhtur, alçakgönüllü ve pişman bir yüreği hor görmezsin, ey Allah. (Mezmurlar, 51:1-17)

Niçin kötülüğünle böbürlenirsin, ey kabadayı, Allah'ın sadık kullarına karşı bütün gün dilin yıkım tasarlar keskin ustura gibi, ey hilekar. İyilikten çok kötülüğü, doğru konuşmaktan çok yalanı seversin. Seni hileli dil seni! Her yıkıcı sözü seversin. Ama Allah seni sonsuza dek yıkacak... Doğrular bunu görünce korkacak... şöyle diyecekler: "İşte bu adam, Allah'a sığınmak istemedi, servetinin bolluğuna güvendi, başkalarını yıkarak güçlendi!" Ama ben... sonsuza dek Allah'ın sevgisine güvenirim. Sürekli Sana şükrederim yaptıkların için, sadık kullarının önünde umut bağlarım, çünkü Adın iyidir. (Mezmurlar, 52:1-9)

Akılsız içinden, "Allah yok!" der. İnsanlar bozuldu, iğrençlik aldı yürüdü, iyilik eden yok... Hepsi saptı, tümü yozlaştı, iyilik eden

yok... Allah'a yakarmıyorlar. Ama korkulmayacak yerde korkacaklar, çünkü Allah... onları reddettiği için hepsini utandıracak. (Mezmurlar, 53:1-5)

Ey Allah, beni Adınla kurtar, gücünle akla beni!... Küstahlar bana saldırıyor, zorbalar canımı almak istiyor, Allah'a aldırmıyorlar. İşte Allah benim yardımcımdır, tek desteğim Rab'dir... Ya Rab, sana gönülden bir kurban sunacağım, adına şükredeceğim, çünkü Adın iyidir. Beni bütün sıkıntılarımdan kurtardın... (Mezmurlar, 54:1-7)

Şaşkına çevir kötüleri, ya Rab, karıştır dillerini, çünkü kentte şiddet ve çatışma görüyorum. Gece gündüz kent surları üzerinde dolaşırlar, haksızlık, fesat dolu kentin içi. Yıkıcılık kentin göbeğinde, zorbalık, hile eksilmez meydanından... Bense Allah'a seslenirim, Rab kurtarır beni... Allah'tan korkmuyorlar. Yoldaşım dostlarına saldırarak yaptığı antlaşmayı bozdu. Ağzından bal damlar, ama yüreğinde savaş var. Sözleri yağdan yumuşak, ama yalın birer kılıçtır. Yükünü Rab'be bırak, O sana destek olur. Asla izin vermez doğru insanın sarsılmasına. Ama Sen, ey Allah, ölüm çukuruna (cehenneme) atacaksın kötüleri, günlerinin yarısını görmeyecek katillerle hainler; bense Sana güveniyorum. (Mezmurlar, 55:9-23)

Sana güvenirim korktuğum zaman. Allah'a, sözünü övdüğüm Allah'a güvenirim ben, korkmam. İnsan bana ne yapabilir? Gün boyu sözlerimi çarpıtıyorlar, hakkımda hep kötülük tasarlıyorlar. Fesatlık için uğraşıyor, pusuya yatıyor, adımlarımı gözlüyor, canımı almak istiyorlar... Biliyorum, Allah benden yana. Sözünü övdüğüm Allah'a, sözünü övdüğüm Rab'be, Allah'a güvenirim ben, korkmam; insan bana ne yapabilir?... Çünkü canımı ölümden kurtardın, ayaklarımı tökezlemekten korudun; işte yaşam ışığında, Allah huzurunda yürüyorum. (Mezmurlar, 56:3-13)

Acı bana, ey Allah, acı, çünkü Sana sığınıyorum; felaket geçinceye kadar, kanatlarının gölgesine[29] sığınacağım. Yüce Allah'a, benim için herşeyi yapan Allah'a sesleniyorum... Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Allah, görkemin bütün yeryüzünü kaplasın! Yoluma çukur kazdılar, içine kendileri düştüler. Kararlıyım, ey Allah, kararlıyım, İlahiler söyleyeceğim. Halkların arasında Sana şükürler sunayım, ya Rab, ulusların arasında Seni İlahilerle öveyim. Çünkü sevgin göklere erişir, sadakatin gökyüzüne ulaşır. Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Allah, görkemin bütün yeryüzünü kaplasın! (Mezmurlar, 57:1-11)

Ey yöneticiler, gerçekten adil mi karar verirsiniz? Doğru mu yargılarsınız insanları? Hayır! Hep haksızlık tasarlarsınız içinizde, zorbalık saçar elleriniz yeryüzüne.... (Mezmurlar, 58:1-3)

Kurtar beni düşmanlarımdan, ey Allah'ım, kalem (sığınağım) ol hasımlarıma karşı. Kurtar beni suç işleyenlerden, uzak tut kanlı katillerden... Sen, ya Rab, Herşeye Egemen Allah... Gücüm Sensin, Seni gözlüyorum, çünkü kalemsin (sığınağımsın), ey Allah. Allah'ım sevgisiyle karşılar beni... Ya Rab, kalkanımız (koruyucumuz) bizim... Gücün için sabah ezgiler söyleyecek, sevgini sevinçle dile getireceğim. Çünkü Sen bana kale,[30] sıkıntılı günümde sığınak oldun. Gücüm Sensin, Seni İlahilerle öveceğim, çünkü kalem (sığınağım), beni seven Allah Sensin. (Mezmurlar, 59:1-17)

Kurtar bizi sağ elinle, yardım et, sevdiklerin özgürlüğe kavuşsun diye! Yardım et bize düşmana karşı, çünkü boştur insan yardımı. Allah'la zafer kazanırız... (Mezmurlar, 60:5, 11-12)

Ey Allah... çünkü Sen benim için sığınak, düşmana karşı güçlü bir

---

29. Teşbih yöntemiyle Allah'ın himayesi, koruması kast edilmektedir.
30. Allah'ın Melca (Kendisi"ne sığınılan) isminin tecelli etmesi anlamındadır.

destek oldun. Çadırında[31] sonsuza dek oturmak ve kanatlarının gölgesine[32] sığınmak isterim. Çünkü Sen, ey Allah, adaklarımı duydun, adından korkanların mirasını bana verdin... Sevgin ve sadakatinle koru!... Adını hep İlahilerle öveceğim... (Mezmurlar, 61:1-8)

Canım yalnız Allah'da huzur bulur, kurtuluşum O'ndan gelir. Tek gücüm, kurtuluşum, kalem (sığınağım) O'dur, asla sarsılmam... Ey canım, yalnız Allah'da huzur bul, çünkü umudum O'ndadır. Tek gücüm, kurtuluşum, kalem (sığınağım) O'dur, sarsılmam. Kurtuluşum ve onurum Allah'a bağlıdır, kuvvetli gücüm, sığınağım O'dur. Ey halkım, her zaman O'na güven... Çünkü Allah sığınağımızdır... Zorbalığa güvenmeyin... Güç Allah'ındır, sevgi de Senin, ya Rab! Çünkü Sen herkese, yaptığının karşılığını verirsin. (Mezmurlar, 62:1-12)

Ey Allah, Sensin benim Allah'ım, Seni çok özlüyorum, canım Sana susamış, kurak, yorucu, susuz bir diyarda, bütün varlığımla Seni arıyorum... Senin sevgin yaşamdan iyidir, bu yüzden dudaklarım Seni yüceltir. Ömrümce Sana övgüler sunacağım, Senin adınla ellerimi kaldıracağım. Zengin yiyeceklere doyarcasına doyacağım Sana, şakıyan dudaklarla ağzım Sana övgüler sunacak. Yatağıma uzanınca Seni anarım, gece boyunca derin derin Seni düşünürüm. Çünkü Sen bana yardımcı oldun, kanatlarının gölgesinde[33] sevincimi dile getiririm. Canım Sana sımsıkı sarılır, sağ elin bana destek olur... Kralsa Allah'ta sevinç bulacak. Allah'ın adıyla ant içenlerin hepsi övünecek, yalancıların ağzıysa kapanacak. (Mezmurlar, 63:1-11)

Kötülerin gizli tasarılarından, o suçlu güruhun şamatasından esirge beni. Onlar dillerini kılıç gibi bilemiş, acı sözlerini ok gibi hedefe yöneltmişler, pusularından masum insanın üzerine atmak için.

---

31. Allah'a ibadet edilen mekanı tarif etmek için kullanılan bir teşbihtir.
32. Teşbih yöntemiyle Allah'ın himayesi, koruması kast edilmektedir.
33. Teşbih yöntemiyle Allah'ın himayesi, koruması kast edilmektedir.

Ansızın vururlar, hiç çekinmeden. Birbirlerini kötülük yapmaya iter, gizli tuzaklar tasarlarken, "Kim görecek?" derler. Haksızlık yapmayı düşünür, "Kusursuz bir plan yaptık!" derler. İnsanın içi ve yüreği derin bir sırdır, bilinmez. Ama ... Dilleri yüzünden yıkıma uğrayacaklar... Doğru insan Rab'de sevinç bulacak, O'na sığınacak, bütün temiz yürekliler O'nu övecek. (Mezmurlar, 64:2-10)

Ey Allah... Ey Sen, duaları işiten, bütün insanlar Sana gelecek. Suçlarımızın altında ezildik, ama Sen isyanlarımızı bağışlarsın. Ne mutlu avlularında otursun diye seçip Kendine yaklaştırdığın kişiye! Evinin, kutsal mescidinin nimetlerine doyacağız. Ey bizi kurtaran Allah, müthiş işler yaparak zaferle yanıtlarsın bizi. Sen yeryüzünün dört bucağında, uzak denizlerdekilerin umudusun; kudret kuşanan, gücüyle dağları kuran, denizlerin kükremesini, dalgaların gümbürtüsünü, halkların kargaşasını yatıştıran Sensin. Dünyanın öbür ucunda yaşayanlar korkuya kapılır Senin belirtilerin karşısında. Doğudan batıya kadar insanlara sevinç çığlıkları attırırsın. Toprağa bakar, çok verimli kılarsın, onu zenginliğe boğarsın. Ey Allah, ırmakların suyla doludur, insanlara tahıl sağlarsın, çünkü Sen toprağı şöyle hazırlarsın: Sabanın açtığı yarıkları bolca sular, sırtlarını düzlersin. Yağmurla toprağı yumuşatır, ürünlerine bereket katarsın. İyiliklerinle yılı taçlandırırsın, arabalarının geçtiği yollardan bolluk akar, otlaklar yeşillenir, tepeler sevince bürünür, çayırlar sürülerle bezenir, vadiler ekinle örtünür, sevinçten haykırır, ezgi (İlahi) söylerler. (Mezmurlar, 65:1-13)

Ey yeryüzündeki bütün insanlar, Allah'a sevinç çığlıkları atın! Adının yüceliğine İlahiler söyleyin, O'na görkemli övgüler sunun! "Ne müthiş işlerin var!" deyin Allah'a, "Öyle büyük gücün var ki, düşmanların eğiliyor önünde. Bütün yeryüzü Sana kulluk ediyor, İlahiler okuyor, adını İlahilerle övüyor." Gelin, bakın Allah'ın neler

yaptığına! Ne müthiş işler yaptı insanlar arasında: Denizi karaya çevirdi, atalarımız yaya geçtiler ırmaktan. Yaptığına sevindik orada. Kudretiyle sonsuza dek egemenlik sürer, gözleri ulusları süzer;[34] başkaldıranlar gurura kapılmasın! Ey halklar, Allah'ımıza şükredin, övgülerini duyurun. Hayatımızı koruyan, ayaklarımızın kaymasına izin vermeyen O'dur. Sen bizi sınadın, ey Allah, gümüş arıtır gibi arıttın... Gelin, dinleyin, ey sizler, Allah'tan korkanlar, benim için neler yaptığını size anlatayım. Ağzımla O'na yakardım, övgüsü dilimden düşmedi. Yüreğimde kötülüğe yer verseydim, Rab beni dinlemezdi. Oysa Allah dinledi beni, kulak verdi duamın sesine. Övgüler olsun Allah'a, çünkü duamı geri çevirmedi, sevgisini benden esirgemedi. (Mezmurlar, 66:1-10, 20)

Allah bize lütfetsin, bolluk versin, yüzünün ışığı[35] üzerimize parlasın. Öyle ki, yeryüzünde yolun, bütün uluslar arasında kurtarıcı gücün bilinsin. Halklar Sana şükretsin, ey Allah, bütün halklar Sana şükretsin! Uluslar sevinsin, sevinçten çığlık atsın, çünkü Sen halkları adaletle yargılarsın, yeryüzündeki uluslara yol gösterirsin. Halklar Sana şükretsin, ey Allah, bütün halklar Sana şükretsin! Toprak ürününü verdi, Allah, Allah'ımız, bizi bolluğa kavuştursun. Allah bize bolluk versin, dünyanın dört bucağındakiler O'ndan korksun! (Mezmurlar, 67:1-7)

Ancak doğrular sevinsin, bayram etsinler Allah'ın önünde, neşeyle coşsunlar. Allah'a ezgiler söyleyin, adını İlahilerle övün... Allah kimsesizlere ev verir, tutsakları özgürlüğe ve rahatlığa kavuşturur, ama başkaldıranlar kurak yerde oturur... Her gün yükümüzü taşıyan Rab'be, bizi kurtaran Allah'a övgüler olsun. Allah'ımız kurtarıcı bir Allah'tır, ölümden (cehennemden) kurtarış yalnız Egemen Rab'be özgüdür... "Ey sizler... toplantılarınızda Allah'a, Rab'be öv-

34. Allah'ın herşeyi bilen, herşeyden haberdar olan olduğu teşbih kullanılarak anlatılmaktadır.
35. Allah'ın "Nur" ismi kastedilmektedir.

güler sunun!"... Ey Allah... Dağıt savaştan zevk alan halkları!... Ey yeryüzünün krallıkları, Allah'a ezgiler söyleyin, İlahilerle övün Rab'be'bi... Allah'ın gücünü tanıyın... Ne heybetlisin, ey Allah... Güç, kudret veren Allah'a övgüler olsun! (Mezmurlar, 68:3-35)

Ama benim duam Sana'dır, ya Rab. Ey Allah, sevginin bolluğuyla, güvenilir kurtarışınla uygun gördüğünde yanıtla beni. Beni çamurdan kurtar, izin verme batmama; benden nefret edenlerden, derin sulardan kurtulayım. Seller beni sürüklemesin, engin beni yutmasın, ölüm çukuru ağzını üstüme kapamasın. Yanıt ver bana, ya Rab, çünkü sevgin iyidir. Yüzünü çevir bana (benden Rahmetini esirgeme) büyük merhametinle! Kulundan yüzünü gizleme (beni merhametinden uzak tutma), çünkü sıkıntıdayım, hemen yanıtla beni! Yaklaş bana, kurtar canımı, al başımdan düşmanlarımı... Senin kurtarışın, ey Allah, bana bir kale (sığınak) olsun! Allah'ın adını ezgilerle (İlahilerle) öveceğim, şükranlarımla O'nu yücelteceğim... Mazlumlar bunu görünce sevinsin, Ey Allah'a yönelen sizler, yüreğiniz canlansın. Çünkü Rab yoksulları işitir... O'na övgüler sunun, ey yer, gök, denizler ve onlardaki bütün canlılar! (Mezmurlar, 69:13-18, 29-34)

Sen'de neşe ve sevinç bulsun bütün Sana yönelenler! "Allah yücedir!" desin hep Senin kurtarışını özleyenler!... Yardımcım ve kurtarıcım Sensin... ya Rab! (Mezmurlar, 70:4-5)

Ya Rab, Sana sığınıyorum... Adaletinle kurtar beni, tehlikeden uzaklaştır... Kurtar beni! Sığınacak gücüm ol, her zaman başvurabileceğim; buyruk ver, kurtulayım, çünkü gücüm ve kalem (sığınağım) Sensin. Ey Allah'ım, kurtar beni kötünün elinden, haksızın, gaddarın pençesinden! Çünkü umudum Sensin, ey Egemen Rab, gençliğimden beri dayanağım Sensin. Doğduğum günden be-

ri Sana güveniyorum, beni ana rahminden çıkaran Sensin. Övgülerim hep Sana'dır. Birçokları için iyi bir örnek oldum, çünkü Sen güçlü sığınağımsın. Ağzımdan Sana övgü eksilmez, gün boyu yüceliğini anarım... Ama ben her zaman umutluyum, Sana övgü üstüne övgü dizeceğim. Gün boyu Senin zaferini, kurtarışını anlatacağım... Ey Egemen Rab, Senin, yalnız Senin zaferini duyuracağım. Ey Allah, çocukluğumdan beri beni Sen yetiştirdin, Senin harikalarını hala anlatıyorum... Ey Allah, doğruluğun göklere erişiyor, büyük işler yaptın... Sen ki... bana yeniden yaşam verecek, beni toprağın derinliklerinden çıkaracaksın. Saygınlığımı artıracak, yine beni avutacaksın. Ben de Seni, Senin sadakatini... lir çalarak Seni İlahilerle öveceğim... Seni İlahilerle överken, dudaklarımla, varlığımla sevincimi dile getireceğim, çünkü Sen beni kurtardın. Dilim gün boyu Senin zaferinden söz edecek... (Mezmurlar, 71:1-24)

Rab Allah'a... övgüler olsun, harikalar yaratan yalnız O'dur. Yüce adına sonsuza dek övgüler olsun, bütün yeryüzü O'nun yüceliğiyle dolsun! Amin! Amin! (Mezmurlar, 72:18-19)

Allah gerçekten... Yüreği temiz olanlara karşı iyidir... Onlar (kötüler) acı nedir bilmezler, bedenleri sağlıklı ve semizdir. Başkalarının derdini bilmez, onlar gibi çile çekmezler. Bu yüzden gurur onların gerdanlığı, zorbalık onları örten bir giysi gibidir... İçleri kötülük kazanı gibi kaynar. İnsanlarla eğlenir, kötü niyetle konuşur, tepeden bakar, baskıyla tehdit ederler. Göklere karşı ağızlarını açarlar, boş sözleri yeryüzünü dolaşır... Bunu anlamak için düşündüğümde, zor geldi bana, Allah'ın Mescidi'ne girene dek; o zaman anladım sonlarının ne olacağını. Gerçekten onları kaygan yere koyuyor, yıkıma sürüklüyorsun... Yine de sürekli Seninleyim, sağ elim-

den tutarsın[36] beni. Öğütlerinle yol gösterir, beni sonunda yüceliğe eriştirirsin. Sen'den başka kimim var göklerde? İstemem Sen'den başkasını yeryüzünde. Bedenim ve yüreğim tükenebilir, ama Allah yüreğimde güç, bana düşen paydır sonsuza dek... Benim için en iyisi Allah'a yakın olmaktır; bütün işlerini duyurayım diye sığınak yaptım Egemen Rab'bi kendime. (Mezmurlar, 73:1-28)

Kaynaklar, dereler fışkırttın, sürekli akan ırmakları kuruttun. Gün Senin'dir, gece de Senin, Ay ve Güneş'i Sen yerleştirdin, yeryüzünün bütün sınırlarını Sen saptadın, yazı da kışı da yaratan Sensin. (Mezmurlar, 74:15-17)

Sana şükrederiz, ey Allah, şükrederiz, çünkü Sen yakınsın, harikaların bunu gösterir. "Belirlediğim zaman gelince, doğrulukla yargılayacağım" diyor Allah, "Yeryüzü altüst olunca üzerindekilerle, ben pekiştireceğim onun direklerini." Övünenlere, "Övünmeyin artık!" dedim; Kötülere, "Kaldırmayın başınızı! Kaldırmayın başınızı! Tepeden konuşmayın!" Çünkü ne doğudan, ne batıdan, ne de çöldeki dağlardan doğar yargı. Yargıç ancak Allah'tır,[37] birini alçaltır, birini yükseltir... Bense sürekli duyuracağım bunu... Allah'ı İlahilerle öveceğim: "Kıracağım kötülerin bütün gücünü, doğruların gücüyse yükseltilecek." (Mezmurlar, 75:1-10)

Yalnız Sensin korkulması gereken, öfkelenince kim durabilir karşında?... Adaklar adayın Allah'ınız Rab'be, yerine getirin adaklarınızı... (Mezmurlar, 76:7-11)

Yüksek sesle Allah'a yakarıyorum... Sıkıntılı günümde Rab'be yönelirim... Rab'bin işlerini anacağım, evet, geçmişteki harikalarını anacağım. Yaptıkları üzerinde derin derin düşüneceğim, bütün işlerinin üzerinde dikkatle duracağım. Ey Allah, yolun kutsaldır!...

---

36. Allah'ın yardımı, kurtarışı teşbih yöntemiyle anlatılmıştır.

37. Allah'ın Adl ismi kast edilmektedir. Allah adalet yapanların en hayırlısıdır.

Harikalar yaratan Allah Sensin, halklar arasında gücünü gösterdin... (Mezmurlar, 77:1-19)

... Bunları gizlemeyeceğiz; Rab'bin övgüye değer işlerini, gücünü, yaptığı harikaları gelecek kuşağa duyuracağız... Allah'a güven duysunlar, Allah'ın yaptıklarını unutmasınlar, O'nun buyruklarını yerine getirsinler; ataları gibi inatçı, başkaldırıcı, yüreği kararsız, Allah'a sadakatsiz bir kuşak olmasınlar... Allah'ın ahdine uymadılar, O'nun Yasası'na göre yaşamayı reddettiler. Unuttular O'nun işlerini, kendilerine gösterdiği harikaları... Allah harikalar yapmıştı atalarının önünde. Denizi yarıp geçirmişti onları, bir duvar gibi ayakta tutmuştu suları. Gündüz bulutla, gece ateş ışığıyla onlara yol göstermişti. Çölde kayaları yarmış, sanki dipsiz kaynaklardan onlara kana kana su içirmişti. Kayadan akarsular fışkırtmış, suları ırmak gibi akıtmıştı. Ama onlar çölde Yüceler Yücesi'ne (Allah'a) başkaldırarak günah işlemeye devam ettiler. Canlarının çektiği yiyeceği isteyerek içlerinde Allah'ı denediler. (Allah'ı tenzih ederiz) "Allah çölde sofra kurabilir mi?" diyerek, Allah'a karşı konuştular. "Bak, kayaya vurunca sular fışkırdı, dereler taştı. Peki, ekmek de verebilir mi, et sağlayabilir mi halkına?" Rab bunu duyunca çok öfkelendi...[38] Çünkü Allah'a inanmıyorlardı, O'nun kurtarıcılığına güvenmiyorlardı. Yine de Rab buyruk verdi bulutlara, kapaklarını açtı göklerin... Doyasıya yiyecek gönderdi onlara. Doğu rüzgarını estirdi göklerde, gücüyle güney rüzgarına yol gösterdi... İsteklerini yerine getirdi Allah... Yine de günah işlemeye devam ettiler, O'nun harikalarına inanmadılar. Bu yüzden Allah onların günlerini boşluk, yıllarını dehşet içinde bitirdi. Allah onları öldürdükçe O'na yönelmeye, istekle O'nu yeniden aramaya başlıyorlardı. Allah'ın güçleri olduğunu, Yüce Allah'ın kurtarıcıları olduğunu anımsıyorlardı. Oysa ağızlarıyla O'na onursuzca davranıyor, dille-

38. Allah öfkeden münezzeh olandır. Kastedilen Allah'ın Muazzip (Azap eden) isminin tecelli etmesidir.

riyle yalan söylüyorlardı. O'na yürekten bağlı değillerdi, ahdine sadık kalmadılar. Yine de Allah sevecendi, suçlarını bağışlıyor, onları yok etmiyordu... Çölde kaç kez O'na başkaldırdılar... Anımsamadılar O'nun güçlü elini,[39] kendilerini düşmandan kurtardığı günü, Mısır'da gösterdiği belirtileri... Yaptığı şaşılası işleri. Mısır'ın kanallarını kana çevirdi, sularını içemediler. Gönderdiği at sinekleri yedi halkı, gönderdiği kurbağalar yok etti ülkeyi. Ekinlerini tırtıllara, emeklerinin ürününü çekirgelere verdi. Asmalarını doluyla, yabanıl incir ağaçlarını iri dolu taneleriyle yok etti. Büyükbaş hayvanlarını kırgına, küçükbaş hayvanlarını yıldırıma teslim etti... Canlarını ölümden esirgemedi, onları salgın hastalığın pençesine düşürdü... Onlara güvenlik içinde yol gösterdi, korkmadılar; düşmanlarını ise deniz yuttu... Ama onlar... O'na başkaldırdılar, koşullarına uymadılar. Döneklik edip ataları gibi ihanet ettiler, güvenilmez bir yay gibi bozuk çıktılar... (Mezmurlar, 78:4-57)

... Sevecenliğini hemen göster bize... Yardım et bize yüce Adın uğruna, ey bizi kurtaran Allah, kurtar bizi Adın uğruna, bağışla günahlarımızı!... Sonsuza dek şükredeceğiz Sana, kuşaklar boyunca övgülerini dilimizden düşürmeyeceğiz. (Mezmurlar, 79:8-13)

Bizi eski halimize kavuştur, ey Allah, Yüzünün ışığıyla (Nurunla) aydınlat, kurtulalım! Ya Rab, Herşeye Egemen Allah... Bizi eski halimize kavuştur, Ey Herşeye Egemen Allah, Yüzünün ışığıyla (Nurunla) aydınlat, kurtulalım!... Sen'den asla ayrılmayacağız; yaşam ver bize, adını analım! Ya Rab, ey Herşeye Egemen Allah, bizi eski halimize kavuştur, Yüzünün ışığıyla (Nurunla) aydınlat, kurtulalım! (Mezmurlar, 80:3-19)

Sevincinizi dile getirin gücümüz olan Allah'a, sevinç çığlıkları atın... Çalgıya başlayın, tef çalın, tatlı sesli lir ve çenk çınlatın. Yeni

---

39. Allah'ın üstün güç ve kudreti teşbihle anlatılmaktadır.

Ay'da, dolunayda, boru çalın bayram günümüzde.... "... Başka bir ilaha tapmayın! Seni Mısır'dan çıkaran Allah'ın Rab Benim." (Mezmurlar, 81:1-10)

"Ne zamana dek haksız karar verecek, kötüleri kayıracaksınız? Zayıfın, öksüzün davasını savunun, mazlumun, yoksulun hakkını arayın. Zayıfı, düşkünü kurtarın, onları kötülerin elinden özgür kılın." Bilmiyor, anlamıyorlar, karanlıkta dolaşıyorlar... (Mezmurlar, 82:2-5)

Utançla kapla yüzlerini, Sana yönelsinler, ya Rab... Senin Adın Rab'dir, anlasınlar yalnız Senin yeryüzüne egemen en yüce Allah olduğunu. (Mezmurlar, 83:16-18)

Ey Herşeye Egemen Rab... Yüreğim, bütün varlığım Sana, yaşayan Allah'a sevinçle haykırıyor... Ey Herşeye Egemen Rab... Allah'ım! Ne mutlu Senin evinde oturanlara (Allah'ın mescidinde Allah'ı ananlara), Seni sürekli överler! Ne mutlu gücünü Sen'den alan insana!... Senin avlularında (Allah'ın adının anıldığı mescitte) bir gün, başka yerdeki bin günden iyidir; kötülerin çadırında yaşamaktansa, Allah'ımın evinin (Allah'ın adının anıldığı mescidin) eşiğinde durmayı yeğlerim. Çünkü Rab Allah bir Güneş[40], bir kalkandır.[41] Lütuf ve yücelik sağlar; dürüstçe yaşayanlardan hiçbir iyiliği esirgemez. Ey Herşeye Egemen Rab, ne mutlu Sana güvenen insana! (Mezmurlar, 84:1-12)

Ya Rab, sevgini göster bize, kurtarışını bağışla! Kulak vereceğim Rab Allah'ın ne diyeceğine... Sadık kullarına esenlik sözü verecek, yeter ki, bir daha akılsızlık etmesinler. Evet, O Kendisi'nden korkanları kurtarmak üzeredir, görkemi ülkemizde yaşasın diye. Sevgiyle sadakat buluşacak, doğrulukla esenlik öpüşecek. Sadakat

40. Allah'ın Nuru teşbihle anlatılmaktadır.

41. Allah'ın koruyan, esirgeyen olduğu ifade edilmektedir.

yerden bitecek, doğruluk gökten bakacak. Ve Rab iyi olan neyse, onu verecek, toprağımızdan ürün fışkıracak. Doğruluk önü sıra yürüyecek... (Mezmurlar, 85:7-13)

... Ya Rab, yanıtla beni, çünkü mazlum ve yoksulum. Koru canımı, çünkü Senin sadık kulunum. Ey Allah'ım, kurtar Sana güvenen kulunu! Acı bana, ya Rab, çünkü gün boyu Sana yakarıyorum. Sevindir kulunu, ya Rab, çünkü dualarımı Sana yükseltiyorum. Sen iyi ve bağışlayıcısın, ya Rab, Sana yakaran herkese bol sevgi gösterirsin. Kulak ver duama, ya Rab, yalvarışlarımı dikkate al! Sıkıntılı günümde Sana yakarırım, çünkü yanıtlarsın beni... Senin gibisi yok, ya Rab, eşsizdir işlerin. Yarattığın bütün uluslar gelip Sana kulluk edecekler, ya Rab, adını yüceltecekler. Çünkü Sen ulusun, harikalar yaratırsın, tek Allah Sen'sin. Ya Rab, yolunu bana öğret, Senin gerçeğine göre yürüyeyim, kararlı kıl beni, yalnız Senin Adından korkayım. Ya Rab Allah'ım, bütün yüreğimle Sana şükredeceğim, Adını sonsuza dek yücelteceğim. Çünkü bana sevgin büyüktür, canımı ölüler diyarının (cehennemin) derinliklerinden Sen kurtardın... Sen, ya Rab, sevecen, lütfeden... sevgisi ve sadakati bolsun... Sen, ya RAB, bana yardım ettin, beni avuttun. (Mezmurlar, 86:1-17)

Ya Rab, beni kurtaran Allah, gece gündüz Sana yakarıyorum... Her gün Sana yakarıyorum, ya Rab... Ya Rab, yardıma çağırıyorum Seni, sabah duam Sana varıyor. (Mezmurlar, 88:1, 9-13)

Rab'bin sevgisini sonsuza dek ezgilerle (İlahilerle) öveceğim, sadakatini bütün kuşaklara bildireceğim. Sevgin sonsuza dek ayakta kalır diyeceğim... Ya Rab, gökler över harikalarını, kutsallar topluluğunda (salih müminler arasında) övülür sadakatin... Kutsallar topluluğunda (salih müminler arasında) Allah korku uyandırır,

çevresindekilerin hepsinden ulu ve müthiştir... Gökler Senin'dir, yeryüzü de Senin; dünyanın ve içindeki herşeyin temelini Sen attın. Kuzeyi, güneyi Sen yarattın... Kolun güçlüdür, elin kudretli, sağ elin yüce.[42] Tahtın (Allah'ın Yüce Makamı) adalet ve doğruluk üzerine kurulu, sevgi ve sadakat önün sıra gider. Ne mutlu sevinç çığlıkları atmasını bilen halka (Allah'ın adını anarak mutlu olanlara), ya Rab! Yüzünün ışığında (Nurunda) yürürler. Gün boyu Senin Adınla sevinir, doğruluğunla yücelirler. Çünkü Sen onların gücü ve yüceliğisin, lütfun sayesinde gücümüz artar. Kalkanımız Rab'be aittir (Koruyucumuz Allah'tır)... Sonsuza dek övgüler olsun Rab'be! Amin! Amin! (Mezmurlar, 89:1-52)

Ya Rab, barınak oldun bize kuşaklar boyunca. Dağlar var olmadan, daha evreni ve Dünya'yı yaratmadan, öncesizlikten sonsuzluğa dek Allah Sensin. İnsanı toprağa döndürürsün, "Ey insanoğulları, toprağa dönün!" diyerek. Çünkü Senin gözünde bin yıl geçmiş bir gün, dün gibi, bir gece nöbeti gibidir. İnsanları bir düş gibi siler, süpürürsün, sabah biten ot misali: Sabah filizlenir, büyür, akşam solar, kurur... Bizi sevginle doyur, ömrümüz boyunca sevinçle haykıralım. Allah'ımız Rab bizden hoşnut kalsın. Ellerimizin emeğini boşa çıkarma. Evet, ellerimizin emeğini boşa çıkarma. (Mezmurlar, 90:1-17)

Yüceler Yücesi'nin evinde oturan (Allah'ın mescidinde Allah'ı anan), herşeye Gücü Yeten'in gölgesinde barınır.[43] "O benim sığınağım, kalemdir (koruyanımdır)" derim Rab için, "Allah'ımdır, O'na güvenirim." Çünkü O seni avcı tuzağından, ölümcül hastalıktan kurtarır. Seni kanatlarının altına[44] alır, onların altına sığınırsın. O'nun sadakati senin kalkanın, siperin (koruyucun) olur. Ne gecenin dehşetinden korkarsın, ne gündüz uçan oktan, ne karanlıkta dolaşan hastalıktan,

42 Allah'ın üstün güç ve kudret sahibi olduğu teşbih yapılarak anlatılmaktadır.

43. Allah'ın Rahmetine sığınmak kast edilmektedir.

44. Allah'ın koruyan esirgeyen olduğu teşbih yapılarak anlatılmaktadır.

ne de öğleyin yok eden kırgından... Sen Rab'bi kendine sığınak, Yüceler Yücesi'ni konut edindiğin (Allah'ı dost edindiğin, O'na sığındığın) için, başına kötülük gelmeyecek, çadırına felaket yaklaşmayacak. Çünkü Allah meleklerine buyruk verecek, gideceğin her yerde seni korusunlar diye... "Beni sevdiği için onu kurtaracağım" diyor Rab, "Beni iyi tanıdığı için ona kale olacağım (onu koruyacağım). Bana seslenince onu yanıtlayacağım, sıkıntıda onun yanında olacağım, kurtarıp yücelteceğim onu. Onu uzun ömürle doyuracak, ona kurtarışımı göstereceğim." (Mezmurlar, 91:1-16)

Ya Rab, sana şükretmek, Yüceler Yücesi, adını İlahilerle övmek, sabah sevgini, gece sadakatini, on telli sazla, çenk ve lirle duyurmak ne güzel! Çünkü yaptıklarınla beni sevindirdin, ya Rab, ellerinin işi (eşsiz yaratışın) karşısında sevinç İlahileri okuyorum. Yaptıkların ne büyüktür, ya Rab... Aptal insan bilemez, budala akıl erdiremez... Sen sonsuza dek Yücesin, ya Rab. Ya Rab... Doğru insan hurma ağacı gibi serpilecek, Lübnan sediri gibi yükselecek... Böyleleri yaşlanınca da meyve verecek, taptaze ve yeşil kalacaklar. "Rab doğrudur! Gücümdür benim! O'nda haksızlık bulunmaz!" diye duyuracaklar. (Mezmurlar, 92:1-15)

Rab egemenlik sürüyor, görkeme bürünmüş (üstün güç sahibi), kudret kuşanmış. Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz. Ya Rab, hakimiyetin öteden beri kurulmuş, varlığın öncesizliğe uzanır. Denizler gürlüyor, ya Rab, denizler gümbür gümbür gürlüyor, denizler dalgalarını çınlatıyor... Koşulların hep geçerlidir... (Mezmurlar, 93:1-5)

Ey halkın içindeki budalalar, dikkat edin; ey aptallar, ne zaman akıllanacaksınız? Kulağı yaratan işitmez mi? Göze biçim veren görmez mi? Ulusları yola getiren yargılamaz mı? İnsanı eğiten bil-

mez mi? Rab insanın düşüncelerinin boş olduğunu bilir. Ne mutlu, ya Rab, yola getirdiğin, Yasa'nı öğrettiğin insana!... Adalet yine doğruluk üzerine kurulacak, yüreği temiz olan herkes ona uyacak... "Ayağım kayıyor" dediğimde, sevgin ayakta tutar beni, ya Rab. Kaygılar içimi sarınca, Senin avutmaların (Senin huzur ve güvenlik duygusu indirmen) gönlümü sevindirir... Rab bana kale (sığınağım, tek yardımcım, dostum) oldu, Allah'ım sığındığım güç oldu. Allah'ımız Rab yaptıkları kötülüğü kendi başlarına getirecek... (Mezmurlar, 94:8-23)

Gelin, Rab'be sevinçle haykıralım, bizi kurtaran güce sevinç çığlıkları atalım, şükranla huzuruna çıkalım, O'na sevinç İlahileri yükseltelim! Çünkü Rab ulu Allah'tır... Yerin derinlikleri O'nun elindedir, dağların dorukları da O'nun. Deniz O'nundur, çünkü O yarattı, karaya da O'nun elleri biçim verdi. Gelin, ibadet edelim, eğilelim, Bizi yaratan Rab'bin önünde diz çökelim. Çünkü O Allah'ımızdır... Yüreklerinizi nasırlaştırmayın. (Mezmurlar, 95:1-8)

Yeni bir ezgi (İlahi) söyleyin Rab'be! Ey bütün dünya, Rab'be ezgiler söyleyin! Ezgi (İlahi) söyleyin, Rab'bin adını övün, her gün duyurun kurtarışını! Görkemini uluslara, harikalarını bütün halklara anlatın! Çünkü Rab uludur, yalnız O övgüye değer... O'ndan korkulur... Gökleri yaratan Rab'dir. Yücelik, ululuk O'nun huzurundadır, güç ve güzellik O'nun ibadet yerindedir. Ey bütün halklar, Rab'bi övün, Rab'bin gücünü, yüceliğini övün, Rab'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün... Rab'be kulluk edin! Titreyin O'nun önünde, ey bütün yeryüzündekiler! Uluslara, "Rab egemenlik sürüyor" deyin... O halkları adaletle yargılar. Sevinsin gökler, coşsun yeryüzü! Gürlesin deniz içindekilerle birlikte! Bayram etsin kırlar ve üzerindekiler! O zaman Rab'bin önünde bütün orman ağaçları sevinçle haykıracak. (Mezmurlar, 96:1-12)

Rab egemenlik sürüyor, coşsun yeryüzü, bütün kıyı halkları sevinsin!... Şimşekleri dünyayı aydınlatır, yeryüzü görüp titrer... Gökler O'nun doğruluğunu duyurur, bütün halklar görkemini görür. Utansın puta tapanlar, değersiz putlarla övünenler! Rab'be kulluk edin... Sensin, ya Rab, bütün yeryüzünün en Yücesi... Çok ulusun. Ey sizler, Rab'bi sevenler, kötülükten tiksinin. O sadık kullarının canını korur, onları kötülerin elinden kurtarır. Doğrulara ışık, temiz yüreklilere sevinç saçar. Ey doğrular, Rab'de sevinç bulun, kutsallığını anarak O'na şükredin! (Mezmurlar, 97:1-12)

Yeni bir ezgi (İlahi) söyleyin Rab'be. Çünkü harikalar yaptı, zaferler kazandı sağ eli... Rab ulusların gözü önüne serdi kurtarışını, zaferini bildirdi... Sevinç çığlıkları yükseltin Rab'be, ey yeryüzündekiler! Sevinç İlahileriyle yeri göğü çınlatın! Lirle ezgiler sunun Rab'be, lir ve müzik eşliğinde! Boru ve borazan eşliğinde sevinç çığlıkları atın... Rab'bin önünde. Gürlesin deniz ve içindekiler, gürlesin yeryüzü ve üzerindekiler. El çırpsın ırmaklar, sevinçle haykırsın dağlar Rab'bin önünde! (Mezmurlar, 98:1-8)

Rab.. Uludur, Yüce'dir O, bütün halklara egemendir. Övsünler büyük, müthiş Adını! O kutsaldır. Yüceltin Allah'ımız Rab'bi... O kutsaldır. Musa'yla Harun O'nun elçilerindendi... Rab'be seslenirlerdi, O da yanıtlardı... Uydular O'nun buyruklarına, kendilerine verdiği kurallara. Ya Rab Allah'ımız, yanıt verdin onlara; bağışlayıcı oldun... Allah'ımız Rab'bi yüceltin, kulluk edin... Çünkü Allah'ımız Rab kutsaldır. (Mezmurlar, 99:2-9)

Ey bütün dünya, Rab'be sevinç çığlıkları yükseltin! O'na neşeyle kulluk edin, sevinç ezgileriyle çıkın huzuruna! Bilin ki Rab Allah'tır. Bizi yaratan O'dur, biz de O'nunuz... Şükredin O'na, adına övgüler sunun! Çünkü Rab iyidir, sevgisi sonsuzdur... (Mezmurlar, 100:1-5)

Sevgini ve adaletini ezgilerle (İlahilerle) anacağım, Seni İlahilerle öveceğim, ya Rab. Dürüst davranmaya özen göstereceğim... Temiz bir yaşam süreceğim evimde, önümde alçaklığa izin vermeyeceğim. Hoşlanmam döneklerin işinden, etkilemez beni. Uzak olsun benden sapıklık, tanımak istemem kötülüğü. Yok ederim (yok sayarım) dostunu gizlice çekiştireni, katlanamam tepeden bakan, gururlu insana. Gözüm ülkenin sadık insanları üzerinde olacak, yanımda oturmalarını isterim; bana dürüst yaşayan kişi hizmet edecek. Dolap çeviren evimde oturmayacak, yalan söyleyen gözümün önünde durmayacak. (Mezmurlar, 101:1-7)

... Ya Rab, ünün (Şanın) kuşaklar boyu sürer. Uluslar Rab'bin Adından, yeryüzü kralları görkeminden (güç ve kudretinden) korkacak... Çok önceden attın dünyanın temellerini, gökler de Senin ellerinin yapıtıdır. Onlar yok olacak, ama Sen kalıcısın. Hepsi bir giysi gibi eskiyecek. Onları bir kaftan gibi değiştireceksin, geçip gidecekler. (Mezmurlar, 102:12-26)

Rab'be övgüler sun, ey gönlüm! O'nun kutsal Adına övgüler sun, ey bütün varlığım! Rab'be övgüler sun, ey canım! İyiliklerinin hiçbirini unutma! Bütün suçlarını bağışlayan, bütün hastalıklarını iyileştiren, canını ölüm çukurundan (cehennemden) kurtaran, sana sevgi ve sevecenlik tacı giydiren, yaşam boyu seni iyiliklerle doyuran O'dur, bu nedenle gençliğin kartalınki gibi tazelenir. Rab bütün düşkünlere hak ve adalet sağlar... Rab sevecen ve lütfedendir, tez gazaplanmaz, sevgisi engindir... Kendisi'nden korkanlara karşı sevgisi de o kadar büyüktür... Rab Kendisi'nden korkanlara sevecen davranır... İnsana gelince, ota benzer ömrü, kır çiçeği gibi serpilir; rüzgar üzerine esince yok olur gider, bulunduğu yer onu tanımaz. Ama Rab Kendisi'nden korkanları sonsuza dek sever, antlaşmasına (ayetlerine) uyan ve buyruklarına uymayı anımsayan soylarına adil davranır... O'nun egemenliği her yeri kapsar. Rab'be

övgüler sunun, ey sizler, O'nun melekleri, O'nun sözünü dinleyen, söylediklerini yerine getiren güç sahipleri! Rab'be övgüler sunun, ey sizler, O'nun... isteğini yerine getiren kulları! Rab'be övgüler sunun... Rab'be övgüler sun, ey gönlüm! (Mezmurlar, 103:1-22)

Rab'be övgüler sun, ey gönlüm! Ya Rab Allah'ım, ne ulusun! Görkem ve yücelik kuşanmışsın... Işığa (Nura) bürünmüşsün... Yeryüzünü temeller üzerine kurdun, asla sarsılmasın diye. Engini ona bir giysi gibi giydirdin, sular dağların üzerinde durdu... (Sular) dağları aşıp derelere aktı, onlar için belirlediğin yerlere doğru. Bir sınır koydun önlerine, geçmesinler, gelip yeryüzünü bir daha kaplamasınlar diye. Vadilerde fışkırttığın pınarlar, dağların arasından akar. Bütün kır hayvanlarına su içirirsin, yaban eşeklerinin susuzluğunu giderirler. Kuşlar yanlarında yuva kurar, dalların arasında ötüşürler... Hayvanlar için ot, insanların yararı için bitkiler yetiştirirsin; insanlar ekmeğini topraktan çıkarsın diye.. Yüzlerini güldüren zeytinyağını, güçlerini arttıran ekmeği hep Sen verirsin. Rab'bin ağaçları... suya doyar. Kuşlar orada yuva yapar, leyleğin evi ise çamlardadır. Yüksek dağlar dağ keçilerinin uğrağı, kayalar kaya tavşanlarının sığınağıdır. Mevsimleri göstersin diye Ay'ı, batacağı zamanı bilen Güneş'i yarattın. Karartırsın ortalığı, gece olur, başlar kıpırdamaya orman hayvanları. Genç aslan av peşinde kükrer, Allah'tan yiyecek ister. Güneş doğunca inlerine çekilir, yatarlar. İnsan işine gider, akşama dek çalışmak için. Ya Rab, ne çok eserin var! Hepsini bilgece (hikmetle) yaptın; yeryüzü yarattıklarınla dolu. İşte uçsuz bucaksız denizler, içinde kaynaşan sayısız canlılar, büyük küçük yaratıklar. Orada gemiler dolaşır... Hepsi Seni bekliyor, yiyeceklerini zamanında veresin diye. Sen verince onlar toplar... İyiliğe doyar... Ruhu'nu gönderince (Allah'ın dilemesiyle, Ruhu'ndan üflemesiyle) var olurlar, yeryüzüne yeni yaşam verirsin. Rab'bin görkemi sonsuza dek sürsün!... Ömrümce

Rab'be ezgiler (İlahiler) söyleyecek, var oldukça Allah'ımı İlahilerle öveceğim. Düşüncem ona hoş görünsün, sevincim Rab olsun!.. Rab'be övgüler sun, ey gönlüm! Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 104:1-35)

Rab'be şükredin, O'na yakarın, halklara duyurun yaptıklarını! O'nu ezgilerle, İlahilerle övün, bütün harikalarını anlatın! Kutsal adıyla övünün, sevinsin Rab'be yönelenler! Rab'be ve O'nun gücüne bakın, durmadan O'nun yüzünü (Allah'ın rızasını) arayın!... O'nun yaptığı harikaları, olağanüstü işlerini (üstün yaratışını) ve yargılarını (hükmünü) anımsayın! Allah'ımız Rab O'dur, yargıları (hükmü) bütün yeryüzünü kapsar. (Mezmurlar, 105:1-7)

Övgüler sunun, Rab'be! Rab'be şükredin, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur. Rab'bin büyük işlerini kim anlatabilir, kim O'na yeterince övgü sunabilir? Ne mutlu adalete uyanlara, sürekli doğru olanı yapanlara!... O'nun sözlerine inandılar, ezgiler söyleyerek O'nu övdüler. Ne var ki, Rab'bin yaptıklarını çabucak unuttular... Allah'ın verdiği söze inanmadılar. Çadırlarında söylendiler, dinlemediler Rab'bin sesini... Putlarına taptılar, bu da onlara tuzak oldu... Suçsuzların kanını döktüler... Yaptıklarıyla kirli sayıldılar, vefasız duruma düştüler... Rab onları birçok kez kurtardı, ama akılları fikirleri başkaldırmaktaydı ve alçaltıldılar suçları yüzünden... Kurtar bizi, ey Allah'ımız... Kutsal adına şükredelim, yüceliğinle övünelim. Öncesizlikten sonsuza dek... Rab'be övgüler olsun! Bütün halk, "Amin!" desin. Rab'be övgüler olsun! (Mezmurlar, 106:1-48)

Rab'be şükredin, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur. Böyle desin Rab'bin kurtardıkları, düşman pençesinden özgür kıldıkları, doğudan, batıdan, kuzeyden, güneyden, bütün ülkelerden topladıkları. Issız çöllerde dolaştılar, yerleşecekleri kente giden bir yol

bulamadılar. Aç, susuz, sefil oldular. O zaman sıkıntı içinde Rab'be yakardılar, Rab kurtardı onları dertlerinden... Onlara doğru yolda öncülük etti. Şükretsinler Rab'be sevgisi için, insanlar yararına yaptığı harikalar için. Çünkü O susamış canın susuzluğunu giderir, aç canı iyiliklerle doyurur... Sıkıntı içinde Rab'be yakardılar, Rab kurtardı onları dertlerinden; çıkardı karanlıktan, zifiri karanlıktan, kırdı zincirlerini. Şükretsinler Rab'be sevgisi için, insanlar yararına yaptığı harikalar için!... Sıkıntı içinde Rab'be yakardılar, Rab kurtardı onları dertlerinden... Şükretsinler Rab'be sevgisi için, insanlar yararına yaptığı harikalar için! Şükran kurbanları sunsunlar ve sevinç çığlıklarıyla duyursunlar O'nun yaptıklarını! Gemilerle denize açılanlar, okyanuslarda iş yapanlar, Rab'bin işlerini, derinliklerde yaptığı harikaları gördüler. Çünkü O buyurunca şiddetli bir fırtına koptu, dalgalar şaha kalktı. Göklere yükselip diplere indi gemiler, sıkıntıdan canları burunlarına geldi gemicilerin... Ustalıkları işe yaramadı. O zaman sıkıntı içinde Rab'be yakardılar, Rab kurtardı onları dertlerinden. Fırtınayı limanlığa çevirdi, yatıştı dalgalar; rahatlayınca sevindiler, diledikleri limana götürdü Rab onları. Şükretsinler Rab'be sevgisi için, insanlar yararına yaptığı harikalar için! Yüceltsinler O'nu... Irmakları çöle çevirir, pınarları kurak toprağa, verimli toprağı çorak alana... Çölü su birikintisine çevirir, kuru toprağı pınara. Açları yerleştirir oraya; oturacak bir kent kursunlar, tarlalar ekip bağlar diksinler, bol ürün alsınlar diye... Doğru insanlar görüp sevinecek, kötülerse ağzını kapayacak. Aklı olan bunları göz önünde tutsun, Rab'bin sevgisini dikkate alsın. (Mezmurlar, 107:1-43)

Halkların arasında Sana şükürler sunayım, ya Rab, ulusların arasında Seni İlahilerle öveyim. Çünkü sevgin göklere erişir, sadakatin gökyüzüne ulaşır. Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Allah, görkemin bütün yeryüzünü kaplasın! Kurtar bizi sağ elinle, yardım

et, sevdiklerin özgürlüğe kavuşsun diye! (Mezmurlar, 108:1-12

Ey övgüler sunduğum Allah... Sevgime karşılık bana düşman oldular, bense dua etmekteyim. İyiliğime kötülük, sevgime nefretle karşılık verdiler... Ama Sen, ey Egemen Rab... Kurtar beni, iyiliğin, sevgin uğruna!... Yardım et bana, ya Rab Allah'ım; kurtar beni sevgin uğruna! Bilsinler bu işte Senin elin olduğunu (Senin takdirinle olduğunu), bunu Senin yaptığını, ya Rab!... Rab'be çok şükredeceğim, kalabalığın arasında O'na övgüler dizeceğim... (Mezmurlar, 109:1-30)

Övgüler sunun Rab'be! Doğru insanların toplantısında, topluluk içinde, bütün yüreğimle Rab'be şükredeceğim. Rab'bin işleri büyüktür, onlardan zevk alanlar hep onları düşünür. O'nun yaptıkları yüce ve görkemlidir, doğruluğu sonsuza dek sürer. Rab unutulmayacak harikalar yaptı, O sevecen ve lütfedendir. Kendisi'nden korkanları besler... Yaptığı her işte sadık ve adildir, bütün koşulları güvenilirdir; sonsuza dek sürer, sadakat ve doğrulukla yapılır... Adı kutsal ve müthiştir. Bilgeliğin temeli Rab korkusudur, O'nun kurallarını yerine getiren herkes sağduyu sahibi olur. O'na sonsuza dek övgü sunulur! (Mezmurlar, 111:1-10)

Övgüler sunun Rab'be! Ne mutlu Rab'den korkan insana, O'nun buyruklarından büyük zevk alana!... Doğruların kuşağı kutsanacak. Bolluk ve zenginlik eksilmez evinden... Karanlıkta ışık doğar dürüstler için, lütfeden, sevecen, doğru insanlar için. Ne mutlu eli açık olan, ödünç veren, işlerini adaletle yürüten insana! Asla sarsılmaz, sonsuza dek anılır doğru insan. Kötü haberden korkmaz, yüreği sarsılmaz, Rab'be güvenir. Gözü pektir, korku nedir bilmez, sonunda düşmanlarının yenilgisini görür. Armağanlar dağıttı, yoksullara verdi; doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır, gücü ve saygınlığı artar. Kötü kişi bunu görünce kudurur, dişlerini gıcırdatır,

kendi kendini yer, bitirir. Kötülerin dileği boşa çıkar. (Mezmurlar, 112:1-10)

Övgüler sunun Rab'be! Övgüler sunun, ey Rab'bin kulları, Rab'bin adına övgüler sunun! Şimdiden sonsuza dek Rab'bin adına şükürler olsun! Güneş'in doğduğu yerden battığı yere kadar Rab'bin adına övgüler sunulmalı! Rab bütün uluslara egemendir, görkemi gökleri aşar. Var mı Allah'ımız Rab gibi.... Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 113:1-9)

... Onların putları altın ve gümüşten yapılmış, insan elinin eseridir. Ağızları var, konuşmazlar, gözleri var, görmezler, kulakları var, duymazlar, burunları var, koku almazlar, elleri var, hissetmezler, ayakları var, yürümezler, boğazlarından ses çıkmaz... Rab'be güvenin, O'dur yardımcınız ve kalkanınız (koruyanınız, sığınağınız)!... Ey Rab'den korkanlar, Rab'be güvenin, O'dur yardımcınız ve kalkanınız (koruyanınız, sığınağınız)!... Küçük, büyük, Kendisi'nden korkan herkesi kutsayacak... Yeri göğü yaratan RAB sizleri kutsasın... Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 115:1-18)

Rab'bi seviyorum... Yaşadığım sürece O'na sesleneceğim... Sıkıntıya, acıya gömülmüştüm. O zaman Rab'be yakardım, "Aman, ya Rab, kurtar canımı!" dedim. Rab lütufkar ve adildir, sevecendir Allah'ımız. Rab saf insanları korur, tükendiğim zaman beni kurtardı. Ey canım, yine huzura kavuş, çünkü Rab sana iyilik etti... Rab'bin huzurunda yürüyeceğim. İman ettim, "Büyük acı çekiyorum" dediğim zaman bile... Rab'be adadıklarımı yerine getireceğim. Rab'bin gözünde (Allah'ın Katında) değerlidir sadık kullarının ölümü. Ya Rab, ben gerçekten Senin kulunum... Ya Rab, Sana seslenecek, şükran kurbanı sunacağım... Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 116:1-19)

Ey bütün uluslar, Rab'be övgüler sunun! Ey bütün halklar, O'nu yüceltin! Çünkü bize beslediği sevgi büyüktür, Rab'bin sadakati sonsuza dek sürer. Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 117:1-2)

Rab'be şükredin, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur... "Sonsuzdur sevgisi!" desin Rab'den korkanlar. Sıkıntı içinde Rab'be seslendim; yanıtladı, rahata kavuşturdu beni. Rab benden yana, korkmam; insan bana ne yapabilir? Rab benden yana, benim yardımcım... Rab'be sığınmak insana güvenmekten iyidir. Rab'be sığınmak soylulara güvenmekten iyidir... İtilip kakıldım, düşmek üzereydim, ama Rab yardım etti bana... O kurtardı beni. Sevinç ve zafer çığlıkları çınlıyor doğruların çadırlarında... Rab'bin yaptıklarını duyuracağım... İşte budur Rab'bin kapısı! Doğrular girebilir oradan. Sana şükrederim, çünkü bana yanıt verdin, kurtarıcım oldun... Rab'bin işidir bu, gözümüzde harika bir iş! Bugün Rab'bin yarattığı gündür, onun için sevinip coşalım! Ne olur, ya Rab, kurtar bizi, ne olur, başarılı kıl bizi! Kutsansın Rab'bin adıyla gelen!... Rab Allah'tır, aydınlattı bizi... Allah'ım Sensin, şükrederim Sana, Allah'ım Sensin, yüceltirim Seni. Rab'be şükredin, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur. (Mezmurlar, 118:1-29)

Ne mutlu yolları temiz olanlara, Rab'bin Yasası'na göre yaşayanlara! Ne mutlu O'nun öğütlerine uyanlara, bütün yüreğiyle O'na yönelenlere! Hiç haksızlık etmezler, O'nun yolunda yürürler. Koyduğun koşullara dikkatle uyulmasını buyurdun. Keşke kararlı olsam Senin kurallarına uymakta! Hiç utanmayacağım, bütün buyruklarını izledikçe. Şükredeceğim Sana temiz yürekle, adil hükümlerini öğrendikçe. Kurallarını yerine getireceğim, bırakma beni hiçbir zaman! Genç insan yolunu nasıl temiz tutar? Senin sözünü tutmakla. Bütün yüreğimle Sana yöneliyorum, izin verme buyruklarından sapmama! Aklımdan çıkarmam sözünü, Sana karşı günah işlememek için. Övgüler olsun Sana, ya Rab, bana kuralları-

nı öğret. ... Bütün hükümlerini dudaklarımla yineliyorum. Sevinç duyuyorum öğütlerini izlerken, sanki benim oluyor bütün hazineler. Koşullarını derin derin düşünüyorum, yollarını izlerken. Zevk alıyorum kurallarından, sözünü unutmayacağım... Gözlerimi aç, Yasa'ndaki harikaları göreyim. Garibim bu dünyada, buyruklarını benden gizleme (hikmetlerini öğret bana)! İçim tükeniyor, her an hükümlerini özlemekten... Uzaklaştır benden küçümsemeleri, hakaretleri, çünkü öğütlerini tutuyorum. Önderler toplanıp beni kötüleseler bile, ben kulun Senin kurallarını derin derin düşüneceğim. Öğütlerin benim zevkimdir, bana akıl verirler... Kurallarını öğret bana! Koşullarını anlamamı sağla ki, harikalarının üzerinde düşüneyim... Sözün uyarınca güçlendir beni! Yalan yoldan uzaklaştır, Yasan uyarınca lütfet bana. Ben sadakat yolunu seçtim, hükümlerini uygun gördüm. Öğütlerine dört elle sarıldım, ya Rab, utandırma beni! İçime huzur verdiğin için buyrukların doğrultusunda koşacağım. Kurallarını nasıl izleyeceğimi öğret bana, ya Rab, öyle ki, onları sonuna kadar izleyeyim. Anlamamı sağla, Yasa'na uyayım, bütün yüreğimle onu yerine getireyim. Buyrukların doğrultusunda yol göster bana, çünkü yolundan zevk alırım. Yüreğimi haksız kazanca değil, Kendi öğütlerine yönelt. Gözlerimi boş şeylerden çevir, beni Kendi yolunda yaşat... Senin ilkelerin iyidir. Çok özlüyorum Senin koşullarını! Beni doğruluğunun içinde yaşat! Bana sevgini göster, ya Rab, sözün uyarınca kurtar beni! O zaman beni aşağılayanlara gereken yanıtı verebilirim, çünkü Senin sözüne güvenirim. Gerçeğini ağzımdan düşürme, çünkü Senin hükümlerine umut bağladım. Yasa'na sürekli, sonsuza dek uyacağım. Özgürce yürüyeceğim, çünkü Senin koşullarına yöneldim ben. Kralların önünde Senin öğütlerinden söz edeceğim... Senin buyruklarından zevk alıyor, onları seviyorum. Saygı ve sevgi duyuyorum buyruklarına, derin derin düşünüyorum kurallarını... Sözün bana yaşam verir. Çok eğlendiler küstahlar be-

nimle, yine de Yasa'ndan şaşmadım. Geçmişte verdiğin hükümleri anımsayınca, avundum, ya RAB... Senin kurallarındır ezgilerimin konusu, konuk olduğum bu dünyada. Gece adını anarım, ya Rab, Yasa'na uyarım. Tek yaptığım, Senin koşullarına uymak... Ya Rab, sözlerini yerine getireceğim, dedim. Bütün yüreğimle Sana yakardım. Lütfet bana, sözün uyarınca. Tuttuğum yolları düşündüm, Senin öğütlerine göre adım attım. Buyruklarına uymak için elimi çabuk tuttum, oyalanmadım. Kötülerin ipleri beni sardı, Yasa'nı unutmadım... Hükümlerin için gece yarısı kalkıp Sana şükrederim. Dostuyum bütün Sen'den korkanların, koşullarına uyanların. Yeryüzü sevginle dolu, ya Rab, kurallarını öğret bana! Ya Rab, iyilik ettin kuluna... Bana sağduyu ve bilgi ver, çünkü inanıyorum buyruklarına. Acı çekmeden önce yoldan sapardım, ama şimdi sözüne uyuyorum. Sen iyisin, iyilik edersin; bana kurallarını öğret. Küstahlar yalanlarla beni lekeledi, ama ben bütün yüreğimle Senin koşullarına uyarım. Onların yüreği yağ bağladı, bense zevk alırım Yasa'ndan. İyi oldu acı çekmem; çünkü kurallarını öğreniyorum... Yasan benim için binlerce altın ve gümüşten daha değerlidir. Senin ellerin[45] beni yarattı, biçimlendirdi. Anlamamı sağla ki buyruklarını öğreneyim. Sen'den korkanlar beni görünce sevinsin, çünkü Senin sözüne umut bağladım. Biliyorum, ya Rab, hükümlerin adildir... Sevecenlik göster bana, yaşayayım, çünkü Yasa'ndan zevk alıyorum... Senin koşullarını düşünüyorum. Bana dönsün Sen'den korkanlar, öğütlerini bilenler. Yüreğim kusursuz uysun kurallarına, öyle ki, utanç duymayayım... Senin sözüne umut bağladım ben... Bütün buyrukların güvenilirdir; haksız yere zulmediyorlar, yardım et bana! Nerdeyse sileceklerdi beni yeryüzünden, ama ben Senin koşullarından ayrılmadım. Koru canımı sevgin uyarınca, tutayım... öğütlerini. Ya Rab, sözün göklerde sonsuza dek duruyor. Sadakatin kuşaklar boyu sürüyor, kurduğun yeryüzü sapasağlam

45. Allah'ın "Sanatçı, nihayetsiz güzellikleri sanatının içinde yaratan" anlamındaki "Sani" isminin tecelleri manasındadır.

duruyor. Bugün hükümlerin uyarınca ayakta duran herşey Sana kulluk ediyor. Eğer Yasan zevk kaynağım olmasaydı, çektiğim acılardan yok olurdum. Koşullarını asla unutmayacağım, çünkü onlarla bana yaşam verdin. Kurtar beni, çünkü Seninim, Senin koşullarına yöneldim. Kötüler beni yok etmeyi beklerken, ben Senin öğütlerini inceliyorum. Kusursuz olan herşeyin bir sonu olduğunu gördüm, ama Senin buyruğun sınır tanımaz. Ne kadar severim Yasa'nı! Bütün gün düşünürüm onun üzerinde. Buyrukların beni düşmanlarımdan bilge kılar, çünkü her zaman aklımdadır onlar. Bütün öğretmenlerimden daha akıllıyım, çünkü öğütlerin üzerinde düşünüyorum. Yaşlılardan daha bilgeyim, çünkü Senin koşullarına uyuyorum. Sakınırım her kötü yoldan, Senin sözünü tutmak için. Ayrılmam hükümlerinden, çünkü bana Sen öğrettin. Ne tatlı geliyor verdiğin sözler damağıma, baldan tatlı geliyor ağzıma! Senin koşullarına uymakla bilgelik kazanıyorum, bu yüzden nefret ediyorum her yanlış yoldan. Sözün adımlarım için çıra, yolum için ışıktır. Adil hükümlerini izleyeceğime ant içtim, andımı tutacağım. Çok sıkıntı çektim, ya Rab; koru hayatımı sözün uyarınca. Ağzımdan çıkan içten övgüleri kabul et, ya Rab, bana hükümlerini öğret. Hayatım her an tehlikede, yine de unutmam Yasa'nı. Kötüler tuzak kurdu bana, yine de sapmadım Senin koşullarından. Öğütlerin sonsuza dek mirasımdır, yüreğimin sevincidir onlar. Kararlıyım sonuna kadar Senin kurallarına uymaya... Senin Yasa'nı severim. Sığınağım ve kalkanım (yardımcım, koruyanım) Sensin, Senin sözüne umut bağlarım. Ey kötüler, benden uzak durun, Allah'ımın buyruklarını yerine getireyim... Destek ol bana, yaşam bulayım... Sıkı tut beni (koru beni), kurtulayım, her zaman kurallarını dikkate alayım... Bana kurallarını öğret. Ben Senin kulunum, bana akıl ver ki, öğütlerini anlayabileyim... Senin buyruklarını, altından, saf altından daha çok seviyorum; koyduğun koşulların hepsini doğru buluyorum, her yanlış yoldan tiksiniyorum. Harika öğütlerin var,

bu yüzden onlara candan uyuyorum. Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar, saf insanlara akıl verir. Ağzım açık, soluk soluğayım, çünkü buyruklarını özlüyorum. Bana lütufla bak (bana lütufta bulun), Adını sevenlere her zaman yaptığın gibi. Adımlarımı pekiştir verdiğin söz uyarınca, hiçbir suç bana egemen olmasın. Kurtar beni insan baskısından, koşullarına uyabileyim. Yüzün (Nurun) aydınlık saçsın kulunun üzerine, kurallarını öğret bana... Sen adilsin, ya Rab, hükümlerin doğrudur. Buyurduğun öğütler doğru ve tam güvenilirdir... Düşmanlarım unuttu Senin sözlerini. Sözün çok güvenilirdir, kulun onu sever... Ama koşullarını unutmuyorum. Adaletin sonsuza dek doğrudur, Yasan gerçektir... Ama buyrukların benim zevkimdir. Öğütlerin sonsuza dek doğrudur; bana akıl ver ki, yaşayayım. Bütün yüreğimle haykırıyorum... Ya Rab! Senin kurallarına uyacağım. Sana sesleniyorum, kurtar beni, öğütlerine uyayım. Gün doğmadan kalkıp yardım dilerim, Senin sözüne umut bağladım. Verdiğin söz üzerinde düşüneyim diye, gece boyunca uyku girmiyor gözüme... Yaklaşıyor kötülük ardınca koşanlar, Yasa'ndan uzaklaşıyorlar. Oysa Sen yakınsın, ya Rab, bütün buyrukların gerçektir. Çoktan beri anladım öğütlerini sonsuza dek verdiğini... Kurtuluş kötülerden uzaktır, çünkü Senin kurallarına yönelmiyorlar. Çok sevecensin, ya Rab, hükümlerin uyarınca koru canımı. Bana zulmedenler, düşmanlarım çok, yine de sapmadım Senin öğütlerinden... Bak, ne kadar seviyorum koşullarını, sevgin uyarınca, ya Rab, koru canımı. Sözlerinin temeli gerçektir, doğru hükümlerinin tümü sonsuza dek sürecektir... Oysa yüreğim Senin sözünle titrer. Ganimet bulan biri gibi verdiğin sözlerde sevinç bulurum. Tiksinir, iğrenirim yalandan, ama Senin Yasa'nı severim... Yasa'nı sevenler büyük esenlik bulur, hiçbir şey sendeletmez onları. Ya Rab, kurtarışına umut bağlar, buyruklarını yerine getiririm. Öğütlerine candan uyar, onları çok severim. Öğütlerini, koşullarını uygularım, çünkü bütün davranışlarımı görürsün Sen... Akıl ver

bana!... Kurtar beni! Dudaklarımdan övgüler aksın, çünkü bana kurallarını öğretiyorsun... Çünkü bütün buyrukların doğrudur... Kurtarışını özlüyorum, ya Rab, Yasan zevk kaynağımdır. Beni yaşat ki, Sana övgüler sunayım, hükümlerin bana yardımcı olsun. (Mezmurlar, 119:1-175)

Sıkıntıya düşünce Rab'be seslendim... Ya Rab, kurtar canımı yalancı dudaklardan, aldatıcı dillerden!... Ben barış yanlısıyım, ama söze başladığımda, onlar savaşa kalkıyor! (Mezmurlar, 120:1-7)

... Nereden yardım gelecek? Yeri göğü yaratan Rab'den gelecek yardım. O ayaklarının kaymasına izin vermez, Seni koruyan uyuklamaz... (Allah) ne uyur ne uyuklar. Senin koruyucun Rab'dir, O sağ yanında sana gölgedir (Rahmet'tir, koruyandır). Gündüz Güneş, gece Ay sana zarar vermez. Rab her kötülükten Seni korur, esirger canını. Şimdiden sonsuza dek Rab koruyacak gidişini, gelişini. (Mezmurlar, 121:1-8)

Bana: "Rab'bin evine (Allah'ın adının anıldığı mescide) gidelim" dendikçe sevinirim. Ayaklarımız Senin kapılarında (Allah'ın adının anıldığı mescidlerin girişinde)... "Huzur bulsun Seni sevenler! Surlarına esenlik, saraylarına huzur egemen olsun!" Kardeşlerim, dostlarım için, "esenlik olsun sana!" derim... İyilik dilerim sana. (Mezmurlar, 122:1-9)

Övgüler olsun Rab'be!... Yeri göğü yaratan Rab'bin adı yardımcımızdır. (Mezmurlar, 124:6-8)

Rab'be güvenenler... sarsılmaz, sonsuza dek durur. (Mezmurlar, 125:1)

Evi Rab yapmazsa, yapıcılar boşuna didinir. Kenti Rab korumazsa,

bekçi boşuna bekler. Ey zahmetle kazanılan ekmeği yiyenler, Rab sevdiklerinin rahat uyumasını sağlar. (Mezmurlar, 127:1-2)

Ne mutlu Rab'den korkana, O'nun yolunda yürüyene! Emeğinin ürününü yiyeceksin, mutlu ve başarılı olacaksın... İşte Rab'den korkan kişi böyle kutsanacak. (Mezmurlar, 128:1-4)

Derinliklerden Sana sesleniyorum, ya Rab... Ya Rab, Sen suçların hesabını tutsan, kim ayakta kalabilir, ya Rab? Ama Sen bağışlayıcısın, öyle ki Sen'den korkulsun. Rab'bi gözlüyorum (Allah'ı seviyorum, Allah'ın rızasını arıyorum), canım Rab'bi gözlüyor (Allah'ı seviyor), umut bağlıyorum O'nun sözüne. Sabahı gözleyenlerden, evet, sabahı gözleyenlerden daha çok, canım Rab'bi gözlüyor (Allah'ı seviyor, Allah'ın rızasını arıyor)... Rab'be umut bağla! Çünkü Rab'de sevgi, tam kurtuluş vardır. (Mezmurlar, 130:1-7)

Ya Rab, yüreğimde gurur yok, gözüm yükseklerde değil... Kendimi yatıştırıp huzur buldum... Rab'be umut bağla şimdiden sonsuza dek! (Mezmurlar, 131:1-3)

Din bilginleri doğruluğu kuşansın, sadık kulların sevinç çığlıkları atsın... Kurtuluşla donatacağım din bilginlerini; hep sevinç ezgileri söyleyecek sadık kulları. (Mezmurlar, 132:9, 16)

Ne iyi, ne güzeldir, birlik içinde kardeşçe yaşamak! (Mezmurlar, 133:1)

Ey sizler, Rab'bin bütün kulları... Rab'be övgüler sunun! Yeri göğü yaratan Rab... (Mezmurlar, 134:1-3)

Rab'be övgüler sunun! Rab'bin adına övgüler sunun, Ey Rab'bin

kulları!... Rab'be övgüler sunun, çünkü Rab iyidir. Adını İlahilerle övün, çünkü hoştur bu... Biliyorum, Rab büyüktür... üstündür. Rab ne isterse yapar, göklerde, yeryüzünde, denizlerde, bütün derinliklerde. Yeryüzünün dört bucağından bulutlar yükseltir, yağmur için şimşek çaktırır, rüzgar estirir... Ya Rab, Adın sonsuza dek sürecek, bütün kuşaklar Seni anacak. Rab... kullarına acır. Ulusların putları altın ve gümüşten yapılmış, insan elinin eseridir. Ağızları var, konuşmazlar, gözleri var, görmezler, kulakları var, duymazlar, soluk alıp vermezler... Rab'be övgüler sunun, ey Rab'den korkanlar!... Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 135:1-21)

Şükredin Rab'be, çünkü O iyidir, sevgisi sonsuzdur... Sevgisi sonsuzdur; şükredin.. Sevgisi sonsuzdur; büyük harikalar yapan tek varlığa, sevgisi sonsuzdur; gökleri bilgece yaratana, sevgisi sonsuzdur; yeri sular üzerine yayana, sevgisi sonsuzdur; büyük ışıklar yaratana, sevgisi sonsuzdur; gündüze egemen olsun diye Güneş'i, sevgisi sonsuzdur; geceye egemen olsun diye Ay'ı ve yıldızları yaratana, sevgisi sonsuzdur... Düşmanlarımızdan bizi kurtarana, sevgisi sonsuzdur; bütün canlılara yiyecek verene, sevgisi sonsuzdur; şükredin göklerin (ve yerin) Allah'ına, sevgisi sonsuzdur. (Mezmurlar, 136:1-9, 24-26)

Bütün yüreğimle Sana şükrederim, ya Rab... Seni İlahilerle överim. Adına şükrederim, sevgin, sadakatin için... Seslendiğim gün bana yanıt verdin, içime güç koydun, beni yüreklendirdin. Şükretsin Sana, ya Rab, yeryüzü krallarının tümü... Yaptığın işleri ezgilerle (İlahilerler) övsünler, ya Rab, çünkü çok yücesin. Rab alçakgönüllüleri gözetir (korur, kollar)... Sıkıntıya düşersem, canımı korur... beni kurtarır. Ya Rab, herşeyi yaparsın benim için. Sevgin sonsuzdur, ya RAB, elinin eserini[46] esirgeme! (Mezmurlar, 138:1-8)

46. Allah'ın "Sanatçı, nihayetsiz güzellikleri sanatının içinde yaratan" anlamındaki "Sani" isminin tecelleri manasındadır.

Ya RAB... Oturup kalkışımı bilirsin, niyetimi... anlarsın. Gittiğim yolu, yattığım yeri kuşatırsın, bütün yaptıklarımdan haberin var. Daha sözü ağzıma almadan, söyleyeceğim herşeyi bilirsin, ya Rab. Beni çepeçevre kuşattın, elini üzerime koydun[47]... Göklere çıksam, oradasın (Allah Zatı her yeri kaplamıştır)... Seherin kanatlarını alıp uçsam, denizin ötesine konsam, orada elin (ilmin) yol gösterir bana, sağ elin tutar beni.[48] Desem ki, "Karanlık beni kaplasın, çevremdeki aydınlık geceye dönsün." Karanlık bile karanlık sayılmaz Senin için, gece, gündüz gibi ışıldar, karanlıkla aydınlık birdir Senin için. İç varlığımı Sen yarattın, annemin rahminde beni Sen ördün. Sana övgüler sunarım, çünkü müthiş ve harika yaratılmışım. Ne harika işlerin var! Bunu çok iyi bilirim... Henüz döl yatağındayken gözlerin[49] gördü beni; bana ayrılan günlerin hiçbiri gelmeden, hepsi Senin kitabına yazılmıştı. Hakkımdaki düşüncelerin[50] ne değerli, ey Allah, sayıları ne çok! Kum tanelerinden fazladır saymaya kalksam. Uyanıyorum, hâlâ Seninleyim... Öncülük et bana sonsuz yaşam (cennet) yolunda! (Mezmurlar, 139:1-24)

Ya Rab, kurtar beni kötü insandan, koru beni zorbadan. Onlar yüreklerinde kötülük tasarlar, savaşı sürekli körükler, yılan gibi dillerini bilerler, engerek zehiri var dudaklarının altında. Ya RAB, sakın beni kötünün elinden, koru beni zorbadan... Ya Rab: "Allah'ım Sensin." Yalvarışıma kulak ver, ya Rab. Ey Egemen Rab, güçlü kurtarıcım... Kötülerin dileklerini yerine getirme, ya Rab, tasarılarını ileri götürme!... Biliyorum, Rab mazlumun davasını savunur... Kuşkusuz doğrular Senin adına şükredecek, dürüstler Senin huzurunda oturacak. (Mezmurlar, 140:1-13)

---

47. Allah'ın inayeti teşbih yöntemiyle anlatılmaktadır.
48. Allah'ın "Koruyan" anlamındaki "Asim" isminin tecellisi kast edilmektdir.
49. Allah'ın "Basir" isminin tecellisi olarak, her an herşeyi en iyi gören anlamında kullanılmaktadır.
50. Rahmetinin örnekleri, kulları için yarattığı nimetler anlamında kullanılmıştır.

Seni çağırıyorum, ya Rab, yardımıma koş (bana rahmet et)!... Ya Rab, ağzıma bekçi koy, dudaklarımın kapısını koru! Yüreğim kötülüğe eğilim göstermesin, suç işleyenlerin fesadına bulaşmayayım... Doğru insan bana vursa, iyilik sayılır, azarlasa, başa sürülen yağ gibidir, başım reddetmez onu. Çünkü duam hep kötülere karşıdır. Ancak gözlerim Sen'de, ey Egemen Rab, Sana sığınıyorum, beni savunmasız bırakma! Koru beni kurdukları tuzaktan, suç işleyenlerin kapanlarından. Ben güvenlik içinde geçip giderken, kendi ağlarına düşsün kötüler. (Mezmurlar, 141:1-10)

Yüksek sesle yakarıyorum Rab'be, yüksek sesle Rab'be yalvarıyorum... Gideceğim yolu Sen bilirsin... Ya Rab: "Sığınağım, yaşadığımız bu dünyada nasibim Sensin" diyorum. Haykırışıma kulak ver, çünkü çok çaresizim; kurtar beni ardıma düşenlerden, çünkü benden güçlüler. (Mezmurlar, 142:1-6)

Duamı işit, ya Rab, yalvarışlarıma kulak ver! Sadakatinle, doğruluğunla yanıtla beni! Geçmiş günleri anıyor, bütün yaptıklarını derin derin düşünüyorum... Ellerimi Sana açıyorum, canım kurak toprak gibi Sana susamış... Sabahları duyur bana sevgini, çünkü Sana güveniyorum; bana gideceğim yolu bildir, çünkü duam Sana'dır. Düşmanlarımdan kurtar beni, ya Rab; Sana sığınıyorum. Bana rızanı yapmayı öğret, çünkü Allah'ımsın benim. Senin iyi Ruhun (Rahmetin, Nurun) düz yolda bana öncülük etsin! Ya Rab, Adın uğruna yaşam ver bana, doğruluğunla kurtar beni sıkıntıdan. Sevginden ötürü... Çünkü Senin kulunum ben. (Mezmurlar, 143:1-12)

... Rab'be övgüler olsun! O'dur benim vefalı dostum, kalem[51], kurtarıcım, desteğim, kalkanım (koruyanım), O'na sığınırım... İnsan bir soluğu andırır, günleri geçici bir gölge gibidir... Ey Allah, Sana yeni bir ezgi (İlahi) söyleyeyim, Seni on telli çenkle, İlahilerle öveyim.

---

51. Allah'ın "Kendisi"ne sığınılan" anlamındaki "Melca" isminin tecelli etmesi manasındadır.

Kurtar beni, özgür kıl... Ne mutlu Allah'ı Rab olan halka! (Mezmurlar, 144:1-15)

Ey Allah'ım... Seni yücelteceğim, Adını sonsuza dek öveceğim. Seni her gün övecek, adını sonsuza dek yücelteceğim. Rab büyüktür, yalnız O övgüye layık olandır, akıl ermez büyüklüğüne. Yaptıkların kuşaktan kuşağa şükranla anılacak, güçlü işlerin duyurulacak. Düşüneceğim harika işlerini, insanlar büyüklüğünü, yüce görkemini konuşacak. Yaptığın müthiş işlerin gücünden söz edecekler, ben de Senin büyüklüğünü duyuracağım. Eşsiz iyiliğinin anılarını kutlayacak, sevinç ezgileriyle övecekler doğruluğunu. Rab lütufkar ve sevecendir... Sevgisi engindir. Rab herkese iyi davranır, sevecenliği bütün yapıtlarını kapsar. Bütün yapıtların[52] Sana şükreder, ya Rab, sadık kulların Sana övgüler sunar... Herkesin umudu Sen'de, onlara yiyeceklerini zamanında veren Sensin. Elini açar[53], bütün canlıları doyurursun dilediklerince. Rab bütün yaptıklarında adil, yaptığı bütün işlerde sevecendir. Rab Kendisi'ne yakaran, içtenlikle yakaran herkese yakındır. Dileğini yerine getirir Kendisi'nden korkanların, feryatlarını işitir, onları kurtarır. Rab korur Kendisi'ni seven herkesi... Rab'be övgüler sunsun ağzım! Bütün canlılar O'nun kutsal adına, sonsuza dek övgüler dizsin. (Mezmurlar, 145:1-21)

Rab'be övgüler sunun! Ey gönlüm, Rab'be övgüler sun. Yaşadıkça Rab'be övgüler sunacak, var oldukça Allah'ıma İlahiler söyleyeceğim. Önderlere, sizi kurtaramayacak insanlara güvenmeyin. O son soluğunu verince toprağa döner, o gün tasarıları da biter. Ne mutlu... umudu Allah'ı Rab'de olana! Yeri göğü, denizi ve içindeki herşeyi yaratan, sonsuza dek hakikati koruyan, ezilenlerin haklarını veren, açlara yiyecek sağlayan O'dur. Rab tutsakları özgür kılar,

---

52. Rabbimiz'in yarattığı herşey kast edilmektedir.
53. Allah'ın "Kerimi bol olan, cömert olan" anlamındaki "Kerim" isminin tecelli etmesi anlamında kullanılmaktadır.

körlerin gözünü açar, iki büklüm olanları doğrultur, doğruları sever. Rab garipleri korur, öksüze, dul kadına yardım eder, kötülerin yolunuysa saptırır... Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 146:1-10)

Rab'be övgüler sunun! Ne güzel, ne hoş Allah'ımızı İlahilerle övmek! O'na övgü yaraşır. Rab... yıldızların sayısını belirler... Rabbimiz büyük ve çok güçlüdür, sınırsızdır anlayışı. Rab mazlumlara yardım eder, kötüleri yere kadar alçaltır. Rab'be şükran ezgileri okuyun, Allah'ımızı lirle, İlahilerle övün. O'dur gökleri bulutlarla kaplayan, yeryüzüne yağmur sağlayan, dağlarda ot bitiren. O yiyecek sağlar hayvanlara, bağrışan kuzgun yavrularına... Rab Kendisi'nden korkanlardan, sevgisine umut bağlayanlardan hoşlanır. Rab'bi yücelt... Yeryüzüne buyruğunu gönderir, sözü çarçabuk yayılır. Yapağı gibi kar yağdırır, kırağıyı kül gibi saçar. ... İri iri dolu savurur, kim dayanabilir soğuğuna? Buyruk verir, eritir buzları, rüzgarını estirir, sular akmaya başlar... Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 147:1-20)

Rab'be övgüler sunun! Göklerden Rab'be övgüler sunun, yücelerde O'na övgüler sunun! Ey bütün melekleri, O'na övgüler sunun, övgüler sunun O'na... Ey Güneş, Ay, O'na övgüler sunun, övgüler sunun O'na, ey ışıldayan bütün yıldızlar! Ey göklerin gökleri ve göklerin üstündeki sular, O'na övgüler sunun! Rab'bin adına övgüler sunsunlar, çünkü O buyruk verince, var oldular. Bir kanun koydu, onu geçmezler... Yeryüzünden Rab'be övgüler sunun, ey deniz canlıları, bütün enginler, şimşek, dolu, kar, bulutlar, O'nun buyruğuna uyan fırtınalar, dağlar, bütün tepeler, meyve ağaçları, sedir ağaçları, yabanıl ve evcil hayvanlar, sürüngenler, uçan kuşlar, yeryüzünün kralları, bütün halklar, önderler, yeryüzünün bütün yöneticileri, delikanlılar, genç kızlar, yaşlılar, çocuklar! Rab'bin adına övgüler sunsunlar, çünkü yalnız O'nun adı yücedir. O'nun yüceliği

yerin göğün üstündedir... Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 148:1-14)

Rab'be övgüler sunun! Rab'be yeni bir ezgi söyleyin, sadık kullarının toplantısında. O'nu ezgilerle övün!... Övgüler sunsunlar O'nun adına, tef ve lir çalarak O'nu İlahilerle övsünler!... Rab alçakgönüllüleri zafer tacıyla süsler. Bu onurla mutlu olsun sadık kulları, sevinç ezgileri okusunlar yataklarında! Ağızlarında Allah'a yüce övgüler... Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 149:1-9)

Rab'be övgüler sunun!... Gücünü gösteren göklerde övgüler sunun O'na! Övgüler sunun O'na güçlü işleri için! Övgüler sunun O'na eşsiz büyüklüğüne yaraşır biçimde! Boru çalarak O'na övgüler sunun! Çenkle ve lirle O'na övgüler sunun! Tef ve dansla O'na övgüler sunun! Saz ve neyle O'na övgüler sunun! Zillerle O'na övgüler sunun! Çınlayan zillerle O'na övgüler sunun! Bütün canlı varlıklar Rab'be övgüler sunsun! Rab'be övgüler sunun! (Mezmurlar, 150:1-6)

Bu özdeyişler (Hz. Süleyman'ın özdeyişleri), bilgeliğe ve terbiyeye ulaşmak, akıllıca sözleri anlamak, başarıya götüren terbiyeyi edinip doğru, haklı ve adil olanı yapmak, saf kişiyi ihtiyatlı, genç adamı bilgili ve sağgörülü kılmak içindir... Bilge kişi dinlesin ve kavrayışını artırsın, akıllı kişi yaşam hüneri kazansın. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:1-6)

Rab korkusudur bilginin temeli. Ahmaklarsa bilgeliği ve terbiyeyi küçümser... Oğlum, seni ayartmaya çalışan günahkarlara teslim olma. Şöyle diyebilirler: "Bizimle gel, adam öldürmek için pusuya yatalım, zevk uğruna masum kişileri tuzağa düşürelim... Bir sürü değerli mal ele geçirir, evlerimizi ganimetle doldururuz. Gel, sen de bize katıl, tek bir kesemiz olacak." Oğlum, böyleleriyle gitme, onların tuttuğu yoldan uzak dur. Çünkü ayakları kötülüğe koşar,

çekinmeden kan dökerler... Başkasına pusu kuran kendi kurduğu pusuya düşer. Yalnız kendi canıdır tuzağa düşürdüğü. Haksız kazanca düşkün olanların sonu böyledir. Bu düşkünlük onları canlarından eder. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:7-19)

Bilgelik dışarıda yüksek sesle haykırıyor...: "Ey budalalar, budalalığı ne zamana dek seveceksiniz? Alaycılar ne zamana dek alay etmekten zevk alacak? Akılsızlar ne zamana dek bilgiden nefret edecek? Uyardığımda yola gelin, o zaman size yüreğimi açar, sözlerimi anlamanıza yardım ederim. Ama sizi çağırdığım zaman beni reddettiniz. Elimi uzattım, umursayan olmadı. Duymazlıktan geldiniz bütün öğütlerimi, uyarılarımı duymak istemediniz... Bilgiden nefret ettiniz. Rab'den korkmayı reddettiniz. (Allah'ı tenzih ederiz.) Öğütlerimi istemediniz, uyarılarımın tümünü küçümsediniz. Bu nedenle tuttuğunuz yolun meyvesini yiyeceksiniz, kendi düzenbazlığınıza doyacaksınız. Bön adamlar dönekliklerinin kurbanı olacak. Akılsızlar kaygısızlıklarının içinde yok olup gidecek. Ama beni dinleyen güvenlik içinde yaşayacak, kötülükten korkmayacak, huzur bulacak." (Süleyman'ın Özdeyişleri, 1:20-33)

Oğlum, bilgeliğe kulak verip yürekten akla yönelerek sözlerimi kabul eder, buyruklarımı aklında tutarsan; evet, aklı çağırır, ona gönülden seslenirsen, gümüş ararcasına onu ararsan, onu ararsan define arar gibi, Rab korkusunu anlar ve Allah'ı yakından tanırsın. Çünkü bilgeliğin kaynağı Rab'dir. O'nun ağzından (Allah'ın sözleri) bilgi ve anlayış çıkar. Doğru kişileri başarıya ulaştırır, kalkanıdır (koruyandır, esirgeyendir) dürüst yaşayanların. Adil olanların adımlarını korur, sadık kullarının yolunu gözetir. O zaman anlarsın her iyi yolu, neyin doğru, haklı ve adil olduğunu. Çünkü yüreğin bilgelikle dolacak, zevk alacaksın bilgiden. Sağgörü sana bekçilik edecek ve akıl seni koruyacak. Bunlar seni kötü yoldan,

ahlaksızın sözlerinden kurtaracak. Onlar ki karanlık yollarda yürümek için doğru yoldan ayrılırlar. Kötülük yapmaktan hoşlanır, zevk alırlar kötülüğün aşırısından. Yolları dolambaçlı, yaşayışları çarpıktır... Bu nedenle sen iyilerin yolunda yürü, doğruların izinden git. Çünkü ülkede yaşayacak olan doğrulardır, dürüst kişilerdir orada kalacak olan. Kötüler ülkeden sürülecek, hainler sökülüp atılacak. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 2:1-20)

Oğlum, unutma öğrettiklerimi, aklında tut buyruklarımı. Çünkü bunlar ömrünü uzatacak, yaşam yıllarını, esenliğini artıracaktır. Sevgiyi, sadakati hiç yanından ayırma, bağla onları boynuna, yaz yüreğinin levhasına. Böylece Allah'ın (Katında) ve insanların gözünde beğeni ve saygınlık kazanacaksın. Rab'be güven bütün yüreğinle, kendi aklına bel bağlama. Yaptığın her işte Rab'bi an, O Senin yolunu düze çıkarır. Kendini bilge biri olarak görme, Rab'den kork, kötülükten uzak dur. Böylece bedenin sağlık ve ferahlık bulur. Servetinle ve ürününün turfandasıyla Rab'bi sevgiyle an. O zaman ambarların tıka basa dolar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:1-10)

Bilgeliğe erişene, aklı bulana ne mutlu! Gümüş kazanmaktansa onu kazanmak daha iyidir. Onun yararı altından daha çoktur. Daha değerlidir mücevherden, dileyeceğin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz... Yolları sevinç yollarıdır, evet, bütün yolları esenliğe çıkarır. Bilgelik yaşam ağacıdır ona sarılanlara, ne mutlu ona sımsıkı tutunanlara!... Oğlum, sağlam öğüde, sağgörüye tutun. Sakın gözünü ayırma onlardan. Onlar sana yaşam verecek ve boynuna güzel bir süs olacak. O zaman güvenlik içinde yol alırsın, sendelemeden. Korkusuzca yatar, tatlı tatlı uyursun. Beklenmedik felaketten, ya da kötülerin uğradığı yıkımdan korkma. Çünkü senin güvencen Rab'dir, tuzağa düşmekten seni O koruyacaktır. Elinden

geldikçe, iyiliğe hakkı olanlardan iyiliği esirgeme. Elinde varken komşuna, "Bugün git, yarın gel, o zaman veririm" deme. Sana güvenerek yanında yaşayan komşuna kötülük tasarlama... Zorba kişiye imrenme, onun yollarından hiçbirini seçme. Çünkü Rab sapkınlardan hoşlanmaz, ama doğruların candan dostudur. Rab kötülerin evini lanetler, doğruların oturduğu yeriyse kutsar. Rab alaycılarla alay eder, ama alçakgönüllülere lütfeder. Bilge kişiler onuru miras alacak, akılsızlara yalnız utanç kalacak. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:13-35)

... Dikkat edin ki anlayışlı olasınız. Çünkü size iyi ders veriyorum, ayrılmayın öğrettiğimden... "Söylediklerime yürekten sarıl... Bilgeliği ve aklı sahiplen, söylediklerimi unutma, onlardan sapma. Bilgelikten ayrılma, o seni (Allah'ın dilemesiyle) korur. Sev onu, seni (Allah'ın dilemesiyle) gözetir. Bilgeliğe ilk adım onu sahiplenmektir. Bütün servetine mal olsa da akla sahip çık. Onu el üstünde tut, o da (güzel ahlaklı, bilge olmak) seni yüceltecek, ona sarılırsan seni onurlandıracak. Başına zarif bir çelenk, görkemli bir taç giydirecektir." Dinle oğlum, sözlerimi benimse ki, uzasın ömrün. Seni bilgelik yolunda eğitir, doğru yollara yöneltirim. Ayakların takılmadan yürür, sürçmeden koşarsın. Aldığın terbiyeye sarıl, bırakma, onu uygula, çünkü odur yaşamın. Kötülerin yoluna ayak basma, yürüme alçakların yolunda, o yoldan sakın, yakınından bile geçme, yönünü değiştirip geç. Çünkü kötülük etmedikçe uyuyamaz onlar, uykuları kaçar saptırmadıkça birilerini. Yedikleri ekmek kötülük, içtikleri şarap zorbalık ürünüdür. Oysa doğruların yolu şafak ışığı gibidir, giderek öğle güneşinin parlaklığına erişir. Kötülerin yoluysa zifiri karanlık gibidir, neden tökezlediklerini bilmezler. Oğlum, sözlerime dikkat et, dediklerime kulak ver. Aklından çıkmasın bunlar, onları yüreğinde sakla. Çünkü onları bulan için yaşam, bedeni için şifadır bunlar. Herşeyden önce de

yüreğini koru, çünkü yaşam ondan kaynaklanır. Yalan çıkmasın ağzından, uzak tut dudaklarını sapkın sözlerden. Gözlerin hep ileriye baksın, dosdoğru önüne! Gideceğin yolu düzle, o zaman bütün işlerin sağlam olur. Sapma sağa sola, ayağını kötülükten uzak tut. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 4:1-27)

Oğlum, bilgeliğime dikkat et, akıllıca sözlerime kulak ver. Böylelikle her zaman sağgörülü olur, dudaklarınla bilgiyi korursun... Yoksa... ah çekip inlersin ömrünün son günlerinde, etinle bedenin tükendiğinde. "Eğitilmekten neden bu kadar nefret ettim, yüreğim uyarıları neden önemsemedi?" dersin. "Öğretmenlerimin sözünü dinlemedim, beni eğitenlere kulak vermedim"... Rab insanın tuttuğu yolu gözler, attığı her adımı denetler. Kötü kişiyi kendi suçları ele verecek, günahının kemendi kıskıvrak bağlayacak onu. Aşırı ahmaklığı onu yoldan çıkaracak, terbiyeyi umursamadığı için ölecek. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 5:1-23)

Ey tembel kişi, git, karıncalara bak, onların yaşamından bilgelik öğren... Ne zamana dek yatacaksın, ey tembel kişi? Ne zaman kalkacaksın uykundan? "Biraz kestireyim, biraz uyuklayayım, ellerimi kavuşturup şöyle bir uyuyayım" demeye kalmadan, yokluk bir haydut gibi, yoksulluk bir akıncı gibi gelir üzerine. Ağzında yalanla dolaşan kişi, soysuz ve fesatçıdır. Göz kırpar, bir sürü ayak oyunu, el kol hareketleri yapar, ahlaksız yüreğinde kötülük tasarlar, çekişmeler yaratır durmadan. Bu yüzden ansızın yıkıma uğrayacak, birden bire çaresizce yok olacak. Rab'bin razı olmadığı şeyler şunlardır: Gururlu gözler, yalancı dil, suçsuz kanı döken eller, düzenbaz yürek, kötülüğe seğirten ayaklar, yalan soluyan yalancı tanık ve kardeşler arasında çekişme yaratan kişi. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 6:6-19)

Zina eden adam sağduyudan yoksundur. Yaptıklarıyla kendini

yok eder. Payına düşen... onursuzluktur, asla kurtulamaz utançtan. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 6:32-33)

Oğlum, sözlerimi yerine getir, aklında tut buyruklarımı. Buyruklarımı yerine getir ki, yaşayasın (cennet ehlinden olasın). Öğrettiklerimi gözünün bebeği gibi koru. Onları yüzük gibi parmaklarına geçir, yüreğinin levhasına yaz. Bilgeliğe "sen kızkardeşimsin", akla "akrabamsın" de. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 7:1-4)

Bilgelik çağırıyor, akıl sesini yükseltiyor. Yol kenarındaki tepelerin başında, yolların birleştiği yerde duruyor o. Kentin girişinde, kapıların yanında, sesini yükseltiyor: "Ey insanlar, size sesleniyorum, çağrım insan soyunadır! Ey bön kişiler, ihtiyatlı olmayı öğrenin; sağduyulu olmayı öğrenin, ey akılsızlar! Söylediğim yetkin sözleri dinleyin, ağzımı doğruları söylemek için açarım. Ağzım gerçeği duyurur, çünkü dudaklarım kötülükten iğrenir. Ağzımdan çıkan her söz doğrudur, yoktur eğri ya da sapkın olanı. Apaçıktır hepsi anlayana, bilgiye erişen, doğruluğunu bilir onların. Gümüş yerine terbiyeyi, saf altın yerine bilgiyi edinin. Çünkü bilgelik mücevherden değerlidir, dilediğin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz. Ben bilgelik olarak ihtiyatı kendime konut edindim. Bilgi ve sağgörü bendedir. Rab'den korkmak, kötülükten nefret etmek demektir. Kibirden, küstahlıktan, kötü yoldan, sapkın ağızdan nefret ederim. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:1-13)

Doğruluk yolunda, adaletin izinden yürürüm... Gün be gün sevinçle dolup taştım, huzurunda hep coştum. O'nun dünyası mutluluğum, insanları (salih müminler) sevincimdi. Çocuklarım, şimdi beni dinleyin: Yolumu izleyenlere ne mutlu! Uyarılarımı dinleyin ve bilge kişiler olun, görmezlikten gelmeyin onları. Beni dinleyen... kişiye ne mutlu! Çünkü beni bulan yaşam bulur ve Rab'bin beğenisini kazanır. Beni göz ardı edense kendine zarar verir...

(Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:20, 31-36)

... Aklın yolunu izleyin... Bilge kişiyi uyarırsan, seni sever. Bilge kişiyi eğitirsen daha bilge olur, doğru kişiye öğretirsen bilgisini artırır. Rab korkusudur bilgeliğin temeli. Akıl, Kutsal Olan'ı (Allah'ı) tanımaktır... Bilgeysen, bilgeliğinin yararı sanadır, alaycı olursan acısını yalnız sen çekersin. Akılsız kadın yaygaracı ve saftır, hiçbir şey bilmez. Evinin kapısında, kentin en yüksek yerinde bir iskemleye oturur; yoldan geçenleri, kendi yollarından gidenleri çağırmak için, "Kim safsa buraya gelsin" der. Sağduyudan yoksun olanlara da, "Çalıntı su tatlı, gizlice yenen yemek lezzetlidir" der. Ne var ki, evine girenler ölüme gittiklerini, ona konuk olanlar ölüler diyarının (cehennemin) dibine indiklerini bilmezler. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 9:6-18)

Haksızca kazanılan servetin yararı yoktur, ama doğruluk ölümden (cehennemden) kurtarır. Rab doğru kişiyi aç bırakmaz, ama kötülerin isteğini boşa çıkarır. Tembel eller insanı yoksullaştırır, çalışkan el zengin eder... Bereket doğru kişinin başına yağar, kötülerse zorbalıklarını sözle gizler. Doğrular övgüyle, kötüler nefretle anılır. Bilge kişi buyrukları kabul eder, çenesi düşük ahmaksa yıkıma uğrar. Dürüst kişi güvenlik içinde yaşar, ama hileli yoldan giden açığa vurulacaktır. Sinsice göz kırpan, acılara neden olur. Çenesi düşük ahmak da yıkıma uğrar. Doğru kişinin ağzı yaşam pınarıdır, kötülerse zorbalıklarını sözle gizlerler. Nefret çekişmeyi azdırır, sevgi her suçu bağışlar. Akıllı kişinin dudaklarından bilgelik akar, ama sağduyudan yoksun olan sırtına kötek yer. Bilge kişi bilgi biriktirir, ahmağın ağzıysa onu yıkıma yaklaştırır... Terbiyeye kulak veren yaşam yolunu bulur. Uyarıları reddedense başkalarını yoldan saptırır... İftira yayan akılsızdır. Çok konuşanın günahı eksik olmaz, sağduyulu kişiyse dilini tutar. Doğru kişinin dili saf gümüş gibidir, kötünün niyetleriyse değersizdir. Doğru kişinin sözleri bir-

çoklarını besler, ahmaklarsa sağduyu yoksunluğundan ölür. Rab'bin bereketidir kişiyi zengin eden, Rab buna dert katmaz. Kötülük akılsızlar için eğlence gibidir. Aklı başında olanlar içinse bilgelik aynı şeydir. Kötü kişinin korktuğu başına gelir, doğru kişiyse dileğine erişir... Doğru kişi sonsuza dek ayakta kalır.[54] Dişler için sirke, gözler için duman neyse, tembel ulak da kendisini gönderen için öyledir. Rab korkusu ömrü uzatır, kötülerin yıllarıysa kısadır (bereketsizdir). Doğrunun umudu onu sevindirir, kötünün beklentileriyse boşa çıkar. Rab'bin yolu dürüst için sığınak, fesatçı içinse yıkımdır. Doğru kişi hiçbir zaman sarsılmaz... Doğru kişinin ağzı bilgelik üretir... Doğru kişinin dudakları söylenecek sözü bilir, kötünün ağzındansa sapkın sözler çıkar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:2-32)

Rab hileli teraziden hoşlanmaz, hilesiz tartıdansa hoşnut kalır. Küstahlığın ardından utanç gelir, ama bilgelik alçakgönüllülerdedir. Erdemlinin dürüstlüğü ona yol gösterir, hainin yalancılığıysa yıkıma götürür. Gazap günü servet işe yaramaz, oysa doğruluk ölümden (cehennemden) kurtarır. Dürüst insanın doğruluğu onun yolunu düzler, kötü kişiyse kötülüğü yüzünden yıkılıp düşer. Erdemlinin doğruluğu onu kurtarır, ama haini kendi hırsı ele verir. Kötü kişi öldüğünde umutları yok olur, güvendiği güç de biter. Doğru kişi sıkıntıdan kurtulur, onun yerine sıkıntıyı kötü kişi çeker. Allahsız kişi başkalarını ağzıyla yıkıma götürür, oysa doğrular bilgi sayesinde kurtulur. Doğruların başarısına kent bayram eder... Dürüstlerin bereketiyle kent gelişir, ama kötülerin ağzı kenti yerle bir eder. Başkasını küçük gören sağduyudan yoksundur, akıllı kişiyse dilini tutar. Dedikoducu sır saklayamaz, oysa güvenilir insan sırdaş olur. Yol göstereni olmayan ulus düşer, danışmanı bol olan zafere gider... Sevecen kadın onur, zorbalarsa yalnızca servet kazanır. İyilikseverin yararı kendinedir, gaddarsa kendi başına bela getirir. Kötü kişinin kazancı aldatıcıdır, doğruluk ekenin ödülüyse

54. Allah'ın rızasını kazananlar için, sonsuz cennet hayatı olduğu müjdelenmektedir.

güvenlidir. Yürekten doğru olan yaşama (cennete) kavuşur, kötülüğün ardından giden ölümünü hazırlar (cehenneme gider). Rab sapkın yürekliyi kötü görür, dürüst yaşayandan hoşnut kalır. Bilin ki, kötü kişi cezasız kalmaz, doğruların soyuysa kurtulur. Sağduyudan yoksun kadının güzelliği, domuzun burnundaki altın halkaya benzer. Doğruların isteği hep iyilikle sonuçlanır, kötülerin umutlarıysa gazapla. Eliaçık olan daha çok kazanır, hak yiyenin sonuysa yoksulluktur. Cömert olan bolluğa erecek, başkasına su verene su verilecek. Halk buğday istifleyeni lanetler, ama buğday satan bereket bulur. İyiliği amaç edinen beğeni kazanır, kötülüğü amaç edinense kötülüğe uğrar. Zenginliğine güvenen tepetaklak gidecek, oysa doğrular, dalındaki yaprak gibi gelişecek... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 11:1-31)

Terbiye edilmeyi seven bilgiyi de sever, terbiye edilmekten nefret eden budaladır. İyi kişi Rab'bin lütfuna erer, ama düzenbazı Rab mahkum eder. Kötülük kişiyi güvenliğe kavuşturmaz... Erdemli kadın kocasının tacıdır... Doğruların tasarıları adil, kötülerin öğütleri aldatıcıdır. Kötülerin sözleri ölüm tuzağıdır, doğruların konuşmasıysa onları kurtarır. Kötüler yıkılıp yok olur, doğru kişinin evi ayakta kalır. Kişi sağduyusu oranında övülür, çarpık düşünceliyse küçümsenir... Kötünün sevecenliği bile zalimcedir... Kötü kişi, kötülerin ganimetini ister, ama doğru kişilerin kökü ürün verir. Kötü kişinin günahlı sözleri kendisi için tuzaktır, ama doğru kişi sıkıntıyı atlatır. İnsan ağzının ürünüyle iyiliğe doyar, elinin emeğine göre de karşılığını alır. Ahmağın yolu kendi gözünde doğrudur, bilge kişiyse öğüde kulak verir. Ahmak sinirlendiğini hemen belli eder, ama ihtiyatlı olan aşağılanmaya aldırmaz. Dürüst tanık doğruyu söyler, yalancı tanıksa hile solur. Düşünmeden söylenen sözler kılıç gibi keser, bilgelerin diliyse şifa verir... Kötülük tasarlayanın yüreği hileci, barışı öğütleyenin yüreğiyse sevinçlidir. Doğru

kişiye hiç zarar gelmez, kötünün başıysa beladan kurtulmaz. Rab yalancı dudakları kötü görür, ama gerçeğe uyanlardan hoşnut kalır... Kaygılı yürek insanı çökertir, ama güzel söz sevindirir. Doğru kişi arkadaşına da yol gösterir, kötünün tuttuğu yolsa kendini saptırır... Doğru yol yaşam kaynağıdır, bu yol ölümsüzlüğe götürür.[55] (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:1-28)

Bilge kişi terbiye edilmeyi sever, alaycı kişi eleştirilse de aldırmaz. İyi insan ağzından çıkan sözler için ödüllendirilir, ama hainlerin soluduğu zorbalıktır. Dilini tutan canını korur, ama boşboğazın sonu yıkımdır... Doğru kişi yalandan nefret eder, kötünün sözleriyse iğrençtir, yüzkarasıdır. Doğruluk dürüst yaşayanı korur, kötülük günahkarı yıkar... Doğruların ışığı parlak yanar, kötülerin çırası söner. Kibirden ancak kavga çıkar, öğüt dinleyense bilgedir... Uyarılara kulak asmayan bedelini öder, buyruklara (Allah'ın buyruklarına) saygılı olansa ödülünü alır. Bilgelerin öğrettikleri yaşam kaynağıdır, insanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.[56] Sağduyulu davranış saygınlık kazandırır, hainlerin yoluysa yıkıma götürür. İhtiyatlı kişi işini bilerek yapar, akılsız kişiyse ahmaklığını sergiler. Kötü ulak belaya düşer, güvenilir elçiyse şifa getirir. Terbiye edilmeye yanaşmayanı yokluk ve utanç bekliyor, ama eleştiriye kulak veren onurlandırılır... Akılsız kötülükten uzak kalamaz. Bilgelerle oturup kalkan bilge olur, akılsızlarla dost olansa zarar görür. Günahkarın peşini felaket bırakmaz, doğruların ödülüyse refahtır... Seven baba (oğlunu) özenle terbiye eder... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 13:1-25)

Doğru yolda yürüyen, Rab'den korkar... Ahmağın sözleri sırtına kötektir, ama bilgenin dudakları kendisini korur... Güvenilir tanık yalan söylemez, yalancı tanıksa yalan solur. Alaycı bilgeliği arasa

---

55. Allah'ın rızasını kazananlar için, sonsuz cennet hayatı olduğu müjdelenmektedir.
56. Buradaki yaşam ve ölüm, cennet ve cehennemin teşbihli anlatımıdır.

da bulamaz, akıllı içinse bilgi edinmek kolaydır. Akılsız kişiden uzak dur, çünkü sana öğretecek bir şeyi yok. İhtiyatlı kişinin bilgeliği, ne yapacağını bilmektir, akılsızların ahmaklığıysa aldanmaktır... Dürüstler ise iyi niyetlidir... Doğru kişinin konutuysa bayındır olacak. Öyle yol var ki, insana düz gibi görünür, ama sonu ölümdür[57]... Yüreği dönek olan tuttuğu yolun, iyi kişi de yaptıklarının ödülünü alacaktır. Saf kişi her söze inanır, ihtiyatlı olansa attığı her adımı hesaplar. Bilge kişi Rab'den korktuğu için kötülükten uzaklaşır, akılsızsa büyüklük taslayıp kendine güvenir. Çabuk öfkelenen ahmakça davranır, düzenbazdan herkes nefret eder. Saf kişilerin mirası akılsızlıktır, ihtiyatlı kişilerin tacı ise bilgidir... Komşuyu hor görmek günahtır, ne mutlu mazluma lütfedene! Kötülük tasarlayan yolunu şaşırmaz mı? Oysa iyilik tasarlayan sevgi ve sadakat kazanır. Her emek kazanç getirir, ama boş lakırdı yoksulluğa götürür... Akılsızlar ahmaklıklarıyla tanınır. Dürüst tanık can kurtarır, yalancı tanık aldatıcıdır. Rab'den korkan tam güvenliktedir, Rab onun çocuklarına da sığınak olacaktır. Rab korkusu, yaşam kaynağıdır (salihlerin cenneti kazanmalarına vesile olur), insanı ölüm tuzaklarından (cehennem azabından) uzaklaştırır... Geç öfkelenen akıllıdır, çabuk sinirlenen ahmaklığını gösterir. Huzurlu yürek bedenin yaşam kaynağıdır, haset ise insanı için için yer bitirir... Yoksula acıyan Yaradan'ı yüceltir. Kötü kişi uğradığı felaketle yıkılır... Bilgelik akıllı kişinin yüreğinde barınır... Doğruluk bir ulusu yüceltir, oysa günah herhangi bir halk için utançtır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:1-34)

Yumuşak yanıt öfkeyi yatıştırır, oysa yaralayıcı söz öfkeyi alevlendirir. Bilgenin dili bilgiyi iyi kullanır, akılsızın ağzındansa ahmaklık akar. Rab'bin gözü[58] her yerde olanı görür, kötüleri de iyileri de gözler. Nazik bir dil yaşam verir, çarpık dilse ruhu yaralar.

---

57. Buradaki "ölüm", sonsuz cehennem azabının teşbihle anlatımıdır.
58. Allah'ın "Basir" isminin tecellisi olarak, her an herşeyi en iyi gören anlamında kullanılmaktadır.

Ahmak, babasının uyarılarını küçümser, ihtiyatlı kişi eleştiriye kulak verir. Doğru kişinin evi büyük hazine gibidir, kötünün geliriyse sıkıntı kaynağıdır. Bilgelerin dudakları bilgi yayar, ama akılsızların yüreği öyle değildir... Doğruların duası O'nu hoşnut eder. Rab kötü kişinin yolundan hoşnut olmaz, doğruluğun ardından gideni sever... Alaycı kişi eleştirilmekten hoşlanmaz, bilgelere gidip danışmaz. Mutlu yürek yüzü neşelendirir, acılı yürek ruhu ezer. Akıllı yürek bilgi arar, akılsızın ağzıysa ahmaklıkla beslenir... Mutlu bir yürek sahibine sürekli ziyafettir. Yoksul olup Rab'den korkmak, zengin olup kaygı içinde yaşamaktan yeğdir. Sevgi dolu bir ortamdaki sebze yemeği, nefret dolu bir ortamdaki besili danadan yeğdir. Huysuz kişi çekişme yaratır, sabırlı kişi kavgayı yatıştırır. Tembelin yolu dikenli çit gibidir, doğrunun yoluysa ana caddeye benzer. Bilge çocuk babasını sevindirir, akılsız çocuksa annesini küçümser. Sağduyudan yoksun kişi ahmaklığıyla sevinir, ama akıllı insan dürüst bir yaşam sürer. Karşılıklı danışılmazsa tasarılar boşa çıkar, danışmanların çokluğuyla başarıya ulaşılır. Uygun yanıt sahibini mutlu eder, yerinde söylenen söz ne güzeldir! Sağduyulu kişi yaşama (cennete) giden yoldadır, bu da ölüler diyarına (cehenneme) inmesini önler. Rab kibirlinin evini yıkar... Rab kötünün tasarılarından hoşnut olmaz, temiz düşüncelerden hoşnut kalır. Haksız kazanca düşkün kişi kendi evine sıkıntı verir, rüşvetten nefret edense rahat yaşar. Doğru kişinin aklı yanıtını iyi tartar, kötünün ağzı kötülük saçar. Rab kötülerden uzak durur, oysa doğruların duasını duyar (icabet eder). Gülen gözler yüreği sevindirir, iyi haber bedeni ferahlatır. Yaşam veren uyarıları dinleyen, bilgeler arasında konaklar. Terbiyeden kaçan kendine zarar verir, eleştiriye kulak verense sağduyu kazanır. Rab korkusu bilgelik öğretir, alçakgönüllülük de onurun önkoşuludur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:1-33)

İnsan her yaptığını temiz sanır, ama niyetlerini tartan Rab'dir. Yapacağın işleri Rab'be emanet et, o zaman tasarıların gerçekleşir.

Rab herşeyi gayesi için yarattı, kötü adamı da şer günü için. Rab, yüreği küstah olanı kötü görür, bilin ki öyleleri cezasız kalmaz. Sevgi ve bağlılık suçları bağışlatır, Rab korkusu insanı kötülükten uzaklaştırır. Rab kişinin yaşayışından hoşnutsa düşmanlarını bile onunla barıştırır. Doğrulukla kazanılan az şey, haksızlıkla kazanılan büyük gelirden iyidir. Kral adaleti çiğnememelidir. Doğru ölçü ve ölçek Rab'bindir,[59] bütün tartı ağırlıklarını O belirler. Krallar kötülükten iğrenir, çünkü tahtın güvencesi adalettir. Kral doğru söyleyenden hoşnut kalır, dürüst konuşanı sever... Bilgelik kazanmak altından daha değerlidir, akla sahip olmak da gümüşe yeğlenir. Dürüstlerin tuttuğu yol kötülükten uzaklaştırır, yoluna dikkat eden, canını korur. Gururun ardından yıkım, kibirli ruhun ardından da düşüş gelir. Mazlumlar arasında alçakgönüllü biri olmak, kibirlilerle çapul malı paylaşmaktan iyidir. Öğüde kulak veren başarıya ulaşır, Rab'be güvenen mutlu olur. Bilge yüreklilere akıllı denir, tatlı söz ikna gücünü artırır. Sağduyu, sahibine yaşam kaynağı, ahmaklıksa ahmaklara cezadır. Bilgenin aklı diline yön verir, dudaklarının ikna gücünü artırır. Hoş sözler petek balı gibidir, cana tatlı ve bedene şifadır. Öyle yol var ki, insana düz gibi görünür, ama sonu ölümdür (cehennemdir)... Alçaklar başkalarına kötülük tasarlar, konuşmaları kavurucu ateş gibidir. Huysuz kişi çekişmeyi körükler, dedikoducu can dostları ayırır. Zorba kişi başkalarını ayartır ve onları olumsuz yola yöneltir. Göz kırpmak düzenbazlığa, sinsi gülücükler kötülüğe işarettir... Sabırlı kişi yiğitten üstündür, kendini denetleyen de kentler fethedenden üstündür... Her kararı Rab verir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:1-33)

Huzur içinde kuru bir lokma, kavga ve ziyafet dolu evden iyidir... Altın ocakta, gümüş potada arıtılır, yüreği arıtansa Rab'dir. Kötü kişi fesat yüklü dudakları dinler, yalancı da yıkıcı dile kulak verir... Sevgi isteyen kişi suçları bağışlar, olayı diline dolayansa can dost-

59. Rabbimiz'in adaleti, herşeyin hesabını en iyi bilen olması teşbihle anlatılmaktadır.

ları ayırır... Kötü kişi ancak başkaldırmaya eğilimlidir... Azgınlığı üstünde bir akılsızla karşılaşmak, yavrularından edilmiş dişi ayıyla karşılaşmaktan beterdir. İyiliğin karşılığını kötülükle ödeyenin evinden kötülük eksik olmaz. Kavganın başlangıcı su sızıntısına benzer, bir patlamaya yol açmadan çekişmeyi bırak. Kötüyü aklayanı da, doğruyu mahkum edeni de Rab kötü görür. Akılsız biri bilgelik satın almak için niye para harcasın? Zaten sağduyudan yoksun! Dost her zaman sever, kardeş sıkıntılı günde belli olur... Başkaldırıyı seven kavgayı sever... Diliyle aldatan da belaya düşer. Akılsız kendisini doğurana derttir... İç ferahlığı sağlık getirir, ezik ruh ise bedeni yıpratır. Kötü kişi adaleti saptırmak için gizlice rüşvet alır. Akıllı kişi gözünü bilgelikten ayırmaz, akılsızın gözüyse hep sağda soldadır... Bilgili kişi az konuşur, akıllı kişi sakin ruhludur... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:1-28)

Geçimsiz kişi kendi çıkarı peşindedir, iyi öğüde hep karşı çıkar. Akılsız kişi bir şey anlamaktan çok kendi düşüncelerini açmaktan hoşlanır. Kötülüğü aşağılanma, ayıbı utanç izler. Bilge kişinin ağzından çıkan sözler derin sular gibidir, bilgelik pınarı da coşkun bir akarsu. Kötüyü kayırmak da, suçsuzdan adaleti esirgemek de iyi değildir. Akılsızın dudakları çekişmeye yol açar... Akılsızın ağzı kendisini mahveder, dudakları da canına tuzaktır... Zengin, servetini bir kale, aşılmaz bir sur sanır. Yürekteki gururu düşüş, alçakgönüllülüğü ise onur izler. Dinlemeden yanıt vermek ahmaklık ve utançtır... Akıllı kişi bilgiyi satın alır, bilgenin kulağı da bilgi peşindedir... Yıkıma götüren dostlar vardır, ama öyle dost var ki, kardeşten yakındır insana. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 18:1-24)

Dürüst yaşayan bir yoksul olmak, yalancı bir akılsız olmaktan yeğdir. Bilgisiz heves işe yaramaz, acelecilik insanı yanılgıya düşürür... Yalancı tanık cezasız kalmaz, yalan soluyan kurtulamaz...

Aklı izleyen bolluğa kavuşur... Sağduyulu kişi sabırlıdır, kusurları hoş görmesi ona onur kazandırır... Sağduyulu kadın Rab'bin armağanıdır. Tembellik insanı uyuşukluğa iter, haylaz kişi de aç kalır. Allah buyruğuna uyan canını korur (cenneti kazanır), gitmesi gereken yolları umursamayan ölür (cehennem azabıyla karşılık bulur). Yoksula acıyan kişi Rab'be borç vermiş olur, yaptığı iyilik için RAB onu ödüllendirir... Öğüde kulak ver, terbiyeyi kabul et ki, ömrünün kalan kısmı boyunca bilge olasın. İnsan yüreğinde çok şey tasarlar, ama gerçekleşen, Rab'bin amacıdır. İnsandan istenen vefadır, yoksul olmak yalancı olmaktan yeğdir. Rab korkusu doygun ve dertsiz bir yaşama kavuşturur... Akıllı kişiyi eleştirirsen bilgisine bilgi katar... Oğlum, uyarılara kulağını tıkarsan, bilgi kaynağı sözlerden saparsın... Kötülerin ağzı fesatla beslenir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 19:1-28)

Kavgadan kaçınmak insan için onurdur, oysa her ahmak tartışmaya hazırdır... İnsanın niyetleri derin bir kuyunun suları gibidir, akıllı kişi onları açığa çıkarır. İnsanların çoğu, "Vefalıyım" der. Ama sadık birini kim bulabilir? Doğru ve dürüst bir babaya sahip olan çocuklara ne mutlu!... Rab hileli tartıdan da, hileli ölçüden de hoşlanmaz... İşiten kulağı da gören gözü de Rab yaratmıştır. Bol bol altının, mücevherin olabilir, ama bilgi akıtan dudaklar daha değerlidir... Tasarılarını danışarak yap... "Bu kötülüğü sana ödeteceğim" deme; Rab'bi bekle, O seni kurtarır... Rab hileli teraziden hoşlanmaz. İnsanın adımlarını Rab yönlendirir... Düşünmeden adakta bulunmak sakıncalıdır. Bilge kral kötüleri ayıklar... İnsanın ruhu Rab'bin ışığıdır (Allah'ın nurunun tecellisidir)... Sevgi ve sadakat kralın güvencesidir. Onun tahtını sağlamlaştıran sevgidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 20:3-28)

Kralın yüreği Rab'bin elindedir, kanaldaki su gibi onu istediği yö-

ne çevirir. İnsan izlediği her yolun doğru olduğunu sanır, ama niyetlerini tartan Rab'dir. Rab Kendisi'ne kurban sunulmasından çok, doğruluğun ve adaletin yerine getirilmesini ister. Küstah bakışlar ve kibirli yürek kötülerin çırası ve günahıdır.... Yalan dolanla yapılan servet, sis gibi geçicidir ve ölüm[60] tuzağıdır. Kötülerin zorbalığı kendilerini süpürüp götürür, çünkü doğru olanı yapmaya yanaşmazlar. Suçlunun yolu dolambaçlı, pak kişinin yaptıklarıysa dosdoğrudur… Kötünün can attığı kötülüktür, hiç kimseye acımaz… Bilge olan öğretilenden bilgi kazanır... Yoksulun feryadına kulağını tıkayanın feryadına yanıt verilmeyecektir… Hak yerine gelince doğru kişi sevinir, fesatçı dehşete düşer. Sağduyudan uzaklaşan, kendini ölüler arasında bulur.[61] Zevkine düşkün olan yoksullaşır… Bilgenin evi değerli eşya ve zeytinyağıyla doludur, akılsızsa malını har vurup harman savurur. Doğruluğun ve sevginin ardından koşan, yaşam, rahatlık ve onur bulur… Gururlu, küstah ve alaycı: Bunlar kas kas kasılan insanın adlarıdır. Tembelin isteği onu ölüme götürür, çünkü elleri çalışmaktan kaçınır; bütün gün isteklerini sıralar durur, oysa doğru kişi esirgemeden verir… Kötü kişi kendine güçlü bir görünüm verir, erdemli insansa tuttuğu yoldan emindir. Rab'be karşı başarılı olabilecek bilgelik, akıl ve tasarı yoktur. At savaş günü için hazır tutulur, ama zafer sağlayan Rab'dir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:1-31)

... Saygınlık gümüş ve altından yeğdir. Zenginle yoksulun ortak yönü şu: Her ikisini de Rab yarattı… Alçakgönüllülüğün ve Rab korkusunun ödülü, zenginlik, onur ve yaşamdır.[62] Kötünün yolu diken ve tuzakla doludur. Canını korumak isteyen bunlardan uzak durur. Çocuğu tutması gereken yola göre yetiştir, yaşlandığında o yoldan ayrılmaz... Fesat eken dert biçer, gazabının değneği yok

60. Buradaki "ölüm", sonsuz cehennem azabının teşbihle anlatımıdır.
61. Buradaki "ölüm", sonsuz cehennem azabının teşbihle anlatımıdır.
62. Salih müminlerin hem dünyada hem de ahirette güzellik içinde yaşaması kastedilmektedir.

olur. Cömert olan kutsanır, çünkü yemeğini yoksullarla paylaşır. Alaycıyı kov, kavga biter; çekişme ve aşağılamalar da sona erer... Rab bilgiyi gözetip korur, hainin sözlerini ise altüst eder... Servetini büyütmek için yoksulu ezenin ... sonu yoksulluktur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:1-16)

Kulak ver, bilgelerin sözlerini dinle, öğrettiğimi zihnine işle. Sözlerimi yüreğinde saklarsan mutlu olursun, onlar hep hazır olsun dudaklarında. Rab'be güvenmen için bugün bunları sana, evet sana da bildiriyorum. Senin için otuz söz yazdım, bilgi ve öğüt sözleri... Öyle ki, güvenilir, doğru sözleri bilesin, böylece seni gönderene güvenilir yanıt verebilesin. Yoksulu, yoksul olduğu için soymaya kalkma, düşkünü mahkemede ezme. Çünkü onların davasını Rab savunacaktır... Huysuz kişiyle arkadaşlık etme; tez öfkelenenle yola çıkma. Yoksa onun yollarına alışır, kendini tuzağa düşmüş bulursun. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:17-25)

Uyarıları zihnine işle, bilgi dolu sözlere kulak ver. Çocuğunu terbiye etmekten geri kalma... Oğlum, bilge yürekli olursan, benim yüreğim de sevinir. Dudakların doğru konuştuğunda gönlüm de coşar. Günahkarlara imrenmektense, sürekli Rab korkusunda yaşa. Böylece bir geleceğin olur ve umudun boşa çıkmaz. Oğlum, dinle ve bilge ol, yüreğini doğru yolda tut... Yaşlandığı zaman anneni hor görme. Gerçeği satın al ve satma; bilgeliği, terbiyeyi, aklı da. Doğru kişinin babası coştukça coşar, bilgece davranan oğulun babası sevinir… (Süleyman'ın Özdeyişleri, 23:12-24)

Kötülere imrenme, onlarla birlikte olmayı isteme. Çünkü yürekleri zorbalık tasarlar, dudakları belalardan söz eder. Ev bilgelikle yapılır, akılla pekiştirilir. Bilgi sayesinde odaları her türlü değerli, güzel eşyayla dolar. Bilgelik güçten, bilgi kaba kuvvetten üstündür… Zafer kazanmak için birçok danışman gerekli… Kötülük tasarla-

yan kişi düzenbaz olarak bilinecektir... Alaycı kişiden herkes iğrenir. Sıkıntılı günde cesaretini yitirirsen, gücün kıt demektir. Ölüm tehlikesi içinde olanları kurtar, ölmek üzere olanları esirge. "İşte bunu bilmiyordum" desen de, insanın yüreğindekini bilen sezmez mi? Senin canını koruyan anlamaz mı?... Bilgelik de canın için öyledir, bilmiş ol. Bilgeliği bulursan bir geleceğin olur ve umudun boşa çıkmaz. Ey kötü adam, doğru kişinin evine karşı pusuya yatma, konutunu yıkmaya kalkma. Çünkü doğru kişi yedi kez düşse yine kalkar, ama kötüler felakette yıkılır. Düşmanın düşüşüne keyiflenme, sendelemesine sevinme. Yoksa Rab hoşnut olmaz... Kötülük edenlere kızıp üzülme, onlara özenme. Çünkü kötülerin geleceği yok... Oğlum, Rab'be... saygı göster, başkaldıranlarla arkadaşlık etme... Şunlar da bilgelerin sözleridir: Yargılarken yan tutmak iyi değildir. Kötüye, "Suçsuzsun" diyen yargıcı halklar lanetler, uluslar kınar... Dürüst yanıt gerçek dostluğun işaretidir... Başkalarına karşı nedensiz tanıklık etme ve dudaklarınla aldatma. "Bana yaptığını ben de ona yapacağım, ödeteceğim bana yaptığını" deme. Tembelin tarlasından, sağduyudan yoksun kişinin bağından geçtiğimde her yanı dikenlerin, otların kapladığını gördüm; taş duvar da yıkılmıştı. Gördüklerimi derin derin düşündüm, seyrettiklerimden ibret aldım. "Biraz kestireyim, biraz uyuklayayım, ellerimi kavuşturup şöyle bir uyuyayım" demeye kalmadan, yokluk bir haydut gibi, yoksulluk bir akıncı gibi gelir üzerine. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:1-34)

Yerinde söylenen söz, gümüş oymalardaki altın elma gibidir. Altın küpe ya da altın bir süs neyse, dinleyen kulak için bilgenin eleştirisi de öyledir. Hasatta kar serinliği nasılsa, güvenilir ulak da kendisini gönderenler için öyledir... Yağmursuz bulut ve yel nasılsa, vermediği armağanla övünen kişi de öyledir. Sabırla bir hükümdar bile ikna edilir, tatlı dil en güçlü direnci kırar. Başkasına karşı yalancı tanıklık eden topuz, kılıç ya da sivri ok gibidir. Sıkıntılı

günde haine güvenmek, çürük dişe ya da sakat ayağa güvenmek gibidir. Düşmanın acıkmışsa doyur, susamışsa su ver. Bunu yapmakla onu utanca boğarsın ve Rab seni ödüllendirir... Kötünün önünde pes eden doğru kişi, suyu bulanmış pınar, kirlenmiş kuyu gibidir... Kendini denetleyemeyen kişi yıkılmış, sursuz kent gibidir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 25:11-28)

Yaz ortasında kar, hasatta yağmur uygun olmadığı gibi, akılsıza da onur yakışmaz.... Akılsıza ahmaklığına göre karşılık verme, yoksa sen de onun düzeyine inersin. Akılsıza ahmaklığına uygun karşılık verme, yoksa kendini bilge sanır. Akılsızın eliyle haber gönderen, kendi ayaklarını kesen biri gibi, kendine zarar verir. Akılsızın ağzında özdeyiş, kötürümün sarkan bacakları gibidir. Akılsızı onurlandırmak, taşı sapana bağlamak gibidir. Sarhoşun elindeki dikenli dal ne ise, akılsızın ağzında özdeyiş de odur... Kendini bilge gören birini tanıyor musun? Akılsız bile ondan daha umut vericidir... Menteşeleri üzerinde dönen kapı gibi, tembel de yatağında döner durur. Tembel elini sahana daldırır, yeniden ağzına götürmeye üşenir. Tembel kendini, akıllıca yanıt veren yedi kişiden daha bilge sanır... Odun bitince ateş söner, dedikoducu yok olunca kavga diner. Kor için kömür, ateş için odun neyse, çekişmeyi alevlendirmek için kavgacı da öyledir... Okşayıcı dudaklarla kötü yürek, sırlanmış toprak kaba benzer. Yüreği nefret dolu kişi sözleriyle niyetini gizlemeye çalışır, ama içi hile doludur. Güzel sözlerine kanma, çünkü yüreğinde yedi iğrenç şey vardır. Nefretini hileyle örtse bile, kötülüğü toplumun önünde ortaya çıkar. Başkasının kuyusunu kazan içine kendi düşer, taşı yuvarlayan altında kalır. Yalancı dil incittiği kişilerden nefret eder, onursuzca davranan ağızdan yıkım gelir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 26:1-28)

Yarınla övünme, çünkü ne getireceğini bilemezsin. Seni kendi ağzın değil, başkaları övsün, kendi dudakların değil, yabancı övsün. Taş ağırdır, kum bir yüktür, ama ahmağın kışkırtması ikisinden de

ağırdır. Öfke zalim, hiddet azgındır... Açık bir eleştiri, gizli tutulan sevgiden iyidir. Düşmanın güzellikleri aldatıcıdır, ama dostun seni iyiliğin için yaralar... Güzel koku ve buhur canı ferahlatır, dostun verdiği öğüt insana tatlı gelir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:1-10)

Demir demiri biler, insan da insanı... Su görüntümüzü nasıl yansıtıyorsa, yürek de insanın içini yansıtır. Ölüm ve yıkım diyarı insana doymaz,[63] insanın gözü de hiç doymaz. Altın ocakta, gümüş potada sınanır, insansa aldığı övgüyle sınanır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:17-21)

Kötü kişi kendisini kovalayan olmasa bile kaçar, doğrularsa genç aslan gibi yüreklidir. Ayaklanan ülke çok başlı olur, ama akıllı, bilgili kişi düzeni sağlar. Yoksulu ezen yoksul, ürünü harap eden sağanak yağmur gibidir. Yasayı terk eden kötüyü över, yerine getirense kötüye karşı çıkar. Kötüler adaletten anlamaz, Rab'be yönelenlerse her yönüyle anlar. Dürüst bir yoksul olmak, yolsuzlukla zengin olmaktan yeğdir. Kutsal Yasa'yı[64] yerine getiren çocuk akıllıdır... Dürüst kişileri kötü yola saptıran kendi kazdığı çukura düşer. İyiliği, özü sözü bir olanlar miras alacak. Zengin kendini bilge sanır, ama akıllı yoksul onun içini okur. Doğruların zaferi coşkuyla kutlanır... Günahlarını gizleyen başarılı olmaz, itiraf edip bırakansa merhamet bulur. Günahtan çekinen ne mutludur! İnatçılık edense belaya düşer. Yoksul halkı yöneten kötü kişi kükreyen aslan, saldırgan ayı gibidir. Gaddar önderin aklı kıttır; haksız kazançtan nefret edense uzun ömürlü olur. Alnı ak yaşayan kurtulur, yolsuzluk yapan ansızın yıkıma uğrar. Toprağını işleyenin ekmeği bol olur, hayal peşinde koşansa yoksulluğa doyar. Güvenilir kişi bolluğa erer, zengin olmaya can atansa beladan kurtulamaz... Cimri servet peşinde koşar, yoksulluğa uğrayacağını düşünmez...

---

63. Buradaki "ölüm ve yıkım diyarı", sonsuz cehennem azabının teşbihle anlatımıdır.

64. Allah'ın emir ve tavsiyeleri kastedilmektedir.

Açgözlü kavga çıkarır, Rab'be güvenense bolluk içinde yaşar. Kendine güvenen akılsızdır, bilgece davranan güvenlikte olur. Yoksula verenin eksiği olmaz, yoksulu görmezden gelense bir sürü lanete uğrar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 28:1-27)

Defalarca uyarıldığı halde dikbaşlılık eden, ansızın yıkıma uğrayacak, çare yok. Doğru kişiler çoğalınca halk sevinir, kötü kişi hükümdar olunca halk inler... Adaletle yöneten kral ülkesini ayakta tutar, ağır vergiler koyansa çökertir. Başkasını pohpohlayan kişi, ona tuzak kurar. Kötünün başkaldırısı kendine tuzak olur, doğru kişiyse ezgi (İlahi) söyler ve sevinir. Doğru kişi yoksulların hakkını verir, kötü kişi hak hukuk nedir bilmez. Alaycı kişiler kentleri bile karıştırır, bilgelerse öfkeyi yatıştırır. Bilge kişiyle davası olan ahmak kızar, alay eder ve rahat vermez. Kana susamışlar dürüst kişiden nefret eder, doğrularsa onun canını korur. Akılsız hep patlamaya hazırdır, bilgeyse öfkesini dizginler... Yoksulları adaletle yöneten kralın tahtı hep güvenlikte olur... Kötüler çoğalınca başkaldırı da çoğalır, ama doğrular onların düşüşünü görecektir. Oğlunu terbiye et, o da sana huzur verecek ve gönlünü hoşnut edecektir. Vahiyden yoksun olan halk sınır tanımaz olur. Ne mutlu Kutsal Yasa'yı[65] yerine getirene!... Öfkeli kişi çekişme yaratır, huysuz kişinin başkaldırısı eksik olmaz. Kibir insanı küçük düşürür, alçakgönüllülükse onur kazandırır... İnsandan korkmak tuzaktır, ama Rab'be güvenen güvenlikte olur. Hükümdarın gözüne girmek isteyen çoktur, ama Rab'dir insana adalet sağlayan. Doğrular haksızlardan iğrenir, kötüler de dürüst yaşayanlardan. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:1-27)

Allah'ın her sözü güvenilirdir, O Kendisi'ne sığınan herkese kalkandır (koruyandır)... Ey Allah... Sahtekarlığı, yalanı benden uzak tut... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 30:5-8)

---

65. Allah'ın emir ve tavsiyeleri.

Öyleleri var ki, kendilerini tertemiz sanırlar, oysa kötülüklerinden arınmış değiller. Öyleleri var ki, kendilerinden üstün kimse yok sanır, herkese tepeden bakarlar. Öyleleri var ki, dişleri kılıç, çeneleri bıçaktır... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 30:12-14)

Dünyada dört küçük yaratık var ki, çok bilgece davranırlar: Karıncalar güçlü olmayan bir topluluktur, ama yiyeceklerini yazdan biriktirirler. Kaya tavşanları da güçsüz bir topluluktur, ama yuvalarını kaya kovuklarında yaparlar. Çekirgelerin kralı yoktur, ama bölük bölük ilerlerler. Kertenkele elle bile yakalanır, ama kral saraylarında bulunur... Ordusunun başındaki Kral, "Eğer budala gibi kendini yücelttinse ya da kötülük tasarladınsa, dur ve düşün! Çünkü nasıl sütü dövünce tereyağı... çıkarsa, öfkeyi kurcalayınca da kavga çıkar." (Süleyman'ın Özdeyişleri, 30:24-33)

Ağzını hakkını savunamayan için, kimsesizin davasını gütmek için aç. Ağzını aç ve adaletle yargıla, mazlumun, yoksulun hakkını savun. Erdemli kadını kim bulabilir? Onun değeri mücevherden çok üstündür. Kocası ona yürekten güvenir ve kazancı eksilmez. Kadın ona kötülükle değil, yaşamı boyunca iyilikle karşılık verir... Mazluma kollarını açar, yoksula elini uzatır... Güç ve onurla kuşanmıştır, geleceğe güvenle bakar. Ağzından bilgelik akar, dili iyilik öğütler. Ev halkının işlerini yönetir, tembellik nedir bilmez... Çekicilik aldatıcı, güzellik boştur; ama Rab'be saygılı kadın övülmeye layıktır. Ellerinin hak ettiğini verin kendisine, yaptıkları için kent kurulunda övülsün. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 31:8-31)

TEVRAT'TA ALLAH'IN YARATTIĞI GÜZELLİKLERDEN ÖRNEKLER

Allah'ın Cemali

Rab'den tek dileğim, tek isteğim şu: **Rab'bin güzelliğini seyretmek,**[66] mescidinde O'na hayran olmak için ömrümün bütün günlerini O'nun evinde geçirmek. (Mezmurlar, 27:4)

O herşeyi zamanında güzel yaptı. İnsanların yüreğine sonsuzluk kavramını koydu. Yine de insan Allah'ın yaptığı işi başından sonuna dek anlayamaz. (Vaiz, 3:11)

"Var mı Senin gibisi... ya Rab? Senin gibi kutsallıkta **görkemli, heybetiyle övgüye değer, harikalar yaratan** var mı? (Mısır'dan Çıkış, 15:11)

Egemenlik ve **heybet Allah'a özgüdür,** yüce göklerde düzen kuran O'dur. (Eyüp, 25:2)

Eşyalardaki Güzellikler

Surlu kentler, verimli topraklar ele geçirdiler. **Güzel eşyalarla dolu evlere, kazılmış sarnıçlara, bağlara, zeytinliklere, çok sayıda meyve ağacına sahip oldular.** Yediler, doydular, beslendiler ve

66. Salih müminlerin, cennet nimeti olarak Allah'ın Yüce Cemali'ni görmeleri kast edilmektedir.

onlara yaptığın büyük iyiliklere sevindiler. (Nehemya, 9:25)

Onu güzel armağanlarla karşıladın, başına saf altından taç koydun. (Mezmurlar, 21:3)

Bilgi sayesinde odaları her türlü değerli, güzel eşyayla dolar. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 24:4)

Güzel Bitkiler

Asur'a bak! Lübnan'da bir sedir ağacıydı, **Ormana gölge salan güzel dalları vardı.** Çok yüksekti, tepesi bulutlara erişiyordu. (Hezekiel, 31:3)

Güzellikte eşsizdi. Dalları giderek uzadı, çünkü kökleri bol su alıyordu. (Hezekiel, 31:7)

Sık dallarla **o sedir ağacını güzelleştirdim**... (Hezekiel, 31:9)

Yaprakları güzeldi, herkese yetecek kadar bol meyvesi vardı. Yabanıl hayvanlar gölgesinde barınıyor, gökte uçan kuşlar dallarına tünüyordu. Her canlı ondan besleniyordu. (Daniel, 4:12)

Güzel Yiyecekler

Yaptığı **güzel yemekle ekmeği** Yakup'un eline verdi. (Yaratılış, 27:17)

İlk gün **meyve ağaçlarının güzel meyvelerini**, hurma dallarını, sık yapraklı ağaç dallarını, vadi kavaklarını toplayıp Allah'ınız Rab'bin önünde yedi gün şenlik yapacaksınız. (Levililer, 23:40)

Güzel Mekanlar

Yücelik, ululuk O'nun huzurundadır, güç ve **güzellik O'nun mescidindedir.** (Mezmurlar, 96:6)

Yiyip doyduğunuzda, **güzel evler yapıp yerleştiğinizde...** (Yasa'nın Tekrarı, 8:12)

… Konutların ne güzel! (Çölde Sayım, 24:5)

İzin ver de Şeria Irmağı'ndan geçip karşı yakadaki **o verimli ülkeyi, o güzel dağlık bölgeyi** ve Lübnan'ı göreyim. (Yasa'nın Tekrarı, 3:25)

Güzel tarlalar, verimli asmalar… Neşeli kentteki mutluluk dolu evler için... (Yeşaya, 32:12)

… İnşa etmediğiniz büyük ve güzel kentleri, biriktirmediğiniz iyi eşyalarla dolu evleri, siz emek vermeden kazılmış sarnıçları, dikmediğiniz bağları, zeytinlikleri olan ülkeye götürecek… (Yasa'nın Tekrarı, 6:10)

… Rab'bin size verdiği bu güzel topraklardan... (Yeşu, 23:13)

… Rab'bin size verdiği bu güzel ülkeden… (Yeşu, 23:16)

Güzel Kokular

Güzel koku ve buhur canı ferahlatır, dostun verdiği öğüt insana tatlı gelir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 27:9)

Güzel kokudan hoşnut olan Rab... (Yaratılış, 8:21)

… Sana getirilen mallar arasında işlenmiş demir, **tarçın, güzel kokulu kamış vardı.** (Hezekiel, 27:18)

Kral divandayken, **Hint sümbülünün güzel kokusu yayıldı.** (Ezgiler Ezgisi, 1:12)

"Yemen için sağladığım yiyeceği -ince unu, zeytinyağını, balı **güzel kokulu bir sunu olarak onlara sundun.** Böyle yaptın" diyor Egemen Rab. (Hezekiel, 16:19)

Hint sümbülü ve safranla, güzel kokulu kamış ve tarçınla, her türlü günnük ağacıyla, mür ve ödle, her türlü seçme baharatla. (Ezgiler Ezgisi, 4:14)

Harun oğlu Elazar ışık için zeytinyağından, **güzel kokulu buhurdan,** günlük tahıl sunusundan ve mesh yağından -konuttan ve içindeki herşeyden- kutsal yerle eşyalarından sorumlu olacaktır. (Çölde Sayım, 4:16)

Kandil için zeytinyağı, mesh yağıyla **güzel kokulu buhur için baharat.** (Mısır'dan Çıkış, 25:6)

Harun her sabah kandillerin bakımını yaparken **sunağın üzerinde güzel kokulu buhur yakacak.** (Mısır'dan Çıkış, 30:7)

Şu nadide baharatı al: 500 şekel sıvı mür, yarısı kadar, yani 250'şer şekel **güzel kokulu tarçın ve kamış.** (Mısır'dan Çıkış, 30:23)

Bunlardan ıtriyatçı ustalığıyla güzel kokulu kutsal bir mesh yağı yap. Ona kutsal mesh yağı denecek. (Mısır'dan Çıkış, 30:25)

Sonra Rab Musa'ya şöyle dedi: **"Güzel kokulu baharat -kara günnük, onika, kasnı ve saf günnük- al.** Hepsi aynı ölçüde olsun." (Mısır'dan Çıkış, 30:34)

Bir **ıtriyatçı ustalığıyla bunlardan güzel kokulu bir buhur yap.** (Mısır'dan Çıkış, 30:35)

Mesh yağını, **kutsal yer için güzel kokulu buhuru** tam sana buyurduğum gibi yapsınlar. (Mısır'dan Çıkış, 31:11)

Kandil, mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat ve zeytinyağı getirdiler. (Mısır'dan Çıkış, 35:28)

Itriyatçı ustalığıyla kutsal mesh yağı ve güzel kokulu saf buhur yaptı. (Mısır'dan Çıkış, 37:29)

… Mesh yağını, **güzel kokulu buhuru,** çadırın giriş bölümünün perdesini; tunç sunakla ızgarasını, sırıklarını, bütün takımlarını, kazanı, kazan ayaklığını… Musa'ya gösterdiler. (Mısır'dan Çıkış, 39:33)

Rab'bin kendisine buyurduğu gibi **üzerinde güzel kokulu buhur yaktı.** (Mısır'dan Çıkış, 40:27)

Güzel Söz

"Korkmanıza gerek yok, size de çocuklarınıza da bakacağım." **Yüreklerine dokunacak güzel sözlerle onlara güven verdi.** (Yaratılış, 50:21)

Kaygılı yürek insanı çökertir, ama **güzel söz sevindirir.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 12:25)

Uygun yanıt sahibini mutlu eder, **yerinde söylenen söz ne güzeldir!** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:23)

Yürek temizliğini ve **güzel sözleri seven,** kralın dostluğunu kaza-

nır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:11)

Yüreğimden güzel sözler taşıyor... Dilim usta bir yazarın kalemi gibi olsun. (Mezmurlar, 45:1)

Bilge olmayana ne öğütler verdin! **Sağlam bilgiyi pek güzel öğrettin!** (Eyüp, 26:3)

TEVRAT'TA EVRENDEKİ DÜZEN VE YARATILIŞ

Göklerin ve Yeryüzünün Yaratılışı

Başlangıçta **Allah göğü ve yeri yarattı.** Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu; engin karanlıklarla kaplıydı... (Yaratılış, 1:1-2)

Allah, "Suların ortasında bir kubbe olsun, suları birbirinden ayırsın" diye buyurdu. Ve öyle oldu. **Allah gökkubbeyi yarattı.** Kubbenin altındaki suları üstündeki sulardan ayırdı. Kubbeye "Gök" adını verdi... (Yaratılış, 1:6-8)

... Rab Allah göğü ve yeri yarattığında… (Yaratılış, 2:4-5)

... Tek Rab Sensin. **Gökleri, göklerin göklerini, bütün gök cisimlerini, yeryüzünü ve içindeki herşeyi, denizleri ve içlerindeki herşeyi Sen yarattın...** Bütün gök cisimleri Sana kulluk eder. (Nehemya, 9:6)

Allah, "Göğün altındaki sular bir yere toplansın, kuru toprak görünsün" diye buyurdu ve öyle oldu. **Kuru alana "Kara", toplanan sulara "Deniz" adını verdi...** (Yaratılış, 1:9-10)

Gök ve yer bütün öğeleriyle tamamlandı. (Yaratılış, 2:1)

Ya Rab, Allah'ım, ne ulusun! Görkem ve yücelik kuşanmışsın… Yeryüzünü temeller üzerine kurdun, asla sarsılmasın diye. (Mezmurlar, 104:1, 5)

Işığın Yaratılışı

Allah, "Işık olsun" diye buyurdu ve ışık oldu... Onu karanlıktan ayırdı. (Yaratılış, 1:3-4)

Gece ve Gündüzün Yaratılışı

(Allah) Işığa "Gündüz", karanlığa "Gece" adını verdi. Akşam oldu, sabah oldu... (Yaratılış, 1:5)

"Dünya durdukça ekin ekmek, biçmek, sıcak, soğuk, yaz, kış, **gece, gündüz hep var olacaktır."** (Yaratılış, 8:22)

Gök Cisimlerinin Yaratılışı

Allah şöyle buyurdu: **"Gökkubbede gündüzü geceden ayıracak, yeryüzünü aydınlatacak ışıklar olsun.** Belirtileri, mevsimleri, günleri, yılları göstersin." Ve öyle oldu. **Allah büyüğü gündüze, küçüğü geceye egemen olacak iki büyük ışığı ve yıldızları yarattı.** Yeryüzünü aydınlatmak, gündüze ve geceye egemen olmak, ışığı karanlıktan ayırmak için onları gökkubbeye yerleştirdi... (Yaratılış, 1:14-17)

Ey Egemenimiz Rab, ne yüce Adın var yeryüzünün tümünde! **Gökyüzünü görkeminle kapladın... Seyrederken eserin olan gökleri, oraya koyduğun Ay'ı ve yıldızları,** soruyorum kendi kendime: "İnsan ne ki... ?" (Mezmurlar, 8:1-4)

Göklerin Düzen İçinde Yaratılışı

Gündüz ışık olsun diye Güneş'i sağlayan, gece ışık olsun diye **Ay'ı, yıldızları düzene koyan,** dalgaları kükresin diye denizi kabartan Rab -O'nun adı Herşeye Egemen Rab'dir... (Yeremya, 31:35-36)

Başınızı kaldırıp göklere bakın. Kim yarattı bütün bunları? **Yıldızları sırayla görünür** kılıyor, her birini adıyla çağırıyor. Büyük kudreti, üstün gücü sayesinde **hepsi yerli yerinde duruyor.** (Yeşaya, 40:26)

Mevsimlerinde çıkartabilir misin takımyıldızları? Büyük ve Küçük Ayı'ya yol gösterebilir misin? Biliyor musun göklerin yasalarını?... (Eyüp, 38:32-33)

Dünya'nın Uzaydaki Konumu

O boşluğun üzerine kuzey göklerini yayar, **hiçliğin üzerine Dünya'yı asar.** (Eyüp, 26:7)

Güneş'in Yörüngesi

Güneş doğuyor, Güneş batıyor, ve **yerine, hep doğduğu yere koşuyor.** (Vaiz, 1:5)

Rüzgarların Bir Düzen İçindeki Hareketi

Rüzgar güneye gider, kuzeye döner, **döne döne eserek hep aynı yolu izler.** (Vaiz 1, 1:6)

Sulardaki Döngü ve Düzen

Allah öyle büyüktür ki… **Su damlalarını yukarı çeker, buharından yağmur damlatır.** Bulutlar nemini döker, insanların üzerine bol yağmur yağdırır. (Eyüp, 36:26-28)

Rüzgara güç verdiği, **suları ölçtüğü, yağmura kural koyduğu,** yıldırıma yol açtığı zaman, (Eyüp, 28:25-26)

Gökten inen yağmur ve kar, toprağı sulamadan, yeri yeşertmeden, ekinciye tohum, yiyene ekmek vermeden nasıl **göğe dönmezse...** (Yeşaya, 55:10)

Bulutları oluşturduğunda, denizin kaynaklarını güçlendirdiğinde, **sular buyruğundan öte geçmesinler diye denize sınır çizdiğinde,** Dünya'nın temellerini pekiştirdiğinde... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 8:29)

Dağları aşıp derelere aktı, **onlar için belirlediğin yerlere doğru. Bir sınır koydun önlerine,** geçmesinler, gelip yeryüzünü bir daha kaplamasınlar diye. (Mezmurlar, 104:8-9)

Bütün ırmaklar denize akar, yine de deniz dolmaz. Irmaklar hep çıktıkları yere döner. (Vaiz 1, 1:7)

Atmosferin Koruyucu Özelliği

... Gökleri perde gibi geren, ... çadır gibi kuran O'dur. (Yeşaya, 40:22)

Hayvanların Yaratılışı

Allah, "Sular canlı yaratıklarla dolup taşsın, yeryüzünün üzerinde, gökte kuşlar uçuşsun" diye buyurdu. **Allah büyük deniz hayvanlarını, sularda kaynaşan canlıları ve uçan çeşitli varlıkları yarattı.** Allah, "Verimli olun, çoğalın, denizleri doldurun, yeryüzünde kuşlar çoğalsın" diye buyurdu... (Yaratılış, 1:20-22)

Allah, "Yeryüzü çeşit çeşit canlı yaratık, evcil ve yabanıl hayvan, sürüngen hasıl olsun" diye buyurdu. Ve öyle oldu. **Allah çeşit çeşit yabanıl hayvan, evcil hayvan, sürüngen yarattı.** (Yaratılış, 1:24-25)

Eserlerin üzerine onu (insanı) egemen kıldın, herşeyi ayaklarının altına serdin; **davarları, sığırları, yabanıl hayvanları, gökteki kuşları, denizdeki balıkları, denizde kıpırdaşan bütün canlıları.** Ey Egemenimiz Rab, ne yüce Adın var yeryüzünün tümünde! (Mezmurlar, 8:6-9)

Bitkilerin Yaratılışı

Allah, "Yeryüzü bitkiler, tohum veren otlar, türüne göre tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları hasıl etsin" diye buyurdu ve öyle oldu. Yeryüzü bitkiler, türüne göre tohum veren otlar, tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları hasıl etti... (Yaratılış, 1:11-12)

"İşte **yeryüzünde tohum veren her otu, tohumu meyvesinde bulunan her meyve ağacını size veriyorum. Bunlar size yiyecek olacak.** Yabanıl hayvanlara, gökteki kuşlara, sürüngenlere -soluk alıp veren **bütün hayvanlara- yiyecek olarak yeşil otları veriyorum."** Ve öyle oldu. (Yaratılış, 1:29-30)

İnsanın Yaratılışı

Rab Allah Adem'i topraktan yarattı ve... yaşam soluğu (Allah'ın Ruhundan üflemesi) üfledi. Böylece Adem yaşayan varlık oldu. (Yaratılış, 2:7)

Allah, "İnsanı ... yaratalım" dedi, "Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun."... **(Allah) insanları erkek ve dişi olarak yarattı. (Yaratılış, 1:26-27)**

Onları erkek ve dişi olarak yarattı ve kutsadı. **Yaratıldıkları gün onlara "İnsan" adını verdi.** (Yaratılış, 5:2)

Size kaslar verecek, üzerinizde et oluşturacağım, sizi deriyle kaplayacağım. İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız. O zaman Benim Rab olduğumu anlayacaksınız. (Hezekiel, 37:6)

Bana et ve deri giydirdin, beni kemiklerle, sinirlerle ördün. Bana yaşam verdin, sevgi gösterdin… (Eyüp, 10:11-12)

Toprağa dönünceye dek ekmeğini alın teri dökerek kazanacaksın. Çünkü topraksın, **topraktan yaratıldın ve yine toprağa döneceksin.** (Yaratılış, 3:19)

Ana rahmindeki çocuğun nasıl ruh ve beden aldığını bilmediğin gibi, herşeyi yaratan Allah'ın yaptıklarını da bilemezsin. (Vaiz, 11:5)

Seni yaratan, rahimde sana biçim veren, sana yardım edecek olan Rab şöyle diyor... (Yeşaya, 44:2)

Darwinist 'Tabiat Ana' İnancının Sapkınlığı

Onlar ağaca, 'babamsın', taşa, 'bizi sen doğurdun' derler. Çünkü Bana yüzlerini değil, sırtlarını çevirdiler... (Vaiz, 1:27)

Güzel Ahlakın Sağlığa Olumlu Etkisi

Rab'den kork, kötülükten uzak dur. Böylece bedenin sağlık ve ferahlık bulur. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 3:7-8)

Huzurlu yürek bedenin yaşam kaynağıdır, hırs ise insanı için için yer bitirir. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 14:30)

Rab korkusu ömrü uzatır... (Süleyman'ın Özdeyişleri, 10:27)

Doğruluğun ve sevginin ardından koşan, yaşam, gönenç ve onur **bulur…** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 21:21)

Alçakgönüllülüğün ve Rab korkusunun ödülü, zenginlik, onur ve **yaşamdır.** (Süleyman'ın Özdeyişleri, 22:4)

Hoş sözler petek balı gibidir, cana tatlı ve bedene şifadır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 16:24)

İç ferahlığı sağlık getirir, ezik ruh ise bedeni yıpratır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 17:22)

Gülen gözler yüreği sevindirir, iyi haber bedeni ferahlatır. (Süleyman'ın Özdeyişleri, 15:30)

TEVRAT'TA SANAT VE MİMARİ

Altın Kaplamalar

... Süleyman **iç duvarları saf altınla kaplattı**. (2. Tarihler, 3:4)

Ana bölümün duvarlarını da önce çam tahtasıyla, sonra **saf altınla kaplattı;** hurma ağacı ve zincir motifleriyle süsletti. (2. Tarihler, 3:5)

Kirişleri, kapı eşiklerini, duvarlarla kapıları altınla kaplattı... (2. Tarihler, 3:7)

... Süleyman yukarı **odaları da altınla kaplattı**. (2. Tarihler, 3:7)

Çam ağacından, her biri iki kanatlı, katlanabilen iki kapı yaptırdı. Bunların da üstüne… hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydurdu. **Oymaların üzerini düzgün biçimde altınla kaplattı**. (1. Krallar, 6:34-35)

Süleyman fildişinden büyük bir **taht yaptırıp saf altınla kaplattı**. (1. Krallar, 10:18)

Çerçevelerle kirişleri altınla kapladı, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yaptı… Perde için akasya ağacından dört direk yaparak altınla kapladı… Perdeyi asmak için çengelli beş direk yaparak başlıklarını, çemberlerini altınla kapladı. Direklere beş tunç taban yaptı. (Mısır'dan Çıkış, 36:34-38)

Akasya ağacından bir sandık yapsınlar… **İçini de dışını da saf**

altınla kapla... **Akasya ağacından sırıklar yapıp altınla kapla**. (Mısır'dan Çıkış, 25:10-13)

Akasya ağacından bir masa yap. Boyu iki, eni bir, yüksekliği bir buçuk arşın[67] olacak. **Masayı saf altınla kapla**. Çevresine altın pervaz yap. (Mısır'dan Çıkış, 25:23-24)

Sırıkları akasya ağacından yap, **altınla kapla**. Masa onlarla taşınacak. (Mısır'dan Çıkış, 25:28)

Çerçeveleri ve kirişleri altınla kapla, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yap. (Mısır'dan Çıkış, 26:29)

Perdeyi asmak için akasya ağacından **beş direk yap, altınla kapla. Çengelleri de altın olacak**. Direkler için tunçtan beş taban dök. (Mısır'dan Çıkış, 26:37)

İçini de dışını da saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. İkisi bir yanda, ikisi öbür yanda olmak üzere sandığın dört köşesindeki ayaklara takmak için **birer altın halka döktü.** Akasya ağacından **sırıklar yapıp altınla kapladı**. (Mısır'dan Çıkış, 37:2-4)

Masayı saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. (Mısır'dan Çıkış, 37:11)

Sırıkları akasya ağacından yaptı, **altınla kapladı.** (Mısır'dan Çıkış, 37:15)

Ahşap Kaplamalar

Süleyman mescidi yapıp tamamladı. **Üstünü sedir ağacından direklerle, kalın tahtalarla kapattı.** (1. Krallar, 6:9)

67- Yaklaşık 68 santimetreye eşit olan uzunluk ölçüsü.

Mescidin **iç duvarlarının yüzeyini sedir ağaçlarıyla döşeyip üstlerini tabandan tavana kadar tahtalarla kapladı**. Mescidin zeminini ise çam tahtalarla döşetti. (1. Krallar, 6:15)

... Tabandan tavana kadar sedir tahtasından oluşan bir duvarla öbür bölümlerden ayrıldı. Bu bölümün uzunluğu yirmi arşındı. (1. Krallar, 6:16)

Taşlar görünmesin diye mescidin içi, **üzerine sukabağı ve çiçek motifleri oyulmuş sedir tahtalarıyla kaplandı.** (1. Krallar, 6:18)

Bu odanın içten içe uzunluğu, genişliği ve yüksekliği yirmişer arşındı. Süleyman odayı saf altınla kaplattı. Sunağı (Allah'a kurban sunulan mekan) da **sedir tahtalarla döşetti.** (1. Krallar, 6:20)

İç avlunun duvarlarını üç sıra yontma taş **ve bir sıra sedir ağacı kirişleriyle yaptırdı.** (1. Krallar, 6:36)

Taht eyvanını,[68] yani kararların verileceği yargı eyvanını da yaptırdı. **Bu eyvan da baştan aşağı sedir tahtalarıyla kaplıydı.** (1. Krallar, 7:7)

Oyma ve Kakma Sanatı

İç odanın girişine **iğde ağacından iki kanatlı söveli[69] bir kapı yaptırdı.** Söveli kapının genişliği mescidin genişliğinin beşte biriydi. İğde ağacından yapılan iki kapı kanadının üstüne... **hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydurdu...** (1. Krallar, 6:31-32)

Taşlar görünmesin diye mescidin içi, **üzerine sukabağı ve çiçek**

68- Bir tarafı dışarıya açık olan oda.

69- Kapı ve pencerenin yerleştiği kasa, çerçeve.

motifleri oyulmuş sedir tahtalarıyla kaplandı. (1. Krallar, 6:18)

Aynı biçimde ana bölümün girişine de iğde ağacından kapı söveleri yaptırdı. Bu söveli kapı mescidin genişliğinin dörtte biriydi. Ayrıca, çam ağacından, her biri iki kanatlı, katlanabilen iki kapı yaptırdı. **Bunların da üstüne... hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydurdu.** Oymaların üzerini düzgün biçimde altınla kaplattı. (1. Krallar, 6:33-35)

Bir yanda hurma ağacına bakan insan yüzü, öbür yanda hurma ağacına bakan genç aslan yüzü. Mescit... **hurma ağacı oymalarıyla bezenmişti.** Tabandan girişin üstündeki bölüme dek ana bölümün duvarları... **hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı...** Çift kanatlı birer kapısı vardı. Her kapının iki menteşeli kanadı vardı. **Duvarlara olduğu gibi, ana bölümün kapılarına da... hurma ağacı oymaları yapılmıştı.** Dışarda, eyvanın önünde ağaçtan bir asma tavan vardı. Eyvanın yan duvarlarındaki kafesli **pencerelerin iki yanı hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı.** Mescidin yan odalarıyla asma tavanları böyleydi. (Hezekiel, 41:19-26)

... Yakut, topaz, aytaşı, sarı yakut, oniks, yeşim, laciverttaşı, firuze, zümrütle, çeşit çeşit değerli taşla bezenmiştin. **Kakma ve oyma işlerin hep altındandı.** Bunlar yaratıldığın gün hazırlanmışlardı. (Hezekiel, 28:13)

Taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın. (Mısır'dan Çıkış, 31:5)

Baş dini hizmetlinin efoduyla[70] göğüslüğü için **oniks ve öbür kakma taşlar.** (Mısır'dan Çıkış, 25:7)

70- Entarinin üzerine giyilen bir tür kıyafet.

Süslemede Bitki Motiflerinin Kullanılması

Saf altından bir kandillik yaptı. Ayağı, gövdesi dövme altındı. **Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendindendi.** Üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kolluydu. **Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi vardı.** Altı kol da aynıydı. **Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunuyordu.** (Mısır'dan Çıkış, 37: 17-20)

Kandillik, **ayağından çiçek motiflerine dek dövme altından,** Rab'bin Musa'ya gösterdiği örneğe göre yapıldı. (Çölde Sayım, 8:4)

Saf altından bir kandillik yap. Ayağı, gövdesi dövme altın olsun. **Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendinden olsun.** Kandillik üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kollu olacak. Her kolda **badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunacak.** Altı kol da aynı olacak. **Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi olacak.** (Mısır'dan Çıkış, 25:31-34)

Kaftanın kenarını lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden **nar motifleriyle bezediler.** (Mısır'dan Çıkış, 39:24)

Sütun başlıklarının her biri ağla kaplanmıştı. Ağın üzeri yedi sıra örgülü zincirle ve **iki sıra nar motifiyle bezenmişti.** Eyvanda bulunan dört arşın yüksekliğindeki **sütun başlıkları da nilüfer biçimindeydi.** Her iki sütun başlığında, **örgülü ağa yakın çıkıntının yukarısında çepeçevre diziler halinde iki yüz nar motifi vardı.** (1. Krallar, 7:17-20)

Sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen iki örgülü ağın üzerini

ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi. (1. Krallar, 7:42)

Havuz, **kenarlarının altındaki iki sıra sukabağı motifiyle birlikte dökülmüştü.** Her arşında onar tane olan bu motifler havuzu çepeçevre kuşatıyordu. (1. Krallar, 7:24)

Taşlar görünmesin diye mescidin içi, **üzerine sukabağı ve çiçek motifleri oyulmuş sedir tahtalarıyla kaplandı.** (1. Krallar, 6:18)

Mescidin iç ve dış odalarının bütün duvarlarını... **hurma ağaçları ve çiçek motifleriyle süsletti... İğde ağacından yapılan iki kapı kanadının üstüne... hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydurdu...** Altınla kaplattı... Bunların da üstüne... **hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydurdu.** Oymaların üzerini düzgün biçimde altınla kaplattı. (1. Krallar, 6: 29-35)

Ana bölümün duvarlarını da önce çam tahtasıyla, sonra saf altınla kaplattı; **hurma ağacı ve zincir motifleriyle süsletti.** (2. Tarihler, 3:5)

Gerdanlığa benzer zincirler yaptırarak sütunların üzerine koydurdu. **Yüz nar motifi yaptırıp zincirlere taktırdı.** (2. Tarihler, 3:16)

İki sütun ve iki yuvarlak sütun başlığı, bu başlıkları süsleyen iki örgülü ağ, sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen **iki örgülü ağın üzerini ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi.** (2. Tarihler, 4:12-13)

Her sütun on sekiz arşın yüksekliğindeydi, üzerlerinde tunç birer başlık vardı. Başlığın yüksekliği üç arşındı, **çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti.** Öbür sütun da ağ motifleriyle süslenmişti ve ötekine benziyordu. (Yeremya, 52:21-22)

Yanlarda doksan altı nar motifi vardı. Başlığı çevreleyen ağ motifinin üzerinde toplam yüz nar motifi bulunuyordu. (Yeremya, 52:23)

Her iki yandaki bekçi odalarında, odalar arasındaki duvarlarda ve eyvanın çepeçevre duvarlarında içe bakan kafesli pencereler vardı. **Bölme duvarları hurma ağacı motifleriyle kaplıydı.** (Hezekiel, 40:16)

Pencerelerin, eyvanın, **hurma ağacı motiflerinin ölçüsü, doğuya bakan kapının ölçüsünün aynısıydı...** Oraya yedi basamakla çıkılıyordu, eyvan bunların karşısındaydı. **İki kapı sövesi de hurma ağacı motifleriyle kaplıydı.** (Hezekiel, 40:22-26)

Kaftanın kenarını çepeçevre **lacivert, mor, kırmızı iplikten nar motifleriyle beze,** aralarına altın çıngıraklar tak. (Mısır'dan Çıkış, 28:33)

Altından Süsleme Eşyaları

İç odanın önüne yerleştirilen ve kurala uygun olarak yakılan **saf altından kandilliklerle** çiçek süslemeleri, kandiller, maşalar. Bunlar saf altındandı. **Saf altın fitil maşaları, çanaklar, tabaklar, buhurdanlar ve mescidin altın kapıları...** (2. Tarihler, 4:20-22)

Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelik sunu testileri, tasları yaptı. Saf altından bir kandillik yaptı. Ayağı, gövdesi dövme altındı. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendindendi. (Mısır'dan Çıkış, 37:16-17)

Süleyman'ın Rab'bin mescidi için yaptırdığı **altın eşyalar şunlardı:**

Sunak... iç odanın girişine, beşi sağa, beşi sola yerleştirilen saf altın kandillikler, çiçek süslemeleri, kandiller, maşalar, saf altın taslar, fitil maşaları, çanaklar, tabaklar, buhurdanlar... Ana bölümün kapı menteşeleri de altındandı. (1. Krallar, 7:48-50)

Süleyman tanıma uygun biçimde yaptırdığı on altın kandilliği Mescidin içine, beşi sağda, beşi solda olmak üzere yerleştirdi. Yaptırdığı on masanın beşini de Mescidin sağına, beşini soluna yerleştirdi. **Ayrıca yüz altın çanak yaptırdı.** (2. Tarihler, 4:7-8)

Altın yuvalar ve saf altından iki zincir yap. Zincirleri örme kordon gibi yapıp yuvalara yerleştir. (Mısır'dan Çıkış, 28:13)

... Süleyman'ın kadehleriyle Lübnan Ormanı adındaki **sarayın bütün eşyaları saf altından yapılmış,** hiç gümüş kullanılmamıştı... (1. Krallar, 10:21)

Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altından olacak. Kandillik için yedi kandil yap; kandiller karşısını aydınlatacak biçimde yerleştirilsin. **Fitil maşaları, tablaları saf altından olacak. Bütün takımları dahil kandilliğe bir talant[71] saf altın harcanacak.** (Mısır'dan Çıkış, 25:36-39)

Akasya ağacından bir sandık yapsınlar. Boyu iki buçuk, eni ve yüksekliği birer buçuk arşın olsun. **İçini de dışını da saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap.** (Mısır'dan Çıkış, 25:10-11)

Masa için **saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelik sunu testileri, tasları yap...** (Mısır'dan Çıkış, 25:29)

Saf altından bir kandillik yap. Ayağı, gövdesi dövme altın olsun... Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme

71- talant, yaklaşık 30 kg'lık ağırlık birimi.

altından olacak... Fitil maşaları, tablaları saf altından olacak. Bütün takımları dahil kandilliğe bir talant saf altın harcanacak. (Mısır'dan Çıkış, 25:31-39)

Göğüslük için **saf altından örme zincirler yap.** İki altın halka yap, göğüslüğün üst iki köşesine birer halka koy. İki örme altın zinciri göğüslüğün köşelerindeki halkalara tak. (Mısır'dan Çıkış, 28:22-24)

Saf altından çıngıraklar yaptılar ve hizmet için kullanılan kaftanın eteğinin ucundaki narların arasına, bir çıngırak bir nar, bir çıngırak bir nar olmak üzere çepeçevre koydular. Tıpkı Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. (Mısır'dan Çıkış, 39:25-26)

Saf altından bir kandillik yaptı. Ayağı, gövdesi dövme altındı. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendindendi... Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altındı. **Kandillik için saf altından yedi kandil, fitil maşaları, tablalar yaptı. Bütün takımları dahil kandilliğe bir talant saf altın harcandı.** (Mısır'dan Çıkış, 37:17-24)

Dört altın halka döküp dört ayağına tak. İkisi bir yanda, ikisi öbür yanda olacak. (Mısır'dan Çıkış, 25:12)

Elli altın kopça yap, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştir. Böylece konut tek parça haline gelecek. (Mısır'dan Çıkış, 26:6)

Onu güzel armağanlarla karşıladın, b**aşına saf altından taç koydun.** (Mezmurlar, 21:3)

Gümüşün Kullanımı

Dört gümüş taban üstünde duran akasya ağacından altın kaplı

dört direk üzerine as. Çengelleri altın olacak. (Mısır'dan Çıkış, 26:32)

Perdeler için yirmi direk yapılacak; **direklerin tabanları tunç, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş olacak.** (Mısır'dan Çıkış, 27:10)

Avlunun çevresindeki **bütün direkler gümüş çemberlerle donatılacak. Çengelleri gümüş,** tabanları tunç olacak. (Mısır'dan Çıkış, 27:17)

Perdeler için tabanları tunç, **çengelleri ve çengel çemberleri gümüş yirmi direk yaptı.** (Mısır'dan Çıkış, 38:10)

Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler, yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapıldı. **Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü.** Avlunun batı tarafı için elli arşın boyunda perde, on direk, on taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü. (Mısır'dan Çıkış, 38:11-12)

Asma Tavanlar

Süleyman elli arşın uzunluğunda otuz arşın genişliğinde sütunlu bir eyvan yaptırdı. **Eyvanın önünde sütunlarla desteklenmiş asma tavan vardı.** (1. Krallar, 7:6)

... Dışarda, eyvanın önünde **ağaçtan bir asma tavan vardı.** Eyvanın yan duvarlarındaki kafesli pencerelerin iki yanı hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı. **Mescidin yan odalarıyla asma tavanları böyleydi.** (Hezekiel, 41:25-26)

Süslü Havuzlar

... **Dökme tunçtan on arşın çapında, beş arşın derinliğinde, çevresi otuz arşın yuvarlak bir havuz yaptı.** Havuz, kenarlarının altındaki iki sıra sukabağı motifiyle birlikte dökülmüştü. Her arşında onar tane olan bu motifler havuzu çepeçevre kuşatıyordu. **Havuz üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakan on iki boğa heykeli üzerine oturtulmuştu. Boğaların sağrıları içe dönüktü. Havuzun çeperi dört parmak kalınlığındaydı; kenarları kase kenarlarını, nilüferleri andırıyordu.** İki bin bat su alıyordu. (1. Krallar, 7:23-26)

Havuz ve havuzu taşıyan on iki boğa heykeli, kovalar, kürekler, çanaklar... Bütün bu eşyalar parlak tunçtandı. (1. Krallar, **7:44-45)**

Dökme tunçtan on arşın çapında, beş arşın derinliğinde, çevresi otuz arşın yuvarlak bir havuz yaptırdı. Havuzun dışı boğa kabartmalarıyla kuşatılmıştı. Her arşında onar tane olan bu kabartmalar iki sıra halindeydi ve gövdeyle birlikte dökülmüştü. Havuz üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakan on iki boğa heykeli üzerine oturtulmuştu. Boğaların sağrıları içe dönüktü. Havuzun çeperi dört parmak kalınlığındaydı; kenarları kase kenarlarını, nilüferleri andırıyordu. Üç bin bat su alıyordu. (2. Tarihler, 4:2-5)

Dal budak salan orman ağaçlarını sulamak için havuzlar yaptım. (Vaiz, 2:6)

Kafesli Pencereler

Süleyman Mescitte dışa doğru daralan **kafesli pencereler yaptırdı.** (1. Krallar, 6:4)

Kafesli pencereler üç sıra halinde birbirine bakacak biçimde yapılmıştı. Kapılar ve kapı söveleri dört köşeliydi. Pencereler ise üç sıra halinde birbirine bakacak biçimde yapılmıştı. (1. Krallar, 7:4-5)

Her iki yandaki bekçi odalarında, odalar arasındaki duvarlarda ve eyvanın çepeçevre duvarlarında **içe bakan kafesli pencereler vardı.** Bölme duvarları hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. (Hezekiel, 40:16)

Kapı eşikleri, **kafesli pencereler,** eşiğin karşısındaki üç katı çevreleyen koridorlar tabandan pencerelere dek ağaç kaplıydı. Pencereler açılıp kapanabiliyordu… Eyvanın yan duvarlarındaki kafesli pencerelerin iki yanı hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı... (Hezekiel, 41:16, 26)

Gösterişli Tahtlar

... **Fildişinden büyük bir taht yaptırıp saf altınla kaplattı.** Tahtın altı basamağı, bir de altın ayak taburesi vardı. Bunlar tahta bağlıydı. Oturulan yerin iki yanında kollar, her kolun yanında birer aslan heykeli bulunuyordu. Altı basamağın iki yanında on iki aslan heykeli vardı. Hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı. (2. Tarihler, 9:17-19)

... **Fildişinden büyük bir taht yaptırıp saf altınla kaplattı.** Tahtın altı basamağı, arka kısmında yuvarlak bir başlığı vardı. Oturulan yerin iki yanında kollar, her kolun yanında birer aslan heykeli bulunuyordu. Altı basamağın iki yanında on iki aslan heykeli vardı. Hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı. (1. Krallar, 10:19-20)

Sütunlar

Uzunluğu yüz, genişliği elli, yüksekliği otuz arşın olan Lübnan Ormanı adında bir saray daha yaptırdı. Saray sedir kirişler yerleştirilmiş **dört sıra halindeki sedir sütunların üzerine yapılmıştı. Sütunların üstündeki kırk beş kirişin üstü sedir tahtalarıyla kaplanmıştı.** Bir sıra on beş kirişten oluşuyordu... **Süleyman elli arşın uzunluğunda otuz arşın genişliğinde sütunlu bir eyvan yaptırdı.** Eyvanın önünde sütunlarla desteklenmiş asma tavan vardı. (1. Krallar, 7:2-6)

... **Her birinin yüksekliği on sekiz arşın ve çevresi on iki arşın olan iki tunç sütun döktü.** Sütunların üzerine koymak için beşer arşın yüksekliğinde dökme tunçtan iki sütun başlığı yaptı. Sütun başlıklarının her biri ağla kaplanmıştı. Ağın üzeri yedi sıra örgülü zincirle ve iki sıra nar motifiyle bezenmişti. Eyvanda bulunan dört arşın yüksekliğindeki sütun başlıkları da nilüfer biçimindeydi. Her iki sütun başlığında, örgülü ağa yakın çıkıntının yukarısında çepeçevre diziler halinde iki yüz nar motifi vardı.. (1. Krallar, 7:15-20)

Mermer sütunlar üzerindeki gümüş çemberlere mor ve beyaz renkli iplikten yapılmış sicimlerle bağlanmış beyaz ve lacivert kumaşlar asılmıştı. Somaki, mermer, sedef ve pahalı taşlar döşenmiş avluya altın ve gümüş sedirler yerleştirilmişti. (Ester, 1:6)

İki sütun ve iki yuvarlak sütun başlığı, bu başlıkları süsleyen iki örgülü ağ, sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen iki örgülü ağın üzerini ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi... tunçtandı. (1. Krallar, 7:41-42, 45)

Süleyman otuz beşer arşın yüksekliğinde iki sütun yaptırıp mescidin önüne diktirdi. Sütun başlıkları beşer arşın yüksekliğindeydi. **Gerdanlığa benzer zincirler yaptırarak sütunların üzerine koydurdu.** Yüz nar motifi yaptırıp zincirlere taktırdı. (2. Tarihler, 3:15-16)

... Tunç sütunları, ayaklıkları, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler... **Süleyman'ın yaptırmış olduğu iki sütun, havuz ve altındaki on iki tunç boğa heykeliyle ayaklıklar için hesapsız tunç harcanmıştı. Her sütun on sekiz arşın yüksekliğindeydi, çevresi on iki arşındı. Her birinin kalınlığı dört parmaktı, içi boştu. Üzerinde tunç bir başlık vardı. Başlığın yüksekliği beş arşındı, çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti. Öbür sütun da nar motifleriyle süslenmişti ve ötekine benziyordu.** Yanlarda doksan altı nar motifi vardı. Başlığı çevreleyen ağ motifinin üzerinde toplam yüz nar motifi bulunuyordu. (Yeremya, 52:17-23)

Eyvanın uzunluğu yirmi arşın, genişliği on iki arşındı. Oraya basamaklarla çıkılıyordu. **Kapı sövelerinin her bir yanında sütunlar vardı.** (Hezekiel, 40:49)

Avlular

Konuta bir avlu yap. Avlunun güney tarafı için yüz arşın boyunda, özenle dokunmuş ince keten perdeler yapacaksın. (Mısır'dan Çıkış, 27:9)

Büyük avlu üç sıra yontma taş ve bir sıra sedir kirişlerinden oluşan bir duvarla çevrilmişti... (1. Krallar, 7:12)

Dini hizmetlilerin **avlusunu, büyük avluyla kapılarını yaptırdı.**

Kapıları tunçla kaplattı. (2. Tarihler, 4:9)

Avlunun girişinde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yirmi arşın boyunda nakışlı bir perde olacak. Dört direği ve dört tabanı bulunacak. **Avlunun çevresindeki bütün direkler gümüş çemberlerle donatılacak.** Çengelleri gümüş, tabanları tunç olacak. **Avlunun boyu yüz, eni elli, çevresindeki perdelerin yüksekliği beş arşın olacak.** Perdeleri özenle dokunmuş ince ketenden, tabanları tunçtan olacak. Konutta her türlü hizmet için kullanılacak bütün aletler, konutun ve avlunun bütün kazıkları da tunçtan olacak. (Mısır'dan Çıkış, 27:16-19)

Perdeler

Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı bir perde yap. Perdeyi asmak için akasya ağacından beş direk yap, altınla kapla. Çengelleri de altın olacak. Direkler için tunçtan beş taban dök. (Mısır'dan Çıkış, 26:36-37)

... Perdeler lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden olsun... üzeri ustaca süslensin. Her perdenin boyu yirmi sekiz, eni dört arşın olmalı. Bütün perdeler aynı ölçüde olacak. Perdeler beşer beşer birbirine eklenerek iki takım perde yapılacak. Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler aç. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yap. (Mısır'dan Çıkış, 26:1-4)

Lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yap... üzerini ustaca süsle. Dört gümüş taban üstünde duran akasya ağacından altın kaplı dört direk üzerine as. Çengelleri altın olacak. (Mısır'dan Çıkış, 26:31-32)

Konuta bir avlu yap. Avlunun güney tarafı için yüz arşın boyunda, özenle dokunmuş ince keten perdeler yapacaksın. **Perdeler için yirmi direk yapılacak; direklerin tabanları tunç, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş olacak. Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler,** yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapılacak. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüşten olacak... **Avlunun girişinde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yirmi arşın boyunda nakışlı bir perde olacak.** Dört direği ve dört tabanı bulunacak... Avlunun boyu yüz, eni elli, çevresindeki perdelerin yüksekliği beş arşın olacak. **Perdeleri özenle dokunmuş ince ketenden, tabanları tunçtan olacak.** (Mısır'dan Çıkış, 27:9-18)

Çalışanlar arasındaki becerikli adamlar konutu on perdeden yaptılar... Onları lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptı, üzerini... ustaca süsledi. **Her perdenin boyu yirmi sekiz, eni dört arşındı. Bütün perdeler aynı ölçüdeydi. Perdeleri beşer beşer birbirine ekleyerek iki takım perde yaptı.** Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler açtı. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yaptı... Elli altın kopça yaptı, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştirdi. Böylece konut tek parça haline geldi. (Mısır'dan Çıkış, 36:8-13)

Lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yaptı, üzerini... ustaca süsledi. Perde için akasya ağacından dört direk yaparak altınla kapladı. Çengelleri de altındı. Direkler için dört gümüş taban döktü. **Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı bir perde yaptı.** Perdeyi asmak için çengelli beş direk yaparak başlıklarını, çemberlerini altınla kapladı. Direklere beş tunç taban yaptı. (Mısır'dan Çıkış, 36:35-38)

Konuta bir avlu yaptı. **Avlunun güney tarafı için yüz arşın boyunda özenle dokunmuş ince keten perdeler yaptı.** Perdeler için tabanları tunç, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş yirmi direk yaptı... **Avlunun çevresindeki bütün perdeler özenle dokunmuş ince ketendi... Avlunun girişindeki perde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş nakışlı ince ketenden yapılmıştı.** Boyu yirmi, yüksekliği avlunun perdeleri gibi beş arşındı. (Mısır'dan Çıkış, 38:9-18)

İşlemeli Kıyafetler

Bilgelik verdiğim becerikli adamlara söyle, Harun'a giysi yapsınlar.... Yapacakları giysiler şunlardır: Göğüslük, efod[72] , kaftan, nakışlı mintan, sarık, kuşak... Altın sırma, lacivert, mor, kırmızı iplik, ince keten kullanacaklar. **Efodu altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden ustaca yapacaklar.** (Mısır'dan Çıkış, 28:3-6)

Harun'la oğulları için ince ketenden **ustaca dokunmuş mintanlar** [73]**,** **sarıklar, süslü başlıklar**, ince keten şortlar, l**acivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı kuşak yaptılar;** tıpkı Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibi. (Mısır'dan Çıkış, 39:27)

Usta işi bir karar göğüslüğü yap. Onu da **efod gibi, altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yap**... Üzerine dört sıra taş yuvası kak. Birinci sırada **yakut, topaz, zümrüt;** ikinci sırada **firuze, laciverttaşı, aytaşı; üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist;** dördüncü sırada sarı **yakut, oniks ve yeşim** olacak. Taşlar altın yuvalara kakılacak. (Mısır'dan Çıkış, 28:15-20)

72- Entarinin üzerine giyilen bir tür kıyafet.

73- Gömlek üzerine giyilen kollu yelek.

Göğüslük için saf altından örme zincirler yap. İki altın halka yap, göğüslüğün üst iki köşesine birer halka koy. **İki örme altın zinciri** göğüslüğün köşelerindeki halkalara tak. (Mısır'dan Çıkış, 28:22-24)

Efodun altına giyilen kaftanı salt lacivert iplikten yap... Kaftanın kenarını çepeçevre lacivert, mor, kırmızı iplikten nar motifleriyle beze, aralarına altın çıngıraklar tak. Eteğin ucu bir altın çıngırak, bir nar, bir altın çıngırak, bir nar olmak üzere çepeçevre kaplanacak. (Mısır'dan Çıkış, 28:31-34)

İnce ketenden işlemeli bir mintan doku, ince ketenden bir sarık, bir de **nakışlı kuşak yap.** (Mısır'dan Çıkış, 28:39)

... Ayrıca Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun'a kutsal giysiler yapıldı. **Efodu altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptılar.** (Mısır'dan Çıkış, 39:1-2)

Altını ince tabakalar halinde dövüp lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten arasına ustaca işlemek için tel tel kestiler. Efodun iki köşesine tutturulmuş omuzluklar yaparak birleştirdiler. **Efodun üzerindeki ustaca dokunmuş şerit efodun bir parçası gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketendendi; tıpkı Rab'bin Musa'ya buyurduğu gibiydi.** (Mısır'dan Çıkış, 39:3-5)

Değerli Taşlarla Süsleme

Allah'ımın mescidine gereç sağlamak için var gücümle çalıştım. Altın eşyalar için altın, gümüş için gümüş, tunç için tunç, demir

için demir, ahşap için ağaç sağladım. **Ayrıca oniks, kakma taşlar, süs taşları, çeşitli renklerde değerli taşlar ve çok miktarda mermer sağladım.** (1. Tarihler, 29:2)

Mescidi değerli taşlarla bezetti... (2. Tarihler, 3:6)

... **Somaki, mermer, sedef ve pahalı taşlar döşenmiş avluya altın ve gümüş sedirler yerleştirilmişti.** (Ester, 1:6)

Efod gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden usta işi bir göğüslük yaptılar. Dört köşe, eni ve boyu birer karıştı, ikiye katlanmıştı. **Üzerine dört sıra taş yuvası kaktılar. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; dördüncü sırada sarı yakut, oniks, yeşim vardı. Taşlar altın yuvalara kakılmıştı. On iki taş vardı...** (Mısır'dan Çıkış, 39:8-14)

... **Yakut, topaz, aytaşı, sarı yakut, oniks, yeşim, laciverttaşı, firuze, zümrütle, çeşit çeşit değerli taşla bezenmiştin.** Kakma ve oyma işlerin hep altındandı. Bunlar yaratıldığın gün hazırlanmışlardı. (Hezekiel, 28:13)

... Göğüslüğü için oniks ve öbür kakma taşlar. (Mısır'dan Çıkış, 25:7)

Üzerine dört sıra taş yuvası kak. **Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; dördüncü sırada sarı yakut, oniks ve yeşim olacak. Taşlar altın yuvalara kakılacak. On iki taş olacak…** (Mısır'dan Çıkış, 28:17-21)

Allah'ın Verdiği bir Nimet Olarak Estetik ve Sanat Anlayışı

Rab Musa'ya şöyle dedi: **"... Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu ruhumla doldurdum. Öyle ki, altın, gümüş, tunç işleyerek ustaca yapıtlar üretsin; taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın...** Sana buyurduğum işlerin hepsini yapabilsinler diye öteki becerikli adamlara üstün yetenek verdim. (Mısır'dan Çıkış, 31:1-6)

Musa İsrailliler'e, "Bakın!" dedi, **"Rab... beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu Kendi Ruhu'yla doldurdu. Öyle ki, altın, gümüş, tunç işleyerek ustaca yapıtlar üretsin; taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın.** Rab... öğretme yeteneği de verdi. Onlara üstün beceri verdi. **Öyle ki, ustalık isteyen her türlü işte, oymacılıkta, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten yapmada, dokuma ve nakış işlerinde, her sanat dalında hünerli olsunlar.** (Mısır'dan Çıkış, 35:30-35)

EK BÖLÜM:
EVRİM YANILGISI

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık "yaratılış gerçeğiyle" açıklamaktadırlar.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Charles Darwin

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan *Türlerin Kökeni* adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte ev-

rimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu

dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür.[1]

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en

karanlık noktayı oluşturmaktadır.[2]

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı.[3]

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti.[4]

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci Earth dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

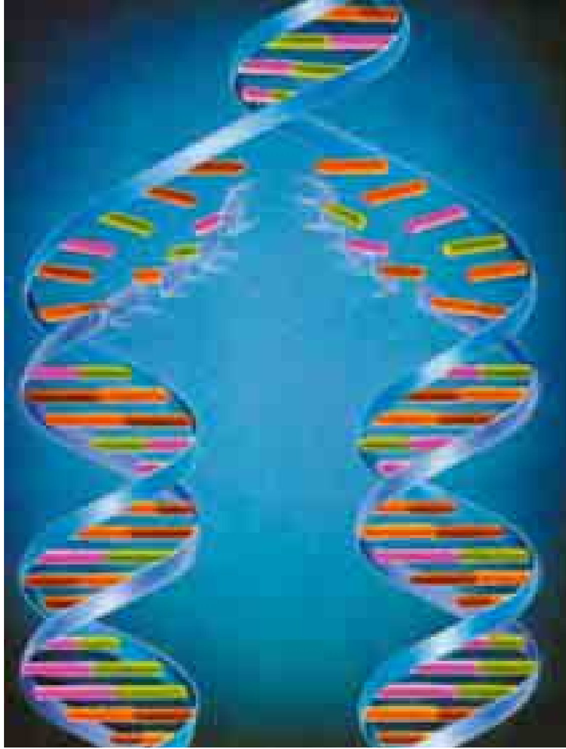
> Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı.[5]

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10^{950}'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50}'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda ger-

Canlı hücrelerinin çekirdeğinde yer alan DNA molekülü evrimin geçersizliğini gösteren kanıtlardan biridir. DNA, dört ayrı molekülün farklı diziliminden oluşan bir tür bilgi bankasıdır. Bu bilgi bankasında canlıyla ilgili bütün fiziksel özelliklerin şifreleri yer alır. İnsan DNA'sı kağıda döküldüğünde, ortaya yaklaşık 900 ciltlik bir ansiklopedi çıkacağı hesaplanmaktadır. Elbette böylesine olağanüstü bir bilgi, tesadüf kavramını kesin biçimde geçersiz kılmaktadır.

Evrimcilerin en büyük yanılgılarından bir tanesi de yukarıda temsili resmi görülen ve ilkel dünya olarak nitelendirdikleri ortamda canlılığın kendiliğinden oluşabileceğini düşünmeleridir. Miller deneyi gibi çalışmalarla bu iddialarını kanıtlamaya çalışmışlardır. Ancak bilimsel bulgular karşısında yine yenilgiye uğramışlardır. Çünkü 1970'li yıllarda elde edilen sonuçlar, ilkel dünya olarak nitelendirilen dönemdeki atmosferin yaşamın oluşması için hiçbir şekilde uygun olmadığını kanıtlamıştır.

çekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

> Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır.[6]

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan ev-

rim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır. Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir

Doğal seleksiyona göre, güçlü olan ve yaşadığı çevreye uyum sağlayabilen canlılar hayatta kalırlar, diğerleri ise yok olurlar. Evrimciler ise doğal seleksiyonun canlıları evrimleştirdiğini, yeni türler meydana getirdiğini öne sürerler. Oysa doğal seleksiyonun böyle bir sonucu yoktur ve bu iddiayı doğrulayan tek bir delil de bulunmamaktadır.

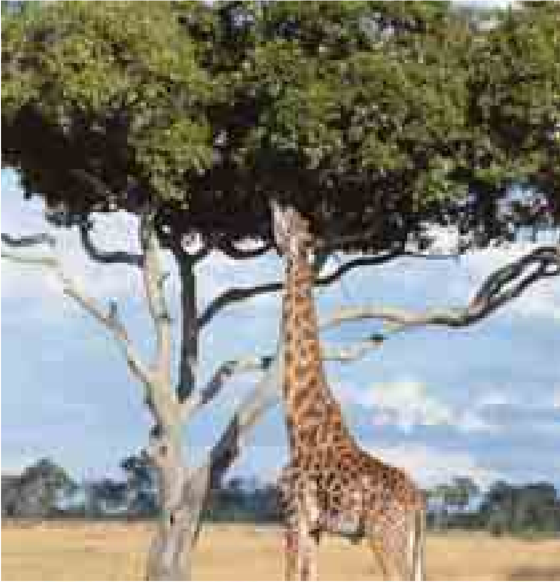
canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında "Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz" demek zorunda kalmıştı.[7]

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre

Lamarck zürafaların ceylan benzeri hayvanlardan türediklerine inanıyordu. Ona göre otlara uzanmaya çalışan bu canlıların zaman içinde boyunları uzamış ve zürafalara dönüşüvermişlerdi. Mendel'in 1865 yılında keşfettiği kalıtım kanunları, yaşam sırasında kazanılan özelliklerin sonraki nesillere aktarılmasının mümkün olmadığını ispatlamıştır. Böylece Lamarck'ın zürafa masalı da tarihe karışmıştır.

zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin Türlerin Kökeni adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti.[8]

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20. yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel

Rastgele mutasyonlar insanlara ve diğer tüm canlılara hiçbir zaman fayda sağlamaz, genellikle zarar verirler. Resimde mutasyona uğradığı için iki başlı olarak doğmuş bir buzağı görülüyor.

gerçek vardır: **Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.**

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rasgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

> Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. [9]

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve

YAŞAYAN FOSİLLER EVRİMİ ÇÜRÜTÜYOR

Fosiller, evrimin hiçbir zaman yaşanmadığının ispatıdır. Fosil kayıtlarının ortaya koyduğu gibi, canlılar sahip oldukları tüm özelliklerle bir anda var olmuşlar ve soyları devam ettiği müddetçe en küçük bir değişiklik geçirmemişlerdir. Balıklar hep balık, böcekler hep böcek, sürüngenler hep sürüngen olarak var olmuştur. Türlerin aşama aşama oluştuğu iddiasının bilimsel hiçbir geçerliliği yoktur. Tüm canlıları Yüce Allah yaratmıştır.

54 - 37 milyon yıllık güneş balığı fosili

295 milyon yıllık deniz kestanesi fosili

125 milyon yıllık köpüklü Ağustos böceği fosili

50 milyon yıllık sekoya yaprağı fosili

bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "**ara-geçiş formu**" adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

> Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. [10]

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

> Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz.[11]

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci Biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

> Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir.[12]

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "**türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.**

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir.

Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- Australopithecus

2- Homo habilis

3- Homo erectus

4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "*Australopithecus*" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir.[13]

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "*Homo sapiens*'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder.[14]

Evrimciler "*Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens*" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus, Homo habilis* ve *Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir.[15]

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis

ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır.[16]

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

> Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. [17]

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

> Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın

fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür.[18]

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla ka-

rıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz **atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar.** Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. **Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur**. Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden

sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar birara-

ya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir. Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır.

En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı

veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir. Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır. Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Bütün hayatımızı beynimizin içinde yaşarız. Gördüğümüz insanlar, kokladığımız çiçekler, dinlediğimiz müzik, tattığımız meyveler, elimizde hissettiğimiz ıslaklık... Bunların hepsi beynimizde oluşur. Gerçekte ise beynimizde, ne renkler, ne sesler, ne de görüntüler vardır. Beyinde bulunabilecek tek şey elektrik sinyalleridir. Kısacası biz, beynimizdeki elektrik sinyallerinin oluşturduğu bir dünyada yaşarız. Bu bir görüş veya varsayım değil, dünyayı nasıl algıladığımızla ilgili bilimsel bir açıklamadır.

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler. Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı"

olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz.[19]

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her

insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, profesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

> **Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)**
>
> **…Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)**

Allah, Hicr Suresi'nde de, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, ayetteki ifadeyle "uydurdukları-

nı yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır.[20]

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

DİPNOTLAR:

1. Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2
2. Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953, s.196
3. "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330
4. Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7
5. Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40
6. Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78
7. Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 189
8. Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184
9. B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988
10. Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179
11. Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133
12. Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197
13. Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, sf. 389
14. J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992
15. Alan Walker, Science, c. 207, 1980, sf. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, sf. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272
16. Time, Kasım 1996
17. S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30
18. Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19
19. Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28
20. Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43

Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın.

(Bakara Suresi, 32)